

तिलक-महाराष्ट्र-विद्यापीठ-शाखाभूत-
वैदिक-संशोधन-मण्डलेन

देवनागरी-लिप्यां प्रकाशितः आर्यवंशसमुद्भूतपारसीकानां वेदग्रन्थः

॥ अवेस्ता ॥

यज्ञ-वीस्पर्त-प्रकरणद्वयात्मकः

प्रथमो भागः

एर्वद् मा. फ. कांगा
ना. श्री. सोनटक्के
इत्येताभ्यां संशोध्य संपादितः

शाके १८८४

मूल्यं १५ रूप्यकाणि

THE EXECUTIVE COMMITTEE

1961-64

President

Dr. M. S. Aney

Vice-Presidents

Mm. Prof. D. V. Potdar

Prof H. D. Velankar

Members

Acharya V. P. Limaye

Prof R. D. Vadekar

Prof M. F. Kanga

Vidyanidhi S. V. Chitrav

Shri S. H. Dhupkar, Kavyatirtha

Treasurer

Dr. B. C. Lagu, A.V.V

Secretaries

Shri N. S. Sontakke, B.A. (T.M.V.)

Shri C. G. Kashikar, M.A. (T.M.V.)

Advisory Committee for Iranian Studies

Dastur K. S. Dabu, (Chairman)

Prof M. F. Kanga, (Hony. Director)

Prof. Dr. R. N. Dandekar

Acharya V. P. Limaye

Tilak Maharashtra Vidyapith
VAIDIKA SAMŚODHANA MANDALA
(Vedic Research Institute)
Poona 9

AVESTĀ

THE SACRED SCRIPTURE OF THE PARSEES

PART 1

YASNA & VĪSPARAT

Edited in Devanāgarī Script

BY

Ervad M F KANGA

Hon Director of Avestan Studies

and

N. S. SONTAKKE

1962

Price Rs. 15

Published by.—

N. S. Sontakke & C. G. Kashikar

Secretaries, Vaidika Samśodhana Mandala

Gultekadi, Swar Gate, Poona 9

First Edition : Copies 1000

Printed by.—

S. R. Sardesai, B A , LL.B.

Samarth Bharat Press,

41 Budhwar Peth, Poona 2

CONTENTS

यस्त्र उ वीस्परत्

Introduction	vii	हा ३१	९४
Avestan Alphabets & Transcription	xxiv	हा ३२	९८
Note on Para-Yasna	xxvii	हा ३३	१०२
		हा ३४	१०५
हा १	५	यस्त्र हस्तह्वाइति	
हा २	९	हा ३५	१०८
हा ३	१२	हा ३६	१०९
हा ४	१६	हा ३७	११०
हा ५	२१	हा ३८	१११
हा ६	२२	हा ३९	११२
हा ७	२५	हा ४०	११३
हा ८	२९	हा ४१	११४
हा ९	३१	हा ४२	११५
हा १०	४१	उस्तवइति गाथा	
हा ११	४८	हा ४३	११७
हा १२	५२	हा ४४	१२२
हा १३	५४	हा ४५	१२७
हा १४	५६	हा ४६	१३१
हा १५	५७	स्पेस्तामइन्युश गाथा	
हा १६	५८	हा ४७	१३६
हा १७	६०	हा ४८	१३८
हा १८	६३	हा ४९	१४१
हा १९	६५	हा ५०	१४४
हा २०	६८	बोहूक्षत्र गाथा	
हा २१	६९	हा ५१	१४७
हा २२	७०		
हा २३	७४	हा ५२	१५१
हा २४	७५	वह्निस्तोइति गाथा	
हा २५	८१	हा ५३	१५३
हा २६	८२	आ अइर्यमा इइयो	
हा २७	८४	हा ५४	१५६
अहुनवइति गाथा			
हा २८	८७	हा ५५	१५७
हा २९	८९	हा ५६	१५८
हा ३०	९२	हा ५७	१६०

हा ५८	१६८	हा ६६	१८७
हा ५९	१६९	हा ६७	१९०
हा ६०	१७५	हा ६८	१९२
हा ६१	१७७	हा ६९	१९८
हा ६२	१७८	हा ७०	१९९
हा ६३	१८१	हा ७१	२००
हा ६४	१८२	हा ७२	२०६
हा ६५	१८३		

वीस्परत्

Preliminary Recital

पनीम् इ यज्दौ

कर्त १	२११
कर्त २	२१३
कर्त ३	२१७
कर्त ४	२२०
कर्त ५	२२२
कर्त ६	२२३
कर्त ७	२२५
कर्त ८	२२७
कर्त ९	२२७
कर्त १०	२३०
कर्त ११	२३१
कर्त १२	२३६
कर्त १३	२३८

कर्त १४	२४०
कर्त १५	२४१
कर्त १६	२४३
कर्त १७	२४५
कर्त १८	२४५
कर्त १९	२४७
कर्त २०	२४८
कर्त २१	२५१
कर्त २२	२५२
कर्त २३	२५३

Diagram No. 1

Explanatory Notes on

Diagram No. 1 २६९

Diagram No. 2 २७१

Diagram No. 3 २७२

INTRODUCTION

We have great pleasure in presenting to scholars and devout admirers of Ancient Indo-Iranian culture, the first part of the Avestā in Devanāgarī, which contains the Yasna and Visparat

A close affinity in many a respect in language, thought and other cultural aspects in the Veda and the Avestā, led the Vaidika Samśodhana Mandala, to undertake the Avestan Studies, as such studies are not only beneficial, but also essential for the comparative and comprehensive knowledge of both the scriptures. An *Avestan Study Centre* was founded for the purpose in our Institute, which was formally inaugurated by the late Hon'ble B G Kher in 1951. The late Dr I J S Taraporewala, the veteran Vedic and Avestan scholar was the first Honorary Director of the *Avestan Study Centre*. As a part of the Avestan Studies, a plan was devised to bring out an authentic edition of the Avestā in Devanāgarī script and the present work is the outcome of the plan

We have based this edition on the following works. On close scrutiny and collation of all the editions noted below, it was found unnecessary to collate fresh manuscript-material for this edition, as ample data in the form of variants were found in these editions. Some Pehlavi works, however, were consulted to ascertain correctness of the readings in the text. The following texts were utilised for the edition.—

WEST.	Zend-Avesta or the religious books of the Zoroastrians by Prof. N L Westergaard 1852-54. Copenhagen. Avestan script
SP	Avesta die Heiligen Schriften Der Persian by Dr. Friedrich Spiegel 1853. Leipzig. Pehlavi and Avestan script.
GELD	Avesta, the Sacred Books of the Parsees, by Prof. Karl F. Geldner 1889-96. Stuttgart. Avestan script.
TDA	Tehmuras Dinshawjee Anklesaria's edition of the Avestan texts 1888. Bombay. Yasna, Visparat & Yašts. Avestan script.
MILLS	Gāthās with text and translation, by Dr Lawrence H. Mills. 1894. Avestan script
KANGA	Avesta texts in Gujarati script with Gujarati translation by K. E Kanga. 1896. Fourth edition. Bombay.
HERMANN WELLER :	Anāhita, Stuttgart, Germany 1936. Roman script.
ILYA GERSHEVITCH :	The Avestan Hymn to Mithra, Cambridge, 1959. Roman script
STIG WICKANDER	Vayu Yašt (Rām Yašt). Roman script. Texte und Untersuchungen Zur Indo-Iranischen Religionsgeschichte 1941.
HAUG :	Hāðōxt Nask in the Book of Arda Virāf, Yavišt 1 Friyān by Dastur Hoshangjī Jamaspjī Jamasp-Asa, M Haug and E. W. West, Avesta and Pehlavi script, Bombay, 1872.

GRAY LOUIS H   A Reconstructed Text of the Hāðōxt Nask in JAOS.
Vol. 67   Roman script

I J S TARAPOREWALA   The Divine Songs of Zarathushtra, text in Roman
script with translation and notes 1951

In addition some important Mss bearing on the Avestan texts have been referred to for checking the correctness or otherwise of the texts in question. Hence mention is only made of important Avestan texts utilised for this edition and we acknowledge the help of all these works for which we offer our sincere thanks.

The Iranian people once possessed an extensive sacred literature similar to the Veda of the Hindus, the Avesta. The middle-Persian form is Avistāk and the Pāzand Avastā. Neriosang Dhaval reproduces it in Sanskrit by Avistā as in Avistāvāk or Avistāvāni, i.e. Avestā-speech. This word has been variously derived. According to Prof. Andreas, the word Avistāk can be traced back to the old form "Upastā" and thus signifies "Foundation", "Foundation text". The foundation-text and the corresponding Pahlavi Version were comprehended under the complete designation "Avistāk ut Zand". Here the word Zand (Av. Āzainti) signifies the traditional exposition of the Avestan Texts. Through a misunderstanding the phrase is wrongly termed Zend-Avesta and this error has asserted itself with great persistence up to the present day. Dr. West defines the word Avistāk thus. "The Scripture, the sacred writings of the Parsis in their original language and hence applied to the language itself, which is commonly but erroneously called Zand; any quotation or text from the same scriptures."

The Avesta, as we now have it, is but a remnant of a once great literature. It has come down to us in a more or less fragmentary condition. Although the Avesta is of moderate extent, there is not even a single manuscript which contains all the texts that we now possess. Whatever we possess has been collected together from various codices. All that survives may be classified under five main divisions or books:—

- (1) Yasna including the Gāθās.
- (2) Visparat.
- (3) Yašts
- (4) Minor texts—Khordeh Avesta, such as Nivāyīšnas, Gāhs etc.
- (5) Vidēvdāt or Vendīdād.
- (6) Fragments such as Hāðōxt Nask, Vištāsp Sāst Nask etc.

In the first five divisions, two groups are recognized. The first group comprises the Yasna, Visparat and Vidēvdāt, as these are traditionally classed together for liturgical purposes and for the Avesta proper. These three books are not generally recited each as a separate whole, but with the Hās or Frakarts of one book mingled with another for liturgical purposes and the collection is called the "Vendīdād Sādah" or "Vendīdād Pure",

i.e., text without commentary. The second group comprising the minor prayers and the Yašts is called the "X^vartak Avista" i.e., small Avesta. The contents and character of the several divisions may be detailed in the following paragraphs.

(1) The Avesta word *Yasna*, Sanskrit *Yajna*, meaning 'sacrifice, worship' is the principal liturgical work of the sacred canon. Its corresponding Middle-Persian word is *Yazīn*. It consists mainly of ascriptions of praise and prayer and in it are inserted the *Gāθās* or hymns, verses from the sermons of *Zarathuštra*, which form the oldest and most sacred part of the Avesta. The *Yasna* comprises 72 chapters, called *Hā*, *Hāiti*. These are the texts recited by the priests at the ritual ceremony of the *Yasna*. The book falls into three nearly equal divisions —

(a) The first part (*Hās* 1-27) begins with an invocation of *Ahura Mazda* and the *Yazatas*. It gives texts for the consecration of the holy water *Zaoθra* and the *Barasman* or bundle of sacred twigs, for the preparation and dedication of the *Haoma*, *Haoma*—the twigs of certain plant—the Indian *Soma*—which was drunk by the priests as sacred rite, and for the offering of blessed cakes, *Draona*. In this part are included the Zoroastrian Creed (*Hā* 12) and the Avestan commentaries of *Ahuna Vairya*, *Ašəm Vōhu*, and *Yəṇhē Hātəm* prayers (*Hās* 19-21)

(b) Then follows the *Gāθās*, songs, hymns, psalms (*Hās* 28-51, 53) metrical selections or verses containing the teachings, exhortations and revelations of *Zarathuštra*, the prophet of Ancient Iran. These *Gāθās* are composed in metres and their language is more archaic and somewhat different from that employed elsewhere in the Avestā. The *Gāθās* are five in number and they are arranged according to metres and are called after the opening words *Ahunavaiti*, *Uštavaiti* etc. The *Gāθās* comprise 17 hymns (*Yasna Hās* 28-34, 43-46, 47-50, 51 and 53) and they must have been chanted during the service. In their midst is inserted the so-called *Yasna Haptaṇhāiti* (*Yasna* of Seven chapters, *Hās* 35-42), which is written in prose and consist of a number of prayers and ascriptions of praise to *Ahura Mazda*, to the *Aməša Spəntās* (Bountiful Immortals), to the souls of the righteous, the fire, the waters and the earth. Though next in antiquity to the *Gāθās*, the *Yasna Haptaṇhāiti* represents a somewhat later and more developed form of the religion than that in the *Gāθās*. Under the *Gāθās* are also included four sacred verses or formulæ, viz. *Ahuna Vairya*, *Ašəm Vohu*, *Yəṇhē Hātəm* and *Ā Airyemā Iśyō* (*Hā* 54), so called from their first words.

(c) The third part (*Hās* 52, 55-72) which is also known as "*Apara Yasna*" (i.e. the later *Yasna*) consists mainly of praises and offerings of thanksgiving to different *Yazatas*.

(11) The *Višparat* (Av. *Višpē Ratavō*) consists of additions to the portions of the *Yasna* which it resembles in language and in form. It comprises 23 chapters called *Kartas* (कर्त). In the ritual, the chapters of

the *Višparat* are inserted among those of the *Yasna*. It contains invocations and offerings of homage to "all the Lords"

(iii) The *Yašts* (Av. *Yəštī*—"worship by praise") consist of 21 hymns of praise and adorations of the divinities or *Yazatas* of the religion. They are a treasure-trove of Iranian Epic poetry and of Iranian religious and moral literature. They are an ample mine for a knowledge of ancient Iranian poetry and mythology and constitute comparatively a very substantial portion of the *Avesta* literature. They provide us ample ground for ethical, literary, historical and philological dissertations. Further the *Yašts* speak about glory and greatness, piety and benevolence, effort and exertion, truthfulness and valour and love and patriotism of our great ancestors. The chief *Yašts* are those in praise of *Ardivi Sūra*, the Goddess of waters (*Yt* 5), the star *Tištrya* (*Yt* 8), the *Yazata Mithra* (*Yt* 10), the *Fravašis* of departed souls of the righteous (*Yt* 13), the genius of victory, *Vərəθraϋna* (*Yt* 14) *Vayu* (*Yt* 15), *Aši* (*Yt* 17) and of the Kingly Glory (*Yt* 19)

(iv) The Minor texts, *NiVāyīšns*, *Gāhs*, *Sirōčaks* & *Āfrinavāns*, consist of brief prayers, praises or blessings to be recited daily or on special occasions. This text is called "*X^vartak Avistāk*" i.e. the minor *Avestā*, which is a collection of the forms of prayer employed in daily use by priests as well as by laymen. The *NiVāyīšns* or *Nyāishes* are five in number. They are a collection of five short prayers or ascriptions of praise addressed to the Sun, Moon, Water and Fire and to the *Yazatas*—*X^varšēt*, *Mihr*, *Māh Ardivisur* and *Ātar*, who preside over those elements. They are composed of fragments taken from the *Yasna* and form an important part of the *X^vartak Avesta* or Lesser *Avesta*, a redaction of which together with the introductory *Pāzand* prayers, was begun by *Dastur Ātarpāt Mahraspandān* during the reign of *Shāpur II* (309-379 A.C.)

The five *Gāhs* are the prayers which are devoted to the several divinities who are called *Asnya* and preside over the five periods into which the day and night are divided. They are as follows

Hāvanī:—from Sunrise till Noon,
Rapithwinā:—from Noon till 3 P.M.,
Uzayerīna:—from 3 P.M. till Sunset,
Aiwisruθrima —from Sunset till Midnight,
Ušahina:—from Midnight till Sunrise.

These prayers are enjoined to be recited daily at their respective times.

The *Āfrinavāns* are words of blessing accompanied by *Myazda*—i.e., votive offerings, such as fruits, flowers, milk etc. We have *Āfrinavān* 1 *Artākfravaxš*, *Āfrinavān* 1 *Dahmān*, *Āfrinavān* 1 *Gāθā*, *Āfrinavān* 1 *Gāhānbār*, *Āfrinavān* 1 *Srōš* and *Āfrinavān* 1 *Rapithwin*.

Larger fragments have been preserved together with the *Pahlavi* commentary. First among these stands the *Nirangistān*, an extensive ritual work in three *frakarts* based upon an old collection of *Avestā Nirangs*,

i.e., ritual precepts in the Avesta language. These Nīrangs are very fruitful sources for a knowledge of the ritual as well as for the enrichment of Avesta Vocabulary. Unfortunately the text which has been handed down to us is in a distorted and defective condition

The Āfrin i Dahmān named Aogəmadaēčā from the first word of the first Avestā quotation is a Pahlavi tract interspersed with Avestā quotations. It is a sermon on death, originally written in Pahlavi, but preserved to us in a Parsi transcription in which original Zend-texts are developed or paraphrased

Larger connected fragments we possess specially in the three Frakarts of the Hāḍōxt Nask. First Frakart deals with the value of reciting the Ašəm Vohu formula and the second and the third Frakarts treat of the fate of the soul after death. Westergaard regards them as Yašt XXI and Yašt XXII respectively. Here we should add the Āfrin i Paighāmbar Zartōšt, a benediction for kings and the Vištāsp-Sāst Nask or Vištā-p Yašt. The latter is an "obscure text grammatically quite corrupt and compiled from manifold sources without any inner connection which has nothing to do with the ordinary Yašts"

(V) The Vendīdād or "Law against the Daēvas" (Av. Vīdāēvo-dāta, Mid-Pers. Vīdēvdāt) is a priestly code in 22 chapters called Frakarts, corresponding to the Pentateuch in the Bible. Its parts vary greatly in time and in style of composition. Much of its composition may be of late date. The first Frakart or chapter is a sort of an Avestan genesis, a dualistic account of creation. Second chapter deals with the legend of Yima, the Golden age and the coming of a destructive winter and Iranian flood. Chapter third teaches among other things, the blessings of Agriculture and Dignity of Labour. Chapter fourth contains legal matters—breaches of contract, assaults and punishments. Chapters 5–12 relate mainly to the impurity from the dead. Chapters 13–15 deal chiefly with the treatment of the dog. Chapters 16–18 are devoted to purification from several kinds of uncleanness. Chapter 19 deals with the Temptation of Zaratuštra and the Revelation. The remaining chapters are chiefly of medical character.

Such, in brief outline, is the contents of the books known today as the Avesta. But as implied above, this is but a remnant of a literature once vastly greater in extent. This we can judge both from the internal and external evidence. The character of the work itself in its present form sufficiently proves that it is a compilation from various sources.

The present form of the Avesta, therefore, belongs to the Sassanian period. Internal evidence clearly indicates that it is made up of parts most varied in age and character. During that period whatever texts that had survived the ravage of Alexander and defied the corrupting influence of time, were gathered together, compiled and edited by Valaxš and by Āturpāt Mahraspandān, respectively. Parts of the Avesta may consequently

differ largely from each other in regard to age. In this connection, I would like to quote the passages given in *Dēnkart* (edited by Madon pp. 412-415) as under —

“Dārēy 1 Dārēyān hamāk apastāk ut Zand čēyōn Zartuxšt hač Ōhrmazd patgrift, nīpištan 2 paččēn, ēvak pat ganj’ 1 Ša < sa > pikān, ēvak pat diž 1 nīpišt dāštan framūt

Valaxš i Ašakānān apastāk ut Zand čēyōn apēčakihā andar āmat ēstāt, hamōk-ič 1 hač-iš har čē hač vizand ut āsuft-kārih i Alaksandar ut ēvār ut rōp 1 Hrōmāyān andar Ērān šahr pargandakihā apar nīpištak ut čē uzvān-aβspārišnīk pat dastōβar mānd ēstāt andar šahr čēyōn frāč mat ēstāt, nikās dāštan ō šahrīhā aβyātkār kartan framūt

Ōy Bay Artaxšōr šāhān šāh 1 Pāpakān pat rāst dastōβarih < 1 > Tansar ān-ič hamōk 1 pargandak hamāk ō dar x^vāst. Tansar apar mat, ān 1 ēvak frāč patgrift ut apārik hač dastōβar hišt ut ēn-ič framān dāt ku frāč ō amāh har nikēzišn ān-ē bavēt hač dēn Māzdēšn, čē nūn-ič ākāsīh ut dānišn hac-iš frōt nēst.

Šāpuhr i šāhān šāh 1 Artaxšāθrān nīpēkihā-ič 1 hač dēn bē apar biziškīh ut star-gōβišnīh ut čandišn ut Zamān ut gyāk ut gōhr, dahišn, bavišn, vināsišn, ut yatak-vihērih ut gōβākīh ut apārik kērōkīh ut aβzār andar Hindōkān ut Hrōm apārik-ič zamīkihā pargandak būt, apāč ō ham āβurt ut apāk apastāk apāč handāxt ut har ān 1 druvist pacčēn ō ganj’ 1 Ša < sa > pikān dātan framūt, ut ēstēnītan 1 hamāk argastān apar dēn Māzdēšn ō uskār kart.

Šāpuhr Šāhān Šāh 1 Ōhrmazdān hamāk kišvarikān pat patkārišn apē-vihānak kartan, hamāk gōβišn ō uskār ut vicōdišn āβurt Pas hač bōxtan 1 Āturpāt pat gōβišn i passāxt, apāk hamāk ōyšān yut-sartakān ut nusk-ōšmūrtān-ič ut yut-ristakān. Ēn-ič guft ku nun ka-mān dēn pat gētēh bē dīt, kas-ič aγ-dēnīh bē nē hilēm, vēš apar tuxšāk tuxšēm, ut ham-gōnak kart.

Im Bay Husrav Šāhān Šāh < 1 > Kavātān čeyōn-aš ahramōyīh ut sāsātārih spurr-hamēstārihā vānīt, pat pađtākīh hač dēn andar har ahramōyīh, 4 pēšak ākāsīh ut uskārišn 1 dōkānik vasihā bē aβzūt, ēn-ič pat dēhān-hanj’amanīkīh guft ku rāstīh 1 dēn Māzdēšn bē dānist. Ōyārān pat uskārišn ōstīkīhā toβān bē pat gētēy ēst < ēnī > t, ut apartar aβzōnik ut pēš-rat būtan mātiyān nē pat uskār, bē pat apēčakīh < i > mēnišn ut gōβišn ut kunišn ut vēh-mēnōk vāzišnīh, mānsrik apēčakīhā ēzišnīh i yazdān šāyēt Ut-mān Ōhrmazd mayupat ān 1 x^vānd, x^vānēm, kē < pat > mēnōkvēnišnīh andar amāh pađtākīhīst. Ut-mān frāx^v- < vī > -čārīh mēnōk-vēnišnīh gētēh-handāčk-nimā-yišnīhā-ič har 2 adōvēnak spurrik hač-išān x^vāst ut x^vādēm apāk-

ič ān i āzātīh-kartārīh i yazdān < v > āspuhrakānīhā apar Ērān
 rāō, Ērān-šahr pat hamōk i hač dēn Māzdēsna frāč raft i pēšē-
 nikān hangat-dānākīh āmēčīšnīh i ō č hām X^vaniras. Ān i
 ākāsān pat yuttarih patkār nēst, < čē > ōyōn vasihā apastāk
 ašvāčik pat apēčak-gōšīšnīh, nīpēk-pērādišnīk hač mātiyān
 ašyāt-kārīh, ut pātram-ič ašvēnak āvāčik andar gōšīšn ākāsēnišn
 dāšt ēstēt, pas-ič hamāk-X^vānīk dānākīh i dēn Mazdyašt. Ēt-
 ič rāō i-mān šnāxt ēstēt ku kaš hamāk varōmand uskārīšnīh i
 bēkānak hač dēn Mazdyast < hač > gēhān ō ē gyāk rasēnd Pat
 nōk hand < ē > šēnišnīh ut uskārīšnīh bēkānak hač dēn
 Mazdyast and dānišn ayāftan ut paštākēnītan ō sūt ut nihātkārīh
 i gētēhān āšurtan nē šāyēnd čand andar ōšmurišn i rat-ē pat
 vēš vičōdišnīh ut vēš uskārt < ba > vāt. Apartōm x^vādišnīhā
 framāyēm hamist mayōk-martān i vēnāk < ut > ērtar ut hu-
 xēm-tar ut vēh nōk nōk asūtakihā apastāk ut Zand ō uskārtan
 ut ayāpišn i hač-iš ō dānākīh < i > gēhānikān aržānikīhā
 ašzūtān. Ōyšān kē ō gētēhān šnāxtan i dātār ut ašdīh < i >
 mēnōkān ut čēyōnīh i dahišn hač dātār fratōm ayāftan nē
 šāyistan aivāp hamāk ayāftan šāyistan guft pat kam-dānišn
 varranīk. Ōyšān kē < pat > paštākīh i hač dēn ētōnīh (hastih)
 ut pat-ič hangōšītak hastih šnāxtan šāyistan guft pat uskārkar ,
 ut ān kē rōšn nīmūtān pat dānākīh dēnākāsīh dāštan Ut hač ān
 čēyōn har dānākīh būn dēn hamōk pat nērōk i mēnōkīk ut ham
 pat paštākēnītarīh < i > gētēyīk ān i kas dānākīhā guft ka-č-aš
 hač katām apastāk paštākīh hamist nē dāšt, ašak-ič pat paštākīh
 i hač dēn hangārt kē X^vēškārīh pat hamōk frāč ō gēhān
 zātakān burt ”

Professor Zaehner, Spalding Professor of Eastern Religions and
 Ethics in the University of Oxford translates the above-mentioned passages
 from Dēnkart, thus

“Dārāy, son of Dārāy, commanded that two copies of all the Avesta
 and Zand should be written, even as Zoroaster had received them from
 Ohrmazd, and that one should be preserved in the Royal Treasury and one
 in the National Archives.

Valaxš (Vologeses), the Arsacid, commanded that a memorandum
 be sent to the provinces (instructing them) to preserve, in the state in which
 they had been found in (each) province, whatever of the Avesta and Zand
 had come to light and was genuine, and also any teaching deriving from it
 which, although now scattered owing to the chaos and disruption which
 Alexander had brought in his wake and the pillage and looting of the Mace-
 donians in the Kingdom of Iran, either survived in writing or was preserved
 in an authoritative oral tradition

His Majesty, the King of Kings, Artaxšaθr (Ardašīr I), son of
 Pāpak, following Tansar as his religious authority, commanded all those

scattered teachings to be brought to the Court Tansar set about his business and selected one (? tradition) and left the rest out of the canon and he issued this decree "The interpretation of all the teachings from the Mazdayasnian Religion is our responsibility, for now there is no lack of certain knowledge concerning them"

The King of Kings, Šāpuhr (Šāpur, Sapor I), son of Artaxšaθr, further collected those writings from the Religion which were dispersed throughout India, the Byzantine Empire, and other lands and which treated of medicine, astronomy, movement, time, space, substance, creation, becoming, passing away, change in quality, growth (?) and other processes and organs These he added to the Avesta and commanded that a fair copy of all of them be deposited at the Royal Treasury, and he examined (the possibility) of bringing all systems (?) into line with the Mazdayasnian Religion.

The King of Kings, Šāpuhr, son of Ohramzd (Šāpur II), summoned men from all lands to an unprejudiced (?) disputation to examine and investigate all creeds After Ādurbāδ had been vindicated by the consistency of his argument, he issued a declaration before all those representatives of the different sects, doctrines and schools in this voice 'Now that we have seen the Religion upon earth, we shall not tolerate false religions and we shall be exceeding zealous'. And thus did he do.

His present Majesty, the King of Kings, Xusrav (Chosroes I), Son of Kavāδ, (Cabades, Qubad), after he had put down irreligion and heresy with the greatest vindictiveness according to the revelation of the Religion in the matter of all heresy, greatly strengthened the system of the four castes and encouraged precise argumentation, and in a diet (?) of the provinces, he issued the following declaration "The truth of the Mazdayasnian Religion has been recognized Intelligent men can with confidence establish it in the world by discussion But effective and progressive propaganda should be based not so much on discussion as on pure thoughts, words and deeds, the inspiration of the Good Spirit, and the worship of the gods paid in absolute conformity to the world What the chief Magians of Ohrmazd have proclaimed, do we proclaim, for among us they have been shown to possess spiritual insight And we have asked and ask of them the fullest exposition of doctrine both of that, which concerns spiritual insight and of that, which deals with conduct on earth, and for this we give thanks to the gods. Fortunately for the good governance of the country, the realm of Iran has gone forward relying on the doctrine of the Mazdayasnian Religion, that is the synthesis of the accumulated knowledge of those who have gone before us throughout the whole of Xvanīras. We have no dispute with those who have other convictions, for we (ourselves) possess so much both in the Avestan language through pure oral tradition or reduced to writing in books and memoranda and in the vulgar idiom through oral transmission—in short, the whole original wisdom of the Mazdayasnian Religion. Whereas we have recognised that, in so far as all dubious doctrines, foreign to the Mazdayas-

nian Religion, reach this place from all over the world, further examination and investigation prove that to absorb and publish abroad knowledge foreign to the Mazdayasnian Religion, does not contribute to the welfare and prosperity of our subjects as much as one religious leader (*rat*) who has examined much and pondered much in his recital (of the ritual), with high intent and in concert with the perspicacious, most noble, most honourable, most good Magian men, we do hereby decree that the Avesta and Zand be studied zealously and ever afresh so that, what is acquired therefrom may worthily increase and fertilize the knowledge of our subjects. Those who tell our subjects either that it is not possible to acquire or that it is possible to acquire in its entirety, knowledge of the Creator, the mystery of spiritual beings, and the nature of the Creator's creation, are to be deemed men of insufficient intellect and free-thinkers. Those who say that it is possible to understand Being, through the revelation of the Religion and also by analogy, are to be deemed researchers (after truth) Those who expound (this doctrine) clearly, are to be deemed wise and versed in the Religion And since the root of all knowledge is the doctrine of the Religion concerning both ideal potentiality and material manifestation, a man (who speaks in this cause) speaks wisely even though he derives the doctrine from no Avestan revelation So he should be esteemed as (speaking) in accordance with the revelation of the Religion, the function of which is to give instruction to the sons of men".*

CONTENTS OF THE YASNA

Av Yasna, Skr Yajña, Pahl. Yazišn, is the chief liturgical book recited in honour of all the divinities collectively It was composed for the purposes of the high office of the Yazišn which consists chiefly in the ceremonial preparation and offering of the Parahōm (Av. parahaoma), i e., the juice extracted from the Hoama-plant mixed with consecrated water, milk and aromatic ingredients The high service of the Yasna is preceded by a preparatory ceremonial called Paragna (परोयस्न) At this ceremony the entire Yasna from beginning to end is recited Prof Geldner remarks—"The Yasna is a variegated mixture of monotonous drawling formulæ and of interesting and in part very ancient texts. These heterogeneous elements have, however, been skilfully knit together into one whole. The larger sections have appropriate introductions prefixed to them and close with longer or shorter *resumés*."

The Yasna is made up of 72 Hāiti or Hā (i e, Chapters) They correspond to the 72 strands used in the weaving of the sacred girdle, known as "Kūstik" This number is reached by an artificial method, several chapters or Hās being simply repetitions of some of the others, e g. Hā 5 is the same as Hā 37, Hā 18 same as Hā 47 with an introduction taken from 51.7 etc. The Yasna is the chief liturgical book consisting of

* Zaehner, *Zurvan, A Zoroastrian Dilemma*, pp. 7-9 and pp. 31-32.

at least three different parts distinguishable by considerable differences in language and contents—the “later Yasna” Yasna 1-27, 52, 54-72; Yasna Haptaṇhāiti, Yasna 35-41 with a supplement Hā 42; the Gāθās or the Old Yasna, Yasna 28-34, 43-51, and 53

At present two priests viz Zaotar and Ātarəvaxš are required in the performance of the Yasna liturgy instead of eight priests in the ancient times. In the first eight chapters, the officiating priest (Zaotar-hotr-) with the assistance of his colleague (Ātarəvaxš) makes all ceremonial preparations, puts the offerings and oblations, to be dedicated to the heavenly beings and then invites Ahura Mazdā, Aməšā Spəntās, Yazatas, Fravašis and other lesser Worshipful beings to come and attend the ceremony prepared in their honour Hās 9-11 are recited in honour of Haoma and the sacred Haoma juice is prepared from the twigs dedicated to him Hā 11, sec. 16 introduces a new section, the Confession of Faith, which extends from Hā 11-17 to the end of Hā 13 The most interesting of these pieces is Hā 12, which according to Yasna Hā 13. 8 is also called the Fraorəti—(i.e., confession) Hās 14 and 15 are songs of praise Hās 16 and 17 contain invocations of the genii of the day, of the times of the day, of the seasons of the year and of the various forms of fire etc Hā 18 is the same as Hā 47. Hās 19-21 known as Bayān Yašt are the homilies on the three most sacred prayers, the Ahuna Vairya, Ašəm Vohu, and Yənhē Hātām Ā Airyemā išyō consisting of but one verse of Hā 54 ranks in importance as equal to these three cardinal sacred formulæ The Saošyants or the Saviours, it is said, will recite this prayer on the occasion of the Day of Resurrection to restore the dead to life. Hās 22-27 are the so-called “Hōmāst Yašt”, which accompanies the second preparation of the Haoma Juice which now begins Hā 27 simultaneously forms the transition to the central part of the Staota Yəsnaya and to the Gāθās The second part of the “later Yasna” consists of Hās 54-72. Hā 55 gives a short poetical resumé of the Gāθās Hā 56 named the “Small Sroš Yašt” is preparatory to the large and comprehensive Sroš Yašt which is contained in Hā 57 Hā 58 contains the Fšūšō Məθra-‘lit. the hymn of the prosperity’, a glorification of prayer in general and the prayer to be recited before the last judgment Hā 59 refers both to what precedes and to what follows and introduces the two next sections with renewed invocations Hā 60 known as ‘Dihma āfriti’—the blessing of the pious—contains invocation of blessings on the abodes of the worshippers of Ahura Mazdā. Coupled with it, is an exorcism in Hā 61 and a homage offered to the Fire in Hā 62. Then follows the “Āb-zōr” i.e., “offering to the waters”,—Hās 63-68 Renewed invocations and a conclusion of the whole ceremony form the end Hās 69-72. Of these chapters Hā 71 is the most interesting and the most appealing.

YASNA HAPTAṆHĀITI

The Yasna Haptaṇhāiti or the Yasna of the Seven Chapters (Yasna Hās 35-41), a text of quite a unique character, is inserted in the midst of the Gāθās. It is in the Gāthic dialect, though written in prose Its language is

ancient as that of the metrical *Gāθās*, but the thoughts and expressions are very simple. It represents the transition period that intervened between the close of the *Gāθic* age and the opening of the Avestan period. It also represents the earliest prose writings of the extant Avesta. Although it is more recent than the *Gāθās*, still it has just claims to be considered as more ancient and original than the sections of the later *Yasna*. It originally formed a separate book, and may have been composed by one of the earliest successors of *Zaraθuštra*, as it stands midway between the *Gāθās* and the later *Yasna*, in point of style. Each *Hā* or chapter is devoted to a special theme. *Hā* 36 speaks of fire, especially of that fire which plays an important rôle in the fire-ordeal in the last judgment. Chapter 37 deals with a thanksgiving for the good creations of *Mazdā*. Chapter 38 treats of the earth and its genus as also of the waters. Chapter 39 speaks of animals, the souls of the righteous and the *Aməša Spəntās*. Chapters 40 and 41 deal with the rewards in this world and in the world beyond. Chapter 42 forms a supplement. From the above description of the contents, it will be noticed that there does not seem to be any close connection between the separate chapters. One might be tempted to find in some chapters, especially the first, replies to *Zoroaster's* discourses from within the circle of his congregations. However, it is difficult to ascertain the proper purpose and literary significance of the *Yasna Haptañhāiti*. The *Yasna* of the Seven Chapters is unique in that, it is written in the same archaic dialect as the *Gāθās* themselves. It must have been composed not long after the Prophet's death.

Prof. Zaehner in his book 'Dawn and Twilight of Zoroastrianism', p. 62 says: "In the *Gāθā* of the Seven Chapters two things seem to be happening. First there seems to be some attempt to systematize *Zoroaster's* ideas—the 'Bounteous Immortals', for instance, are mentioned for the first time as a group, though they are not individually named—and secondly there is an obvious tendency to adopt the teachings of the Prophet to a form of religion far closer to nature than was his without actually reintroducing into the reformed religion anything that the Prophet had specifically condemned."

GĀΘĀS

The oldest part, which is written in an earlier form of the language than the rest of the Avesta, is the *Gāθās*, 'hymns' or 'psalms'; and these are generally regarded to be the work of the prophet *Zaraθuštra* himself. These hymns form the kernel of the main liturgy or *Yasna*, which constitutes one of the three principal divisions of the extant Avesta. Owing to linguistic difficulty and owing to lack of adequate exegetical tradition to the Avesta, this perpetual uncertainty about the meaning of the text is most serious of all in the *Gāθās*, which, being the Prophet's own words are obviously the most crucial part of the whole of the Zoroastrian sacred literature. The *Gāθās* are by far the oldest literary monument of the Iranians. These Sermons in verse-form were either interrupted by

explanations in prose in which the subject of the Sermon was treated of in details, or that they formed the conclusion of a Sermon, in which the matter of a prose dissertation was put together in verse form, easily to be committed to memory. They are the "Sraṇā Zaraθuštrī-utterances of Zaraθuštra" These devotional, ethical, eschatological hymns are expressed in pithy, compressed, often enigmatical style and are replete with metaphysical, abstruse and pregnant thoughts. They are preponderatingly subjective and personal.

The Gāθās are five in number and are named from their initial words. They are — (i) Ahunavaitī (Yasna Hās or chapters 28–34), (ii) Uštavaitī (Hās 43–46), (iii) Spəntā Mainyu (Hās 47–50), (iv) Vohu xšaθra (Hā 51) and (v) Vahištōišti (Hā 53). They comprise 17 hymns, made up of 238 stanzas of three to five lines. The language of the Gāθās is more archaic than the rest of the Avesta and differs from it in syntax, style and metre. They contain many unknown words. The compact structure of each stanza demands an intense effort of concentration to be even approximately analysed. The order of words in the Gāθās seems at times to follow the association of the poet's thoughts so closely that inflectional endings no longer suffice to establish the congruence of words. The Gāθās are of the age that can be assigned to the oldest Vedic hymns, and in some respects, they are more primitive than the Vedas. Prof. Henning remarks: "From the point of view of comparative linguistics, the Gāθās could have been composed, at a date far later than 600 B.C." (Zoroaster p. 36).

Zaraθuštra has thought poetry as the most fitting medium for the expression and exposition of his sublime doctrines. The Gāθās are therefore to be chanted in rhythmic tone (Av. word *fra-srāvaya-*). They are composed in measured syllables. The metre of the Gāθās is of five types, all based on a constant number of syllables in a line. Thus we find stanzas of five lines each counting eleven syllables with the cæsure after the fourth, and stanzas of three lines each counting sixteen syllables with the cæsure after the seventh. The Gāθic metres resemble the Gāyatrī and Trishtubh metres of the Vedas. Each of the five Gāθās has a different metre, but there is a fundamental difference in one point. The Vedic metre is one of quantity, while the Gāθic metre is one of accent. The Gāθic verse reflects the proto-Indo-Iranian verse, which must have been based on the number of syllables, but Prof. W. Lentz (Yasna 28 Kommentierte Übersetzung und Kompositionen—Analyse 1954 p. 73) holds the metre to be based on ictus and rejects the proto-Indo-Iranian origin of the metrical system of the Gāθās.

The strophe (Av. *vacastaštay*—Middle Pers. *vacast*) of the Ahunavaitī Gāθā (Y. 28–34) including the Ahuna Vairya, consists of 3 lines (Av. *afšman*—Mid. Pers. *Gās*) of 7 + 9 or 7 + 8 syllables. A cæsure occurs regularly at the end of the 7th syllable.

The strophe of the Uštavaitī Gāθā (Y. 43–46) consists of 5 lines of 4 + 7 syllables. The cæsure occurs at the end of the 4th syllable. . .

The strophe of the Spəntā-Mainyu Gāθā (Y 47-50) consists of 4 lines each of 4 + 7 syllables and thus corresponds to the Vedic Tristubh. In individual cases the Jagatī measure, 5 + 7 syllables, takes its place, especially in Y 48, 5 and 6. The cæsure occurs at the end of the 4th or 5th syllable.

The strophe of the Vohu-Xšaθrā Gāθā (Y. 51) consists of 3 lines each of 7 + 7 syllables. The cæsure occurs at the end of the 7th syllable.

The strophe of the Vahištoišay Gāθā (Y. 53) consists of two shorter and two longer lines, the former of 7 + 5 syllables with one cæsure, the latter of 7 + 7 + 5 syllables with double cæsure.*

VĪSPARAT

The name Vīsparat (Av. vīspe ratavō 'all the ratavs' or chiefs) is not an independent book but a collection of supplements to various portions of the Yasna. The Vīsparat high ceremony is the Yasna ceremony enlarged by the addition of the Vīsparat portions. It is celebrated especially at the seasonal festivals, the Gāhānbārs. The separate portions or chapters of the Vīsparat are called Kārdehs from an Av. word Kərəti. It is a liturgical work of twenty-three Kārdehs or chapters. They bear a great resemblance to the first part of the later Yasna (Y. 1-27) so far as its contents are concerned.

We gather from the Vedic sacrificial system that about sixteen priests were employed in important rituals†. The extant Avestan texts mention eight different functionaries, the Zaothar, the chief officiating priest and seven assisting priests, who performed the Yasna-Vīsparat ceremony. Today only two priests, Zaothar (𐬵𐬀𐬰𐬀) and Ātarəvaxš (𐬀𐬵𐬀𐬰𐬀) perform it. The auxiliary priest known as Raēθwiškara attends to the various functions of his former colleagues. Zaothar or the officiating chief priest calls out the names of all priests one by one and the auxiliary priest presents himself as a substitute for all of them, uttering "azəm Vīsai". The names of these priestly dignitaries and functions assigned to each of them are briefly stated as under:

(1) Av. Zaothar, Skr. hotr is the chief priest who recites the holy texts and performs the most important sacrificial ceremonies. It is derived from √Zu to call, to invite, to invoke. [See Geldner's article on Zaothar in Dastur Darab Commemoration Volume, 1925, pp. 277-281.

(2) Av. Hāvanān, name of the first subordinate priest who pounds

* Cf. Bartholomæ, *Arische Forschungen* II 1 seq., III. 11 seq.; Geldner, *Grundriss der Iranischen Philologie* II 26 seq.; Dastur Peshotan Sanjana Memorial Volume pp. 37-45; Gāθā Meter by Dr. Taraporewala in 'The Divine Songs of Zarathustra' 1951 pp. 863-876; Humbach, *Die Gāthās Des Zarathustra*, Band I and II, 1959.

† These officiants at the Soma-worship are separately named, Hotā, Maitrāvaruna, Acchāvāka, Adhvaryu, Grāvastut, Neštā, Unnetā, Prati-prasthātā, Udgātā, Prastotā, Prati-hartā, Subrahmanya, Brahmā, Brāhmanācchapsī, Potā, Āgnīdhra, with their president Sadasya, in all 17 officials.

the Haoma, derived from *hāvana*-mortar and pestle used for pounding the Haoma.

(3) *Ātarəvaxš*, Pahl *Ātarvaxš*, the tender of fire, the name of the second subordinate priest who tends the fire

(4) *Frābərətār* is the name of the third subordinate priest who brings to the Zaoatar, all the implements and other things required for the ceremonies.

(5) *Ābərətar* is the name of the fourth subordinate priest who brings the Holy Water. The name is derived from *Āp*-water and *bərət* the bringer. Instead of *Ābərət*, the author of the *Nīrangistān* uses another term *Dānavāza*. See Bulsara, *Nīrangastan* p. 403. Anatol Waag (*Nīrangistān, Der Avesta traktat über die Rituellen Vorschriften*, 1941 p. 87) reads the name *dānazvāza* and translates "Wasserrfahrer" Pahl. Version, *pat rot vicinātārīh*, see Bartholomæ, *A1r Wb* column 734

(6) *Āsnātar*, *ā-snāθr* is the name of the fifth subordinate priest who washes and strains the Haoma.

(7) *Raēθwiškara* lit. one who mixes, is the name of the sixth subordinate priest who mixes the Haoma juice with 'gām jivyām' (milk).

(8) *Sraošāvarəz* lit. one who keeps good discipline, is the name of the seventh subordinate priest, who superintends the sacrifice and prescribes punishment for negligence or remissness in the performance of the sacrifice and priestly duties

The above brief account shows that the functions assigned to the above-mentioned eight priests in ancient times are now-a-days performed by two priests only viz. Zaoatar and the *Raēθwiškara* commonly known as *Rāθwi-Rāspī*, see pages 217 and 218

The Avestan language belongs to the Iranian branch of the Indo-Germanic family of tongues. The designation Avesta for the language as well as the book, is in consonance with the Pahlavi or Middle-Persian *Avistāk*, which is used both of the tongue and of the scriptures. The term *Zand* for the language is a misnomer. The language of the Avesta is closely allied to Sanskrit. The relation to the Sanskrit language was one of the means of establishing the authenticity of the Avesta and is very essential in its interpretation. In its phonology, the Avesta agrees with the Sanskrit in its vowels in general. The Sanskrit diphthong *ē* appears in Avesta as *aē*, *ōi*, *ē*. Thus Av. *vaēnōiθe*, they two are seen = Skt *vēn-ē-tē*. Skt *ō* appears as Av. *ao*, *əu*, e.g. Av. *aojah*, strength = Skt. *ōjas*. Moreover a notable peculiarity in Avesta is the insertion of epenthetic vowels, *i*, *e*, *u*, e.g. Av. *bavaiti* = Skt *bhavati*, Av. *haurva* = Skt *Sarva*, whole, Av. *vaxədra*, word = Skt. *vaktra*; Av. *hvarə*, Sun = Skt *Svar*. Almost any Sanskrit word may be transformed at once into its Avestan equivalent, or vice-versa, merely by the application of certain phonetic laws, for example :—

təm amavantəm yazatəm
 sūrəm dāmōhu səvištəm
 mīθrəm yazāi zaoθvābyō,

may be rendered word for word in Sanskrit, thus .

tam amavantam yajatam
 sūram dhāmasu savistham
 mitram yajāi hōtrābhyah.

In inflexion, the Avesta language shows the richness of Vedic Sanskrit and it possesses almost equal facility of word-formation. In syntax, it differs from Sanskrit in certain respects, showing marked individuality.

The ancient Iranian people formed a branch of the Indo-European people and were very closely related to the ancient Indo-Aryan. Hence the language, literature and culture of the Iranians and Hindus are akin to each other. It is therefore not only beneficial but essential that the Iranian literature should be studied side by side with the Vedic literature for the proper understanding of both the cultures. With this necessity in view the Vaidika Samshodhana Mandala, Poona, started a centre for Iranian studies since 1951 under the able guidance and directorship of the late Prof. Dr. I J S. Taraporewala. This Mandala has taken up the critical edition of the Avestan Texts in Devanagari script and the entire Volume on Avesta text is expected to be out in the near future. This book will, I am sure, facilitate the promotion of Avestan Studies in Indian Universities, which will follow the example of European Universities in adopting the Avestan Studies in their curriculum.

The close similarity of the oldest Indian and the oldest Iranian is such that a large part of the vocabulary is identical, a further large part is different by small phonetic changes and a third part shows that different words had been adopted or preserved. This can be easily illustrated. The verbal bases are the same *pat*-‘fly’, *vac*-‘speak’, *man*-‘think’, *dā*-‘give’ *as*-‘be’, *kar*-‘make’, *mar*-‘die’ *ar*-‘move’, *mā*-‘measure’. Similarly we find identical nouns, adjectives and numerals. *jani*-‘woman’, *kāma*-‘wish’, *martya*-‘mortal’, *gau*-‘ox’, *vira*-‘man’, *pad*-‘foot’, *āp*-‘water’, *vāta*-‘wind’, *jīra*-‘active’, clever, *panca*-‘five’, *asta*-‘eight’, *nava*-‘nine’. I may add that “the Rgvedic *pavasta*-used in the dual *pavaste* (10.27.7) of the sky and the earth could be explained by reference to Old Persian word *pavasta*-‘envelope’ used of the clay envelope which was put over the clay tablet”. Further in Rgveda 7.86.5 we come across the phrase, *paśu-trpam na tāyum*-‘like a cattle-stealing thief’. This word *trp* *trp* is familiar in the Avesta and in the Iranian dialects in the sense ‘steal’, but the Vedic Sanskrit could not offer any suitable meaning. Besides the Avesta adjective *pāzahvant*-‘having a fine surface’ may be compared with the Vedic *pājasvant*-occurring in Rgveda 10.77.3 in the verse *pājasvanto na vīrāh/panasyavo* “like warriors with fine countenances, worthy to be celebrated”. Moreover by the divergent phonetic changes in Avesta and Sanskrit two words might become homonyms pronounced in one way in the one language while the

other kept them distinct. In Avesta the one word *dā* has both the meanings 'to give' and 'to put' (the distinction of *d-* and *ḍ-* being given up), whereas in Sanskrit are given root *dā-* to give and *dhā-* to put. Quite the opposite is the case in respect of Av word *raś-* to injure and *raxš-* to protect, while in Sanskrit the one form *raks-*—has the two meanings 'injure' as in "raksas—" 'injury' and 'protect' as a frequent verb *raksati-*. In Rgveda 9 101 3 we come across the phrase *durosam* . . . *somam*, which may be compared with the corresponding Avesta phrase *haoməm dūraoṣəm*, meaning "Haoma, which keeps death afar" or "Haoma of far spreading radiance," since the Rgveda and Avesta are so close in language. The religious vocabulary of the Avesta and the Veda are particularly close in the following technical terms.

<i>Sanskrit</i>		<i>Avesta</i>
Yajña- 'sacrifice'	..	Yasna
Aryaman- god of hospitality	...	Airyaman
ṛta- truth .	..	Aša-, arəta-, ərəta-
vipra- orator ...	.	vifra
hotar- 'pouurer'	..	Zaotar-
Soma- 'drink'	.	haoma-
śraddhā- 'faith'	..	Zrazdā ✓
kavi- sage	.	Kavi
Jaritar- singer	.	Jarətar-
deva- god	...	daēva- false god, demon
druh- evil .	..	drug, drauga ✓
dasyu ..	..	dahyu
Gandharva- .	...	gandarəwa
hvātar- invoker	...	Zbātar*

In conclusion, it is our ardent and pleasant duty to acknowledge the manifold help which we have received from various sources. We express our gratefulness to the revered Dasturji Sahib Khurshed S. Dabu, High Priest of the Parsees at Bombay, for his splendid help in notes, and on the symbolic significance of certain rituals, unfolding the mystery behind them.

We also acknowledge with a deep sense of gratitude the financial help received by the Mandala from various sources. The Government of India and the Government of Maharashtra have been giving us recurring and non-recurring grants for the promotion of our varied activities. This help has enabled us to a great extent in carrying on our research activities steadily and smoothly. We feel very grateful to the Government of India and the State Government for their sympathetic financial assistance. We must also express our indebtedness to the State Governments of Uttar

* Summarised from Prof. Sir H. Bailey's article on "Veda and Avesta", reprinted from the University of Ceylon Review Vol. XV Nos. 1 and 2, Jan-April 1957.

Pradesh, Bihar, Madhya Pradesh for their patronage to the Mandala. We cannot conclude without expressing our gratefulness to the generous Trustees of the N. M. Wadia Charities, The Bombay Parsee Punchayet Funds, the Nizam Charitable Trust, Sir Dorabji and Sir Ratan Tata Trusts, and to Shri F. D. Pudumjee who have rendered us financial support since the very undertaking of the Avestan Studies in the Institute. We also sincerely thank Shri Framroj Rustomji Poonawalla of "Commercial Art Engravers" for having prepared, free of cost, the block-Diagram No. 1 of the Yasna-Ceremony. The proprietor of "The Katrak Studio", Dadabhai Naoroji Rd, Bombay, also deserves our thanks for the photograph that he took in a Zoroastrian Fire Temple, without any charge.

We acknowledge our indebtedness to the University of Poona for its financial help towards the publication of Yasna, Visparat, Khordeh Avesta and Yašts-Parts I & II.

Finally we must acknowledge the services of Shri S. R. Sardesai, Manager of Samarth Bharat Press, who has helped us in making this work as accurate as possible.

We hope this edition will prove of great use to Oriental scholars and will meet with their approval.

Aēvō panta yō ašahē

There is only one path which is of Righteousness.

Vaidika Samsodhana Mandala, Poona 9

Dated, 17th November 1962

M. F. KANGA

Avesta alphabet, pronunciation and transcription

Vowels

𐬀	अ	a	short as 'a' in <i>akin, alone</i> .
𐬁	आ	ā	long as 'ā' in <i>part, arm, car</i> .
𐬂	इ	i	short as 'i' in <i>akin, in, into</i> .
𐬃	ई	ī	long as 'ī' in <i>machine</i> or "ee" in <i>seen, keen</i> .
𐬄	उ	u	short as 'u' in <i>full, bush</i> .
𐬅	ऊ	ū	long as 'ū' in <i>rule, rude</i> .
𐬆	ऌ	ə	short as 'a,' in <i>at, cat, mat</i> . There is no exact Sanskrit equivalent.
𐬇	ॡ	ō	long, somewhat more prolonged than ə This generally occurs in the Gāthās.
𐬈	ऐ	e	short as almost like 'a' in <i>mate, cane</i> , but shortened.
𐬉	ॢ	ē	long, somewhat prolonged than e, as 'a' in <i>mate, cane, lane</i> .
𐬊	ओ	o	short as 'o' in <i>code</i> .
𐬋	औ	ō	long as 'ō' in <i>prone, alone</i> .
𐬌	ओ	ā	A peculiar Avestan vowel. Pronounced <i>āo</i> , rather rapidly, but with each vowel quite distinct.
𐬍	ऑ	ā̃	Nassalised ā like French <i>an</i> .
𐬎	ऑ		Corresponds to Sanskrit ऋ and is almost always monosyllabic.

Consonants

(Remarks when necessary)

𐬐	क	k	in <i>key, keep</i> .
𐬑	ख	x	like Persian <i>kh</i> .
𐬒	ग	g	like 'g' in <i>great, greeting</i> .
𐬓	घ	γ	like Persian <i>gh</i> or <i>gh</i> in <i>ghee, ghost</i> .
𐬔	ङ	ŋ	as ng in <i>ring, thing</i> .
𐬕	च	c	as ch in <i>chill, child</i> .
𐬖	ज	j	as j in <i>joke, jar, jug</i> .
𐬗	ञ	n	
𐬘	त	t	
𐬙	ड	ṭ	Always final.

𐬀	θ	θ	like th in <i>thin, thing</i> . Spirant.
𐬁	d	d	like th in <i>thy, thine</i> .
𐬂	δ	δ	Spirant.
𐬃	n	n	like n in nasal.
𐬄	n	n	Corresponds to Sanskrit anusvara.
𐬅	p	p	
𐬆	f	f	Spirant; like the English f in figure.
𐬇	b	b	
𐬈	w	w	Spirant, pronounced almost like 'v' valour, vacant.
𐬉	m	m	
𐬊	y	y	This is the initial y.
𐬋	y	y	This is the medial y.
𐬌	r	r	
𐬍	v	v	This is the initial v
𐬎	v	v	This is the medial v.
𐬏	ś	ś	as s in sure. Corresponds to Sanskrit श.
𐬐	s	s	This corresponds to Sanskrit ष.
𐬑	ś	ś	Same as above श, but generally appears before 𐬑-y.
𐬒	s	s	
𐬓	z	z	like the English Z.
𐬔	zh	zh	Zh, like z in English Azure.
𐬕	h	h	
𐬖	x ^v	x ^v	This corresponds to Sanskrit ख.
𐬗	x	x	This is spirant x in the neighbourhood of other palatal sounds and represents an original Aryan sy as in दस्यु for दस्यु.

[illegible]

—स्वरशत न्याइश १५

यजे^१ सखित्वम्^२ यत्^३ अस्ति^४ सखित्वानाम्^५ वसिष्ठम्^६ अन्तः^७ सूर्याचन्द्रमसोः^{८-९} ॥

၁။ အထွေထွေအားဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။
 ၂။ အထွေထွေအားဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။
 ၃။ အထွေထွေအားဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

—यस २८,१२

ऋतम्^१ वसु^२ वसिष्ठम्^३ अस्ति^४
ओषितृ^५ अस्ति^६ ओषितृ^७ अस्मै^८
यत्^९ ऋताय^{१०} वसिष्ठाय^{११} ऋतम्^{१२} ॥

১৯৩৬ সালের ১৫ই আগস্ট
 ১৯৩৬ সালের ১৫ই আগস্ট

—वेंदीदाद ३.३१

यः^१ यवम्^२ किरिति^३ सः^४ ऋतम्^५ किरिति^६
He who sows corn, sows righteousness

INTRODUCTORY NOTE ON PARA-YASNA (*Paragnā*)

The title 'Yasna' is traditionally applicable to 72 chapters (Hās), which follow in the next section of this book. However the Yasna-ritual cannot be commenced without Para-Yasna, which has for its purpose keeping ready the necessary implements and consecrated things such as milk, twigs for the Haoma-extract etc Parsi Priests call it *Paragna*. The priest who is to be the Rāspī in the main ritual, is usually the official concerned with the Para-Yasna, and the necessary details of its performance are given below. But it should be noted that even before the Para-Yasna ceremony begins within the fixed enclosure, various articles are cleaned and stored up in a large metal-vessel known as *kundi*, which is kept near the Rāspī, who is in charge of the working-table (*ख्वेन्*). All the necessary metal-implements required for the performance of the Para-Yasna are already immersed in pure water within that vessel, put on a stone-stand, by the right side of the Rāspī. He takes his seat after collecting pomegranate-twigs, palm-leaves and milk. These things, he collects in a manner described below, before commencing the recitation of the Para-Yasna, as will be seen from the following directions:—

Consecration of water within the pitcher

After reciting *इनओथ्र अहुरहे मज्दो । अषेम् वोह्वे* for the first time, the Rāspī pours water from another vessel into the main pitcher, reciting in a whisper “ *यओज्दाथ्र ज़रेह् इ वरकश्* ” (the sea of *वोउरकश्*) which is supposed to be the highest plane of the invisible essence of “water”, existing on an unseen level of concepts. With the second down-pour, after reciting *इनओथ्र अहुरहे मज्दो । अषेम् वोह्वे*, he similarly whispers the words “ *यओज्दाथ्र ज़रेह् इ फ़ाँकर्त्* ”, which is the next plane of existence during the descent of spiritual force. *यओज्दाथ्र* means purification, and the priest mentally connects up each down-pour with the allegorical lakes (*ज़रेह्*). With the third down-pour reciting as usual the formula *इनओथ्र अहुरहे मज्दो । अषेम् वोह्वे*, he whispers the following line—*यओज्दाथ्र ज़रेह् इ पूइति, हवेरेप् मीनो अहुइसूर् आइ इ पाक् यओज्दाथ्र*—indicating thereby bringing (so to say) the spiritual force down to the level of material existence on the physical plane. Here we may conceive of a spiritual

counterpart of water (Plato's archetype) from mental to the emotional and thence to the physical plane The words **जर्द्ध इ पूइति** literally means the lake which is defiled in its descent on the grosser plane.

~~~~~

**Ceremony before cutting the palm-leaf blade required for
tying the bunch of Baresma-wires**

After having finished the ritual of consecration of water within the pitcher, the Rāspī goes to a palm-tree with a knife and a pitcher of water, consecrated as directed above. Firstly, he washes the required blade of palm-leaf thrice, and then he cuts it off after reciting—**क्षनओध्र अहुरहे मज्दो । अपम् वोहू°**. This he places within the pitcher. Later on, this leaf is so dissected into six strands and knitted, as to form a long band of 'अइव्योइहन्' meant for tying the bunch of wires.

He repeats this process approaching the pomegranate tree from which he cuts off necessary length of a twig, washing it prior to cutting it, and reciting the same formula in the same way as mentioned above

~~~~~

Ceremony for consecrating milk (जीवोम)

The Rāspī goes to a she-goat tied near the place of the ritual, and makes the animal face the East. Then he washes her udders and himself facing the South recites:—

क्षनओध्र अहुरहे मज्दो । अपम् वोहू° ॥

Then he washes his right hand thrice and also one of the udders of the she-goat and recites the following (standing):—

अपम् वोहू° ॥ (से वार)

**फ्रवराने मज्दयखो ज़रथुश्चिश् वीदअवो अहुर-त्कअेषो
हावनैअे अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओध्राइच
फ्रसस्तयअेच । सावइहैअे वीस्याइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच
क्षनओध्राइच फ्रसस्तयअेच ॥**

(or) **रपिश्चिनाइ अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओध्राइच
फ्रसस्तयअेच । फ्रादत्-फ्रषवे ज़त्तुमाइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच
क्षनओध्राइच फ्रसस्तयअेच ॥**

(or) उजयेइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच । फ़ादत्-वीराइ दळ्युमाइच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच ॥

(or) अइन्निसूथ्रमाइ अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच । फ़ादत्-वीस्पाँम्-हुज्याइतैअे ज़रथुश्नोतमाइच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच ॥

(or) उपहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच । वर्रज्याइ न्मान्याइच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच ॥

गैउश् तप्ने गैउश् उरुने तव गैउश् हुधोइहो उरुने क्षनओथ यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच ॥

यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ़ा अपव वीध्वो म्रओतू ॥

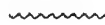
Then he sits down to draw milk with the word अषम्; but he lets some milk spill on the ground at the first extraction. Thereafter while reciting अष सर मनइइ, he draws some milk into his pitcher. He repeats this process and formula twice again, substituting in place of मनइइ the word वचइइ for the second time and इयओथ्न for the third time. Then he gets up and recites the following .—

यथा अहू वइर्यो° ॥ (दु वार्)

यस्मैच वस्मैच अओजस्च ज़वरैच आप्रीनामि गैउश् तप्ने गैउश् उरुने तव गैउश् हुधोइहो उरुने ॥

Then patting the back of the she-goat, he recites —हज़इरैम् वअेषज़नाँम् । बअेवरै बअेषज़नाँम्, once aloud, and repeats the same in a whisper for the second time. He then takes the pitcher containing the mixture of water and milk to his seat in the ritual-hall (उर्विस गाह्).

Note —The three offerings of milk to the earth, are a sort of oblations to the Deity presiding over the earth. And the three portions collected into the pitcher are emblems of *life*, purified in thought, word and deed.

Para-Yasna proper

The priest after going through the preliminaries enumerated above, takes his seat and arranges all the requisite objects on his work-table, taking care to wash each important implement and material according to the said formula prescribed for each one of them, separately

The consecration of water in the large vessel (कुण्डी)

The priest places his left hand, (holding one *Baresma*-wire) on two small cups, placed upside down on the work-table. With his right hand holding the ring-condenser (अंगुष्ठी a metal-ring over which the sacred bull's hair is wound round in the manner of an armature), he recites 101 names of God in a whisper, and at the same time magnetises the water of the *Kundi* by agitating it with that condenser. Thereafter this water gets the name of जओथ्र (जोर्). Then he recites the following :—

अषम् वोहूँ ॥

फ्रवराने मज्दयस्तो ज़रथुश्चिश् वीदयेवो अहुर-त्कअषो

हावनैअे अषओने अषहे रथ्वे ... सावड्हेअे वीस्याइच अषओने
अषहे रथ्वे .. फ्रसस्तयअेच ॥

(or) रपिथ्विनाइ अषओने अषहे रथ्वे फ्रादत्-प्रषवे ज़रतुमाइच
अषओने अषहे रथ्वे . फ्रसस्तयअेच ॥

(or) उजयेइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे ... फ्रादत्-वीराइ दख्यु-
माइच अषओने अषहे रथ्वे . फ्रसस्तयअेच ॥

(or) अइविसूथ्रमाइ अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्वे ... फ्रादत्-
वीस्पाँम्-हुज्याइतैअे ज़रथुश्चोतैमाइच अषओने अषहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअेच ॥

(or) उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे ... वैरज्याइ न्मान्याइच
अषओने अषहे रथ्वे ... फ्रसस्तयअेच ॥

अइव्यो वडुहिब्यो वीस्पनाँम्च अपाँम् मज्दधातनाँम् वैरजतो अहुरहे
नफ्रओ अपाँम् अपस्च मज्दधातयो तव अहुराने अहुरहे क्षनओथ्र यस्ताइच वस्ताइच
क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच ॥

यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ्रा मे म्रूते ।

अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥

अषम् वोहूँ ॥

In reciting the concluding word अषम्, he reverses the inverted cups and holding both of them, so that they touch the surface of the water only, he proceeds to recite the following :—

क्रा ते स्तओमइदे अहुराने अहुरहे वद्धूश् यस्त्राँस्च वह्नाँस्च वोहु
यस्त्रेँम्च वह्नेँम्च हुर्वेँतीम्च उश्त-र्वेँतीम्च वश्त-र्वेँतीम्च ॥

Then with the five words यज्ञतनोम्, १त्रा, अषओनाँम्, कुक्षीश् and उस्-ज्ञी-
वरामि, he fills those cups gradually with five sweeps. Then with the words
रश्त्रस्च वेँरजतो, he touches the brink of the *kundi* with the cups, and with the
words गाथोस्च स्त्रावयोडत्, he brings these cups full of water on to the work-
table Then follows the recitation of .—

यथा अहू वइर्योँ ॥ (दु बार)

He then arranges the cups full of ज्ञओग्र, one over the other with
an intervening saucer (meant to contain milk-mixture later on) In
reciting the two Ahunavars, some portion of the upper cup is poured into
the saucer. Thus there would be three containers of ज्ञओग्र, one above
another. Then he recites .—

यस्त्रेँम्च वह्नेँम्च अओजस्च जव्रँच आप्रीनामि । अइव्यो वडुहिब्यो
अपाँम् मज्दधातनाँम् वेँरजतो अहुरहे नक्रँधो अपाँम् अपस्च मज्दधातयो तव
अहुराने अहुरहे ॥

Then he leaves that *Baresma*-wire over the upper cup, reciting the
words तव अहुराने अहुरहे in a whisper.

~~~~~

**The method of tying the bunch of Baresma-wire
with the girdle (अइव्योइहन्)**

(a) The priest places the ready-twined अइव्योइहन्, so that, it lies
between the two Māhrue-tops.

(b) Usually 22 wires (not counting the one that was placed
on the cup as mentioned in the above procedure) are used for the Yasna
and 34 for the Vendīdād In the right hand, the priest holds that excluded
wire, and with the left holding the bunch of 22 wires, he recites the
following :—

अषम् वोहूँ ॥ (से बार)

फ्रवराने मज्दयस्तो ज़रथुश्निश् वीदअवो अहुर-त्कअेषो
हावनैअे अषओने अषहे रथ्वे ... सावड्हैअे वीस्याइच अषओने
अषहे रथ्वे .... फ़सस्तयअेच ॥

(or) रपिथ्विनाइ अषओने अषहे रथ्वे ... फ़ादत्-फ़षवे ज२तुमाइच
अषओने अषहे रथ्वे . फ़सस्तयअेच ॥

(or) उजयेइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे . ... फ़ादत्-वीराइ द०यु-
माइच अषओने अषहे रथ्वे . .. फ़सस्तयअेच ॥

(or) अइविस्त्रूथमाइ अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्वे .. .... फ़ादत्-
वीस्पांम्-हुज्याइतैअे ज़रथुश्नोतमाइच अषओने अषहे रथ्वे .... फ़सस्तयअेच ॥

(or) उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे .. ... व०र०ज्याइ न्मान्याइच
अषओने अषहे रथ्वे . .. फ़सस्तयअेच ॥

क्ष०थहे वइर्येहे अयओक्षुस्तहे म०ज्जिकाइ थायो-द्रिगओवे क्ष०नओथ
यस्ताइच व०ह्नाइच क्ष०नओथाइच फ़सस्तयअेच ॥

यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ़ा मे भूते ।

अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो भ्रओतू ॥

अषेम् वोहू° ॥

(c) In reciting the last अषेम् वोहू°, he touches the bunch at both
ends with that single wire, held in right hand and proceeds to recite —

यथा अहू वइर्यो° ॥ (डु बार)

यत्त०म्च व०ह्म०म्च अओजस्च ज़वर०च आफ़्रीनामि ।

Again touching both ends of the bunch, he recites :—

क्ष०थहे वइर्येहे अयओक्षुस्तहे म०ज्जिकाइ थायो-द्रिगओवे ।

अषेम् वोहू° ॥ (से बार)

फ़वराने मज्दयस्तो ज़रथुश्निश् वीदअवो अहुर-त्कअेषो

हावनैअे अषओने अषहे रथ्वे . .... सावड्हैअे वीस्याइच अषओने
अषहे रथ्वे ... . फ़सस्तयअेच ॥

(or) रपिथ्विनाइ अषओने अषहे रथ्वे . .... फ़ादत्-फ़षवे ज़२तुमाइच
अषओने अषहे रथ्वे ..... फ़सस्तयअेच ॥

(or) उज्येइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे . . . . . फ़ादत्-वीराइ दस्यु-
माइच अषओने अषहे रथ्वे . . . . . फ़सस्तयअच ॥

(or) अइन्निस्त्रूमाइ अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्वे ... फ़ादत्-
वीस्पाँम् हुज्याइतैअ ज़रथुश्त्रोतैमाइच अषओने अषहे रथ्वे . . . . . फ़सस्तयअच ॥

(or) उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे .. ... बरँज्याइ न्मान्याइच
अषओने अषहे रथ्वे .. . . . फ़सस्तयअच ॥

and while reciting this, he picks up the अइय्योइहन् with his right hand and reciting (1) अहुरहे मज़दो, (2) रअवतो and (3) स्वरँनडुहतो, he ties the bunch with his अइय्योइहन् in three rounds Then he recites —

क्ष्णओथ यस्नाइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच ।

यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ़ा मे मूते ।

अथा रतुश अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओत् ॥

अषेम् वोहू° ॥ (सँ बार)

In reciting अषेम् वोहू° three times, he dips the bunch into the *kundi*-water thrice, so as to clean the girdle as well as the wires and then begins to recite —

यथा अहू वइर्यो° ॥ (डु बार)

and ties two knots on the bunch with the अइय्योइहन् and proceeds to recite —

यस्मँच वस्मँच अओजस्च ज़वरँच आप्रीनामि । अहुरहे मज़दो रअवतो
स्वरँनडुहतो ।

But*he repeats the last four words अहुरहे मज़दो रअवतो स्वरँनडुहतो again in a whisper and places the tied bunch of Baresm between the two Māhrue-tops, after taking out one wire of the bunch, so that 21 are left resting on the upper tier, and the single one just taken out, between the lower legs of the two pedestals

Note —In the very ancient times, Baresman used to be twigs of a growing tree, cut according to the number needed But later on, this custom was discontinued, so that metal wires were substituted and called बरँस्म It is to be noted that the Arch-Angel-अथर्वइर्य (who presides over the mineral kingdom) is invoked in consecrating the bunch. The name of the Almighty

(अहुर) is invoked in tying up the bunch with the अङ्गयोद्धन्, indicating the unity that pervades the various vital forces in man.

The process of purifying Haoma-twigs

[obtained from Persia, where they bear the name of Homa. The tree is known for its medicinal properties containing Ephedrine]

The priest selects about five or seven bits of Haoma-twigs (already purified) from a box Holding these between his fingers, he washes his entire palm thrice, so as to clean the twigs also, reciting —

क्ष्णओथ्र अहुरहे मज्दो । अषम् वोह् ॥

Then he recites —

अषम् वोह् ॥ (सै बार)

प्रवराने मज्दयस्त्रो ज़रथुश्चिश् वीदअवो अहुर-त्क्रअषो
हावनैअ अषओने अषहे रथ्वे .... सावइहैअ वीस्याइच अषओने
अषहे रथ्वे . .. . फ़सस्तयअच ॥

(or) रपिश्चिनाइ अषओने अषहे रथ्वे फ़ादत्-प्रषवे ज२तुमाइच
अषओने अषहे रथ्वे . फ़सस्तयअच ॥

(or) उज़येरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे ... फ़ादत्-वीराइ दख्यु-
माइच अषओने अषहे रथ्वे .... फ़सस्तयअच ॥

(or) अइविस्त्रूथमाइ अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्वे ... .. फ़ादत्-
वीस्पोम्-हुज्याइतैअ ज़रथुश्चोत्तमाइच अषओने अषहे रथ्वे ... .. फ़सस्तयअच ॥

(or) उपहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे . वैरँज्याइ न्मान्याइच
अषओने अषहे रथ्वे . फ़सस्तयअच ॥

हओमहे अपवज़्जहो क्ष्णओथ्र यस्ताइच वझाइच क्ष्णओथ्राइच
फ़सस्तयअच ॥

यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ़ा मे झूते ।

अथा रतुश् अषात्तचीत् हच फ़ा अपव वीध्वो झओतू ॥

अषम् वोह् ॥ (सै बार)

In reciting the concluding three अर्षम् वोहूँ's, he holds the twigs between both palms and dips the hands into the *kundī*-water and proceeds —

यथा अह् वइर्यो° ॥ (दु वार्)

यस्मिन्मच वस्मिन्मच अओजस्च ज्वरंच आप्रीनामि हओमहे अषवज्जइहो ॥

He repeats the last two words हओमहे अषवज्जइहो in a whisper. Then he takes the metal mortar (हावनी), places it upside down, and thereon, he places three purified Haoma-bits and the rest he places near the legs of the Māhrue-pedestals

~~~~~

**The process of purifying वरस (Sacred Bull's Hair) tied
on to the ring-condenser**

With the one Baresma-wire in his left hand and the ring in his right, he recites the following :—

अर्षम् वोहूँ° ॥ (सँ वार्)

प्रवराने मज्जदयस्त्रो ज़रथुश्चित्रश् वीदअवो अहुर-त्कअषो

हावनैअे अषओने अषहे रथ्वे . सावइहैअे वीस्याइच अषओने

अषहे रथ्वे ... फ़सस्तयअेच ॥

(or) रपिश्चिन्नाइ अषओने अषहे रथ्वे . . . फ़ादत्-प्रषवे ज़-तुमाइच
अषओने अषहे रथ्वे .. . फ़सस्तयअेच ॥

(or) उज्येइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे .. . फ़ादत्-वीराइ दख्यु-
माइच अषओने अषहे रथ्वे . . . फ़सस्तयअेच ॥

(or) अइविसूथ्रमाइ अइचिगयाइ अषओने अषहे रथ्वे . फ़ादत्-
वीस्पाँम्-हुज्याइतैअे ज़रथुश्चोतैमाइच अषओने अषहे रथ्वे . फ़सस्तयअेच ॥

(or) उपहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे .. . वरँज्याइ न्मान्याइच
अषओने अषहे रथ्वे . . . फ़सस्तयअेच ॥

ज़रथुश्चहे स्पितामहे अषओनो फ़वर्षअे क्षनओथ यस्त्राइच वस्त्राइच
क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच ॥

यथा अह् वइर्यो ज़ओता फ़ा मे मृते ।

अथा रतुश् अषातुचीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओतू ॥

अषम् वोह् ॥

He repeats the last word अषम् in a whisper and while doing so he dips the ring in a Zaothra-cup, and then deposits it, into a special saucer on the work-table

Note —It is remarkable that Zarathushtra's Fravashī (Spirit) is invoked while consecrating this ring-condenser The idea may be that as the hair belongs to a pure white bull in a blanched condition, the latter is without pigment and supposed to be a sort of hollow tube, within which is stored the invisible force and blessings from the Prophet himself, who, in Yasna 8, is called a Yazata or Angel

~~~~~

The procedure for extracting and filtering the Haoma-juice.

The priest recites —

अहुराइ मज्दाइ हओमो आवअधयमहि

Looking at the Haoma-twigs, he recites —

इमो हओमोस्च म्यज्दोस्च ज्ञओथ्रोस्च वरस्मच अषय फ्रस्तरतम्
गोमच हुधोइहम् ।

Then looking at the Pomegranate-twigs, he recites —

इमोमचा उर्वरोम् हधानअपताम् अषय उज्दाताम् ।

Then looking at the Zaothra-cups, he recites —

अइव्यो वडुहिव्यो इमो ज्ञओथ्रो हओमवइतीश् गओमवइतीश् हधानअ-
पतवइतीश् अषय उज्दाता अइव्यो वडुहिव्यो अपमच हओम्योम् अस्मनच हावन
अयइहअनच हावन । इमोमचा उर्वरोम् वरस्मनीम् जध्मूषीम्च रतुफ्रितीम् मरथ्रोम्च
वरज्जीम्च दअनयो वडुडयो माज्दयस्तोइश् गाथनाम्च स्रओथ्रोम् जध्मूषीम्च
अषओनो अपहे रथ्रो रतुफ्रितीम् ।

Then looking at the sandal-wood and incense arranged near the Fire-Altar, he recites —

इमो अअस्मोस्च वओइधीम्च तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ वीस्पच
वोह् मज्दघात अपचिथ पइरिच ददमहि आच वअधयमहि ।

आअत् दीश् आवअधयमहि अहुराइच मज्दाइ स्रओषाइच अप्याइ
अमषअइव्यस्च स्पे२तअइव्यो अपओनाम्च फ्रवषिव्यो अपओनाम्च उर्वोइव्यो ।

Then he looks at the Fire itself and recites —

आथस्च अहुरहे मज्दो रथ्वेच वरंजइते वीस्पयो सौचतृच अपओनो
स्तोइश् यत्नाइच वत्नाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि
ज़रथुश्चहे स्पितामहे अपओनो फ़वर्षेअ यत्नाइच वत्नाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच ।
अइहुयओश् अप-चिनइहो मत् वीस्पाव्यो अपओनिव्यो फ़वर्षिव्यो यो ईरीरिथुषाँम्
अपओनाँम् योस्च ज्वरताँम् अपओनाँम् योस्च नराँम् अज्ञातनाँम् फ़षो-चरथ्राँम्
सओश्यरताँम् । इमाँ हओमाँस्च म्यज्दाँस्च ज्ञओथाओस्च वरस्मच अपय फ़स्तरतेँम्
गाँम्च हुधोइहँम् इमाँम्चा उर्वराँम् हधानअपताँम् अपय उज्दाताँम् ।

अइव्यो वडुहिब्यो इमाओ ज्ञओथाओ हओमवइतीश् गओमवइतीश् हधानअ-
पतवइतीश् अपय उज्दाताओ अइव्यो वडुहिब्यो अपम्च हओम्याँम् अस्मनच हावन
अयइहअनच हावन ।

इमाँम्चा उर्वराँम् वरस्मनाँम् जध्मूषीम्च रतुफ़्रितीम् मरथ्रेँम्च वरंजीम्च
दअनयो वइहुयो माज्दयस्त्रोइश् गाथनाँम्च स्रओथ्रेँम् जध्मूषीम्च अपओनो
अपहे रथ्वो रतुफ़्रितीम् इमाँ अअस्माँस्च वओइधीम्च तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ
वीस्पच वोहू मज्दधात अप-चिथ पइरिच ददमहि आच वअधयमहि ।

आअत् दीश् आवअधयमहि अमषअइव्यो स्पेँतअइव्यो हुक्षथअइव्यो
हुधाव्यो यवअजिब्यो यवअसुव्यो योइ वइहँउश् आ मनइहो श्येइरति योस्च
उइति ।

आअत् दीश् आवअधयमहि फ़ायेहीश् अहे न्मानहे फ़दथाइ अहे न्मानहे
पस्वाँम्च नराँम्च ज्ञातनाँम्च ज्ञाँह्यमनाँम्च अपओनाँम् येअहे अअम् हँरति ।

आअत् दीश् आवअधयमहि अपओनाँम् वडुहिब्यो फ़वर्षिव्यो यो
उग्रोस्च अइत्रिथूरोस्च अपओनाँम् अवइहे ।

आअत् दीश् आवअधयमहि दथुषो अहुरहे मज्दो रअवतो ख्वरनडुहतो
मइन्येउश् मइन्यओयेहे अमषनाँम् स्पेँतनाँम् यत्नाइच वत्नाइच क्षनओथाइच
फ़सस्तयअच ।

आअत् दीश् आवअधयमहि असन्यअइव्यो अपहे रतुव्यो ॥

* हावनैअे अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच । आअत् दीश् आवअेधयमहि सावइहँअे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच । आअत् दीश् आवअेधयमहि मिथहे वोउरु-गओयओइतोइश् हज़इरो-गओषहे वअेवर्-चष्मनो अओख़्तो-नामनो यज़तहे रामनो ख़्वास्त्रहे यस्ताइच वह्माइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच ।

[आअत् दीश् आवअेधयमहि †अहुरहे मज़दो रअेवतो ख़्वरँनडुहतो यस्ताइच वह्माइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच । आअत् दीश् आवअेधयमहि अषओनाँम्† फ़वर्षिनाँम् यस्ताइच वह्माइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच ।]

आअत् दीश् आवअेधयमहि तव आथ्रो अहुरहे मज़दो पुथ्र मत् वीस्पअेइव्यो आतँरँव्यो यस्ताइच वह्माइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच । आअत् दीश् आवअेधयमहि अइव्यो वडुहिब्यो वीस्पनाँम्च अपाँम् मज़दधातनाँम् वीस्पनाँम्च उर्वरनाँम् मज़दधातनाँम् यस्ताइच वह्माइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच ।

आअत् दीश् आवअेधयमहि माँथ्रहे स्पँतहे अषओनो वँरँज्यडुहहे दातहे वीदअेवहे दातहे ज़रथुश्त्रोइश् दरँघयो उपयनयो दअेनयो वडुहुयो माज्दयस्तोइश् यस्ताइच वह्माइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच ।

आअत् दीश् आवअेधयमहि गरोइश् उषि-दरँनहे मज़दधातहे अष-ख़्वाथ्रहे वीस्पअेपाँम्च गइरिनाँम् अष-ख़्वाथ्रनाँम् पोउरु-ख़्वाथ्रनाँम् मज़दधातनाँम् कावयेहेच ख़्वरँनइहो मज़दधातहे अख़्वरँतहेच ख़्वरँनइहो मज़दधातहे यस्ताइच वह्माइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच । आअत् दीश् आवअेधयमहि अषोइश् वडुहुयो चिस्तोइश् वडुहुयो रसँस्तातो वडुहुयो ख़्वरँनइहो सवइहो मज़दधातहे यस्ताइच वह्माइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच ।

आअत् दीश् आवअेधयमहि दह्ययो वडुहुयो आफ़्रितोइश् दह्यहेच

* Recite the Gāh whichever is applicable

† The name of the day and month whichever is applicable is to be recited here. This is only a sample of the first day and the first month.

नर्श अषओनो उग्रहेच तक्ष्महे दामोइश् उपमनहे यज्ञतहे यस्त्राइच वह्माइच
क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ।

आअत् दीश् आवअधयमहि ओइहॉम् असइहॉम्च पोइथ्रनॉम्च
गओयओइतिनॉम्च मअथननॉम्च अवो-ख्वरननॉम्च अपॉम्च ज़ेमॉम्च उर्वरनॉम्च
अग्रहोस्च ज़ेमो अवअहेच अण्णो वातहेच अषओनो स्त्रॉम् मोइहो हूरो अनग्रनॉम्
रओचइहॉम् ख्वधातनॉम् वीस्पनॉम्च स्पँतहे मइन्यैउश् दामनॉम् अषओनॉम्
अषओनिनॉम्च अषहे रथ्वॉम् यस्त्राइच वह्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ।
आअत् दीश् आवअधयमहि ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे अषओना फ़वर्षे क्ष्मओथ
यस्त्राइच वह्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि
अषओनॉम् फ़वर्षिनॉम् उग्रनॉम् अइविथूरनॉम् पओइर्यो-त्कअषनॉम् फ़वर्षिनॉम्
नवानज्जिदस्तनॉम् फ़वर्षिनॉम् यस्त्राइच वह्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत्
दीश् आवअधयमहि वीस्पअइव्यो वइहुधाव्यो यज्ञतअइव्यो मइन्यओइव्यस्चा
गअथ्यअइव्यस्चा योइ हँति यस्न्याच वइयाच अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥

At this stage, he picks up both kinds of twigs, Haoma as well as Pomegranate in his left-hand pinch, and reverses the mortar, striking it thrice over the work-table and recites .—

अमषा स्पँता हुक्ष्मथा हुधोइहो यज्ञमइदे ।

Then he deposits the Haoma-twigs into the mortar with his right hand, reciting —

इमँम् हओमँम् अषय उज्झातँम् यज्ञमइदे ।

Similarly he takes up the Pomegranate-twigs with his right hand and depositing the same into the mortar, recites the following —

इमॉम्चा उर्वरॉम् हधानअपताँम् अपय उज्झाताँम् यज्ञमइदे ।

He picks up a *Zaothra-cup* in his right hand and pours some portion of its contents into the mortar, reciting the following .—

अइव्यो वडुहिव्यो इमो ज़ओथो हओमवइतीश् गओमवइतीश् हधानअ-
पतवइतीश् अषय उज्झाताो यज्ञमइदे । अइव्यो वडुहिव्यो अपँम्च हओम्यॉम्
यज्ञमइदे । अस्मनच हावन यज्ञमइदे । अयइहअनच हावन यज्ञमइदे ।

इमॉम्चा उर्वरॉम् बरस्मनीम् जघ्मूषीम्च रतुफ़्रितीम् मरँथ्रंम्च वरँज़ीम्च

दअेनयो वङ्गुयो माङ्गयस्त्रोइश् गाथनाँम्च स्रओथ्रम् जघ्मूषीम्च अषओनो
अषहे रथ्वो रतुफ्रिताम् इमो अअेस्मोस्च वओइधीम्च यज्ञमइदे । तव आथ्रो
अहुर्हे मङ्गदो पुथ्र वीस्पच वोहू मङ्गदधात अप-चिथ्र यज्ञमइदे । ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे
इध्व अषओनो अषीम्च फ्रवर्षीम्च यज्ञमइदे ॥

Then he takes out the filtering dish (having nine holes) from the *kundi*, and filling it with water, places it over the other *Zaothra*-cup, which is near the legs of the *Māhrue*-pedestal, and recites —

इरिस्तनाँम् उर्वानो यज्ञमइदे यो अषओनाँम् फ्रवषयो ।

येञ्हे हाताँम् ... . तोस्चा यज्ञमइदे ॥

Here if the priest's companion (who is to be the ज़ोत्र in the *Yasna*) is present, he enters the arena and places sandal-wood and incense on the Fire and himself recites the following —

यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ्रा मे मूते ।

Then the priest performing the *Para-Yasna*, responds .—

अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

[The Companion retires.]

Then the *Rāspī* takes the pestle (लाला) out of the *kundi* and describes a circle with it over the brink of the *kundi*, and then touching the table with the lower thick end of the pestle, recites —

अअेतत् दिम् वीस्पनाँम् मज़िश्तम् दङ्ग्याइ अहूमच ।

Then reversing the pestle, and touching the table with the other end, recites :—

रतूमच यिम् अहुर्म मङ्गदोम् ।

Note :—अहु and रतु are the two aspects of God, the Ruler and the Teacher. The former represents the Government with his strict justice, and the latter his grace and forgiveness. Therefore the knocks on the table typify the interplay of the two forces in the Universe.

Then he strikes the mortar with the pestle, on the East side, then on the South, then on the West and lastly on the North, chanting respectively :—

(१) स्रथाइ अङ्गरे मइन्यैउश् द्रवतो

(२) स्रथाइ अअेष्महे रुव्वी-द्रओश्

(३) स्तथाइ माज्ञइन्यनाँम् दअेवनाँम्

(४) स्तथाइ वीस्पनाँम् दअेवनाँम् वरैन्यनाँम्च द्वताँम् respectively.

Then after reciting in a whisper —

[शिकश्त गना-मइन्यो वर आहमन् लेऑनत् सद्-हज़ार् वार्]

he recites aloud —

फ़दथाइ अहुरहे मज़दो रअेवतो ख्वरैनडुहतो । फ़दथाइ अमेषनाँम्
स्पँतनाँम् फ़दथाइ तिश्येहे स्तारो रअेवतो ख्वरैनडुहतो । फ़दथाइ नर्श अषओनो
फ़दथाइ वीस्पनाँम् स्पँतहे मइन्यैउश दामनाँम् अषओनाँम् ॥

यथा अहू वइर्यो° ॥ (चिहार् वार्)

While reciting the four Ahunavars, the priest uses his pestle three times for pounding and crushing the twigs, and while reciting the fourth one, he strikes the Hāvanī to create bell-like sounds of victory. The same procedure is followed while reciting

मज़दा अत् मोइ वहिश्ता । स्रवोस्चा श्यओथनाचा वओचा ।

ता तू वोहू मनइहा । अषाचा इषुदम् स्तूतो ।

क्षमाका क्षथा अहुरा । फ़रषेम् वस्त्रा हइथ्यैम् दओ अहूम् ॥

and

आ अइर्येमा इश्यो रफ़ध्राइ जँतू । नैरैव्यस्चा नाइरिब्यस्चा ज़रथुश्त्रहे ।

वइहँउश रफ़ध्राइ मनइहो । या दअेना वइरीम् हनात् मीज्देम् ।

अषह्वा यासा अषीम् । यौम् इश्यौम् अहुरो मसता मज़दो ॥

four times,— three times pounding, and the fourth time tolling the victory sounds.

In reciting the अषेम् वोहू three times, the priest pours out water from that cup into the mortar in three sweeps and proceeds to turn his pestle in a circular movement within it. While making these movements, he recites .—

हओम पइरि-हरैश्येते मज़द क्षथ्र अष-स्तवो । वडुहुश स्रओषो यो
अषहे हचइते माँज़रय हँच इध योइ थ्वा अस्तु ।

हुमय उपइहो चीष्मइदे अहुनहे वइर्येहे अषय फ़स्तूतहे हावनयोस्च
अषय फ़षूतयो अर्शुधनौम्चा वचौम् ।

अथा ज़ी नै हुमायोतर अइहँन् ।

In reciting the last line अथा ज़ी नै हुमायोतर अइहँन्, the priest has

to touch the various implements on the work-table as prescribed below :—

He touches Baresma-bunch with the word अथा, the milk-saucer with the words ज्ञी नै, the cup full of Hoama extract with the word हुमायो, the table with the word तर, and with the last word अह्वेन्, he puts the bits into the mortar. Then with the cup of *Zaothra*-water in his left hand and the pestle in his right, he recites —

यथा अहू वइर्यो° ॥ (चिहार् बार्)

as per the technique given hereafter —

While reciting the four Ahunavars, a special technique is used for words as well as action. The four Ahunavars are not recited uniformly. There are different halts at various words in each one of them. The first halt is at अथा, the second at अषात्, the third at हचा and the fourth at दज्दा as follows .—

(१) यथा अहू वइर्यो अथा

(२) यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्

(३) यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा

(४) यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा वइह्वेन् दज्दा ।

During each stage before halting, the pestle is employed to pound or crush the bits in the mortar. The contents of the mortar are meant to be emptied (through the filter-dish) gradually into the special cup for Haoma-extract, in four stages, while he finishes the rest of the Ahunavar each time aloud. After pouring each portion over the dish, the pestle is used to toll bell-like sounds on the mortar. In emptying the portions of the sacramental mixture, the pestle is held over the filter-dish so as to bathe it. The mortar is completely emptied at the fourth attempt, and in doing so, the filter-dish receives some residue also; the extract within the Haoma-cup is now filled to over-flowing. From this filtering is derived the title of the ritual “Homa-Gālnā” or passing the oblation through a strainer.

[Sp. Note —If the dish with 9 holes is an emblem of the physical vesture of a man with 9 apertures, does the process inculcate the need for purifying character through various incarnations? If the main *chalice* (*Hāvanī*) is the “battle-field” for gaining experiences through various impacts on our consciousness, the strainer may be the physical vesture through which these experiences are sifted and advanced and stored up in wisdom. Is the receiver-cup representing the *post-mortem* conscience

(Daenā) gathering the fruit of each life on earth > *Baōdhangh* is an immortal collector or repository of such wisdom, and it is the comrade of Urvān (soul) and Fravashi (spirit) in the human higher immortal triplicity. If the idea is to offer to God our refined spiritual nature as a holy sacrifice, the silent drama is meant to unfold the Divine plan of ways and means for exalting humanity to the stage of Divinity. The pestle may then represent the strokes of *Fate* within the arena of the *Hāvan* representing incarnation]

The pestle is now cleaned and removed to the *kund* and the mortar also is now cleaned but not removed. Some portion of the extract may be still within the dish, so it is now held aloft with the right hand to strain the entire contents into the cup, reciting the following :—

यै सँविशतो अहुरो । मज्झदोस्चा आर्मइतिश्चा ।

अषेम्चा फ़ादत्-गअथेम् । मनस्चा वोहू क्षथेम्चा ।

स्रओता मोइ मँरज्झदाता मोइ । आदाइ कक्खाइचीत् पइती । (सँ बार)

The filter-dish is now transferred to the top of the mortar. On this dish, he puts the ring-condenser and begins to strain the contents of the cup, so that it is poured into the mortar, collecting the magnetism of the ring. But he does not empty the contents of the cup entirely and then proceeds as follows :—

उस् मोइ उज्जारँष्वा अहुरा । आर्मइती तँवीषीम् दस्वा ।

स्पँनिस्ता मइन्यू मज्झदा । वड्हुया ज़वो आदा ।

अषा हज्जो अँमवत् । वोहू मनइहा प्रसँरतूम् ।

रफ़्फ़ाइ वोउरु-चषाने । दोइषी मोइ या वै अविफ़्फ़ा ।

ता क्षथह्या अहुरा । या वड्हँउश अषिश मनइहो ।

फ़्रो स्पँता आर्मइते । अषा दअेनो फ़दक्षया ।

अत् रताँम् ज़रथुश्चो । तन्वस्चीत् ख्वख़यो उश्तनँम् ।

ददाइती पउर्वतातँम् । मनइहस्चा वड्हँउश मज्झदाइ ।

श्यओथनह्या अषाइ याचा । उख़्ख़याचा सँरओषेम् क्षथेम्चा ॥

अषेम् वोहू° ॥

He repeats the last word अषेम् in a whisper. Thereafter before emptying the contents in a special manner specified below, he pours out one slight portion of it on the work-table with the word हुमत in a whisper.

Another portion, he lets fall into the cup of water (जोर्) with the word ह्रस्त् in a whisper, passing the water through the filter, and with the word ह्रस्त् in a whisper, he pours approximately the remaining ½ into the mortar. This sort of apportioning is carried out thrice, so that the table, cup and the mortar each receives separately a total of three portions, passed through the filter-dish.

He then empties the contents of the mortar into the Haoma-cup, removes the ring to its own place and shifts the empty mortar to a corner of the table. He rearranges the various implements, so that the cup of Haoma is placed near the cup of water (जोर्). He puts his single *Barasma*-blessing-rod on the saucer meant for milk, near the legs of the Māhrue pedestal. He puts some portion of Haoma into what is known as Para-Haoma-Cup and waits for his companion to enter on the scene. This Para-Haoma mixture is meant to be a reserve for utilising in emergency or for continuing the ritual on another occasion.

The companion who is to be जोर् recites one अषम् वोह् facing East, and repeats as many Ahunavars as are prescribed for the occasion, according to the इन्स्मन् or the invocation to a particular Angel. He washes his hands and taking a pitcher full of water, goes near the Fire-Altar and then recites the following.—

नैमसे-ते आतरश् मज्दो अहुरहे हुधो मज्जिश्त यज्ञत क्षनओथ्र अहुरहे
मज्दो अषम् वोह् ॥ (से बार)

फ्रवराने मज्दयस्त्रो जरथुश्त्रिश् वीदअवो अहुर-त्कअेषो
हावनैअे अषओने अषहे रथ्वे . . . . . सावद्धैअे वीस्याइच अषओने
अषहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअेच ॥

(or) रपिथ्विनाइ अषओने अषहे रथ्वे ..... फ्रादत्-फ्रववे ज्ञत्तुमाइच
अषओने अषहे रथ्वे .... . फ्रसस्तयअेच ॥

(or) उज्येइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे ..... फ्रादत्-वीराइ दख्यु-
माइच अषओने अषहे रथ्वे . . . . . फ्रसस्तयअेच ॥

(or) अइविस्त्रूअेमाइ अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्वे ... . फ्रादत्-
वीस्पाँम्-हुज्याइतैअे जरथुश्त्रोतैमाइच अषओने अषहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअेच ॥

(or) उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे .. . . . . वॅरज्याइ न्मान्याइच
अषओने अषहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअेच ॥

तव आतर्श पुथ अहुरहे मज्दो क्षनओथ यस्नाइच वस्नाइच क्षनओथाइच
फ़सस्तयअेच ॥

The ज़ोत्र recites :—

यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते

The रास्त्री on his seat replies with the following words :—

यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

The ज़ोत्र proceeds :—

अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओतू ॥

अषम् वोहू° ॥ (से बाह्)

With each अषम् वोहू, he washes the stone-stool on which the Fire-Altar is placed, so as to complete the washing of four sides with the recital of three अषम् वोहूs.

[Note —Was a triangular Arghya-stool used in the past? If we suppose that there is an Invisible Presence of an Angel about to be installed on the Fire-Throne, we can imagine, that the process of cleaning the stool is tantamount to washing the feet of a guest, as was the custom in Ancient Iran in welcoming an honoured guest.]

Then the रास्त्री picks up his *Barəsm*-blessing rod in his left hand and holding the ring-condenser in his right, he recites the following, so as to complete his invocation, begun while consecrating the ring :—

यथा अहू वइर्यो° ॥ (ड बाह्)

यस्मैमच वस्मैमच अओजस्च ज़वरँच आफ़्रीनामि ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे
अषओनो फ़वषैअे ।

He puts that ring into its special container, dipping it into the *Zōr*-cup He puts his rod over the saucer meant for milk He takes the extra Haoma-cup in his left hand, leaves his seat, places that cup into a niche in the wall. He brings the pitcher containing milk (which he had secured during the previous part of the ritual) He pours some of its contents into the milk-dish on the work-table, taking care not to sprinkle any portion thereof, on any other implement. With his clean hands, he brings the sacred bread (द्रओन) on which has been deposited some clarified butter (गँडश्-हुधोइहो), places it on the special dish meant for it on the table, and recites the following, himself going out of the enclosure :—

अषम् वोहूँ ॥

अह्नाइ रअश्च ख्वरँनस्च ... . रओचइहम् वीस्पो-ख्वाथ्रम् ॥

अथ जम्यात् यथ आप्नीनामि । अषम् वोहूँ ॥

हज्रइरम् वओषज्ञनाम् वओवरँ वओषज्ञनाम् ॥ (सँ बार)

जस मे अवइहे मज्द । (सँ बार)

अमहे हुताश्तहे हुरओधहे .. .. ज्वानहे दरँघो-ख्वधातहे ॥

कँरँफ्रह मोज्द गुनाहँ ... . यथ आप्नीनामि । अषम् वोहूँ ॥

He unties and reties his Kushti with prescribed prayers By the time he returns as the Rāspī of the Yasna proper, जोर is already standing on his elevated seat, waiting to begin certain prayers jointly, Vide Yasna 1.

~~~~~

Brief notes on some symbols —

- (1) Water = मूलपकृति The virgin matter + milk (= life essence) + Haoma (= Wisdom) - the three represent form, life and mind in Trinity · Brahma, Vishnu and Mahesh aspects.
- (2) Fire · Symbol of Creative energy of God in each atom and cell.
- (3) The Māhrues (moon = mind) represent dual nature in the Universe and in man. The one near the altar is the lower self - देहात्मा, the other is the Higher Spiritual Self = दिव्यात्मा or मुक्तात्मा
- (4) The Baresm-wires are representing the channels of human psychic forces emanating through the 3 Nādis from the Nervous plexuses as 7 × 3 When the Aivyāonghan is tied so as to represent a band “protecting the solar plexus of a man prostrate” between the two poles, its ends temporarily cling to the lower-tripod top. Later, on liberation, these are untied and the pedestals are laid low, lifting the Perfect man from the bridge of duality. The Baresm-rod, placed connecting the legs = Unity, when God's true nature is underlying the apparent duality The three legs - त्रयो अस्य पादाः - for each pole = (a) Spirit (will), Wisdom and Action-love-as against (b) mortal triplicity of Personality body, desire-vehicle and lower mind The Bunch is Daenā = Conscience as a Bridge.—Or Sat + Chit + Ananda <—> Satva-Rajas-Tamas.
- (5) The Kundi = Boundless Eternity before Creation begins.

—————

॥ यस्न ॥

INTRODUCTION

॥ ० ॥

प नौम् इ यज्दौ

'अषम् वोहू° ॥ (यक् बार)

यथा अहू वइर्यो° ॥ (*हफ्त बार)

क्ष्णओथ्र अहुरहे मज्दो अषम् वोहू° ॥ (डु बार)

नैमसे ते आतर्श मज्दो अहुरहे हुधो मज्जिश्त यज्जत ।

क्ष्णओथ्र अहुरहे मज्दो अषम् वोहू° ॥ ० ॥ (सि बार)

फ्रवराने मज्दयस्तो ज़रथुश्त्रिश वीदअेवो अहुर-त्कअेषो हावनैअे अषओने
अषहे रथ्ने यस्ताइच वह्माइच क्ष्णओथ्राइच फ़सस्तयअेच । सावइहँअे वीस्याइच
अषओने अषहे रथ्ने यस्ताइच वह्माइच क्ष्णओथ्राइच फ़सस्तयअेच ॥ १ ॥

[आथो' अहुरहे मज्दो पुथहे] तव आतर्श पुथ्र अहुरहे मज्दो क्ष्णओथ्र
यस्ताइच वह्माइच क्ष्णओथ्राइच फ़सस्तयअेच ॥ २ ॥

जोत्र:- यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ़ा मे झूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ़ा मे झूते ।

जोत्र:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो झओतू ॥

अषम् वोहू° ॥ (सि बार)

यथा अहू वइर्यो° ॥ ३ ॥ (डु बार)

INTRODUCTION

The introductory prayers from 1 to 3 above are in accordance with the tradition of the Parsee recitors and are given in TDA edition. Westergaard drops the introduction and begins the text with Hā 1. Geldner omits only the Pazand text in the parenthesis. The introduction proper begins with फ़स्तुये.

(0) 1. For the Complete formula see section O.6. 2. Also see section O.15. *The number varies according to the Angel to whom it is dedicated.

(2) 1. The text in the parenthesis is according to Geldner. TDA omits this.

[हुमत हूख्त ह्वर्त हुमनश्नं हुगवश्नं हुकुनश्नं ईन् क्ष्नुमश्ने (मीनो नावर् वीस्पशेशा अर्दा फ्रवश् बै-रसात्) ॥

नीरग् पीरोज्गर् बात् ख्वर्ह् इ व्ह्-दीन् इ माज्दयस्त्रोन् रवा बात् अश्दर् हफ्त केश्वर् नोम्-चिश्तीहात् अश्दर् कोम् बात् ॥

हस्त् शहिरस्तोन् अश्दर् (फ़्लोन्) शहिरस्तोन् पूरी पीरोजी शादी रामश्नी रवोन् ॥

ख्वर्ह् इ ख्वजस्तं अज्जुन् बात् अज्जुन्तर् बात् ॥ ख्वर्ह् ख्वजस्तं बात् ॥

ईन् क्ष्नुमश्ने (मीनो नावर् वीस्पशेशा अर्दा फ्रवश् बै-रसात् ।) किरा गाह् रोज् शह्यारी ॥

ख्वीश् यजश्नं कर्त्त-होम् दरून् यश्त-होम् म्यज्द् हमा-राईनम् अयो-कर्दह्या प गश्ज् इ दाघार् अहुरमज्द रयोमश्त् ख्वर्होमश्त् अमेशास्पश्दोन् बै-रसात् ॥

अओज् जोर् नीरो तगी अमावश्दी पिरोज्गरी ईन् क्ष्नुमश्ने (मीनो नावर् वीस्पशेशा अर्दा फ्रवश् बै-रसात् ।) अज् हमा पदीरफ्तार् बात् अजे मारा पानाई-किर्दार् नेकी-अश्दास्तार् अनाई पत्यार् दूर-अवाज्-दास्तार् अयाफ्त-ख्वाह् बात् ॥

किरा दीगर् म्यज्द हजार् मर्त् म्यज्द शायम् साख्त् अजे मारा कम-रश्ज्त् आसोन्तर् यजेनी कर्त्त यक् अज् मा हजार् पदीरफ्तार् बात् ॥

नोम्-चिश्ती अनओशह् रवोन् रवोनी (फ़्लोन् फ़्लोन्) अजेधर् यात् बात् अनओशह् रवोन् रवोनी फ्रमायश्नं (फ़्लोन्) माज्दयस्त्री बै-रसात् ॥

हमा फ्रवश् अशोओन् अयोकर्दह्या चिहास्म दहुम् सी-रोज् साल-रोज् अज् गयोमर्त् अश्दा सओश्योस् अजेद्वर् यात् बात् ॥

हस्तोन् बुदोन् बैदोन् ज़ादोन् अज़ादोन् आ-दही उज्-दही दह्म नर् नारीक् अवर्नाइ पुर्नाइ हर्-कि अवर् ईन् ज़मीन् प-इरि व्ह्दीनी गुदारोन् शूत् हस्त् हमा फ्रवश् अशोओन् अयोकर्दह्या अज् गयोमर्त् अश्दा सओश्योस् अजेद्वर् यात् बात् ॥

कि ईन् मौन् वीस् उ ज़द् देह् उ रोस्ता गुज्शतं ह्द हमा फ्रवश् अशोओन् अयोकर्दह्या अज् गयोमर्त् अश्दा सओश्योस् अजेद्वर् यात् बात् ॥

अशवोन् फ्रवश् चोरोन् फ्रवश् अवर्-वीजोन् फ्रवश् पीरोज्गरोन् फ्रवश् पओइयो-त्कअशोन् फ्रवश् नवानज्दिस्तोन् फ्रवश् इ फ्रवशयो हमा अयोकर्दह्या अज् गयोमर्त् अश्दा सओश्योस् अजेद्वर् यात् बात् ॥

रवोन् इ पिदरोन् उ मादरोन् उ जदगोन् उ न्यागोन् उ फ़ज़्दोन् उ पेवश्दोन् उ परस्तारोन् उ नवानज्दिस्तोन् फ्रवश् अशोओन् अयोकर्दह्या अज् गयोमर्त् अश्दा सओश्योस् अजेद्वर् यात् बात् ॥

हमा अथओरनोन् हमा रथअशारोन् हमा वास्त्रोसोन् हमा हुतोओन् हमा फ्रवश् इ अशोओन् हमा अयोकर्दह्या अज् गयोमर्त् अश्दा सओश्योस् अजेद्वर् यात् बात् ॥

हमा फ्रवश् अशोओन् हफ्त-केश्वर्-ज़मीन्-अरज़ह् सवह् फ़ददफ़श वीददफ़श वोस्-बर्दश्त वोस्-ज़र्दश्त ख्वनरस्-बामी-कग्-दअज् अशवोन् वर-इ-जम्-कर्दोन् गश्ज्-मोथ्रोन् हमा फ्रवश् अशवोन् हमा अयोकर्दह्या अज् गयोमर्त् अश्दा सओश्योस् अजेद्वर् यात् बात् ॥

गुर्जं खर्वह् अत्रजायात् ईन् क्षनूमइने (मीनो नावर् वीस्पअशा अर्दप्रवश् बै-रसात्) नौमचिश्ती
अनओशह् रवौन् रवौनी (फ़लौन्) अअेद्व यात् बात् ॥

अनओशह् रवौन् रवौनी प्रमायश्ने (फ़लौन्) माज्दयली बै-रसात् हम्-कैर्फ़े हमा-वैहौन्
इ हफ़्त-कैश्वर्-ज़मीन् बै-रसात् ॥

अज्ज हमा गुनाह् पतित् पशैमौन्-होम् प-पतित्-होम् ॥]

प्रस्तुये हुमतोइव्यस्चा हूस्तोइव्यस्चा ह्वर्स्तोइव्यस्चा माँत्रोइव्यस्चा
वख़्ख़ोइव्यस्चा वर्रस्वोइव्यस्चा । अइविगइर्या दइथे वीस्पा हुमताचा हूस्ताचा
ह्वर्स्ताचा । पइतिरिच्या दइथे वीस्पा दुश्मताचा दुज्जुताचा दुज्वर्स्ताचा ॥ ४ ॥

फ़ेरा' वै राही अमेषा स्पँता यस्सैम्चा वल्लैम्चा फ़ेरा' मनइहा फ़ेरा'
वचइहा फ़ेरा' इयओथना फ़ेरा' अइहुया फ़ेरा' तन्वस्वीत् ख़वख़यो उश्तनैम् ॥ ५ ॥

स्तओमि अषैम् । अषैम् वोहू वहिश्तैम् अस्ती उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ
ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषैम् ॥ ६ ॥ (सि बार)

प्रवराने मज्दयस्सो ज़रयुश्चिश् वीदअेवो अहुर-त्कअेषो । हावनँअे
अषओने अषहे रथ्ने यस्साइच वल्लाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच । सावइहँअे
वीस्याइच अषओने अषहे रथ्ने यस्साइच वल्लाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच ।
रथ्त्राँम् अयरनाँम्च अस्न्यनाँम्च माह्यनाँम्च यार्यनाँम्च सर्रधनाँम्च यस्साइच
वल्लाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच ॥ ७ ॥

मीनो नावर् क्षनूमन्

[अहुरहे मज्दो रअेवतो ख़र्वनइहतो' अमेषनाँम् स्पँतनाँम् मिथहे
वोउरु-गओयओइतोइश् रामनस्च ख़्वास्त्रहे ॥ ८ ॥

ह्वर्-क्षाअेतहे अमेषहे रअेवहे अउर्वत्-अस्पहे । वयओश उपरो-कइर्येहे तर-
धातो अन्याइश् दामौन् । अअेतत् ते वयो यत् ते अस्ति स्पँतो-मइन्यओम् ।
रजिश्तयो चिस्तयो मज्दधातयो अषओन्यो दअेनयो वइहुयो माज्द-
यस्सोइश् ॥ ९ ॥

माँथ्रहे स्पँतहे अषओनो वर्रज्यइहहे' दातहे वीदअेवहे दातहे ज़रयुश्चोइश्
दर्रवयो उपयनयो दअेनयो वइहुयो माज्दयस्सोइश् ज़रज्दातोइश् माँथ्रहे स्पँतहे ।

(5) 1. West & TDA : फ़ा (8) 1. TDA : ख़र्वनइहतो 2. Geld ; गओ-
यओतोइश् (10) 1. TDA : वर्रज्यइहहे.

उषि-दर्धेनो दअनेनयो माज्दयस्नोइश वओधीम् माँथहे स्पँतहे । आस्नहे स्त्रथन्नो मज्दधातहे गओषो-मृतहे स्त्रथन्नो मज्दधातहे ॥ १० ॥

आथो अहुरहे मज्दो पुथहे' तव आतर्श पुथ अहुरहे मज्दो मत् वीस्पअ-इव्यो आतँरव्यो । गरोइश उषि-दर्धेनहे मज्दधातहे अषक्वाथहे ॥ ११ ॥

वीस्पअषाँम् यज्जतनाँम् अषओनाँम् मइन्यवनाँम् गअथ्यनाँम् । अषओनाँम्' फ्रवषिनाँम् उघ्रनाँम् अइन्निथूरनाँम् पओइर्यो-ल्कअषनाँम् फ्रवषिनाँम् नवानज्दिस्तनाँम् फ्रवषिनाँम्] क्षनओथ यस्त्राइच वस्त्राइच क्षनओथ्राइच फ्रसस्तयअच ॥ १२ ॥

जोतः- यथा अहू वइर्यो जओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो जओता फ्रा मे म्रूते ।

जोतः- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥

अषम् वोहू° ॥ १३ ॥ (सि बार्)

'क्षनओथ अहुरहे मज्दो तरोइदीते अइरहे मइन्यँउश । हइथ्यावर्स्ताँम्' ह्यत् वस्त्रा फ्ररषोतेमम् । स्तओमि अषम् ॥

अषम् वोहू° ॥ १४ ॥ (सि बार्)

यथा अहू वइर्यो

अथा रतुश अषात्चीत् हचा ।

वइहँउश दज्दा मनइहो

श्यओथननाँम् अइहँउश मज्दाइ ।

क्षथम्चा अहुराइ आ

यिम् त्रिगुव्यो' ददत् वास्तारम् ॥ १५ ॥ (चिहार् बार्)

(11) 1. TDA : पुथ (12) 1. Geld : अषाउनाँम् (14) 1. cf. Ny.1.2 and the Introduction to the Yashts ; 2. हइथ्यावर्स्ताँम् ... फ्ररषोतेमम् Y,50,11 (15) 1. Geld-J2 : त्रिगुव्यो ; Geld-Pt4 ; दर्धेव्यो,

हा १

जोत उ रास्पी:-

निवअधयेमि ह॑कारयेमि दधुषो अहुरहे मज्जदो रअवतो ख्वरँनडुहतो' मज्जिस्तहेच वहिस्तहेच स्रअस्तहेच स्रओज्जिस्तहेच स्रअन्निस्तहेच हुक्कँरँमहेच अषात् अपनोत्तमहेच हुधामनो' वोउरु-रप्पनड्हो

यो नो दध यो ततष

यो तुथुये' यो मइन्युश स्पँ॑तोत्तमो ॥ १ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि वड्हवे मनड्हवे अषाइ वहिस्ताइ क्षुथाइ वइयाइ स्पँ॑तयाइ आर्मैत्तै' हउर्वतूब्य अमँरँततूब्य गँउश तप्ने गँउश उरुने आथे अहुरहे मज्जदो यअेतुस्तमाइ अमँषनाँम् स्पँ॑तनाँम् ॥ २ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि असन्यअेइव्यो अषहे रतुव्यो । हावनँअे अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह॑कारयेमि सावड्हँअे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह॑कारयेमि मिथ्रहे वोउरु-गओयओइतोइश' हज्जड्हरो-गओषहे वअेवरँ-चप्पमनो अओख्तो-नामनो यजतहे रामनो ख्वास्त्रहे ॥ ३ ॥

जोत:- निवअधयेमि ह॑कारयेमि रपिच्छिनाइ अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह॑कारयेमि फ़ादत्-प्पवे ज़॑तुमाइच अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह॑कारयेमि अषहे वहिस्तहे आथस्च अहुरहे मज्जदो ॥ ४ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि उज्जेइरिनाइ अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह॑कारयेमि फ़ादत्-वीराइ दख्युमाइच' अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह॑कारयेमि वँरँजतो अहुरहे नफ़्धो अपाँम् अपस्च मज्जधातयो ॥ ५ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि अइन्निस्सूथ्रमाइ' अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह॑कारयेमि फ़ादत्-वीस्पाँम्-हुज्याइत्तै' ज़रथुश्चोत्तमाइच

Hā 1

This chapter coincides generally with chapters 3,4 and 7. The following sections correspond · 1.3-19 with 3.5-19,22,23, 4.8-22,24,25; 7.5-19,22,23.

- (1) 1. West & TDA : ख्वरँनड्हतो 2. West & TDA : हुधोमनो 3. West & TDA : तुथुये (2) 1. Geld-PT4 : आरमैत्तै (3) 1. Geld : गओयओतोइश (5) 1. Geld : दाख्युमाइच (6) 1. Geld : अइन्निस्सूथ्रिमाइ 2. Geld : हुज्यात्तैअे.

अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह२कारयेमि अषओनाँम्^१ फ्रवषिनाँम् घनानाँम्च वीरो-वाँध्रनाँम् याइर्ययोस्च हुषितोइश् । अमहेच हुताश्तहे हुरओधहे वर्रथ्रन्नहेच अहुरधातहे वनइ२त्योस्च उपरतातो ॥ ६ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह२कारयेमि वर्रज्याइ न्मान्याइच अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह२कारयेमि स्रओषहे अश्येहे अषिवतो वर्रथाजनो फ्रादत्-गअथहे । रणओश् रजिश्तहे अरुतातस्च फ्रादत्-गअथयो वर्रदत्-गअथयो ॥ ७ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि माह्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । अ२तरं-मोइहाइ अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह२कारयेमि पॅरनो-मोइहाइ वीषत्थाइच अषओने अषहे रथ्ने ॥ ८ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि याइर्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । मइध्यो-जॅरमयाइ^१ अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह२कारयेमि मइध्यो-षमाइ^२ अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह२कारयेमि पइतिशहद्याइ अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह२कारयेमि अयाध्रिमाइ^३ फ्रओउर्वअश्त्रिमाइ^४ वर्णिहर्स्ताइच अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह२कारयेमि मइध्याइर्याइ अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह२कारयेमि हमस्पथमइद्याइ^५ अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह२कारयेमि सर्रधअइव्यो अषहे रतुव्यो ॥ ९ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि वीस्पअइव्यो अअइव्यो रतुव्यो योइ हँ२ति अषहे रतवो थ्रयस्च^६ थ्रिसाँस्च नजिदश्त पइरिश्-हावनयो योइ हँ२ति अषहे यत्त वहिश्तहे मज्दो-फ्रासास्त ज़रथुश्त्रो-फ्राओल्त ॥ १० ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि अहुरअइव्य मिथ्रअइव्य वर्रज२व्य^७ अइथ्य-जइहअइव्य^८ अषवनअइव्य स्तारोँम्च स्पँ२तो-मइन्यवनाँम् दामनाँम् तिश्येहेच स्तारो रअवतो ख्वर्रनडुहतो^९ मोइहहेच गओचिथहे ह्वर्रच क्षुअेतहे अउर्वत्-अस्पहे

3. Geld : अषाउनोँम् (9) 1. Geld मइध्योइजॅरमयाइ; West & TDA मइध्यो-जॅरमयाइ 2. Geld . मइध्योइषमाइ, West & TDA मइध्योप्माइ 3. West & TDA . अयाध्रिमाइ फ्रओउर्वअश्त्रिमाइ 4. Geld : हमस्पथमअदयाइ (10) West & TDA : थ्रयस्च (11) 1. West & TDA : वर्रजॅनव्य अअथ्येजइहअइव्य 2. West & TDA : ख्वर्रनडुहतो.

दोइथ्रहे अहुरहे मज्दो मिथ्रहे दख्युनाँम् दख्हुपतोइश्^३ । निवअधयेमि ह२कारयेमि (रोज़*) अहुरहे मज्दो रअवतो ख्वरँनडुहतो^२ । निवअधयेमि ह२कारयेमि (माह*) अषओनाँम्^४ फ्रवणिनाँम् ॥ ११ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ्र मत् वीस्पअइव्यो आतँरँव्यो । निवअधयेमि ह२कारयेमि अइव्यो वडुहिब्यो वीस्पनाँम्च अपाँम् मज्दधातनाँम् वीस्पनाँम्च उर्वरनाँम् मज्दधातनाँम् ॥ १२ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि माँथ्रहे स्पँतहे अषओनो वँरँज्यडुहहे^१ दातहे वीदअवहे दातहे ज़रथुश्त्रोइश् दरँघयो उपयनयो दअनयो वड्हुयो माज्द-यस्तोइश् ॥ १३ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि गरोइश् उषि-दरँनहे मज्दधातहे अष-ख्वाथ्रहे वीस्पअषाँम्च गइरिनाँम् अष-ख्वाथ्रनाँम् पोउरु-ख्वाथ्रनाँम् मज्दधातनाँम् कावयेहेच ख्वरँनइहो मज्दधातहे अख्वरँतहेच ख्वरँनइहो मज्दधातहे । निवअधयेमि ह२कार-येमि अषोइश् वड्हुयो चिस्तोइश् वड्हुयो अँरँथँ वड्हुयो रसाँस्तातो वड्हुयो ख्वरँनइहो सवइहो मज्दधातहे ॥ १४ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि दह्ययो वड्हुयो आफ्रितोइश् दह्यहेच नश् अषओनो उग्रहेच तख्महे दामोइश् उपमनहे यज़तहे ॥ १५ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि ओइहाँम् असइहाँम्च षोइथ्रनाँम्च गओ-यओइतिनाँम्च मअथननाँम्च अवो-ख्वरँननाँम्च अपाँम्च ज़माँम्च उर्वरनाँम्च अज्हुओस्च^१ ज़मो अवज्हेच^२ अण्नो वातहेच अषओनो स्त्राँम् मोइहो हूरो अनघ्रनाँम् रओचइहाँम् ख्वधातनाँम् वीस्पनाँम्च स्पँतहे मइन्यँउश् दामनाँम् अषओनाँम् अषओनिनाँम्च अषहे रथ्रनाँम् ॥ १६ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि रथ्रो वँरँजतो यो अषहे । रथ्रनाँम् अयरनाँम्च

3. Geld दइख्हुपतोइश्, *In use the name of the current day and month is here to be mentioned, with appropriate formulas, according to Sîrôza. The name of the day and that of the month may vary according to the calendar. Here an example is given of the first day (अहुरहे. .) and of the first month (अषओनाँम्. .). 4. Geld. अषाउनाँम् (13) 1. West & TDA: वँरँज्यडुहहे (16) 1. Geld: अइज्हुओस्च 2. Geld. अवइज्हेच.

अस्म्यनाम् च माह्यनाम् च याइर्यनाम् च सरंधनाम् च योइ हँति अपहे रतवो ।
हावनोइश् रथ्नो ॥ १७ ॥

निवअधयेमि हँकारयेमि अषओनाम् फ्रवषिनाम् उघ्रनाम् अइन्निथूरनाम्
पओइर्यो-त्कअषनाम् फ्रवषिनाम् नवानज्जिदस्तनाम् फ्रवषिनाम् हवहे उरुनो
फ्रवषे ॥ १८ ॥

निवअधयेमि हँकारयेमि वीस्पअइव्यो अपहे रतुव्यो । निवअधयेमि
हँकारयेमि वीस्पअइव्यो वड्हुधाव्यो यजतअइव्यो मइन्त्यओइव्यस्चा गअध्यअ-
इव्यस्चा' योइ हँति यस्न्याच' वड्याच' अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥ १९ ॥

हावने अषाउम् अपहे रत्वो सवड्हे' अषाउम् अपहे रत्वो' रपिथ्विन
अषाउम् अपहे रत्वो' उजयेइरिन अषाउम् अपहे रत्वो' अइन्निधूथेम' अइविगय
अषाउम् अपहे रत्वो' उपहिन अषाउम् अपहे रत्वो' ॥ २० ॥

येज्जि थ्वा दिद्वअष येज्जि मनड्ह येज्जि वचड्ह येज्जि श्यओथ्न येज्जि
ज्जओष येज्जि अज्जओष । आ ते अज्हे' फ्रच स्तुये नी ते वअधयेमि येज्जि ते अज्हे'
अवा-उरुरओध यत् यस्नहेच वड्हेच ॥ २१ ॥

रतवो वीस्पे मज्जिस्त अषाउम् अपहे रतवो येज्जि वो दिद्वअष येज्जि मनड्ह
येज्जि वचड्ह येज्जि श्यओथ्न येज्जि ज्जओष येज्जि अज्जओष । आ वो अज्हे' फ्रच स्तुये
नी वो वअधयेमि येज्जि वो अज्हे' अवा-उरुरओध यत् यस्नहेच वड्हेच ॥ २२ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

फ्रवराने मज्जयस्तो ज्जरथुश्चिश् वीदअवो अहुर-त्कअषो हावनँअे अषओने
अपहे रथ्ने यस्ताइच वड्हाइच क्ष्णओथाइच फ्रसस्तयअेच । सावड्हे' वीस्याइच
अषओने अपहे रथ्ने यस्ताइच वड्हाइच क्ष्णओथाइच फ्रसस्तयअेच । रथ्नोम्
अयरनाम् अस्म्यनाम् माह्यनाम् याइर्यनाम् सरंधनाम् यस्ताइच वड्हाइच
क्ष्णओथाइच फ्रसस्तयअेच ॥ २३ ॥

~~~~~

(19) 1. West & TDA : गअध्य° 2. West & TDA : येस्न्याइच वड्याइच

(20) 1. West & TDA : सावड्हे 2. West & TDA : रतवो 3. Geld : अइन्निधूथिम

(21-22) 1. Geld : अइज्हे.

हा २

जोत्र उ रास्पी:-

ज्ञओथ आयसे येसित वरस्म आयसे येसित । वरस्म आयसे येसित ज्ञओथ आयसे येसित । ज्ञओथ हध-वरस्मन' आयसे येसित वरस्म हध-ज्ञओथ' आयसे येसित । अह्य ज्ञओथे इमत् वरस्म आयसे येसित । अन वरस्मन इमाम् ज्ञओथाम् आयसे येसित । हध-ज्ञओथम् इमत् वरस्म आयसे येसित । इमत् वरस्म (जोत्र) हध-ज्ञओथम् हध-अइव्याओइहनम् अषय फ्रस्तरत्तम् आयसे येसित ॥ १ ॥

अह्य ज्ञओथे वरस्मनअच' अहुरम् मज्दाम् अषवनम् अषहे रतूम आयसे येसित । अमेषा स्पेता हुक्षथा हुधोइहो आयसे येसित ॥ २ ॥

अह्य ज्ञओथे वरस्मनअच अस्य अषवन अषहे रतवो आयसे येसित । हावनीम् अषवनम् अषहे रतूम आयसे येसित । सावइहअम् वीसीमच अषवनम् अषहे रतूम आयसे येसित । अह्य ज्ञओथे वरस्मनअच मिथ्रम् वोउरु-गओयओ-इतीम् हज्जर-गओषम् वअवर-चप्मनम् अओल्लो-नामनम् यज्जतम् आयसे येसित । राम ख्वास्त्रम् आयसे येसित ॥ ३ ॥

जोत्र:- अह्य ज्ञओथे वरस्मनअच रपिथिन्नम् अषवनम् अषहे रतूम आयसे येसित । फ्रादत्-प्रषाउम् ज्ञत्तुमम्च अषवनम् अषहे रतूम आयसे येसित । अह्य ज्ञओथे वरस्मनअच अषम् वहिश्तम् आत्रम्च अहुरहे मज्दो पुथ्रम् आयसे येसित ॥ ४ ॥

अह्य ज्ञओथे वरस्मनअच उज्जयेइरिन्म् अषवनम् अषहे रतूम आयसे येसित । फ्रादत्-वीरम् दल्युमम्च अषवनम् अषहे रतूम आयसे येसित । अह्य ज्ञओथे वरस्मनअच वरज्जत्तम् अहुरम् क्षथ्रीम् क्षअत्तम् अपाम् नपात्तम् अउर्वत्-अस्पम् आयसे येसित । अपम्च मज्दधाताम् अषओनीम् आयसे येसित ॥ ५ ॥

अह्य ज्ञओथे वरस्मनअच अइत्रिसूथ्रम्' अइविगाइम् अषवनम् अषहे

Hā 2

Chapter 2 is mostly identical with chapter 6. The following sections correspond. 2.2-10 with 6.1-9, 2.11-16 with 6.10-15: 2.17 with 6.16 and 19 and 2.18 with 6.20.

(1) 1 Geld. हध-वरस्म 2 West & TDA: हध-ज्ञओथम् (2) 1. West & TDA: वरस्मनच here and throughout this Chapter. (6) 1. Geld: अइत्रिसूथ्रम्.

रतूम् आयेसे येइति । फ़ादत् वीस्पोम्-हुज्याइतीम् ज़रथुश्चोत्तैम् अषवन्नम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच अषओन्नोम्^२ वडुहीश् सूर्रो स्पर्त्तो फ़वषयो आयेसे येइति । ग्नोस्च वीरो-वाँथ्रो आयेसे येइति । याइर्योम्च हुषितीम् आयेसे येइति । अमैम्च हुतश्तम् हुरओधम् आयेसे येइति । वरथ्रन्नम्च अहुरधात्तम् आयेसे येइति । वनइत्तीम्च उपरतात्तम् आयेसे येइति ॥ ६ ॥

अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच उषहिन्नम् अषवन्नम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । वर्रजीम् न्मानीम्च अषवन्नम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच सओषम् अषीम् हुरओधम् वर्रथाजन्नम् फ़ादत्-गअथम् अषवन्नम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । रण्णम् रजिश्तम् आयेसे येइति । अरश्तात्तम्च फ़ादत्-गअथाम् वरदत्-गअथाम् आयेसे येइति ॥ ७ ॥

अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच माह्य अषवन अषहे रतवो आयेसे येइति । अत्तर-मोइहम् अषवन्नम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । पन्नो-मोइहम् वीषत्तथम् अषवन्नम् अषहे रतूम् आयेसे येइति ॥ ८ ॥

अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच याइर्य अषवन अषहे रतवो आयेसे येइति । मइध्यो-ज़रमअम्^१ अषवन्नम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच मइध्यो-षमम्^२ अषवन्नम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच पइतिशहहीम् अषवन्नम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच अयाथिमम्^३ फ़ओउर्वअश्चिमम्^३ वर्णिहरश्तम् अषवन्नम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच मइध्याइरीम् अषवन्नम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच हमस्पथमअदअम् अषवन्नम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच सरध अषवन अषहे रतवो आयेसे येइति ॥ ९ ॥

अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच वीस्वे अषहे रतवो आयेसे येइति योइ हँति अषहे रतवो थयस्च^४ थिसास्च नज्दिश्त पइरिश्-हावनयो योइ हँति अषहे यत्त वहिश्तहे मज्दो-फ़सास्त ज़रथुश्चो-फ़ओख्त ॥ १० ॥

2. Geld अषाउन्नोम् (9) 1 Geld मइध्योइज़रमअम् 2. Geld मइध्योइषमम्
3. West & TDA . अयाथिमम् फ़ओउर्वअश्चिमम् (10) 1. West & TDA . थयस्च.

अह्य ज्ञाओथ्रे वरस्मनअच अहुर मिथ्र वरंज्जत्त अइथ्यजइह' अपवन
आयेसे येइति । स्त्रैउश्च मोइहम्च हूरच उर्वराहु पइति वरस्मन्याहु मिथ्रम्
वीस्पनाम् दळ्युनाम् दज्हुपइतीम्' आयेसे येइति । अह्य ज्ञाओथ्रे वरस्मनअच
(रोज्*) अहुरम् मज्दाम् रअवत्तम् ख्वरनडुहत्तम्' आयेसे येइति । अह्य
ज्ञाओथ्रे वरस्मनअच (माह्*) अवओनाम् वडुहीश ख्वरो स्पत्तो फ्रवषयो आयेसे
येइति ॥ ११ ॥

अह्य ज्ञाओथ्रे वरस्मनअच ध्राम् आत्रम् अहुरहे मज्दो पुथ्रम् अपवनम्
अषहे रतम् आयेसे येइति मत् वीस्पअइव्यो आतरव्यो । अह्य ज्ञाओथ्रे वरस्मनअच
आपो वडुहीश वहिस्तातो मज्दधातो अवओनीश आयेसे येइति । वीस्पो आपो
मज्दधातो अवओनीश आयेसे येइति । वीस्पो उर्वरो मज्दधातो अवओनीश
आयेसे येइति ॥ १२ ॥

अह्य ज्ञाओथ्रे वरस्मनअच माथ्रम् स्पत्तम् अशख्वरनइहम्' आयेसे
येइति । दातम् वीदोयुम् आयेसे येइति । दातम् जरथुश्चि आयेसे येइति । दरधाम्
उपयनाम् आयेसे येइति । दअनाम् वडुहीम् माज्दयस्त्रीम् आयेसे येइति ॥ १३ ॥

अह्य ज्ञाओथ्रे वरस्मनअच गइरीम् उषि-दरन्म्' मज्दधातम् अष-ख्वाथ्रम्
यज्जतम् आयेसे येइति । वीस्पो गरयो अष-ख्वाथ्रो पोरु-ख्वाथ्रो मज्दधात
अपवन अषहे रतवो आयेसे येइति । उघ्रम् कवअम् ख्वरनो मज्दधातम् आयेसे
येइति । उघ्रम् अख्वरन्त्तम् ख्वरनो मज्दधातम् आयेसे येइति । अह्य ज्ञाओथ्रे
वरस्मनअच अषीम् वडुहीम् आयेसे येइति । क्षोइथनीम् वरंज्जइतीम् अमवइतीम्
हुरओधाम् ख्वापराम् । ख्वरनो मज्दधातम् आयेसे येइति । सवो मज्दधातम्
आयेसे येइति ॥ १४ ॥

अह्य ज्ञाओथ्रे वरस्मनअच दह्वाम् वडुहीम् आफ्रितीम् आयेसे येइति ।
दह्वम्च नरम् अपवनम् आयेसे येइति । उघ्रम् तळम् दामोइश उपमनम् यज्जतम्
आयेसे येइति ॥ १५ ॥

अह्य ज्ञाओथ्रे वरस्मनअच इमो अपस्च जेमस्च उर्वरोस्च आयेसे येइति ।

(11) 1 West & TDA : अअथ्येजइह 2. Geld दइज्हुपइतीम् 3. West &
TDA : ख्वरनइहत्तम् *See note on Y.1.11. (13) 1. West & TDA : अष-
ख्वरनइहम् (14) 1. West & TDA : उषि-दरन्म्

इमो असोस्च षोडशोस्च गओयओइतीश्च मअथन्योस्च अबो-ख्वरॅनोस्च आयेसे येसित । इमंमच षोडशहे पइतीम् आयेसे येसित यिम् अहुरम् मज्दाम् ॥ १६ ॥

जोत् उ रास्पी:-

अह्य ज्ञओथ्रे वरॅस्मनअच रतवो वीस्पे मज्जिश्त आयेसे येसित अयर अस्न्य माह्य याइर्य सरंध । अह्य ज्ञओथ्रे वरॅस्मनअच अषओनॉम्' वडुहीश् स्रारो स्पॅततो फ्रवषयो आयेसे येसित ॥ १७ ॥

अह्य ज्ञओथ्रे वरॅस्मनअच वीस्पे अषवनो यज्जत आयेसे येसित । वीस्पे अषहे रतवो आयेसे येसित । हावनीम् पइति रतूम् सावड्हअम् वीसीम्च पइति रतूम् । रतवो वीस्पे मज्जिश्त पइति रतूम् ॥ १८ ॥

हा ३

जोत् उ रास्पी:-

वरॅस्मन पइति-वरॅत हध-ज्ञओथ्र हावनोइश् रथ्वो ख्वरॅथम् म्यज्दम् आयेसे येसित । हउर्वत अमॅरतात गाउश् हुदो' क्ष्नुमइने अहुरहे मज्दो अमॅषनाम् स्पॅतनाम् क्ष्नुमइने स्रओषहे अश्येहे' अषिवतो वरॅथाजनो फ्रादत्-गअथहे ॥ १ ॥

हओमॅमच पर-हओमॅमच आयेसे येसित क्ष्नुमइने ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे अषओनो फ्रवषँअ । अओस्मा आयेसे येसित बओइधि क्ष्नुमइने तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ्र ॥ २ ॥

हओमॉ' आयेसे येसित क्ष्नुमइने अइव्यो वडुहिब्यो अपॉम् वडुहीनाम्' मज्द-धातनाम् । अपॉम् हओम्यॉम् आयेसे येसित । गॉम् जीव्यॉम् आयेसे येसित । उर्वरॉम् हधानअपताम् अषय उज्दाताम् आयेसे येसित । क्ष्नुमइने अपॉम् मज्दधातनाम् ॥ ३ ॥

(17) 1. Geld—अषाउनॉम्.

Hā 3

Chapter 3 is generally identical with chapter 7. The following sections correspond: 3.5-19 with 1.3-17 and 4.8,22; sections 3.20-23 with 4.23-25 and 3.22-23 with 1.18-19.

(1) 1. West & TDA : हुधो 2. West & TDA : अश्येहे (3) 1. West & TDA : हओमॉन् 2. West & TDA : वडुहिनाम्.

इमत् बरस्म हध-ज्जओधम् हध-अइव्याओइहनेम् अषय फ्रस्तरत्तम् आयेसे येसित् इन्मइने अमपनम् स्पत्तनम् । वाच हुमत हूत्त ह्वत्त आयेसे येसित् । गाथनाम्च सओधम् आयेसे येसित् । ह्वत्तो माँधो आयेसे येसित् । इमम् अइह्याम्च अइयाम्च' रथ्नाम्च रतुफ्रितीम्च आयेसे येसित् । इन्मइने यज्जतनम् अषओनाम् मइन्यवनाम् गअथ्यनाम् इन्मइने हवहेच उरुनो ॥ ४ ॥

आयेसे येसित् अस्न्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । हावनँअे अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येसित् सावइहँअे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येसित् मिथहे वोउरु-गओयओइतोइश' हज्जइरो-गओषहे बओवर-चप्मनो अओल्लतो-नामनो यज्जतहे रामनो रुवास्त्रहे ॥ ५ ॥

जोतः- आयेसे येसित् रपिथिन्नाइ अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येसित् फ्रादत्त-फ्रषवे ज्जत्तुमाइच अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येसित् अषहे वहिस्तहे आथ्रस्च अहुरहे मज्जदो ॥ ६ ॥

आयेसे येसित् उज्जयेइरिनाइ अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येसित् फ्रादत्त-वीराइ दख्युमाइच' अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येसित् बरज्जतो अहुरहे नक्कधो अपाम् अपस्च मज्जधातयो ॥ ७ ॥

आयेसे येसित् अइत्तिस्सूधमाइ' अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येसित् फ्रादत्त-वीस्साम्-हुज्याइत्तँअे' ज्जरथुश्चोत्तमाइच अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येसित् अषओनाम्' फ्रवपिनाम् धनानाम्च वीरो-वाँध्वनाम् याइर्ययोस्च हुषि-तोइश । अमहेच हुतास्तहे हुरओधहे वर्रथमहेच अहुरधातहे वनइत्त्योस्च उपरतातो ॥ ८ ॥

आयेसे येसित् उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येसित् बरज्ज्याइ न्मान्याइच अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येसित् सओषहे अइयेहे' अषिवतो वर्रथाजनो फ्रादत्त-गअथहे रप्पओश रज्जिस्तहे अरस्तातस्च फ्रादत्त-गअथयो वर्रदत्त-गअथयो ॥ ९ ॥

(4) 1. West & TDA : अष्योम्च (5) 1. Geld : °गओयओतोइश (7) 1. Geld : दाख्युमाइच (8) 1. Geld : अइत्तिस्सूधमाइ 2. Geld : °हुज्यात्तँअे 3. Geld : अषाउनाम् (9) 1. West & TDA : अष्येहे.

आयेसे येसित माह्येअइव्यो अषहे रतुव्यो । अ॒तरँ-मोङ्हाइ अषओने
अषहे रथ्ने । आयेसे येसित पॅरनो-मोङ्हाइ वीषमथाइच अषओने अषहे रथ्ने ॥ १० ॥

आयेसे येसित याइर्येअइव्यो अषहे रतुव्यो । मइध्यो-ज़रमयाइ^१ अषओने
अषहे रथ्ने । आयेसे येसित मइध्यो-षमाइ^२ अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येसित
पइतिशह्वाइ अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येसित अयाथ्रिमाइ^३ फ़ओउर्वेअश्नि-
माइ^४ वणिहर्स्ताइच अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे येसित मइध्याइर्याइ अषओने
अषहे रथ्ने । आयेसे येसित हमस्पथमइद्याइ^५ अषओने अषहे रथ्ने । आयेसे
येसित सरंधेअइव्यो अषहे रतुव्यो ॥ ११ ॥

आयेसे येसित वीस्पेअइव्यो अअइव्यो रतुव्यो योइ हँ॒ति अषहे रतवो
थ्रयस्च^६ थ्रिसाँस्च नजिदश्त पइरिश-हावनयो योइ हँ॒ति अषहे यत् वहिश्तहे मज्दो-
फ़सास्त ज़रथुश्नो-फ़ओएत ॥ १२ ॥

आयेसे येसित अहुरेअइव्य मिथ्रेअइव्य वॅरँज॒न्व्य^७ अइध्यजइहअइव्य^८
अषवनअइव्य स्तारोमूच स्पँ॒तो-मइन्यवनाँम् दामनाँम् तिश्च्येहेच स्तारो रअेवतो
ख़रँनडुहतो^९ मोङ्हाहेच गओचिथहे ह्वरँच क्षअेतहे अउर्वत्-अस्पहे दोइथहे अहुरहे
मज्दो मिथ्रहे दइयुनाँम् दइहुपतोइश्^{१०} । आयेसे येसित (रोज़*) अहुरहे मज्दो
रअेवतो ख़रँनडुहतो^{११} । आयेसे येसित (माह्*) अषओनाँम् फ़वणिनाँम् ॥ १३ ॥

आयेसे येसित तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ मत् वीस्पेअइव्यो आतँरव्यो ।
आयेसे येसित अइव्यो वडुहिव्यो वीस्पनाँम्च अपाँम् मज्दधातनाँम् वीस्पनाँम्च
उर्वरनाँम् मज्दधातनाँम् ॥ १४ ॥

आयेसे येसित माँथहे स्पँ॒तहे अषओनो वॅरँज॒यडुहहे^{१२} दातहे वीदअेवहे
दातहे ज़रथुश्नोइश् दरँषयो उपयनयो दअेनयो वडुहयो माज्दयस्त्रोइश् ॥ १५ ॥

आयेसे येसित गरोइश् उषि-दरँनहे मज्दधातहे अष-ख़्वाथहे वीस्पअेषाँम्च

(11) 1. Geld: मइध्योइज़रमयाइ; West & TDA: मइध्यो-ज़रम्याइ 2. Geld:
मइध्योइषमाइ; West & TDA: मइध्योष्माइ 3. West & TDA: अयाथ्रमाइ फ़ओउर्वेअश्नमाइ
4. Geld: हमस्पथमअेद्याइ (12) 1. West & TDA: ध्यस्च (13) 1. West &
TDA: वॅरँज॒न्व्य अअेधेजइह° 2. West & TDA: ख़रँनडुहतो 3. Geld: दइहुपतोइश्,
*See note on Yasna 1.11. (15) 1. West & TDA: वॅरँज॒यडुहहे.

गइरिनाम् अष-ख्वाथ्रनाम् पोउरु-ख्वाथ्रनाम् मज्जधातनाम् कावयेहेच ख्वरनइहो मज्जधातहे अख्वरतहेच ख्वरनइहो मज्जधातहे । आयेसे येसित अषोइश वइहुयो चिस्तोइश वइहुयो अरथे वइहुयो रसोस्तातो वइहुयो ख्वरनइहो सवइहो मज्जधातहे ॥ १६ ॥

आयेसे येसित दह्ययो वइहुयो आफ्रितोइश दह्यहेच नर्श अषओनो उग्रहेच तख्महे दामोइश उपमनहे यज्जतहे ॥ १७ ॥

आयेसे येसित ओइहाम् असइहाम्च षोइथ्रनाम्च गओयओइतिनाम्च मअथननाम्च अवो-ख्वरननाम्च अपाम्च ज्रमाम्च उर्वरनाम्च अज्जहोस्च' ज्रमो अवज्जहेच' अण्णो वातहेच अषओनो ख्वाम् मोइहो हूरो अनघ्रनाम् रओचइहाम् ख्वधातनाम् वीस्पनाम्च स्पेत्तहे मइन्चैउश दामनाम् अषओनाम् अषओनिनाम्च अषहे रथ्वाम् ॥ १८ ॥

ज्ञोत्त उ रास्पी.-

आयेसे येसित रथ्वो वरज्जतो यो अषहे । रथ्वाम् अयरनाम्च अस्य-नाम्च माह्यनाम्च याइर्यनाम्च सरधनाम्च योइ हँति अषहे रतवो हावनोइश रथ्वो ॥ १९ ॥

ख्वरथम् म्यज्जम् आयेसे येसित हउर्वत अमरतात गाउश हुदो' क्ष्ममइने स्रओषहे अश्येहे' तख्महे तनु-माँथ्रहे दर्षि-द्रओश आहूइर्येहे अओख्तो-नामनो यज्जतहे ॥ २० ॥

हओमम्च पर-हओमम्च आयेसे येसित क्ष्ममइने जरथुश्रहे स्पितामहे अषओनो फ्रवषे अओख्तो-नामनो यज्जतहे । अअस्माँ आयेसे येसित वओइधि क्ष्ममइने तव आथो अहुरहे मज्जदो पुथ्र अओख्तो-नामनो यज्जतहे ॥ २१ ॥ (ख्वरथम्... हओमम्च यज्जतहे २०, २१ हु बार)

आयेसे येसित अषओनाम्' फ्रवषिनाम् उग्रनाम् अइन्निधूरनाम् पओइर्यो-ल्कअषनाम् फ्रवषिनाम् नवानज्जिदशतनाम् फ्रवषिनाम् ॥ २२ ॥

आयेसे येसित वीस्पअइब्ब्यो अषहे रतुब्ब्यो । आयेसे येसित वीस्पअइब्ब्यो

(18) 1. Geld: अइव्होस्च 2 Geld: अवइव्हेच (20) 1. West & TDA: हुधो 2. West & TDA: अष्येहे (22) 1. Geld: अषाउनाम्.

वद्धुधाव्यो यज्ञतअेइव्यो मइन्यओइव्यस्चा गअेध्यअेइव्यस्चा योइ हँति यस्न्याच' वद्ध्याच' अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥ २३ ॥

फ्रवराने मज्जदयस्त्रो ज़रथुश्चिश् वीदअेवो अहुर-त्कअेषो । हावनअे अषओने अषहे रथ्ने यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच । सावद्धअे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्ने यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच । रथ्नाँम् अयरनाँम्च अस्न्यनाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सरधनाँम्च यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच ॥ २४ ॥

जोत्र:- यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ्रा मे म्रूते ।

जोत्र:- अथा रतुश्च अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥ २५ ॥

हा ४

जोत्र उ रास्पी:-

इम हुमताच हूताच हर्स्ताच (जोत्र) इमाँ हओमाँस्च म्यज्दाँस्च ज़ओथाओस्च वरस्मच अषय फ्रस्तरँतेम् गाँम्च हुधोद्धँम् हउर्वत अमँरतात गाँम्च हुधोद्धँम् हओमँम्च पर-हओमँम्च अअेस्माँस्च वओइधीम्च इमाँम् अद्धुयाँम्च अश्याँम्च' रथ्नाँम्च रतुफ्रितीम्च गाथनाँम्च स्रओथ्रम् हर्स्ताओ माँथाओ पइरिच ददँमहि' आच वअेधयमहि' ॥ १ ॥

आअत् दीश् आवअेधयमहि अहुराइच मज्जदाइ स्रओषाइच अश्याइ अमँषअेइव्यस्च स्पँस्तअेइव्यो अषओनाँम्च' फ्रवषिब्यो अषओनाँम्च' उवोइव्यो आथअेच अहुरहे मज्जदो रथ्नाँम्च वरँज्जइते वीस्पयो साँचत्च अषओनो स्तोइश् यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच ॥ २ ॥

आअत् दीश् आवअेधयमहि इम हुमताच हूताच हर्स्ताच इमाँ

(23) 1. West & TDA : यस्न्याइच वद्ध्याइच.

Hā 4

(1) 1. West & TDA : अश्याँम्च 2. Geld : ददँमही 3. Geld : वअेधयमही here and throughout this chapter. (2) 1. Geld : अषाडनाँम्.

हओमोँस्च म्यज्दाँस्च जओथोस्च बरँस्मच अषय फ्रस्तरँतम् गाँम्च हुधोइहँम्
हउर्वत अमँरतात गाँम्च हुधोइहँम् हओमँम्च पर-हओमँम्च अओस्माँस्च बओइ-
धीम्च इमाँम् अइहुयाँम्च अश्याँम्च' रथ्वँम्च रतुफ्रितीम्च गाथनाँम्च सओथ्रँम्
ह्वरँतो माँथो पइरिच ददँमहि' आच वओधयमहि' ॥ ३ ॥

आअत् दीश् आवओधयमहि अमँषओइव्यो स्पँतओइव्यो हुधुअओइव्यो
हुधान्यो यवओजिव्यो यवओसुव्यो योइ वइहँउश् आ मनइहो श्येइ'ति' योस्च
उइति ॥ ४ ॥

आअत् दीश् आवओधयमहि फ्रायेहीश् अहे न्मानहे फ्रदथाइ अहे न्मानहे
पस्वाँम्च नराँम्च ज्ञातनाँम्च ज्ञाँयमनाँम्च अषओनाँम् येअहे अओम् हँ'ति ॥ ५ ॥

आअत् दीश् आवओधयमहि अषओनाँम्' वडुहिब्यो फ्रवषिव्यो यो
उग्रोस्च अइन्निथूरोस्च अषओनाँम् अवइहे ॥ ६ ॥

आअत् दीश् आवओधयमहि दयुषो अहुरहे मज्दतो रओवतो ख्वरँनडुहतो'
मइन्यँउश् मइन्यओयेहे अमँषनाँम् स्पँतनाँम् यस्त्राइच वह्नाइच क्षनओथ्राइच
फ्रसस्तयओच ॥ ७ ॥

आअत् दीश् आवओधयमहि अस्न्यओइव्यो अषहे रतुव्यो। हावनँओ
अषओने अषहे रथ्वे यस्त्राइच वह्नाइच क्षनओथ्राइच फ्रसस्तयओच। आअत् दीश्
आवओधयमहि स्रावइहँओ वीस्याइच अषओने अषहे रथ्वे यस्त्राइच वह्नाइच क्षनओ-
थ्राइच फ्रसस्तयओच। आअत् दीश् आवओधयमहि मिथ्रहे वोउरु-गओयओइतोइश्'
हज्जइरो-गओषहे वओवरँ-चष्मनो अओखतो-नामनो यजतहे रामनो ख्वास्त्रहे यस्त्राइच
वह्नाइच क्षनओथ्राइच फ्रसस्तयओच ॥ ८ ॥

आअत् दीश् आवओधयमहि रपिथ्विनाइ अषओने अषहे रथ्वे यस्त्राइच
वह्नाइच क्षनओथ्राइच फ्रसस्तयओच। आअत् दीश् आवओधयमहि फ्रादत्-प्रषवे
जँतुमाइच अषओने अषहे रथ्वे यस्त्राइच वह्नाइच क्षनओथ्राइच फ्रसस्तयओच।

(3) 1. West & TDA : अषाँम्च 2. Geld : ददँमही...वओधयमही (4) 1. West
& TDA : श्येइति (6) 1, Geld : अषाओनाँम् (7) 1. West & TDA : ख्वरँनइहतो
(8) 1. Geld : गओयओतोइश्.

आअत् दीश आवअधयमहि अषहे वहिस्तहे आथस्च अहुरहे मज्जदो यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच ॥ ९ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि उज्जयेइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि फ़ादत्-वीराइ दख्युमाइच' अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि वर्रज्जतो अहुरहे नफ़धो अपाँम् अपस्च मज्जधातयो यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १० ॥

आअत् दीश आवअधयमहि अइन्निस्सूधमाइ' अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि फ़ादत्-वीस्पाँम्-हुज्याइत्तैअ' ज़रथुश्चोत्तमाइच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि अषओनाँम्' फ़वणिनाँम् धेनाँनाँम्च वीरो-वाँध्वनाँम् याइर्ययोस्च हुषितोइश अमहेच हुतास्तहे हुरओधहे वर्रथम्महेच अहुरधातहे वनइत्त्योस्च उपरतातो यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच ॥ ११ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि वर्रज्याइ न्मान्या-इच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि स्रओषहे अश्येहे' अषिवतो वर्रथाजनो फ़ादत्-गअथहे रण्नओश रज्जिस्तहे अर्स्तातस्च फ़ादत्-गअथयो वर्रदत्-गअथयो यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १२ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि माह्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । अत्तर-मोइहाइ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि प़ेन्नो-मोइहाइ वीषत्तथाइच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १३ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि याइर्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । मइध्यो-ज़र-

(10) 1. Geld: दाख्युमाइच (11) 1. Geld: अइन्निस्सूधमाइ 2. Geld: हुज्यात्तैअ 3. Geld: अषाउर्नाम् (12) 1. West & TDA: अष्येहे.

मयाइ^१ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि मइध्यो-षमाइ^२ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओ-
थाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि पइतिशहवाइ अषओने अषहे
रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि
अयाथ्रिमाइ^३ फ़ओउर्वअश्रिमाइ^४ वर्णिहर्स्ताइच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच
वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि मइध्याइर्याइ
अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश
आवअधयमहि हमस्पथमइद्याइ^५ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच
फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि सरंधअइव्यो अषहे रतुव्यो यस्ताइच
वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १४ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि वीस्पअइव्यो अअइव्यो रतुव्यो योइ हँ^६ति
अषहे रतवो थयस्च^७ थिसाँस्च नज्दिस्त पइरिशहावनयो योइ हँ^६ति अषहे यत्
वहिस्तहे मज्दो-फ़सास्त जरथुश्त्रो-फ़ओस्त यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्त-
यअच ॥ १५ ॥

✓आअत् दीश आवअधयमहि अहुरअइव्य मिथ्रअइव्य वर्रज्ज^८व्य अइथ्य-
जइहअइव्य अषवनअइव्य स्तारोँमच स्पँतो-मइन्यवनाँम् दामनाँम् तिश्न्येहेच
स्तारो रअवतो ख्वरँनइहतो^९ मोइहहेच गओचिथहे ह्वरँच क्ष्मअतहे अउर्वत्-अस्पहे
दोइथहे अहुरहे मज्दो मिथ्रहे दण्णुनाँम् दण्णुपतोइश^{१०} यस्ताइच वहाइच क्ष्मओ-
थाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि (रोज्ज^{११}*) अहुरहे मज्दो रअवतो
ख्वरँनइहतो^९ यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअ-
धयमहि (माह्^{१२}*) अषओनाँम् फ़वणिनाँम् यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्त-
यअच ॥ १६ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ मत् वीस्पअ-

(14) 1. Geld: मइध्योइज्जर्मयाइ; West & TDA: मइध्यो-ज्जर्मयाइ 2. Geld:
मइध्योइषमाइ; West & TDA: मइध्योष्माइ 3. West & TDA: अयाथ्रिमाइ फ़ओउर्वअश्रिमाइ
4. Geld: हमस्पथमअदयाइ (15) 1. West & TDA: ध्यस्च (16) 1. West &
TDA: ख्वरँनइहतो 2. Geld: दण्णुपतोइश *See note on Yasna 1.11.

इव्यो आतँरव्यो यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि अइव्यो वडुहिब्यो वीस्पनाँम्च अपाँम् मज्दधातनाँम् वीस्पनाँम् उर्वरनाँम् मज्दधातनाँम् यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १७ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि माँथहे स्पँतहे अषओनो वँरँज्यडुहहे' दातहे वीदअवेहे दातहे ज़रथुश्चोइश दरँधयो उपयनयो दअनयो वड्हुयो माज्दयस्लोइश यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १८ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि गरोइश उषि-दरँनहे मज्दधातहे अष-ख्वाथहे वीस्पअषाँम्च गइरिनाँम् अष-ख्वाथनाँम् पोउरु-ख्वाथनाँम् मज्दधातनाँम् कावयेहेच ख्वरँनइहो मज्दधातहे अख्वरँतहेच ख्वरँनइहो मज्दधातहे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि अषोइश वड्हुयो चिस्तो-इश वड्हुयो अँरँथँ वड्हुयो रसाँस्तातो वड्हुयो ख्वरँनइहो सवइहो मज्दधातहे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १९ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि दह्ययो वड्हुयो आफ़्रितोइश दह्यहेच नश् अषओनो उघ्रहेच तस्महे दामोइश उपमनहे यज़तहे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ २० ॥

आअत् दीश आवअधयमहि ओइहॉम् असइहॉम्च षोइथनाँम्च गओ-यओइतिनाँम्च मअथननाँम्च अवो-ख्वरँननाँम्च अपाँम् ज़माँम्च उर्वरनाँम्च अज्होस्च' ज़मो अवज्हेच' अण्णो वातहेच अषओनो स्त्राँम् मोइहो हूरो अनघ-नाँम् रओचइहॉम् ख्वधातनाँम् वीस्पनाँम्च स्पँतहे मइन्यँउश दामनाँम् अषओनाँम् अषओनिनाँम्च अषहे रथ्वॉम् यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ २१ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

आअत् दीश आवअधयमहि रथ्वो वँरँजतो यो अषहे । रथ्वॉम् अयरनाँम्च अस्त्यनाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सरँधनाँम्च योइ हँति अषहे रतवो हावनोइश रथ्वो यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ २२ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि स्रओषहे अश्येहे' तस्महे तनुमाँथहे दर्षि-

(18) 1. West & TDA: वँरँज्यइहहे
ब्रूहेच

(23) 1. West & TDA: अषेहे,

(21) 1. Geld: अइज्होस्च...अवइ-

द्रओश् आहूइर्येहे क्ष्णओथ्र यस्त्राइच वह्माइच क्ष्णओथ्राइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे अषओनो फ़वर्षेअ क्ष्णओथ्र यस्त्राइच वह्माइच क्ष्णओथ्राइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि तव आतर्श् पुथ्र अहुरहे मज़्दो क्ष्णओथ्र यस्त्राइच वह्माइच क्ष्णओथ्राइच फ़सस्तयअच ॥ २३ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि अषओनाँम्^१ फ़वर्षिनाँम् उघ्रनाँम् अइत्रिथूरनाँम् पओइर्यो-त्कअषेनाँम् फ़वर्षिनाँम् नवानज्दिश्तनाँम् फ़वर्षिनाँम् यस्त्राइच वह्माइच क्ष्णओथ्राइच फ़सस्तयअच ॥ २४ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि वीस्पअइव्यो अषहे रतुव्यो यस्त्राइच वह्माइच क्ष्णओथ्राइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि वीस्पअइव्यो वइहुधाव्यो यज़तअइव्यो मइन्यओइव्यस्चा गअथ्यअइव्यस्चा योइ हँति यस्न्याच^२ वइयाच^३ अषात् हच यत् वहिश्तात् । अमँषा स्पँता हुक्ष्था हुधोइहो यज़मइदे ॥ २५ ॥

येज्हे हाताँम् आअत् येस्त्रे पइती वइहो^४

मज़्दो अहुरो वअथा अषात् हचा

योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज़मइदे ॥ २६ ॥

हा ५

जोत्र:- इथा आअत्^१ यज़मइदे अहुरम् मज़्दाँम् यँ गाँम्चा अषम्चा दात् अपस्चा दात् उर्वरोस्चा वइहीश् रओचोस्चा दात् बूमीम्चा वीस्पाचा वोहू ॥ १ ॥

अह्वा क्ष्मथाचा मज़्नाचा ह्वपइहाइश्चा^२ तैम् अत् यस्न्यनाँम्^३ पउर्वताता यज़मइदे योइ गँउश् हचा इयेइ^४ती^५ ॥ २ ॥

तैम् अत् आहूइर्या नामँनी मज़्दा-वरा स्पँतोतैमा यज़मइदे । तैम्

(24) 1. Geld · अषाउनाँम्

(25) 1. West & TDA . येस्न्याइच वइयाइच

(26) 1. West & TDA : वज्हो.

Hā 5

This chapter is entirely identical, word for word, with Yasna 37.

(1) Geld & West : आत् (2) 1. Geld : हवपँगहाइश्चा 2. West & TDA : यस्ननाँम् 3. West & TDA : इयँती.

अह्नाकाइश् अङ्गिदीश्चा उस्तानाइश्चा यज्ञमइदे । तँम् अषओनाँम्' फ्रवषीश्
नराँम्चा नाइरिनाँम्चा यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

अषम् अत् वहिश्तम् यज्ञमइदे ह्यत् स्रअश्तम् ह्यत् स्पँतम् अमषम् ह्यत्
रओचोइह्यत्' ह्यत् वीस्पा वोह् ॥ ४ ॥

वोहुचा मनो यज्ञमइदे । वोहुचा क्षथ्रम् वडुहीम्चा दअेनाँम् वडुहीम्चा
प्रसरतूम् वडुहीम्चा आर्मइतीम् ॥ ५ ॥

येअहे हाताँम् आअत् येस्से पइती वड्हो

मज्दतो अहुरो वअथा अषात् हचा

योइह्नाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

~~~~~

हा ६

जोत् उ रास्पी:-

दध्वोइह्म अहुरम् मज्दोम् यज्ञमइदे । अमषा स्पँता हुक्षथा हुधोइहो
यज्ञमइदे ॥ १ ॥

✓ अस्न्य अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम् अषवनम् अषहे रतूम्
यज्ञमइदे । सावइहअम् वीसीम्च अषवनम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । मिथ्रम् वोउरु-
गओयओइतीम् हज्जइर-गओषम् वअवर-चप्मनम् अओखतो-नामनम् यज्ञतम् यज्ञमइदे ।
राम ख्वास्त्रम् यज्ञमइदे ॥ २ ॥

जोत्:- रपिथ्रिनम् अषवनम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । फ्रादत्-प्रषाउम् ज्ञतुमम्च
अषवनम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । अषम् वहिश्तम् आत्रम्च' अहुरहे मज्दतो पुथ्रम्
यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

उज्जयेइरिनम् अषवनम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । फ्रादत्-वीरम् दख्युमम्च'

(3) 1. Geld: अषाउनाँम्

(4) 1. Geld: रओचश्गह्यत्.

Hā 6

This chapter is mostly identical with chapter 2. A major portion of this chapter also recurs in Y.17 and 59.

(3) 1. West & TDA: आतरम्च

(4) 1. Geld: दाख्युमम्च.

अषवन्म अषहे रतूम यज्ञमइदे । वरंजत्तम् अहुरम् क्षथ्रीम् क्षअत्तम् अपांम् नपात्तम्
अउर्वत्-अस्पम् यज्ञमइदे । अपम्च मज्जधाताम् अषओनीम् यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

अइत्तिस्त्रुथम् अइविगाइम् अषवन्म अषहे रतूम यज्ञमइदे । फ़ादत्-
वीस्पाम्-हुज्याइतीम् ज़रथुश्चोत्तम्च अषवन्म अषहे रतूम यज्ञमइदे । अषओनाम्
वडुहीश् सूर्यो स्पत्तो फ़वषयो यज्ञमइदे । घ्नोस्च वीरो-वाथ्वो यज्ञमइदे ।
याइर्योम्च हुषितीम् यज्ञमइदे । अम्च हुतश्तम् हुरओधम् यज्ञमइदे । वरंथम्च
अहुरधात्तम् यज्ञमइदे । वनइत्तीम्च उपरतात्तम् यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

उषहिन्म अषवन्म अषहे रतूम यज्ञमइदे । वरंजीम् न्मानीम्च अषवन्म
अषहे रतूम यज्ञमइदे । स्रओषम् अषीम् हुरओधम् वरंथाजनम् फ़ादत्-गअथम्
अषवन्म अषहे रतूम यज्ञमइदे । रण्णम् रजिश्तम् यज्ञमइदे । अरुतात्तम्च फ़ादत्-
गअथोम् वरंदत्-गअथोम् यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

माह्य अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । अत्त-मोइहम् अषवन्म अषहे
रतूम यज्ञमइदे । पँनो-मोइहम् वीषत्तम् अषवन्म अषहे रतूम यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

याइर्य अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । मइध्यो-ज़रमअम् अषवन्म अषहे
रतूम यज्ञमइदे । मइध्यो-षम् अषवन्म अषहे रतूम यज्ञमइदे । पइतिशहहीम्
अषवन्म अषहे रतूम यज्ञमइदे । अयाथ्रिम् फ़ओउर्वओश्चिन्म वरिन्हरुत्तम्
अषवन्म अषहे रतूम यज्ञमइदे । मइध्याइरीम् अषवन्म अषहे रतूम यज्ञमइदे ।
हमस्पथमअदअम् अषवन्म अषहे रतूम यज्ञमइदे । सरंथ अषवन अषहे रतवो
यज्ञमइदे ॥ ८ ॥

वीस्पे अषहे रतवो यज्ञमइदे योइ हँति अषहे रतवो थ्रयस्च' थ्रिसाँस्च
नज्जिदश्च पइरिशहावनयो योइ हँति अषहे यत् वहिश्तहे मज्जो-फ़सास्त ज़रथुश्चो-
फ़ओष्ठ ॥ ९ ॥

✓ अहुर मिथ्र वरंजत्त अइथ्यजइह अषवन यज्ञमइदे । स्त्रँउश्च मोइहम्च
हूरँच उर्वराहु पइति वरंस्मन्याहु मिथ्रम् वीस्पनाम् दण्डुनाम् दण्डुपइतीम्'

(5) 1. Geld. अइत्तिस्त्रुथम् 2. Geld. अषाउनाम् (8) 1. Geld. :
मइध्योइज़रमअम् 2. Geld. मइध्योइषम् 3. West & TDA. अयाथ्रिम् फ़ओउर्वओ-
श्चिन्म (9) 1. West & TDA. थ्रयस्च (10) 1. Geld. : दण्डुपइतीम्.

यज्ञमइदे । (रोज्ञ*) अहुरम् मज्दाम् रवेवत्तम् ख्वरनङ्हुहत्तम् यज्ञमइदे । (माह*)
अषओनीम् वडुहीश् सूरतो स्पत्तो प्रवषयो यज्ञमइदे ॥ १० ॥

थ्वाम् आत्रम् अङ्गुरहे मज्दो पुथ्रम् अषवनम् अषहे रतूम यज्ञमइदे
मत् वीस्पअइव्यो आतरव्यो । आपो वडुहीश् वहिस्तो मज्दधातो अषओनीश्
यज्ञमइदे । वीस्पो आपो मज्दधातो अषओनीश् यज्ञमइदे । वीस्पो उर्वरो मज्द-
धातो अषओनीश् यज्ञमइदे ॥ ११ ॥

माथ्रम् स्पत्तम् अश-ख्वरनङ्हुहम् यज्ञमइदे । दातम् वीदोयूम यज्ञमइदे ।
दातम् जरथुश्चि यज्ञमइदे । दरघाम् उपयनाम् यज्ञमइदे । दअेनाम् वडुहीम् माज्द-
यस्त्रीम् यज्ञमइदे ॥ १२ ॥

गइरीम् उषि-दरनम् मज्दधातम् अष-ख्वाथ्रम् यज्ञतम् यज्ञमइदे । वीस्पो
गरयो अष-ख्वाथ्रो पौउरु ख्वाथ्रो मज्दधात अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । उघ्रम्
कवअम् ख्वरनो मज्दधातम् यज्ञमइदे । उघ्रम् अख्वरतम् ख्वरनो मज्दधातम्
यज्ञमइदे । अषीम् वडुहीम् यज्ञमइदे । क्षोइथनीम् वरंजइतीम् अमवइतीम् हुरओधाम्
ख्वापराम् ख्वरनो मज्दधातम् यज्ञमइदे । सवो मज्दधातम् यज्ञमइदे ॥ १३ ॥

दह्वाम् वडुहीम् आफ्रितीम् यज्ञमइदे । दह्वमच नरम् अषवनम् यज्ञमइदे ।
उघ्रम् तह्वम् दामोइश् उपमनम् यज्ञतम् यज्ञमइदे ॥ १४ ॥

इमो अपस्च जेमस्च उर्वरोस्च यज्ञमइदे । इमो असोस्च षोइथोस्च
गओयओइतीश्च मअेथन्योस्च अवो-ख्वरनोस्च यज्ञमइदे । इमम्च षोइथहे पइतीम्
यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मज्दाम् ॥ १५ ॥

जोत्र उ रास्पी:-

रतवो वीस्वे मज्जिस्त यज्ञमइदे अयर अस्न्य माह्य याइर्य सरध ॥ १६ ॥

हउर्वत अमरतात यज्ञमइदे । गाउश् हुदो यज्ञमइदे । स्रओषम् अषीम्
हुरओधम् वरंथाजनम् फ्रादत्त-गअेथम् अषवनम् अषहे रतूम यज्ञमइदे ॥ १७ ॥

*see note on Y.1.11; 2. West & TDA. ख्वरनङ्हुहत्तम् 3. Geld.
अषाउनाम् (11) 1. West & TDA आतरम् (12) 1. West & TDA: अष-
ख्वरनङ्हुहम् (13) 1. West & TDA. उषि-दरनम् (17) 1. West & TDA:
हुधो.

हओमँमच पर-हओमँमच यज्ञमइदे । ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे इध अषओनो
अषीमच फ़वषीमच यज्ञमइदे । अओस्माँस्च वओइधीमच यज्ञमइदे । थ्व्रॉम् आत्रॉम्'
अहुरहे मज़दो पुथ्रँम् अषवनेम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे ॥ १८ ॥

अषओनॉम्' वडुहीश सूरतो स्पँततो फ़वषयो यज्ञमइदे ॥ १९ ॥

वीस्पे अषवनो यज्ञत यज्ञमइदे । वीस्पे अषहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम्
पइति रतूम् सावङ्हअम् वीसीमच पइति रतूम् । रतवो वीस्पे मज्जिस्त पइति
रतूम् ॥ २० ॥

येज्हे हातॉम् आअत् येस्ते पइती वङ्हो° ॥ २१ ॥

हा ७

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

ज़ोत्र:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओत् ॥

ज़ोत्र उ रास्पी:-

अषँम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती° ॥ ० ॥ (सि वार्) ।

अषय दधॉमि ख्वरँथेम् म्यज्देम् हउर्वत अमँरतात गाउश हुदो' क्षनूमइने
अहुरहे मज़दो अमँषनॉम् स्पँतनॉम् । क्षनूमइने स्रओषहे अश्येहे' अषिवतो वँर-
थाजनो फ़ादत्-गअथेहे ॥ १ ॥

अषय दधॉमि हओमँमच पर-हओमँमच क्षनूमइने ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे
अषओनो फ़वषँअे । अषय दधॉमि अओस्म वओइधि क्षनूमइने तव आथो अहुरहे
मज़दो पुथ्र ॥ २ ॥

अषय दधॉमि हओमि' क्षनूमइने अइव्यो वडुहिब्यो अपॉम् वडुहीनॉम्
मज्दधातनॉम् । अषय दधॉमि आपँम् हओम्यॉम् । अषय दधॉमि गाँम् जीव्यॉम् ।

(18) West & TDA : आतरँम् (19) 1. Geld · अषाउनॉम्.

Hā 7

This chapter generally agrees with chapter 3. The following sections correspond: 1-23 with Y.3.1-23, sections 5-19 agree also with Y.1.3-17 and 4.8-22, 20-23 with Y.4.23-25. Sections 5-19 = Y.66.2-16.

(1) 1. West & TDA : हुधो 2. West & TDA : अय्येहे (3) 1. West & TDA : हओम.

अषय दधामि उर्वरांम् हधानअपतांम् अषय उज्जातांम् क्षन्मइने अपांम् मज्ज-
धातनांम् ॥ ३ ॥

अषय दधामि इमत्तं वरस्म हध-ज्जओथंम् हध-अइज्ज्याओइहनेम् अषय
फ्रस्तरत्तंम् क्षन्मइने अमपनांम् स्पत्तनांम् । अषय दधामि वाच हुमत हूस्त ह्वस्त ।
अषय दधामि गाथनांम्च सओथंम् । अषय दधामि ह्वस्ततो मांथो । अषय दधामि
इमांम् अइहुयांम्च अश्यांम्च^१ रथ्वांम्च रतुप्रितीम्च क्षन्मइने यज्जतनांम् अषओ-
नांम् मइन्यवनांम् गअय्यनांम् क्षन्मइने हवहेच उरुनो ॥ ४ ॥

✓ अषय दधामि असन्यअइज्ज्यो अषहे रतुव्यो । हावनैअे अषओने अषहे
रथ्वे । अषय दधामि सावइहैअे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि
मिथ्रहे वोउरु-गओयओइतोइश्^२ हज्जइरो-गओषहे वअेवर-चप्मनो अओइतो-नामनो
यज्जतहे रामनो स्वास्त्रहे ॥ ५ ॥

ज्ञोतुः- अषय दधामि रपिथ्विनाइ अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि फ्रादत्त-
प्रषवे ज्जत्तुमाइच अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि अषहे वहिस्तहे आथस्च
अहुरहे मज्जदो ॥ ६ ॥

अषय दधामि उज्जयेइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि फ्रादत्त-
वीराइ दइयुमाइच^३ अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि वरज्जतो अहुरहे नफ्रधो
अपांम् अपस्च मज्जधातयो ॥ ७ ॥

अषय दधामि अइन्निस्सूथ्रमाइ^४ अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्वे । अषय
दधामि फ्रादत्त-वीस्पांम्-हुज्याइत्तैअे^५ ज्जरथुस्स्रोत्तमाइच अषओने अषहे रथ्वे । अषय
दधामि अषओनांम्^६ फ्रवपिनांम् घनानांम्च वीरो-वाथ्वनांम् याइर्ययोस्च
हुषितोइश् अमहेच हुतास्तहे हुरओधहे वरथ्रमहेच अहुरधातहे वनइत्त्योस्च
उपरतातो ॥ ८ ॥

अषय दधामि उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि वरज्ज्याइ
न्मान्याइच अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि सओषहे अश्येहे^७ अषिवतो

(4) 1. West & TDA अथ्यांम्च (5) 1 Geld गओयवोतोइश् (7) 1.
Geld. दाइयुमाइच (8) 1. Geld. अइन्निस्सूथ्रिमाइ 2. Geld. हुज्यात्तैअे 3. Geld.
अषाउनांम् (9) West & TDA. अष्येहे.

वर्द्धाजनो फ्रादत्-गअथहे रण्णओश् रज्जिस्तहे अरुस्तातस्च फ्रादत्-गअथयो वर्द्धत्-गअथयो ॥ ९ ॥

अषय दधामि माह्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । अरुतर-मोह्माइ अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि पॅरनो-मोह्माइ वीषत्थाइच अषओने अषहे रथ्वे ॥ १० ॥

अषय दधामि याइर्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । मइध्यो-ज्जरमयाइ^१ अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि मइध्यो-षमाइ^२ अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि पइतिशह्माइ अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि अयाथ्रिमाइ^३ फ्राओउर्वअइत्रिमाइ^४ वर्णिहरस्ताइच अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि मइध्याइर्याइ अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि हमस्पथमइद्याइ^५ अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि सरुधअइव्यो अषहे रतुव्यो ॥ ११ ॥

अषय दधामि वीस्पअइव्यो अअइव्यो रतुव्यो योइ हँति अषहे रतवो ध्रयस्च^६ थिसास्च नज्जिदस्त पइरिशहावनयो योइ हँति अषहे यत्तु वहिस्तहे मज्जदो-फ्रासास्त ज्जरथुत्तो-फ्राओस्त ॥ १२ ॥

✓ अषय दधामि अहुरअइव्य मिथ्रअइव्य वर्ज्जन्व्य^७ अइध्यजइहअइव्य^८ अषवनअइव्य स्ताराम्च स्पँतो-मइन्यवनाम् दामनाम् तिश्येहेच स्तारो रअेवतो ख्वरनडुहतो^९ मोह्माइहेच गओचिथहे ह्वरच ध्रुअेतहे अउर्वत्त-अस्पहे दोइथहे अहुरहे मज्जदो मिथ्रहे दह्युनाम् दह्युपतोइश्^{१०} । अषय दधामि (रोज्ज*) अहुरहे मज्जदो रअेवतो ख्वरनडुहतो^{११} । अषय दधामि (माह्*) अषओनाम्^{१२} प्रवणिनाम् ॥ १३ ॥

अषय दधामि तव आथ्रो अहुरहे मज्जदो पुथ मत्तु वीस्पअइव्यो आतरव्यो । अषय दधामि अइव्यो वडुहिब्यो वीस्पनाम्च अपाम् मज्जदधातनाम् वीस्पनाम्च उर्वरनाम् मज्जदधातनाम् ॥ १४ ॥

अषय दधामि माँथ्रे स्पँतहे अषओनो वर्ज्ज्यडुहहे^{१३} दातहे वीदअेवहे दातहे ज्जरथुत्तोइश् दरुधयो उपयनयो दअेनयो वडुहयो माज्जदयस्सोइश् ॥ १५ ॥

(11) 1. Geld मइध्यो-ज्जरमयाइ, West & TDA: मइध्यो-ज्जरमयाइ 2. Geld: मइध्यो-षमाइ; West & TDA: मइध्यो-षमाइ 3. West & TDA: अयाथ्रिमाइ फ्राओउर्वअइत्रिमाइ 4. Geld हमस्पथमअेदयाइ (12) West & TDA: ध्रयस्च (13) 1. West & TDA: वर्ज्जन्व्य अअेथ्येजइहअइव्य 2. West & TDA: ख्वरनडुहतो 3. Geld: दह्युपतोइश्.
*See note on Y.1.11. 4. Geld: अषाउनाम् (15) 1. West & TDA: वर्ज्ज्यडुहहे.

अषय दधामि गरोइश् उषि-दरनहे मज्जधातहे अष-ख्वाथहे वीस्पअेषाम्च गइरिनाम् अष-ख्वाथनाम् पोउरु-ख्वाथनाम् मज्जधातनाम् कावयेहेच ख्वरनइहो मज्जधातहे अख्वरतहेच ख्वरनइहो मज्जधातहे । अषय दधामि अषोइश् वइहुयो चिस्तोइश् वइहुयो अरथे वइहुयो रसोस्तातो वइहुयो ख्वरनइहो सवइहो मज्जधातहे ॥ १६ ॥

अषय दधामि दह्ययो वइहुयो आफ्रितोइश् दह्यहेच नश् अषओनो उग्रहेच तह्महे दामोइश् उपमनहे यज्जतहे ॥ १७ ॥

अषय दधामि ओइहाम् असइहाम्च षोइथनाम्च गओयओइतिनाम्च मअेथननाम्च अवो-ख्वरननाम्च अपाम्च ज्ञमाम्च उर्वरनाम्च अज्जहोस्च' ज्ञमो अवज्जहेच' अप्नो वातहेच अषओनो स्त्राम् मोइहो हूरो अनग्रनाम् रओचइहाम् ख्वधातनाम् वीस्पनाम्च स्पे-तहे मइन्येउश् दामनाम् अषओनाम् अषओनिनाम्च अषहे रथ्वाम् ॥ १८ ॥

जोत् उ रास्पी.-

अषय दधामि रथ्वो बरज्जतो यो अषहे । रथ्वाम् अयरनाम्च अस्न्यनाम्च माह्यनाम्च याइर्यनाम्च सरधनाम्च योइ हं-ति अषहे रतवो । हावनोइश् रथ्वो ॥ १९ ॥

अषय दधामि ख्वरथेम् म्यज्जदम् हउर्वत अमरतात गाउश् हुदो' इन्मइने स्रओषहे अश्येहे' तह्महे तनुमाथहे दधि-द्रओश् आहूइर्येहे अओख्तो-नामनो यज्जतहे ॥ २० ॥

अषय दधामि हओमम्च पर-हओमम्च इन्मइने जरथुश्चहे स्पितामहे अषओनो फ्रवषे अओख्तो-नामनो यज्जतहे । अषय दधामि अजेस्म वओइधि इन्मइने तव आथो अहुरहे मज्जदो पुथ अओख्तो-नामनो यज्जतहे ॥ २१ ॥
(अषय दधामि ख्वरथेम्.. यज्जतहे । अषय दधामि हओमम्च यज्जतहे-२०-२१ दु वार्)

अषय दधामि अषओनाम्' फ्रवषिनाम् उग्रनाम् अइविथूरनाम् पओइर्यो-त्कअेषनाम् फ्रवषिनाम् नवानज्जिदस्तनाम् फ्रवषिनाम् ॥ २२ ॥

अषय दधामि वीस्पअेइव्यो अषहे रतुव्यो । अषय दधामि वीस्पअेइव्यो

(18) 1. Geld . अइज्जहोस्च . अवइज्जहेच (20) 1. West & TDA : हुधो
2. West & TDA : अष्येहे (22) 1. Geld : अषाउनाम्.

वङ्गहुधाव्यो यज्ञतओइव्यो मइन्यओइव्यस्चा गओथ्यओइव्यस्चा योइ हँ५ति यस्न्याच'
वङ्गयाच' अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥ २३ ॥

अषय नो पइती जम्यात् येद्या सवा इषो५ती' रादङ्हो । थ्वोइ स्तओ-
तरस्चा माँथनस्चा अहुर मङ्गदा अओगँमदअेचा उस्महिचा वीसामदअेचा । ह्यत्
मीज्दँम् मवअेथँम् फ्रददाथा दअेनाव्यो मङ्गदा अहुरा ॥ २४ ॥ (थ्वोइ स्तओतरस्चा
मङ्गदा अहुरा-दु बार)

अद्या ह्यो नँ दाइदी अह्याइचा अहुये मनख्याइचा । तत् अद्या या तत्
उपा जम्यामा तवाचा सँम् अषख्याचा वीस्पाइ यवे ॥

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा° ॥ २५ ॥ (दु बार)

अहुनँम् वइरीम् यज्ञमइदे । अर्शुखँम् वाचिम् यज्ञमइदे । दह्यँम् वङ्गुहीम्
आफ्रितीम् यज्ञमइदे । उघँम् तखँम् दामोइश उपमनँम् यज्ञतँम् यज्ञमइदे । हउर्वत
अमँरतात यज्ञमइदे । गाउश हुदो' यज्ञमइदे । हओमँम्च पर-हओमँम्च यज्ञमइदे ।
अओस्मँस्च वओइधीम्च यज्ञमइदे । फ्रसस्ति दह्ययो वङ्गुह्यो आफ्रितोइश ॥ २६ ॥

येअहे हाताँम् आअत् येस्त्रे पइती वङ्गहो'

मङ्गदो अहुरो वअेथा अषात् हचा

योइहँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ २७ ॥

हा ८

रास्पी - यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओत् ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी.-

अषँम् वोहू वहिस्तँम् अस्ती

उस्ता अस्ती उस्ता अह्याइ

ह्यत् अषाइ वहिस्ताइ अषँम् ॥ ० ॥ (सि बार)

अषय दधँमि ख्वरँथँम् म्यज्दँम् हउर्वत अमँरतात गाउश हुदो' हओमँम्च

(23) 1. West & TDA: यस्न्याइच वङ्गयाइच

(24) Geld; इशो५ती

(26) West & TDA: हुधो

(27) 1. West & TDA: वङ्गहो.

Hā 8

(1) 1. West & TDA: हुधो.

पर-हओमँम्च अओस्माँस्च वओइधीम्च फ्रसस्ति अहुरहे मज्दो अहुनहे वइर्येहे
अर्शुवहे^२ वाक्ष् दह्ययो वइहुयो आफ्रितोइश् उघ्राइ दामोइश् उपमनाइ हओमहेच
माँथहेच अषओनओच जरथुश्त्रहे । अषय नो पइति जम्यात् ॥ १ ॥

रास्पी:- ख्वरत नरो अओतँम् म्यज्दँम् योइ दिम् हइहान अषाच फ्रँरतिच ॥ २ ॥

ज्ञोत्र:- अमँष स्पँत दओने माज्दयस्ते वइहवस्च वइहीश्च ज्ञओथ्रोस्च । यो
अओष्व मज्दयस्तेष्व मज्दयस्त्रो अओजनो अषहे राथ्म जीश्तयस्त्रो याथ्व गओथ्रो
अषहे मँरघँते अत्रि तू दिम् दिस्यत यो अपस्च उर्वरोस्च ज्ञओथ्रोस्च ॥ ३ ॥

यस्च अओतओषाँम् मज्दयस्त्रनाँम् पँरनायुनाँम् अइत्रि-ज्ञुजुयनाँम् इमाँ
वचो नोइत् वीसइति फ्रम्रूइति^३ अओतँम् आ यातुमनहे जसइति ॥

*अषँम् वोहू° । (सि बार)

अषँम् वोहू° । (चिहार बार)

यथा अहू वइर्यो° ॥ ४ ॥ (डु बार)

वसस्च तू अहुर मज्द उश्ताच क्षओष हवनँम् दामनाँम् । वसो आपो
वसो उर्वरो वसो वीस्प वोहू अषचिथ्र क्षयन्नँम् अषवनँम् दायत अक्षयन्नँम्
द्रँतँम् ॥ ५ ॥

वसो-क्षथ्रो ख्यात्^४ अषव

अवसो-क्षथ्रो ख्यात्^४ द्रो

गतो हमिस्तो निज्वँरतो

हच स्पँतहे मइन्यँउश् दामव्यो

वरतो अवसो-क्षथ्रो ॥ ६ ॥

हक्ष्य^५ अजँमचित् यो जरथुश्त्रो फ्रतँमाँ न्माननाँम्च वीसाँम्च ज्ञँतुनाँम्च
दह्युनाँम्च अज्ञहो^६ दओनयो अनुमतयओच अनुस्तयओच अन्वरुश्तयओच या
आहूइरिश् जरथुश्त्रिश् ॥ ७ ॥

2. West & TDA. अर्शुवहे (4) 1. Geld. फ्रम्रूइते. *At this stage
after reciting अषँम् वोहू thrice, the ज्ञोत्र partakes of a portion of the sacred bread
and receives the sacrament and proceeds with अषँम् वोहू four times.
(6) 1. Geld: स्नात् (7) 1. Geld: दक्षय; 2. Geld: अइज्ञहो,

ज्ञोत् उ रास्पी:-

रवस्व ख्वाथ्र्मच आप्रीनामि वीस्पयो अषओनो स्तोइश् । आँजस्व
दुजाथ्र्मच आप्रीनामि वीस्पयो द्वतो स्तोइश् ॥ ८ ॥

हा ९

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती° । (सि बाए)

हओमहे अषवज्जहो क्ष्मओथ्र यस्नाइच वस्नाइच क्ष्मओथ्राइच फ्रसस्तयजेच ॥

ज्ञोत्:- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ्रा मे भ्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे भ्रूते ।

ज्ञोत्:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥ ० ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

हावनीम् आ रतूम् आ

हओमो उपाइत् ज़रथुश्त्रम्

आत्रम्' पइरि-यओज्दथेत्तम्

गाथोस्व स्रावयत्तम् ।

आ-दिम् पँसत् ज़रथुश्त्रो को नरँ अही²

ज्ञोत्:- यिम् अज्ञम् वीस्पहे अइहँउश्

अस्त्वतो स्रअश्तम् दादरँस

ख्वहे गयेहे ख्वन्वतो अमँषहे³ ॥ १ ॥

आअत् मे अअम् पइत्यओल्ल

हओमो अषव दूरओषो ।

अज्ञम् अहि ज़रथुश्त्र

Hā 9

This and the following two chapters-10 and 11-constitute the large Haoma Yašt.

(1) 1. West & TDA . आतरँम् 2. West & TDA . अहि ; TDA edition reads after अही-' मिथ्रो ज़्यात् ज़रथुश्त्रम्' 3. TDA edition reads after अमँषहे-' अमँरँज गयेहे स्तून.'

हओमो अषव दूरओषो
 आ माँम् यासङुह स्पितम
 फ्रा माँम् हुन्वङुह ख्वरँतँअ
 अओइ' माँम् स्तओमइने स्तूइधि
 यथ मा अपरचित् सओइयँतो' स्तवाँन् ॥ २ ॥

आअत् अओक्त ज़रथुअत्रो । नमो हओमाइ
 कसेँ थ्रॉम् पओइर्यो हओम मश्यो'
 अस्त्वइथ्याइ हुनूत गअथ्याइ'
 का अह्माइ अषिश अँरँनावि
 चित् अह्माइ जसत् आयसँम् ॥ ३ ॥

आअत् मे अअम् पइत्यओक्त
 हओमो अषव दूरओषो ।
 वीवइहो माँम् पओइर्यो मश्यो
 अस्त्वइथ्याइ हुनूत गअथ्याइ ।
 हा अह्माइ अषिश अँरँनावि
 तत् अह्माइ जसत् आयसँम्
 यत् हे पुथ्रो उस्-जयत
 यो यिमो क्षअेतो ह्वाँथ्रो
 ख्वरँनङुहस्तँमो' ज्ञातनाँम्
 ह्वरँ-दरँसो मश्यानाँम्' ।
 यत् कँरँनओत् अज्हे' क्षथाध
 अमरूँत' पसु वीर

- (2) 1. West & TDA : अवि 2. West & TDA : सओइयँतो (3) 1. West & TDA : मश्यो here and throughout this chapter 2. West & TDA : गअथ्याइ here and throughout this chapter. (4) 1. West & TDA : ख्वरँनङुहस्तँमो 2. West & TDA : मश्यानाँम् here and throughout this chapter 3. Geld : अइज्हे 4. West & TDA : अमरँषित्.

अङ्गहोषंमे आप उर्वरे
 ख्वइर्योन् ख्वरथेम् अजयम् ॥ ४ ॥
 यिमहे क्षथ्रे अउर्वहे
 नोइत् अओत्तम् ओङ्गह नोइत् गरम्
 नोइत् जउर्व ओङ्गह नोइत् मर्युश
 नोइत् अरस्को दअवो-दातो ।
 प५च-दस फ्रचरोइथे
 पित पुथस्च रओधअेष्व कतरस्चित्
 यवत क्षयोइत् ह्वथ्वो
 यिमो वीवङ्गहतो' पुथो ॥ ५ ॥
 कस-थ्वाम् वित्यो हओम मर्यो
 अस्त्वइथ्याइ हुनूत गअथ्याइ ।
 का अह्माइ अषिश अर्रनावि
 चित् अह्माइ जसत् आयप्तेम् ॥ ६ ॥
 आअत् मे अअम् पइत्यओत्त
 हओमो अषव दूरओषो ।
 आथ्यो माँम् वित्यो मर्यो
 अस्त्वइथ्याइ हुनूत गअथ्याइ ।
 हा अह्माइ अषिश अर्रनावि
 तत् अह्माइ जसत् आयप्तेम्
 यत् हे पुथो उस्-जयत
 वीसो सूरयो अर्रेतओनो ॥ ७ ॥
 यो जनत् अजीम् दहाकेम्
 थिज्जफ्रनम् थिकमर्रथम्
 ध्वश-अषीम् हज्जइर-यओक्ष्तीम्'

5. West & TDA: अजयम्

(5) 1. West & TDA: वीवङ्गहतो

(8) 1. Geld: हज्जइर-यओक्ष्तीम्.

य....३

अशओजङ्गहम्^२ दअवीम् द्रुजम्
 अघम् गअथान्व्यो द्रुजम्
 याम् अशओजस्तमाम्^३ द्रुजम्
 फ्रच कर्^४तत् अङ्गो मइन्युश
 अओइ^५ याम् अस्त्वइतीम् गअथाम्
 महर्काइ अषहे गअथनाम्^६ ॥ ८ ॥
 कस-ध्वाम् थित्यो हओम मश्यो
 अस्त्वइथ्याइ हुनूत गअथ्याइ ।
 का अह्माइ अपिश अर्रनावि
 चित् अह्माइ जसत् आयसम् ॥ ९ ॥
 आअत् मे अअम् पइत्यओङ्ग
 हओमो अषव दूरओषो ।
 थितो सामनाम् सविशतो थित्यो माम् मश्यो
 अस्त्वइथ्याइ हुनूत गअथ्याइ ।
 हा अह्माइ अपिश अर्रनावि
 तत् अह्माइ जसत् आयसम्
 यत् हे पुथ्र उस्-ज्योइथे
 उर्वाक्ष्यो कर्सास्पस्च ।
 त्कअषो अन्यो दातो-राजो
 आअत् अन्यो उपरो-कइर्यो
 यव गअसुश गधवरो ॥ १० ॥
 यो जनत् अजीम् रुवर्म्
 यिम् अस्पो-गर्म् नर-गर्म्^७

2. West & TDA : अपओजङ्गहम् 3. West & TDA : अपओज° 4. West & TDA : अवि 5. The TDA edition reads after गअथनाम्-‘को ध्वाम् यिम् अहुर्म् मङ्गाम्’. West. says (p. 26) that the Pahlavi and Sanskrit translations quote these words. Geld. also notes (p. 41) alike. (11) 1. West & TDA : नर°.

यिम् वीषव॑त्तम् ज़इरित्तम्
 यिम् उपइरि वीश॑ अरओधत्
 आर॑स्त्यो-वर॑ज्जं ज़इरित्तम् ।
 यिम् उपइरि क॑रसास्पो
 अय॑ङ्ह पित्तम् पचत
 आ र॑पिच्चिन्नंम् ज्वानंम् ।
 तप्प॑सत्त॒च हो मइ॑र्यो ख्वीसत्त॒च ।
 प्फाँ॑श अय॑ङ्हो फ़स्परत्त
 यअ॑श्य॒त्तीम्॑ आप॑म् परोङ्हात् ।
 पराँ॑श त॒रुतो॑ अप॒तचत्त॑
 नइ॑रे-म॒नो॑ क॑रसास्पो ॥ ११ ॥
 कस॑-थ॒न्नाम् तूइ॑र्यो हओम मइ॑र्यो
 अस्त्व॑इथ्याइ हु॒नूत ग॑अ॒थ्याइ ।
 का अ॒ह्माइ अ॑पि॒श अ॑र॒न्नावि
 चित्त॑ अ॒ह्माइ ज॑सत्त॒ आय॑त्तम् ॥ १२ ॥
 आअ॑त् मे अ॒अम् प॑इत्यओ॒ख्त
 हओ॑मो अ॒षव दूर॑ओषो ।
 पोउ॑रुष॒स्पो माँ॑म् तूइ॑र्यो मइ॑र्यो
 अस्त्व॑इथ्याइ हु॒नूत ग॑अ॒थ्याइ ।
 हा अ॒ह्माइ अ॑पि॒श अ॑र॒न्नावि
 तत्त॑ अ॒ह्माइ ज॑सत्त॒ आय॑त्तम्
 यत्त॑ हे तूम् उस्-ज॒यङ्ह
 तूम् अ॑र॒ज्जो ज़र॑थु॒न्न
 न्मान॑हे पोउ॑रुष॒स्पहे
 वी॒दअ॑वो अ॒हुर-त्क॑अ॒षो ॥ १३ ॥

2. West & TDA : वि॒श रओ॑धत् 3. West & TDA : आर॑स्त्यो-वर॑ज्जं 4. Geld :
 यअ॑श्य॒त्तीम्; West : ये॒ष्य॒त्तीम्; TDA : ये॒ष्य॒त्तीम् 5. West & TDA : न॑र॒-म॒नो,

सूतो अइर्येने वअेजहि'
 तूम् पओइर्यो ज़रथुश्त्र
 अहुनेम् वइरीम् फ़स्त्रावयो
 वीर्वेथ्वत्तम् आणूतूइरीम्
 अपरेम् रत्रओज्जेह्य फ़स्त्रूइति ॥ १४ ॥

तूम् ज़ेमर्-गूज़ो' आक़ेरनवो
 वीस्पे दअेव ज़रथुश्त्र
 योइ पर अह्मात् वीरो-रओध
 अपतयेन् पइति आय ज़ेमा ।
 यो अओजिश्तो यो तश्चिश्तो
 यो थ्वक्षिश्तो यो आसिश्तो
 यो अस् वेरथ्रजाँस्तमो
 अववत् महनिवो' दामान् ॥ १५ ॥

आअत् अओण्त् ज़रथुश्त्रो ।
 नेमो हओमाइ वइहुश हओमो
 हुधातो हओमो अरुदातो
 वइहुश दातो वओषज्यो
 हुक़ेरफ़श् हूरश् वेरथ्रजा
 ज़इरि-गओनो नौम्याँसुश्
 यथ ख्वरेते वहिश्तो
 उरुनअेच पाथ्मइन्योतेमो ॥ १६ ॥

नी ते ज़ाइरे मधेम् सुये
 नी अमम् नी वेरथ्रघ्नम्
 नी दस्वरै नी वओषज्जम्
 नी फ़दथेम् नी वरदथेम्

नी अओजो वीस्पो-तनूम्
 नी मस्तीम् वीस्पो-पअसइहम् ।
 नी तत् यथ गअथाह
 वसो-क्षत्रो फ्रचराने
 त्वअषो-तउवोर् द्रुजम्-वनो ॥ १७ ॥
 नी तत् यथ तउर्वयेनि
 वीस्पनाम् त्विष्वताम्' त्वअषो
 दअवनाम् मश्यानाम्च
 याथ्वाम् पइरिकनाम्च
 साथ्राम् कओयाम् करप्रनाम्च
 मइर्यनाम्च बिज्ज-ग्रनाम्
 अषमओघनाम्च बिज्ज-ग्रनाम्
 व्हर्कनाम्च चथ्वर-ज्ज-ग्रनाम्
 हअन्योस्च पेरथु-अइनिकयो
 दवाइय्यो पताइय्यो ॥ १८ ॥
 इमम् थ्वाम् पओइरीम् यानम्
 हओम जइध्येमि दूरओष ।
 वहिस्तम् अहम् अषओनाम्
 रओचइहम् वीस्पो-त्वाथ्रम् ।
 इमम् थ्वाम् बितीम् यानम्
 हओम जइध्येमि दूरओष ।
 द्रतात्तम् अज्जहोस' तन्वो ।
 इमम् थ्वाम् धितीम् यानम्
 हओम जइध्येमि दूरओष
 दरघो-जीतीम् उस्तानहे ॥ १९ ॥
 इमम् थ्वाम् तूइरीम् यानम्

(18) 1. West & TDA : त्वअषवताम्

(19) 1. Geld. . अइज्जहोस.

हओम जइध्येमि दूरओष
 यथ अओषो अमवो
 थोफ्रधो फ्रक्षताने ज़ेमा पइति
 त्वओषो-तउवोर् द्रुजम्-वनो ।
 इमम् थ्वाम् पुख्धम् यानम्
 हओम जइध्येमि दूरओष ।
 यथ वरध्रजो वनत्-पषनो'
 फ्रक्षताने ज़ेमा पइति
 त्वओषो-तउवोर् द्रुजम्-वनो ॥ २० ॥

इमम् थ्वाम् क्षतम् यानम्
 हओम जइध्येमि दूरओष ।
 पउर्व तायुम् पउर्व गधम्
 पउर्व वहर्कम् ब्रूध्योइमइधे ।
 मा-चिश् पउर्वो ब्रूध्येत नो
 वीस्पे पउर्व ब्रूध्योइमइधे ॥ २१ ॥

हओमो अओइविश् योइ अउर्व२तो'
 हित तक्ष२ति अरंनाउम्
 ज़ावर अओजोस्च बक्षइति ।
 हओमो आज्ञीज्ञनाइतिविश्
 दधाइति क्षेतो-पुथ्रीम्
 उत अपव-फ्रज्ञइ२तीम् ।
 हओमो तओचित् योइ कतयो
 नस्को-फ्रसोइहो ओइह२ते'
 स्पानो मस्तीम्च बक्षइति ॥ २२ ॥
 हओमो तोस्चित् यो कइनीनो

(20) 1. West & TDA वनत्-पिषनो
 2. West & TDA : ओइह२ति.

(22) 1. West & TDA : उर्व२तो

ओङ्ग्रहरे' दर्र्वम् अग्रवो'
 हङ्ग्रथीम् राधम्च वक्षइति
 मोषु जङ्ग्र्यम्नो हुङ्ग्रतुश ॥ २३ ॥
 हओमो तँम्चित् यिम् कँर्रसानीम्
 अप-क्ष्रम् निषाधयत्
 यो रओस्त क्ष्रथो-काम्य
 यो दवत । नोइत् मे अपॉम्
 आथ्रव अङ्ग्रिश्तिश
 वँर्रध्ये' दङ्ग्रहव' चरात् ।
 हो वीस्पे वँर्रधिनाँम्' वनात्
 नी वीस्पे वँर्रधिनाँम्' जनात् ॥ २४ ॥
 उस्त-ते यो एवा अओजङ्ग्रह
 वसो-क्ष्रथो अहि हओम ।
 उस्त-ते अपिवतहे'
 पोउरु-वचाँम्' अँर्रज्जुधनाँम् ।
 'उस्त-ते नोइत् पइरि-फ्रास
 अँर्रज्जुधम् पँर्रसहे' वाचिम् ॥ २५ ॥

फ्रा-ते मङ्गदो वरत् पउर्वनीम् अङ्ग्रयोङ्ग्रहन्म् स्तँर्पअसङ्ग्रहम् मङ्ग्र्युताशतम्
 वङ्ग्रहीम् दअेनाँम् माङ्ग्रयस्त्रीम् । आअत् अङ्ग्रहे' अहि अङ्ग्रयास्तो वँर्रन्नुश' पइति
 गइरिनाँम् द्राजङ्ग्रहे अङ्ग्रिधाइतीश्च ग्रवस्च' माँथहे ॥ २६ ॥

हओम न्मानो-पइते' वीस्पइते' ज्ञत्तुपइते' दङ्ग्रहुपइते' स्पनङ्ग्रह वअेध्या-
 पइते' ।

- (23) 1. West & TDA : ओङ्ग्रहरे. अग्रवो (24) 1. Geld : वँर्रध्ये
 2. Geld. दङ्ग्रहव 3. Geld. वँर्रधिनाँम् (25) 1. West & TDA : अपवतहि
 2. Geld : पोउर्वचाँम् 3. West & TDA : पँर्रसहि (26) 1. Geld : अङ्ग्रहे 2. Geld :
 वँर्रन्नुश 3. West & TDA : ग्रवस्च (27) 1. West & TDA : न्मानो-पइति 2. West
 & TDA : वीस्पइति 3. West & TDA : ज्ञत्तुपइति 4. Geld : दङ्ग्रहुपइते, West &
 TDA : दङ्ग्रहुपइति 5. West & TDA : वअेध्या-पइति.

अमाइच थ्वा वर्रथध्नाइच
मावोय उप-मुये तनुये
थिमाइच यत् पोउरु-बओक्ष्णहे ॥ २७ ॥

वी नो त्विष्वतोम्^१ त्वअषैवीश ।
वी मनो वर ग्रमँतोम्^२ ।
यो चिश्च अह्नि न्माने यो अञ्हे^३ वीसि
यो अह्नि ज्ञत्त्वो यो अञ्हे^३ दञ्हो^४
अअेनइहो अस्ति मश्यो
गँउर्वय^५ हे पाधवे ज्ञावर
पइरि-पे उषि वर्रनूइधि
स्केँदँम् पे मनो कँर्रनूइधि ॥ २८ ॥

मा ज्वरँथअइव्य फ्रतुयो
मा गवअइव्य अइवि-तूतुयो
मा ज़ाँम् वअेनोइत्^१ अषिव्य
मा गाँम् वअेनोइत्^१ अषिव्य
यो अअेनइहइति नो मनो
यो अअेनइहइति नो कँह्रप्पम् ॥ २९ ॥

पइति अजोइश् जइरितहे
सिमहे वीषो-वअेपहे
कँह्रप्पम् नाषँमाइ अषओने
हओम ज्ञाइरे वदरँ जइधि ।
पइति गधहे वीवरँदवतो रुव्वीश्यतो^१ ज़ज़रानो
कँह्रप्पम् नाषँमाइ अषओने
हओम ज्ञाइरे वदरँ जइधि ॥ ३० ॥

(28) 1. West & TDA. त्वअेषवतोम् 2. West & TDA: गरमँतोम्
3. Geld. अइञ्हे 4. Geld दइञ्हो 5. West & TDA गँउर्वय (29) 1. West
& TDA. वीनोइह (30) West & TDA: रुव्वीश्यतो.

पइति मश्येहे द्रतो सास्तर्श
 अइवि-वोइज्जदय<तहे कर्मरॅधम्
 कॅहूर्पम् नाषंमाइ अषओने
 हओम ज़ाइरे वदरॅ जइधि ।

पइति अपॅमओघहे अनषओनो अहूम-मॅर<चो
 अज्हो' दअेनयो मॉस् वच दथानहे नोइत् इयओथ्नाइश् अपय<तहे
 कॅहूर्पम् नाषंमाइ अषओने
 हओम ज़ाइरे वदरॅ जइधि ॥ ३१ ॥

पइति जहिकयाइ यातुमइत्याइ
 मओधनो-कइर्याइ उपस्ता-वइर्याइ
 येज्हे फ्रफ्रवइति मनो
 यथ अत्रॅम् वातो-पूतॅम्
 कॅहूर्पम् नाषंमाइ अषओने
 हओम ज़ाइरे वदरॅ जइधि ।
 यत् हे कॅहूर्पम् नाषंमाइ अषओने
 हओम ज़ाइरे वदरॅ जइधि ॥ ३२ ॥

हा १०

विश् अपॉम् इध पतॅ<तु
 वी दअेवोइहो वी दअेवयो ।
 वड्हुश् सओषो मितयतु
 अपिश् वडुहि इध मिथ्नतु
 अपिश् वडुहि रामयत्' इध
 उप इमत् न्मानम् यत् आहूरि यत्
 हओमहे अषवज्जहो ॥ १ ॥

(31) 1. Geld अइज्हो.

Hā 10

(1) 1. Geld : राम्यत्.

प्रतरम्चित् ते हवनम्
 वच उप-स्तओमि हुस्त्रत्वो'
 यो आँमुश ह२ गँउर्वयेइति' ।
 उपरम्चित् ते हवनम्
 वच उप-स्तओमि हुस्त्रत्वो'
 यस्मि निघ्ने नर्श अओजङ्गह ॥ २ ॥

स्तओमि मअधेम्च वारम्च
 या-ते कँहर्पम् वक्षयतो
 वरँणुश' पइति गइरिनाम् ।
 स्तओमि गरयो वरँङ्ग२तो
 यथ हओम उरुरुधुष ॥ ३ ॥

स्तओमि ज्ञाम् पँरँव्रीम् पथनाम्
 वरँज्यङ्गहाम्' क्वापराम्
 वरँथ्रीम् ते हओम अषाउम् ।
 स्तओमि ज्ञमो यथ रओधहे
 हुवओइधिश अउर्वो चरानम्
 उत मङ्गदो हुरुथ्म ।
 हओम रओसे गर पइति
 उत प्राधअेष' विष्पथ'
 हइथीम्च अषहे स्त्रो अहि ॥ ४ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

वरँधयङ्गह' मन वच
 वीस्पँस्च पइति वरँषजीश'
 वीस्पँस्च पइति फ्रस्पँरँधे

- (2) 1. West & TDA · हुस्त्रत्वो 2. West & TDA: ह२गँउर्वयेइति
 (3) 1. Geld & West बर्णुश (4) 1. West & TDA · वरँज्यङ्गहाम्; 2 West & TDA: प्राधअेश विस्-पथ (5) 1. West & TDA · वरँधयङ्गह 2. Geld: वर्षजीश.

वीस्पैस्च पइति फ्रवाक्षै ॥ ५ ॥

(मन वच वीस्पैस्च . फ्रवाक्षै- दु बार)

जोत्-१-

हओमो उक्ष्येइति स्तवनो ।

अथ ना यो दिम् स्तओइति

वैरथ्रजोस्तरो ववइति ।

नित्तमचित् हओम हूइतिश्

नित्तमचित् हओम स्तूइतिश्

नित्तमचित् हओम ख्वरँइतिश्

हज्जइरघ्न्याइ अस्ति दओवनाम् ॥ ६ ॥

नस्येइति हथ फ्राकैरँस्त

अह्मत् हचन्मानात् आहितिश

यथ बाध उपाज्जइति

यथ बाध उपस्तओइति

हओमहे वओषज्येहे

चित्रम् दस्वरँ वओषज्जम्

अहे वीसे उत मओथनँम् ॥ ७ ॥

वीस्पे जी अन्ये मधोइहो^१

अओष्म हचरँते^२ ख्वी-द्रो^३

आअत् हो यो हओमहे मधो

अष हचइते उवास्मन ।

रँजइति हओमहे मधो ।

यो यथ पुथ्रँम् तउरुनँम्

हओमँम् वँदअत मइयो^४

फ्रा आब्यो तनुब्यो

हओमो वीसाइते^५ वओषज्जाइ ॥ ८ ॥

(8) 1. Geld : मइव्योइहो 2. West & TDA : हचरँते 3. Geld : ख्वीम्-द्रो

4. West & TDA : मव्यो 5. West & TDA . वीसइते.

हओम दङ्गिद मे वओषज्ञनोम्
 याव्यो अहि वओषज्ञधो ।
 हओम दङ्गिद मे वारँध्रघ्निनोम्
 याव्यो अहि वँरँध्र-तउवो ।
 फ्रा ते वीसाइ उर्वथो स्तओत ।
 उर्वथम् स्तओतारम् वङ्गहङ्गम्'
 दधो अओणुत अहुरो मङ्गदो
 यथ अषम् यत् वहिङ्गम् ॥ ९ ॥
 अउर्वँतम् थ्वा दामिधातम्'
 वधो ततषत् ह्वापो ।
 अउर्वँतम् थ्वा दामिधातम्'
 वधो निदथत् ह्वापो
 हरङ्ग्यो पङ्गति वँरँजयो ॥ १० ॥
 आअत् थ्वा अथ्र स्पँत फ्रदङ्ग
 मँरँघ वीज्वँच वीवरँन्
 अवि इशत' उपाइरि-सओन'
 अवि स्तओर स्तओरो-सार'
 अवि कुस्त्राध' कुस्त्रो-पताध'
 अवि पत्रान विष्पथ'
 अवि स्पित-गओन गङ्गि ॥ ११ ॥
 आअत् आह्व पउर्वताह्व
 पोउरु-सरँधो वीरओधहे
 हओमो गओम जङ्गि-गओनो ।
 आ ते वओषज्ञ इरीरिथरँ'

- (9) 1. West & TDA वङ्गहङ्गम् (10) 1 West & TDA दामिधातम्
 (11) 1. West & TDA: इशत 2. West & TDA: उपइरि°, 3. Geld: स्तरो-सार
 4. West & TDA: कुस्त्रात् कुस्त्रो-पतात् 5. West & TDA. विष्पथ (12) 1. Geld:
 इरीरिथरँ.

वङ्गहँउश् मनङ्गहो मयाव्यो ।
 आअत् मे अहे दुशसङ्गहहे
 पराच वओपय मनो ।
 आअत् अहे नी मनो मनो
 यो मे दुशसङ्गहो हिस्तइते ॥ १२ ॥
 नमो हओमाइ यत् कॅरॅनओइति
 द्विषओश् हत्-मसो मनो
 यथ रओवस्तमहेचित् ।
 नमो हओमाइ यत् कॅरॅनओइति
 द्विषओश् हत्-मसो मनो
 यत् उस्नाम् अओइति वओध्य ।
 पोउरु-नरम् तूम् कॅरॅनूषि
 स्पन्यङ्गहम् चिस्तिवस्तरम्
 यसे-ते बाध हओम जाइरे
 गव इरिस्तहे बक्षइते ॥ १३ ॥
 मा मे यथ गाउश् द्रप्पो
 आसितो वारम् चइरे ।
 प्रप ऋयत् तु ते मधो
 वॅरॅज्यङ्गहो जसेत् ।
 पइरि ते हओम अषाउम् अषवाज्जो
 दधामि इमांम् तनम्
 या मे वओनइते हुरओध ॥ १४ ॥
 अवङ्गहॅरॅजामि जन्यओश् ऊनाम्

2. West & TDA: हिस्तइति (13) 1. West & TDA: दॅरॅधओश्
 2. Geld: हवत्-मसो 3. West & TDA: कॅरॅनूषि 4. Geld: स्पन्यङ्गहम् 5. West
 & TDA: बक्षइति (14) 1. West & TDA: गओश् 2. Geld: वारम् अचइरे;
 West & TDA: वारम् चइरे 3. West & TDA: वॅरॅज्यङ्गहो 15) 1. West &
 TDA: अवङ्गहॅरॅजामि 2. West & TDA: जन्यओश्

मइर्ययो अवीतो-खरधयो
 या मइन्येइरति^३ दवयेइरति^३
 आश्रवन्मच हओममच
 हा या दप्त अपनस्येइति ।
 या तत् यत् हओमहे द्रओनो
 निगोइहति^४ निशहधइति^४
 नोइत् तांम् आश्रवो-पुथ्रीम्
 नओध दस्ति हुपुथ्रीम् ॥ १५ ॥

पचनांम् अह्नि पचनांम् नोइत् अह्नि ।
 हुमतहे अह्नि दुश्मतहे नोइत् अह्नि ।
 हूस्तहे अह्नि दुज्जूस्तहे नोइत् अह्नि ।
 ह्वरस्तहे अह्नि दुज्वरस्तहे नोइत् अह्नि ।
 स्रओषहे अह्नि अस्रुस्तोइश नोइत् अह्नि ।
 अषओनो अह्नि द्रतो नोइत् अह्नि ।
 अत्तचित् अह्नात् यथ अपमम
 मनिवो अइहत् निवाइतिश ॥ १६ ॥

आअत् अओरुत् जरथुओ ।
 नमो हओमाइ मज्जधाताइ ।
 वइहुश हओमो मज्जधातो ।
 नमो हओमाइ ।
 वीस्पे हओम उपस्तओमि
 यत्तचित् वरंनुष्व^१ गइरिनांम्
 यत्तचित् जाँप्रनुष्व रओनांम्
 यओचित् आँजहु दँरतोइहो
 जइनिनांम् उपदँरँजहु^२ ।

3. West & TDA : मइन्येइरति दवयेइरति 4. West & TDA : निशहधइति
 (17) 1. Geld : वरंनुष्व 2. West & TDA : उप दँरँजहु.

अर्रजतअेन हच तश्त
 ज़रनअेनम् अओइ^१ तक्षे ।
 मा ते नीरे ज़ेमि पइति
 इथ रअेव२तो अर्रजेहे ॥ १७ ॥

इमोसँ-ते हओम गाथो इमो हँ२ति स्तओमायो इमो हँ२ति चीचषानो
 इमे हँ२ति अर्शुख^१ वाचो^२ दास्मइनिश वार्रश्चिनिश पइति-विषिश वअेषङ्गय ॥ १८ ॥

इमोसँ तूमचिर् मावोय ।
 फ़रष फ़रय२तु ते मधो
 रओक्षन फ़रय२तु ते मधो ।
 रँ२ज्यो वज़इति^१ मधो
 वार्रश्चिनिश हँ२तम् आस्तओइते^२
 हथ अन गाथ्व्य वच ॥ १९ ॥

ज़ोउ रास्पी:-

गवे नमो गवे नमो
 गवे उख्धम् गवे वर्रथम्
 गवे ख्वरथम् गवे वस्त्रम् ।
 गवे वर्रज्याताम् ताँम् नै ख्वरथाइ फ़रुयो ॥ २० ॥

हओमम् ज़ाइरीम् वर्रज२तम् यज़मइदे । हओमम् फ़ाष्मीम् फ़ादत्-गअेथम्
 यज़मइदे । हओमम् दूरओषम् यज़मइदे । वीस्पे हओम यज़मइदे । ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे
 इध अषओनो अषीम्च फ़वषीम्च यज़मइदे ।

येज़हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वड्हो
 मज़दो अहुरो वअेथा अषात् हचा
 योड्हाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज़मइदे ॥ २१ ॥

~~~~~

3. West & TDA : अवि (18) 1. West & TDA : अर्शुख 2. The TDA
 edition reads after वाचो-‘ इथ ना यो दिम् स्तओइति’ which is a gloss. Geld. (p. 54)
 West. (p. 32) note that the Pahlavi Versions quote the sentence. (19) 1. West
 & TDA : वज़इते 2. West & TDA : आस्तओइति.

हा ११

जोत् उ रास्पीः-

श्रायो हइथीम् अववनो
 आफ्रि-वचइहो ज़वइ२ति
 गाउश्च अस्पस्च हओमस्च ।
 गाउश् ज़ओतारम् ज़वइति ।
 उत बुयो अफ्रज़इ२तिश्'
 उत दँउश्-स्रवो हचिम्नो
 यो माँम् ख्वास्ताँम् नोइत् वक्षहे'
 आअत् माँम् तूम् फ़षओनयेहे'
 नाइर्यो वा पुश्रहे वा
 हओयो' वा मर्षुयो ॥ १ ॥
 अस्पो बाषारम् ज़वइति ।
 मा बुयो अउर्वताँम् यूख्त
 मा अउर्वताँम् अइन्निषस्त
 मा अउर्वताँम् निथख्त
 यो माँम् ज़ावरं नोइत् जइध्येहि
 पोउरु-मइति ह२जमइने
 पोउरु-नरयो कर्षुयो ॥ २ ॥
 हओमो ख्वाषारम् ज़वइति ।
 उत बुयो अफ्रज़इ२तिश्'
 उत दँउश्-स्रवो हचिम्नो
 यो माँम् अइन्निशहुत्तम् दारयेहि
 यथ तायूम् पषो-सारम् ।

Hā 11

- (1) 1. West & TDA : अफ्रज़२तिश् 2. West & TDA : वक्षहि 3. West
 & TDA : फ़षओनयेहि 4. West & TDA : डुयो (3) 1. West & TDA : अफ्रज़२तिश्,

नव अह्नि पेषो-सारो
 अज्ञेम् यो हओमो अषव दूरओषो ॥ ३ ॥
 उस् मे पित हओमाइ द्रओनो
 फ्रँरनओत् अहुरो मज्दो
 अषव हङ्गहरने
 मत्-हिङ्गो होयूमच दोइथ्रम् ॥ ४ ॥
 यो माँम् तत् द्रओनो जिनात् वा
 त्रँप्रयात् वा अप वा यासाइति
 यत् मे दथत् अहुरो मज्दो
 अषव हङ्गहरने
 मत्-हिङ्गो होयूमच दोइथ्रम् ॥ ५ ॥
 नोइत् अह्नि न्माने ज्ञानाइते'
 आधव नअध रथअस्तो
 नअध वास्त्र्यो फ्रुयौम् ।
 आअत् अह्नि न्माने ज्ञयोःते
 दहकाच मूरकाच
 पोउरु-सँध^२ वर्णाच ॥ ६ ॥
 थ्वाषम् आ गँउश् फ्राथ्रँरसो'
 त^५चिस्ताइ^२ हओमाइ द्रओनो ।
 मा थ्वा हओमो व^५दयात्
 यथ मइरीम् व^५दयत्
 यिम् तूइरीम् फ्रँरस्यानम्
 मधमे थ्रिण्वे अज्हा^३ ज़मो
 पइरिश्-ण्वण्तम् अयङ्गहे ॥ ७ ॥

(5) 1. West & TDA : ज्ञात् 2 West & TDA : तँरँप्यात् (6) 1. West
 & TDA : जानइते 2. West & TDA : 'सँधो (7) 1. West & TDA : फ्राथ्रँरसो
 2. West & TDA : त^५चिस्ताइ 3. Geld : अह्ज्हा^३
 य....४

आअत् अओस्त ज़रथुश्त्रो ।
 नमो हओमाइ मज़्दधाताइ ।
 वङ्हुश् हओमो मज़्दधातो ।
 नमो हओमाइ ॥ ८ ॥

रास्पी:- यो नो अओवो अत् ते उये थ्रायोइद्याइ तूरहे मे-दाइद्याइ' क्ष्वीदम्
 हसाज्याइ नव दसमे' वोइ वै यओथ्म ॥ ९ ॥

ज्ञोत्:-

पइरि ते हओम अषाउम् अषवाज्ञो
 दधामि इमाम् तनूम्
 या मे वओनइते हुरओध
 थ्वझाइ हओमाइ मधाइ हवङ्हुहाइ' अषवस्ताइ ।
 पइरि मे तूमचित् दयो'
 हओम अषव दूरओष
 वहिश्तम् अहूम् अषओनाम्
 रओचङ्हुम् वीस्पो-स्वाथ्रम् ॥ १० ॥
 *अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ (सि बार)

रास्पी:-

अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती° ॥ ११ ॥ (सि बार)

ज्ञोत् उ रास्पी:-

[अनओशाही गवाज़िश्त गोश् यक् यज़्दन् इ नैक् पाव् कर्द् यज़्दन् इ खूब् खुरशैत् सओ-
 श्योइस् अहुरमज़्द अमेशास्पर्-दा-न् वै-रसात् । गुर्ज ख्वरहे अवज़ायात् ईन् क्षनूमइने (मीनो नाव् वीस्पअशा
 अर्दा-फ़वश् वै-रसात्) । नीर-ग् पीरोज़ार् बात् ख्वरहे इ वैह्-दीन् इ माज़्दयस्त्रान् रवा बात् अ-दर
 ह-फ़त् कैश्वर नाँम्-चिश्तीहात् अ-दर काँम् बात् । §..... ऐज़् हमा गुनाह् पतित्
 पशैमान्-होम् प-पतित्-होम् ॥]

(9) 1. Geld: म-दाइद्याइ 2. Geld: दस्मे (10) 1. West & TDA:
 हवङ्हुहाइ 2. West & TDA. धाओ. *At this stage, the ज्ञोत् takes up the vessel
 containing Haoma extract and partakes of it in three draughts, while the
 रास्पी recites अषम् वोहू three times. § See page 2 for the full text. The
 Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bāz),

जोतः-

अषम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती° । (चिहार् बार)

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा° । (डु बार)

वसस्च तू अहुर-मज्द उस्ताच क्षअेष हवनाम् दामनाम् । वसो आपो
वसो उर्वरो वसो वीस्प वोहू अषचिथ्र क्षयम्नम् अषवनेम् दायत अक्षयम्नम्
द्रवस्तेम् ॥ १२ ॥

वसो-क्षथ्रो ख्यात् अषव ।

अवसो-क्षथ्रो ख्यात् द्रवो

गतो हमिस्तो निज्वरेतो

हच स्पस्ते मइन्यैउश दामव्यो

वरतो अवसो-क्षथ्रो ॥ १३ ॥

हक्षय' अज्जम्चित् यो ज़रथुश्चिश् फ़तैमाँ न्माननाम्च वीसाँम्च ज़तुनाँम्च
दक्षयुनाँम्च अज्जहो' दअेनयो अनुमतयअेच अनुस्तयअेच अन्वरस्तयअेच या
आहूइरिश ज़रथुश्चिश् ॥ १४ ॥

जोत उ रास्पी -

रवस्च ख्वाथेम्च आफ़्रीनामि वीस्पयो अषओनो स्तोइश । आँजस्च
दुजाथेम्च आफ़्रीनामि वीस्पयो द्रवतो स्तोइश ।

अषम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती° ॥ १५ ॥ (सि बार)

फ़वराने मज्दयस्वो ज़रथुश्चिश् वीदअेवो अहुर-त्कअेषो । हावनैअे अषओने
अषहे रथ्वे यस्ताइच वक्षाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच । सावड्हेअे वीस्याइच
अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वक्षाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच । रथ्वाम्
अयरनाँम्च अस्नयनाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सरधनाँम्च यस्ताइच वक्षाइच
क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच ॥

जोतः- यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

जोतः- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओत् ॥ १६ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

फ्रस्तुये हुमतोइव्यस्चा हूस्तोइव्यस्चा ह्वस्तोइव्यस्चा माँथ्वोइव्यस्चा
वस्त्वोइव्यस्चा वर्स्त्वोइव्यस्चा । अइविगइर्या दइथे वीस्पा हुमताचा हूस्ताचा
ह्वस्ताचा । पइतिरिच्या दइथे वीस्पा दुश्मताचा दुज्वस्ताचा दुज्वस्ताचा ॥ १७ ॥

फ़रा' वै राही अमेषा स्पँता यस्मचा वस्मचा फ़रा' मनइहा फ़रा' वचइहा
फ़रा' इयओथना' फ़रा' अइहया' फ़रा' तन्वस्चीत् ख्वरयो उस्तनम् ॥ १८ ॥

स्तओमी' अषम् । अषम् वोहू वहिस्तम् अस्ती उस्ता अस्ती उस्ता
अह्माइ ह्यत् अषाइ वहिस्ताइ अषम् ॥ १९ ॥ (सि बार)

हा १२

ज्ञोत्:- नास्मी' दअेवो । फ़वराने मज्दयस्त्रो ज़रथुस्त्रिश वीदअेवो अहुर-त्कअेषो
स्तओता अमषनाम् स्पँतनाम् यस्ता अमषनाम् स्पँतनाम् । अहुराइ मज्दाइ
वइहवे वोहुमइते' वीस्पा वोहू चिनह्मी अपाउने रअेवइते ख्वरँनइहइते' या ज़ी चीचा
वहिस्ता येज्हे गाउश येज्हे अषम् येज्हे रओचो येज्हे रओचैवीश रोइथ्वँन्
ख्वाथा ॥ १ ॥

स्पँताम् आर्मइतीम् वडुहीम् वरँने' । हा मोइ अस्तू । उस् गँउश स्तुये
तायाअत्तचा हज्जइहत्तचा । उस् मज्दयस्त्रनाम्' वीसाँम् ज़्यानयअेचा वीवापत्तचा ॥ २ ॥

फ़रा' मन्यअेइव्यो' रोइहवे वसँ-याइतीम् वसँ-षँइतीम्' याइश उपइरी
आय ज़ेमा गओवीश इयँती' । नमइहा अषाइ उज्दातो' पइती अवत् स्तुये । नोइत्
अह्मात् आज़योनीम् नोइत् वीवापम् क्षता माज्दयस्त्रीश अओइ वीसो नोइत् अस्तो
नोइत् उस्तानहे चिन्मानी ॥ ३ ॥

(18) 1. West & TDA: फ़ा 2. West & TDA: इयओथना 3. West
& TDA: अइहोया (19) 1. West & TDA: स्तओमि.

Hā 12

(1) 1 Geld. नाइस्मी, West & TDA: नाइसीमि 2 West & TDA:
वोहुमइते 3 West & TDA: ख्वरँनइहइते (2) 1 West & TDA: वरँने 2. West
& TDA माज्दयस्त्रनाम् (3) 1. West & TDA. फ़ा 2. West & TDA. मनअेइव्यो
3. Geld: षँइतीम् 4. West & TDA. इयँती 5. West & TDA: उज्दाता,

वी दअेवाइश अघाइश अवङ्कहूश अनरंताइश अको-दाबीश सरंम् मुये हातांम् द्रओजिस्ताइश हातांम् पओषिस्ताइश हातांम् अवङ्कहुतमाइश वी दअेवाइश वी दअेववत्तवीश वी यातुश वी यातुमत्तवीश वी कद्याचीत् हातांम् आतराइश वी मनैवीश वी वचैवीश वी श्यओथनाइश' वी चिथाइश । वी ज्नी अना सरंम् मुये यथना द्रंगवाता रौक्ष्ययंता' ॥ ४ ॥

अथा अथा चोइत् अहुरो मज्दो ज़रथुश्चंम् अधक्षयअेता' वीस्पअेषू फ़रण्णअेषू' वीस्पअेषू ह५जमनअेषू याइश अपरंसअेतंम् मज्दोस्चा ज़रथुश्चस्चा ॥ ५ ॥

अथा अथा चोइत् ज़रथुश्चो दअेवाइश सरंम् व्याम्बीता वीस्पअेषू फ़रण्णअेषू' वीस्पअेषू ह५जमनअेषू याइश अपरंसअेतंम् मज्दोस्चा ज़रथुश्चस्चा । अथा अजैम्चीत् यो मज्दयस्त्रो ज़रथुश्चिश दअेवाइश सरंम् वीमुये यथा अनाइश व्याम्बीता यै अषवा ज़रथुश्चो ॥ ६ ॥

या वरना' आपो या वरना' उर्वरो या वरना गाउश हुदो' या वरनो अहुरो मज्दो यै गांम् ददा' यै नरंम् अषवनंम् या वरनो' अस् ज़रथुश्चो या वरनो' कवा वीस्तासो या वरना' फ़रषओश्त्रा' जामास्पा या वरनो' कस्चीत् सओश्यंतांम्' हइथ्या-वरंजांम् अषओनींम् ता वरनाचा त्कअेषाचा ॥ ७ ॥

मज्दयस्त्रो अह्वी मज्दयस्त्रो ज़रथुश्चिश फ़वराने आस्तूतस्चा फ़वरंतस्चा । आस्तुये हुमतंम् मनो आस्तुये हूश्तंम् वचो आस्तुये हूरश्तंम् श्यओथनंम्' ॥ ८ ॥

आस्तुये दअेनांम् वडुहीम्' माज्दयस्त्रीम् फ़स्पा-यओश्चैध्रॉम् निधा-स्तइथिषंम् ख्वअेत्वदथॉम् अषओनींम् या हाइतिनांम्चा बूश्येइ५तिनांम्चा' मज्जिस्ताचा वहिस्ताचा स्रअेस्ताचा या आहूइरिश ज़रथुश्चिश । अहुराइ मज्दाइ वीस्पा वोहू चिनह्वी । अअेषा अस्ती' दअेनयो माज्दयस्त्रोइश आस्तूइतिश ॥ ९ ॥

- (4) 1. West & TDA: श्यओथनाइश 2. West & TDA: रौक्ष्यस्ता
 (5) 1. West & TDA: अघाक्षयअेता 2. West & TDA: फ़रण्णअेषू (6) 1. West & TDA: फ़रण्णअेषू 2. West & TDA: अजैम् (7) 1. West & TDA: वरनो
 2. West & TDA: हुदो 3. West & TDA: ददा 4. West & TDA: वरनो
 5. West & TDA: वरना फ़रषओश्त्रा 6. West & TDA: सओश्यंतांम् (8) 1. West & TDA: श्यओथनंम् (9) 1. Geld & West omit: वडुहीम् 2. West & TDA: बूश्येइ५तिनांम्चा 2. West & TDA: अस्तू

हा १३

जोत - अहुरम् मज्दाम् आमुये न्मानहे न्मानो-पतोइश् रतूम आ वीसो वीस्पतोइश् रतूम आ ज्ञत्तैउश् ज्ञत्तुपतोइश् रतूम आ दग्धैउश् दग्धुपतोइश् रतूम आ । घेन्नोन्नोम् रतूम आमुये दअेन्नोम् माज्दयस्त्रीम् अषीम् वडुहीम् पारैदीम् योम्चा विपइतिस्तनोम् अषओनीम् इमोम्चा ज्ञोम् या नो वरइती ॥ १ ॥

प्रयेहे वाजिस्तहे अस्तोइश् रतूम आमुये आत्रैम् अहुरहे मज्दतो । अष्वो-ज्गतमो गवास्त्र्यावर्त्तमो नरोम् अषओन्नोम् वास्त्र्येहे प्रभुयतो रतूम आमुये । हस्तमो अषहे अमो रथअेस्तो रतूम आमुये ॥ २ ॥

मजिस्ताइश् वअेध्याइश् दअेनयो माज्दयस्त्रोइश् अथउरुनो रतूम आमुये । चषानोस्चा अअेषाम्चीत् रतूश् आमुये रतूश् आस्ताया अमेषास्चा स्पेता सओष्यतस्चा दाहिस्तो अर्ष-वचस्तमो अइव्यामतमो अश्-स्त्रास्त्रनुतमो । मजिस्तो अमो आमुये दअेनयो माज्दयस्त्रोइश् अथउरुनोस्चा रथअेस्तोस्चा वास्त्र्योस्चा प्रभुयतो ॥ ३ ॥

पइरी वै अमेषा स्पेता हुक्षथा हुधोइहो दधामी तन्वस्चीत् ख्वख्यो उस्तनोम् पइरी वीस्पो हुजीतयो ।

जोत उ रास्पी -

इथा मइन्यू ममनाइते इथा वओचातरै इथा वावैरजातरै ॥ ४ ॥

आअत् । यथा तू ई अहुर-मज्दा मैग्हाचा वओचस्चा दोस्चा वरश्चा या वोहू अथा तोइ ददमही अथा चीप्मही अथा थ्वा आइश् यज्मइदे अथा नैमल्ल्यामही अथा इप्पुइद्यामही थ्वा मज्दा अहुरा ॥ ५ ॥

(यथा तू ई अहुर-मज्दा.....थ्वा मज्दा अहुरा - दु बार)

Hā 13

- (1) 1. Geld: दइग्धैउश् दइग्धुपतोइश् 2. West. घेन्नोन्नोम्, TDA. गेन्नोन्नोम्
3. Geld. माज्दयेस्त्रीम् 4. Geld: पारैदीम्, West. पारैदीम् (2) 1. West & TDA
आतर्म् 2. West & TDA. अष्वो 3. Geld अषाउन्नोम् (3) 1. Geld: वअेध्याइश्
2. West & TDA. सओष्यतस्चा 3 West & TDA: अर्ष-वच 4. West & TDA:
अश्-स्त्रास्त्रनुतमो (4) 1. West & TDA: पइरि 2. Corrected; all Mss.
including West & TDA give दधोमि 3. West & TDA: ममनाइते.

वद्धहँउश् ख्वअँतँउश् ख्वअँताता वद्धहँउश् अषह्या थ्वा पइरिजसामइदे
वद्धहुयो प्रसँरत्त्वो वद्धहुयो आर्मतोइश् ॥ ६ ॥

गँउश्चा हुदोइहो' गयेख्याचा मरथ्नो अषओनो फ्रवषीम् यज्ञमइदे ।
ज़रथुश्त्रहे स्वितामहे इध अषओनो अषीम्च फ्रवषीम्च यज्ञमइदे ॥

येञ्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वद्धहो
मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा
योइहोँम्चा तौस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥

यथा अहू वइर्यो
अथा रतुश् अषात्चीत् हचा ।
वद्धहँउश् दज्दा मनइहो
श्यओथननोँम् अद्धहँउश् मज्दाइ ।
क्षथ्रँम्चा अहुराइ आ
यिम् त्रिगुव्यो ददत् वास्तारँम् ॥ (*चिहार बार)
अषँम् वोहू वहिश्तँम् अस्ती
उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ
ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषँम् ॥ ७ ॥ (सि बार)

अहुनँम् वइरीम् यज्ञमइदे । अषँम् वहिश्तँम् स्रअँश्तँम् अमँषँम् स्पँरँतँम्
यज्ञमइदे । फ्रओरँइतीम् हाइतीम् यज्ञमइदे । फ्रओरँइतीम्चा आस्तओथ्रनँम्चा
दअेनयो माज्दयस्तोइश् यज्ञमइदे ।

येञ्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वद्धहो° ॥ ८ ॥

~~~~~

(7) 1. West & TDA · हुधोइहो. *In reciting the first two
Ahunavars, 'the जोत् ties up two ends of the palm-leaf-twigs on to the
Barəsmān and recites the remaining two *Ahunavars*.

हा १४

ज्ञोतुः- वीसाइ वै अमेषा स्पेता स्तओता ज्ञओता ज्ञाता यस्ता फ्रमरता अइवि-
जस्ता यूप्माकम् यस्ताइच वहाइच यत् अमेषनाम् स्पेतनाम् अह्माकम् हवडुहाइच'
अषवस्ताइच यत् सओश्यताम्^१ अपओनाम् ॥ १ ॥

पइरी' वै अमेषा स्पेता हुक्षथा हुधोइहो दधामी^२ तन्वस्चीत् एवण्यो
उस्तनेम् पइरी' वीस्पो हुजीतयो ॥ २ ॥

अह्य ज्ञओथे बरस्मनयेच वीस्पे अषवनो यज्ञत आयेसे येसित । वीस्पे
अषहे रतवो आयेसे येसित । हावनीम् पइति रतूम् सावड्हअम् वीसीम्च पइति
रतूम् रतवो वीस्पे मज्जित पइति रतूम् ॥ ३ ॥

ज्ञोतु उ रास्पी:-

फ्रवराने मज्जयस्त्रो ज़रथुश्चिश् वीदअवो अहुर-त्कअषो । हावनैअ
अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच । सावड्हअ
वीस्याइच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच ।
रथ्वाम् अयरनाम्च अस्त्यनाम्च माह्यनाम्च याइर्यनाम्च सरधनाम्च यस्ताइच
वहाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच ॥ ४ ॥

ज्ञोतुः- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतुः- अथा रतुश्च अषातूचीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥ ५ ॥

Hā 14

- (1) 1. West & TDA: हवडुहाइच 2. West & TDA: सओष्यताम्
(2) 1. West & TDA: पइरि 2. See note on Hā 13, section 4, note No. 2.

हा १५

ज्ञोत्र:- सस्तिच* व॒ताच र॒प्रन॒ङ्गहाच अ॒मेष॑ स्प॒तै व॒ङ्गह॑श् स॒तीरा॑इश् ना॒माँन्
आ॒ङ्गय॑ । फ्रा॒येज्ञे व॑र॒ज व॒ङ्गह॑उश् अ॒षहे व॑र॒ज द॒अेन॑यो व॒ङ्गहु॑यो मा॒ङ्गद॒-
य॒स्तोइ॑श् ॥ १ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी -

ये॒ज्ञहे मे अ॒षात् ह॒चा
व॒हिश्ते॑म् ये॒स्ते प॒इती॑ ।
व॒अेदा म॒ङ्गदो॑ अ॒हुरो
योइ ओ॒ङ्गह॑र॒चा ह॒ति॒चा
तो य॒ज्ञाइ वृ॒त्राइ॑श् ना॒मैनी॑श्
प॒इरि॒चा ज॒साइ व॒ता ।
वो॒हू क्ष॒त्रेम् व॒इरी॑म्
वा॒गेम् अ॒इवी-व॒इरि॑श्ते॒म् ॥ २ ॥

स॑रओषो' इ॒धा अ॒स्तू अ॒हुरहे म॒ङ्गदो॑ य॒स्त्राइ स॑वी॒श्तेहे अ॒षओ॑नो यै ना॒ो
इ॒श्तो ह्य॒त् पओ॑उ॒र्वीम् तत् उ॒स्ते॑म॒म॒चीत् । अ॒वथा॑त् इ॒धा स॑रओषो अ॒स्तू अ॒हुरहे
म॒ङ्गदो॑ य॒स्त्राइ स॑वी॒श्तेहे अ॒षओ॑नो यै ना॒ो इ॒श्तो ।

ज्ञोत्र:- यथा अ॒हू व॒इर्यो॑ यो आ॒त॑र॒वक्षो॑ फ्रा मे म्रू॒ते ।

रास्पी - अथा र॒तुश् अ॒षात्ची॑त् ह॒च फ्रा अ॒षव॑ वी॒ध्वो म्रओ॑तू ॥ ३ ॥

Hā 15

(1) *रास्पी joins the ज्ञोत्र in reciting the first word सस्तिच only.

(3) 1. West & TDA : स॒रओषो.

हा १६

ज्ञोत् - अहुरम् मज्दाम् अषवन्म् अषहे रतुम् यज्मइदे हुधोइहम् मज्जिश्तम् यज्मत्तम् यिम् सँविश्तम् फ्रादत्-गअथम् दातारम् वोहुनाम् दामनाम् । आब्यो राताब्यो ज्ञओथाब्यो अर्शुख्भेइव्यस्च' वाघ्जिब्यो' वीस्पम्च अषवन्म् मइन्यओम् यज्मत्तम् यज्मइदे ॥ १ ॥

जरथुश्त्रम् अषवन्म् अषहे रतुम् यज्मइदे । आब्यो राताब्यो ज्ञओथाब्यो अर्शुख्भेइव्यस्च' वाघ्जिब्यो' वीस्पम्च अषवन्म् गअथीम् यज्मत्तम् यज्मइदे । जरथुश्त्रहे अषओनो फ्रवषीम् यज्मइदे । जरथुश्त्रहे स्रवो यज्मइदे । जरथुश्त्रहे दओनाम् यज्मइदे । जरथुश्त्रहे वरन्म्च त्कअषम्च यज्मइदे ॥ २ ॥

अइहुयओश् अषचिनइहो पउवो दाता दामान् अषओनीश । दथुषो अहुरहे मज्दो रओवतो ख्वरन्डुहतो' यज्मइदे । वोहु मनो यज्मइदे । अषम् वहिश्तम् यज्मइदे । श्रथम् वइरीम् यज्मइदे । स्पँताम् वडुहीम् आर्मइतीम् यज्मइदे । हउर्वतात्तम् यज्मइदे । अमँरतात्तम्' यज्मइदे ॥ ३ ॥

दध्वोइहम् अहुरम् मज्दाम् यज्मइदे । आत्रम्' अहुरहे मज्दो पुथ्रम् यज्मइदे । आपो वडुहीश मज्दधातो अषओनीश यज्मइदे । हूरँक्षअत्तम् अउर्वत्-अस्पम् यज्मइदे । मोइहम् गओचिथ्रम् यज्मइदे । तिश्त्रीम् स्तारम् रओवत्तम् ख्वरन्डुहत्तम्' यज्मइदे । गँउश हुधोइहो उर्वानम् यज्मइदे ॥ ४ ॥

दध्वोइहम् अहुरम् मज्दाम् यज्मइदे । मिथ्रम् वोउरु-गओयओइतीम् यज्मइदे । स्रओषम् अषीम् यज्मइदे । रण्णम् रज्जिश्तम् यज्मइदे । अषओनाम्' वडुहीश स्रओ स्पँता फ्रवषयो यज्मइदे । वँरँथ्रम् अहुरधात्तम् यज्मइदे । राम ख्वास्त्रम् यज्मइदे । वात्तम् स्पँतम् हुधोइहम् यज्मइदे ॥ ५ ॥

दध्वोइहम् अहुरम् मज्दाम् यज्मइदे । दओनाम् वडुहीम् माज्दयस्त्रीम् यज्मइदे । अषीम् वडुहीम् यज्मइदे । अरँस्तात्तम् यज्मइदे । अस्मन्म् यज्मइदे ।

Hā 16

- (1) 1. West & TDA : अर्शुख्भ° वाक्षिब्यो (2) 1. West & TDA : अर्शुख्भ° वाक्षिब्यो (3) 1. West & TDA : ख्वरन्डुहतो 2. TDA : अमँरतात्तम् (4) 1. West & TDA : आतारम् 2. West & TDA : ख्वरन्डुहत्तम् (5) 1. Geld : अषाउनाम्.

ज्ञाँम् हुधोइहम् यज्ञमइदे । माँथ्रम् स्पँत्तम् यज्ञमइदे । अनघ रओचो ख्वधातो यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

ख्वन्वइतीश अषहे वँरँजो यज्ञमइदे याहु इरिस्तनाँम् उर्वानो पाये२ति' यो अषओनाँम्' फ्रवषयो । वहिश्तम् अहम् अषओनाँम् यज्ञमइदे रओचइहम् वीस्पो-ख्वार्थम् ॥ ७ ॥

क्ष्वीध आज्ञइति' यज्ञमइदे तचत्-आप उक्षयत्-उर्वर आजोइश दअवो-दातहे हमोइस्त्रि' अवज्ञहो' मूश अवज्ञहो' पइरिकयाइ' पइतिशतातयअच पइतिस्-चप्तयअच पइतितरँतयअच पइत्यओगत्-त्वअषह्याइच अषमओघहेच अनषओनो सास्त्रहेच पोउरु-महर्कहे ॥ ८ ॥

यज्ञमइदे वीस्पो आपो यज्ञमइदे वीस्पो उर्वरो । यज्ञमइदे वीस्पो वइह्वो यज्ञमइदे वीस्पो वडुहीश । यज्ञमइदे वीस्पो मइन्यवच यज्ञत गअय्याइच योइ वइहुधोइहो अपवनो ॥ ९ ॥

यज्ञमइदे थ्व्राम् मअथनम् याम् आर्मइतीम् स्पँत्ताँम् । यज्ञमइदे थ्व्राम् मअथनहे पइति अषाउम् अहुर मइद द्रवप्रषओश द्रवो-वीरहे द्रव-अषचिथहे

यस्मि ज्ञी काचित् तनुनाँम्

द्राजिश्तम् हा मे मअथइने'

मिथ्नात् अत् हम अत् जयेने ॥ १० ॥

(7) 1. West & TDA पाय२त्तै 2. Geld · अषाउनाँम् (8) 1. West & TDA : आज्ञत 2. West & TDA : हमोइस्त्रि 3. Geld : अवइज्ञहो 4. West & TDA · पइरिकयाओ
(10) 1. West & TDA : मअथने.

हा १७

ज्ञात उ रास्पी -

अहुरम् मज्दाम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । अमेषा स्पेता हुक्षथा
हुधोइहो यज्ञमइदे ॥ १ ॥

अस्य अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम् अषवन्म् अषहे रतूम्
यज्ञमइदे । सावइहोम् वीसीम्च अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । मिथ्रम् वोउरु-
गओयओइतीम् हज्जर-गओषम् बओवर-चप्मन्म् अओखतो-नामन्म् यज्ञतम्
यज्ञमइदे । राम एवास्त्रम् यज्ञमइदे ॥ २ ॥

ज्ञातः- रपिथिनम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । फ्रादत्-फ्राउम् ज्ञतुम्च
अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । अपम् वहिश्तम् आत्रम्च' अहुरहे मज्दो पुथ्रम्
यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

उजयेइरिन्म् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । फ्रादत्-वीरम् दख्युम्च'
अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । वर्रज्ज-तम् अहुरम् क्षथीम् क्षअतम् अपांम् नपातम्
अउर्वत्-अस्पम् यज्ञमइदे । अपम्च मज्दधाताम् अषओनीम् यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

अइविस्त्रुथम्' अइविगाइम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । फ्रादत्-
वीस्पांम्-हुज्याइतीम् जरथुश्त्रोतम्च अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । अषओनाम्'
वडुहीश सरो स्पेता फ्रवषयो यज्ञमइदे । धनोस्च' वीरो-वाँथ्रो यज्ञमइदे ।
याइर्याम्च हुषितीम् यज्ञमइदे । अमम्च हुतश्तम् हुरओधम् यज्ञमइदे । वर्रथधन्म्च
अहुरधातम् यज्ञमइदे । वनइ-तीम्च उपरतातम् यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

उषहिन्म् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । वर्रजीम् न्मानीम्च अषवन्म्
अषहे रतूम् यज्ञमइदे । स्रओषम् अपीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ्रादत्-गअथम्
अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । रण्णम् रजिश्तम् यज्ञमइदे । अरस्तातम्च फ्रादत्-
गअथांम् वर्रदत्-गअथांम् यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

Hā 17

This chapter is almost identical with chapter 6. Sections 1-17
recur in Y. 59.1-17.

- (3) 1. West & TDA: आतरम् (4) 1. West & TDA: दाख्युम्च
(5) 1. Geld: अइविस्त्रुथम् 2. Geld: अषाउनाम् 3. West & TDA: धनोस्च.

माह्व अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । अ॒तर्-मोद्ध॑म् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । प॑र॒नो-मोद्ध॑म् वीषमथ॑म् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

याइर्य॑ अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । म॒ध्यो-ज॒र॒म॒अ॒म्' अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । म॒ध्यो-ष॑म्' अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । प॒इति॑श॒ह॒हीम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । अ॒याथि॑म्' फ्र॒ओउ॒र्व॒अ॒श्त्रि॑म्' व॒र्णि॑ह॒र॒त्त॑म् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । म॒ध्याइ॑रीम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । ह॒म॒स्प॒थ॒म॒अ॒दे॒अ॒म् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । स॒र॒ध॒ अषवन॑ अषहे रतवो यज्ञमइदे ॥ ८ ॥

वी॒स्पे अषहे रतवो यज्ञमइदे योइ हँ॒ति अषहे रतवो थ्र॒यस्च॑' थ्रि॒साँस्च॑ न॒जि॒द॒श्त॑ प॒इरि॑श॒हा॒वन॒यो योइ हँ॒ति अषहे यत् व॒हि॒श्त॑हे म॒ज्दो-फ्र॒सा॒स्त॑ ज॒र॒थु॒श्त्रो-फ्र॒ओ॒न्त॑ ॥ ९ ॥

अ॒हुर॑ मि॒थ्र॒ ब॑र॒ज्ज॒त् अ॒ध्य॒ज॒ह॑' अषवन॑ यज्ञमइदे । स्र॒उ॒श्च॑ मो॒द्ध॑म् च ह॒र॑च॒ उ॒र्व॒राहु॑ प॒इति॑ ब॒र॒स्म॒न्याहु॑ मि॒थ्र॒म् वी॒स्प॒नाँम् द॒क्षु॒नाँम् द॒क्षु॒प॒इती॑म् यज्ञमइदे । (*रो॒ज्) अ॒हुर॑म् म॒ज्दो॑म् र॒अ॒व॒त्त॑म् ख॒व॒र॒न॒डुह॑त्त॑म् यज्ञमइदे । (*मा॒ह्) अ॒ष॒ओ॒नाँम् व॒डु॒ही॒श॒ स॒रो॒ स्पे॒त्तो॒ फ्र॒व॒ष॒यो यज्ञमइदे ॥ १० ॥

जो॒त् उ॒ रा॒स्पीः-

थ्र॒वाँम् आ॒त्र॑म्' अ॒हुर॑हे म॒ज्दो॑ पु॒थ्र॑म् यज्ञमइदे । आ॒त्र॑म्' ब॑र॒ज्जि॒-स॒व॒द्ध॑म् यज्ञमइदे । आ॒त्र॑म्' वो॒हु-फ्र॒या॒न॑म् यज्ञमइदे । आ॒त्र॑म्' उ॒र्वा॒ज्जि॒श्त॑म् यज्ञमइदे । आ॒त्र॑म्' वा॒ज्जि॒श्त॑म् यज्ञमइदे । आ॒त्र॑म्' स्पे॒नि॒श्त॑म् यज्ञमइदे । थ्र॒थ्र॑म् न॒फ्र॒थ्र॑म् न॒इ॒याँ-स॒द्ध॑म् यज्ञ॑त्त॑म् यज्ञमइदे । आ॒त्र॑म्' वी॒स्प॒नाँम् न्मा॒न॒नाँम् न्मा॒नो-प॒इती॑म् म॒ज्द॒धा॒त्त॑म् अ॒हुर॑हे म॒ज्दो॑ पु॒थ्र॑म् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे मत् वी॒स्प॒अ॒इ॒व्यो आ॒त॑र॒व्यो ॥ ११ ॥

जो॒त्:- आपो॑ व॒डु॒ही॒श॒ व॒हि॒श्तो॒ म॒ज्द॒धा॒तो॒ अ॒ष॒ओ॒नी॒श॒ यज्ञमइदे । वी॒स्पो॒ आपो॑ म॒ज्द॒धा॒तो॒ अ॒ष॒ओ॒नी॒श॒ यज्ञमइदे । वी॒स्पो॒ उ॒र्व॒रो॒ म॒ज्द॒धा॒तो॒ अ॒ष॒ओ॒नी॒श॒ यज्ञमइदे ॥ १२ ॥

(8) 1. Geld: म॒ध्यो॒इ॒ज॒र॒म॒अ॒म् 2. Geld. म॒ध्यो॒इ॒ष॑म् 3. West & TDA: अ॒याथि॑म्' फ्र॒ओउ॒र्व॒अ॒श्त्रि॑म्. (9) 1. West & TDA थ्र॒यस्च॑ (10) 1. West & TDA अ॒अ॒थ्ये॒ज॒ह॑ 2. Geld. द॒क्षु॒प॒इती॑म्. *See note on Y 1.11. 3. West & TDA: ख॒व॒र॒न॒डुह॑त्त॑म् 4. Geld. अ॒षा॒उ॒नाँम् (11) 1. West & TDA: आ॒त॑र॒म्.

माँथ्रम् स्पँत्तम् अश-ख्वरँनद्धम्^१ यज्ञमइदे । दातम् वीदोयूम् यज्ञमइदे ।
दातम् जरथुश्चि यज्ञमइदे । दर्रधाम् उपयनाम् यज्ञमइदे । दअेनाम् वडुहीम् माज्द-
यस्नीम् यज्ञमइदे ॥ १३ ॥

गइरीम् उषि-दरँनम् मज्दधातम् अष-ख्वाथ्रम् यज्ञतम् यज्ञमइदे । वीस्पो
गरयो अष-ख्वाथ्रो पोउरु-ख्वाथ्रो मज्दधात अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । उग्रम्
कवअेम् ख्वरँनो मज्दधातम् यज्ञमइदे । उग्रम् अख्वरँतम् ख्वरँनो मज्दधातम् यज्ञमइदे ।
अषीम् वडुहीम् यज्ञमइदे । क्षोइथनीम् वरँज्जइतीम् अमवइतीम् हुरओधाम् ख्वापरांम्
ख्वरँनो मज्दधातम् यज्ञमइदे । सवो मज्दधातम् यज्ञमइदे ॥ १४ ॥

दह्माम् वडुहीम् आफ्रितीम् यज्ञमइदे । दह्माम्च नरम् अषवनम् यज्ञमइदे ।
उग्रम् तह्मम् दामोइश्च उपमनम् यज्ञतम् यज्ञमइदे ॥ १५ ॥

इमो अपस्च ज्ञमस्च उर्वरोस्च यज्ञमइदे । इमो असोस्च षोइथ्रोस्च
गओयओइतीश्च मअेथन्याोस्च अवो-ख्वरँनोस्च यज्ञमइदे । इमम्च षोइथहे पइतीम्
यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मज्दाम् ॥ १६ ॥

जोत् उ रास्पी.-

रतवो वीस्पे मज्जिस्त यज्ञमइदे अयर अस्न्य माह्य याइर्य सर्रध ॥ १७ ॥

अषओनाम्^१ वडुहीश्च सूरयो स्पँत्तो फ्रवषयो स्तओमि ज्वयेमि उप्रयेमि ।
यज्ञमइदे न्मान्याो वीस्याो जत्तुमो^२ दख्युमो^२ जरथुश्चोतमो ॥ १८ ॥

वीस्पे अषवनो यज्ञत यज्ञमइदे । वीस्पे अषहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम्
पइति रतूम् सावद्धअेम् वीसीम्च पइति रतूम् रतवो वीस्पे मज्जिस्त पइति
रतूम् ॥ १९ ॥

येज्हे हाताम् आअत् येस्ते पइति वद्धो

मज्दो अहुरो वअेथा अषात् हचा

योइहाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ २० ॥

~~~~~

(13) 1. West & TDA : अष-ख्वरँनद्धम्
2. Geld : दाख्युमो,

(18) 1. Geld. अषाउनाम्

हा १८

ज्ञोत्र उ रास्यीः-

अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ ० ॥ (सि बार)
 दाइदी मोइ यै गाँम् तषो अपस्चा उर्वरोस्चा
 अमर्रताता हउर्वाता स्पैनिश्ता मइन्यू मज्दा
 तैवीषी उतयूइती मनइहा वोहू सैइहे ॥ १ ॥
 स्पैता मइन्यू वहिश्ताचा मनइहा
 हचा अषात् इयओथनाचा वचइहाचा
 अह्माइ दाँन् हउर्वाता अमर्रताता
 मज्दो क्षथा आर्मइती अहुरो ॥ २ ॥ (डु बार)

ज्ञोत्र.-

अह्या मन्यैउश् स्पैनिश्तह्या वहिश्तम्
 हिज्वा उख्धाइश् वइहैउश् अँअआनू मनइहो
 आर्मतोइश् जस्तोइन्या इयओथना वर्रज्यत्
 ओया चिस्ती । ह्यो सा अषह्या मज्दो ॥ ३ ॥
 अह्या मन्यैउश् त्वैम् अही ता स्पैतो
 यै अह्माइ गाँम् रान्यो-स्कर्रतीम् हँम्-तषत्
 अत् होइ वास्त्राइ' रामा-दो आर्मइतीम्
 ह्यत् हँम् वोहू मज्दा हँम्-फ्रस्ता' मनइहा ॥ ४ ॥
 अह्यात् मन्यैउश् रार्रयेइती' द्रग्वतो'
 मज्दा' स्पैतात् नोइत् अथा' अषाउनो'

Hā 18

This chapter agrees verbatim with Y.51.7 and the whole of Y.47.

- (4) 1. West & TDA : वास्त्रा 2. TDA व्यत् हीम् 3. West & TDA :
 हँम्-फ्रस्ता (5) 1. West & TDA : रार्रयेइती द्रग्वतो 2 West & TDA मज्दो
 3. West & TDA : इथा 4. West & TDA : अषाउनो.

कसैउश्चीत् ना अषाउने काथे अङ्गहत्
 इस्वाचीत् हाँस् परओश् अको द्रँग्वाइते ॥ ५ ॥
 ताचा स्पेता मइन्यू मज्झदा अहुरा
 अषाउने चोइश् या ज्जी चीचा वहिश्ता
 हनरै' थ्वन्नात् ज्जओषात् द्रँग्वाो वक्षइती
 अह्वा इयओथनाइश् अकात् आश्याँस् मनङ्गहो ॥ ६ ॥
 ता दाो स्पेता मइन्यू मज्झदा अहुरा
 आथा वङ्गहाउ वीदाइतीम्' रानोइब्ब्या
 आर्मतोइश् देवँज्जइहा अषल्याचा
 हा ज्जी पोउरुश् इषेत्तो वाउराइते^३ ॥ ७ ॥

जोत् उ रास्पी -

स्पेता मइन्यू वहिश्ताचा मनङ्गहा
 हचा अषात् इयओथनाचा वचङ्गहाचा
 अह्वाइ दाँन् हउर्वाता अमेरताता ।
 मज्झदो क्षथा आर्मइती अहुरो ॥ (३ बार)
 अषेम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती° । (सि बार)
 स्पेता-मइन्यूम् हाइतीम् यज्जमइदे ।
 येज्जहे हाताँम् आअत् येस्से पइती वङ्गहो° ॥ ८ ॥
 यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा ।
 वङ्गहँउश् दज्झदा मनङ्गहो इयओथनानाँम् अङ्गहँउश् मज्झदाइ ।
 क्षभ्रेम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुब्ब्यो ददत्त वास्तारम् ॥ (चिद्धार बार)
 अषेम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती° ॥ (सि बार)
 अहुनेम् वइरीम् यज्जमइदे । अषेम् वहिश्तेम् स्रजेत्तेम् अमेष्म स्पेत्तेम्
 यज्जमइदे ॥
 येज्जहे हाताँम् आअत् येस्से पइती वङ्गहो° ॥ ९ ॥

(6) 1 West & TDA : हनरै (7) 1. West & TDA : वीदाइते 2. West & TDA ; पओउरुश् 3. West & TDA : वाराइते.

हा १९

जोतः-

पॅरसत् ज़रथुश्त्रो अहुरम् मज़्दोम् ।

अहुर-मज़्द मइन्यो स्पॅनिश्त

दातरँ गअथेनाँम् अस्त्वइतिनाँम् अषाउम् ।

चित् अवत् वचो आस् अहुर-मज़्द यत् मे फ़ावओचो ॥ १ ॥

पर अस्मैम् पर आप्म पर ज़ाँम् पर गाँम् पर उर्वराँम् पर आत्रैम्' अहुरहे
मज़्दो पुथ्रैम् पर नरैम् अषवनेँम् पर दअवाइश्च ख़्रफ़्त्राइश् मइयाइश्च' पर वीस्पैम्
अहूम् अस्त्व॑त्तैम् पर वीस्प वोहू' मज़्दधात अष-चिथ्र ॥ २ ॥

आअत् प्रओत् अहुरो मज़्दो । वघ अअेष आस् अहुनहे वइर्येहे स्पितम
ज़रथुश्त्र यत् ते फ़ावओचैम्' ॥ ३ ॥

पर अस्मैम् पर आप्म पर ज़ाँम् पर गाँम् पर उर्वराँम् पर आत्रैम्' अहुरहे
मज़्दो पुथ्रैम् पर नरैम् अषवनेँम् पर दअवाइश्च ख़्रफ़्त्राइश् मइयाइश्च' पर वीस्पैम्
अहूम् अस्त्व॑त्तैम् पर वीस्प वोहू' मज़्दधात अष-चिथ्र ॥ ४ ॥

हा मे वघ अहुनहे वइर्येहे स्पितम ज़रथुश्त्र अनप्युख़्ध अनपिषूत स्रावयन्न
सतैम् पइति अन्यअेषाँम् र॑त्राँम् गाथनाँम् अनप्युख़्धनाँम् अनपिषूतनाँम् स्रावयन्न-
नाँम् । आअत् अइप्युख़्ध अइपिषूत स्रावयन्न दस पइति अन्ये रतवो ॥ ५ ॥

यस्च मे अअेतहि अइहो यत् अस्त्वइ॑ति' स्पितम ज़रथुश्त्र वघाँम्
अहुनहे वइर्येहे मरात् फ़ा वा मरो द्रै॑जयात् फ़ा वा द्रै॑जयो स्रावयात् फ़ा वा
स्रावयो यज़ाइते थ्रीश्चित्' तरो पॅरतूम्चित् हे उर्वानैम् वहिश्तैम् अहूम् फ़पारयेनि
अजैम् यो अहुरो मज़्दो आ वहिश्तात् अइहओत् आ वहिश्तात् अषात् आ
वहिश्तअइन्यो रओचै॑न्यो ॥ ६ ॥

यस्च मे अअेतहि अइहो यत् अस्त्वइ॑ति' स्पितम ज़रथुश्त्र वघाँम्

Hā 19

The three chapters Y.19 to 21 are ancient Avestan commentaries
on अहुनवइर्य, अप्म वोहू and येइहे हाताँम् respectively.

(2 & 4) 1. West & TDA आतरँम् 2. West & TDA : मइयाइश्च 3. Geld :
वोहू (3) 1. West & TDA : फ़ावओचिम् (6) 1. West & TDA : अस्त्वइति
2. West & TDA : थ्रीश्चित् (7) 1. West & TDA : अस्त्वइति.

य....५

अहुनहे वड्येहे द्र॒जयो अपरओधयेते॑ यत् वा नअेमम् यत् वा थिषुम् यत् वा चथुषुम्३ यत् वा पड्तड्हुम्४ पडरि-दिम् तनव अज्म यो अहुरो मज्दो उर्वानम् हच वहिस्तात् अड्हओत् । अववइत्य बाँजस्च प्रथस्च पडरि-तनुय यथ ईम् ज्ञो । अस्तिच ईम् ज्ञो अवइति बाँजो यवइति प्रथस्चि॒त् ॥ ७ ॥

फ्रच अयेतत् वचो वओचे यत् अहुमत् यत् रतुमत् पर अवज्हे॑ अण्णो दोड्होइत् पर आपो पर ज्ञमो पर उर्वरयो पर गैउश च॒व्रर-पइतिस्तानयो२ दोड्होइत् पर नर्श अषओनो विपइतिस्तानहे ज्ञाथात् पर अवज्हे॑ हू ॒व्रर-स्तो-कँहर्प्य३ अपे अमेषनाम् स्प॑तनाम् दाहीम् ॥ ८ ॥

फ्रा मे स्पन्यो मनिवाो ववच वीस्पाँम् अषओनो स्तीम् हइतीम्च ववइ॑तीम्च वूश्येइ॑तीम्च४ श्यओथ्नो-ताइत्य । श्यओथ्ननाम्५ अड्हँउश मज्दाइ ॥ ९ ॥

अयेतत्च अयेषाँम् उख्धनाम् उख्धोतेमम् याइश यव फ्रच वओचे फ्रच म्रुये फ्रच वक्ष्येते॑ । अस्ति ज्ञी अन अववत् उख्धत यथ यत् दित् वीस्पो अड्हुश अस्त्वाो आसक्षत् सक्षँस् ददरानो३ नी पडरि इरि॒थ्यास्तातत् हरइते ॥ १० ॥

अयेतत्च नो वचो फ्रावओचे सक्षअेम्च॑ हिष्माइरीम्च२ यथन३ कळाइचित् हाताँम् अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥ ११ ॥

यथ फ्रा इध आम्रओत् यत् दिम् अहूम्च रतुम्च आददत् । इथ दिम् पर-चिनस्ति यिम् अहुरम् मज्दाँम् मनस्-पओइर्येअेइव्यो दामव्यो । यथ ईम् वीस्पनाँम् मज्जिश्तेम् चिनस्ति अथ अळाइ दामाँन् चिनस्ति ॥ १२ ॥

यथ मज्दो हुजीतीश वड्हँउश इध थितीम् त्कअेषम् आद्र॑जयेइति दज्द मनड्हो पर ईम् इध मनड्हे चिनस्ति यथ फ्रदक्ष्ताँम् मनड्हे । मनड्हो अयेतवइत्य ईम् कारयेइति । श्यओथ्ननाम्५ इध अहूम् कारयेइति ॥ १३ ॥

2. West & TDA : अपरओधयेइति 3. West & TDA . चथुषेम् 4. West & TDA : पड्तड्हँम् (8) 1 Geld अवज्हे 2 West & TDA °पइतिस्तनयो 3. West & TDA °कँहर्पय (9) 1 West & TDA वूश्येइ॑तीम्च 2. West & TDA : श्यओथ्ननाम् (10) 1 West & TDA वक्ष्येइते 2 West & TDA सशँस् 3. Geld : ददरानो (11) 1. West & TDA . सक्षँम्च 2. West & TDA : हिष्माइरीम्च 3. Geld : यथन (13) 1. West & TDA : श्यओथ्ननाम्.

यत् दिम् दामव्यो चिनस्ति मज्द इथ तम् यत् अह्माइ दामान् । क्षथम्
अहुराइ चिनस्ति । तत् मज्द तव क्षथम् । त्रिगुव्यो^१ वास्तारम् चिनस्ति । यथ उर्वथम्
स्पितमाइ । पच लकअेष । वीस्पम् वचो प्रवाकम् हउरुम् वचो अहुरहे
मज्दो ॥ १४ ॥

वहिस्तो अहुरो मज्दो

अहुनम् वइरीम् फाम्रओत्

वहिस्तो हामो कारयत् ।

हिथ्नत् अको अववत्

अचरत्तम् द्रवत्तम् आम्रुत अय अचरत्तम्-उत्ति ।

नोइत् ना मनो नोइत् सैइहा^१ नोइत् स्त्रतवो

नअेदा^२ वरना^३ नोइत् उरुधा^४ नअेदा^२ इयओथना^५

नोइत् दअेनो^६ नोइत् उर्वानो हचइत्ते^७ ॥ १५ ॥

अअेतत्तम् वचो मज्दओरुत्तम्^१ थि-अप्रस्मम् चथु-पिश्त्रम् पच-रतु राइति
हच करेथम् । काइश हे अप्रस्मान् । हुमतम् हूरुत्तम् हूरुत्तम् ॥ १६ ॥

काइश पिश्त्राइश । आथव रथअेस्तो वास्त्र्यो प्रपुयास् हूइतिश वीस्पय
इरिन^१ हचिन्न नइरे अषओने अर्श-मनइह^२ अर्श-वचइह^३ अर्श-इयओथन^४ । रतुश मरत^५
दअेनो-साच येइहे इयओथनाइश गअेथो अष फादत्ते ॥ १७ ॥

कय रतवो । न्मान्यो वीस्यो जत्तुमो दख्युमो^१ जरथुश्त्रो पुण्धो ओइहोम्
दख्युनाम् यो अन्यो रजोइत् जरथुश्त्रोइत् । चथु-रतुश रघ जरथुश्त्रिश । कय
अज्जहो^२ रतवो । न्मान्यस्च वीस्यस्च जत्तुमस्च जरथुश्त्रो तूइयो ॥ १८ ॥

कत्तु हुमतम् । अषवनम् मनस्-पओइयो^१ । कत्तु हूरुत्तम् । माथो स्पत्तो ।
कत्तु हूरुत्तम् । स्तओताइश^२ अष-पओइयाइश्च दामैवीश ॥ १९ ॥

(14) 1. West & TDA त्रिगुव्यो (15) 1. Geld सइह 2 Geld. नअेध
3. Geld. वरन 4. Geld उरुध 5 Geld इयओथन 6 West & TDA दअेना
7 Geld हचिस्ते, West & TDA हचइत्ते (16) 1. West & TDA मज्दो-उरुत्तम्
(17) 1 West & TDA अर्न 2. West & TDA. अर्श-मनइह अर्श-वचइह अर्श-इयओथन
3. West & TDA मरत (18) 1. Geld. दाख्युमो 2 Geld. अइज्जहो (19) 1.
West & TDA. स्तओताइश्च.

मज्दो फ्राम्रओत् । चीम्' फ्राम्रओत् । अषवन्नम् मइन्यओम्च गअथीम्च ।
च्वाँस् फ्राम्रओत् फ्रवाकम् । वहिस्तो क्षयम्नो । च्व२त्तम् । अषवन्नम् वहिस्तम्च
अवसो-क्षथ्रम्च ॥ २० ॥

वघाँम् अहुनहे वइर्येहे यज्मइदे । अहुनहे वइर्येहे यज्मइदे फ्रस्रओथ्रम्च
फ्रमर्रथ्रम्च फ्रगाथ्रम्च फ्रायस्तीम्च ।

येअहे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वइहो

मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा

योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ २१ ॥

हा २०

ज्ञोत्:-

फ्राम्रओत् अहुरो मज्दो । अषम् वोहू वहिस्तम् अस्ती । पर अह्माइ वोहू
वहिस्तम् चिनस्ति यथ एवअेतवे एवअेतात्तम् वोहू' वहिस्तम् अस्ती अथ त्कअेषम्
कारयेइति ॥ १ ॥

उस्ता अस्ती उस्ता अह्माइ । उस्तताइत्य वीस्पम् अषवन्नम् वीस्पाइ अषओने
पर-चिनस्ति यथ ना स्ताइत्य वीस्पम् अषवन्नम् वीस्पाइ अषओने पर-चिनस्ति ॥ २ ॥

ह्यत्' अषाइ वहिस्ताइ अषम् पर-चिनस्ति । वीस्पम् माँथ्रम् वीस्पम्
माँथाइ । यथ अषाइ क्षथ्रम् चिनस्ति यथच ज्ञये२ते अषओने अषम् चिनस्ति
यथच क्षमावोय अषम् चिनस्ति यत् सओइय२तअेव्यो' । थायो त्कअेष । वीस्पम्
वचो फ्रवाकम् हउरुम् वचो अहुरहे मज्दो ॥ ३ ॥

मज्दो फ्राम्रओत् । चीम्' फ्राम्रओत् । अषवन्नम् मइन्यओम्च गअथीम्च ।
च्वाँस् फ्राम्रओत् फ्रवाकम् । वहिस्तो क्षयम्नो । च्व२त्तम् । अषवन्नम् वहिस्तम्च
अवसो-क्षथ्रम्च ॥ ४ ॥

वघाँम् अषहे वहिस्तहे यज्मइदे । अषहे वहिस्तहे यज्मइदे फ्रस्रओथ्रम्च
फ्रमर्रथ्रम्च फ्रगाथ्रम्च फ्रायस्तीम्च ॥

(20) 1. West & TDA . चिम्.

Hā 20

(1) 1. Geld: वोहु (3) 1. Geld: यत् 2. West सओइय२तअेव्यो;
TDA: सओइय२तअेव्यो (4) 1. West & TDA . चिम्.

येज्ञहे हाताँम् आअत् येस्ने पइती वड्हो
मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा
योइहाँम्चा तौस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ ५ ॥

हा २१

ज्ञोत् :-

येस्नीम् वचो अषओनो ज़रथुश्त्रहे । येज्ञहे हाताँम् आअत् येस्ने पइती ।
येज्ञहे इध मज्दो यस्नम् चिनस्ति यथ दात अहुरहे हाताँम् यस्नम् चिनस्ति
यथ हध्वीश् जीजिषाँम् ॥ १ ॥

योइहाँम् इध अषओनिनाँम् आर्मइति-पओइर्यनाँम् यस्नम् पर-चिनस्ति
यथ वह्वँम् अमषओइव्यो । थायो त्कअष । वीस्पम् वचो येस्नीम् । चीम् अओइ'
यस्नो । अमँषँ^१ स्पँ^२ तँ पइति यस्नहे ॥ २ ॥

आअत् अओत् अहुरो' मज्दो । उश्ता' अह्माइ यह्माइ उश्ता कह्माइचीत्
वसँ-क्षयाँम् मज्दो दायात् अहुरो ॥ ३ ॥

चीम्' अअेतय पइति-वच पइत्याअओत् । उश्ततातँम् पइत्याअओत् उश्तता-
इत्यच वीस्पम् अषवन्नम् हँ^३ तँम्च ववँ^४ तँम्च बूश्यँ^५ तँम्च' । वहिश्तँम् वहिश्तो
पइत्याअओत् । वहिश्तो मज्दो पइत्याअओत् वहिश्तँम् अषवन्नम् वहिश्ताइ
अषओने ॥ ४ ॥

वघाँम् येज्ञहे-हाताँम् हुफ्रायश्ताँम् अषओनीम् यज्मइदे ॥

येज्ञहे हाताँम् आअत् येस्ने पइती वड्हो
मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा
योइहाँम्चा तौस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ ५ ॥

Hā 21

(2) 1. West & TDA : अवि 2. TDA : अमँषँ (3) 1. Geld & West
omit : अहुरो 2. Geld उश्त (4) 1 West & TDA : चिम् 2. West &
TDA : बूश्यँ^५ तँम्च.

हा २२

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अषम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती

उश्ता अस्ती उश्ता अह्नाइ

ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ ० ॥ (सँ बाह्)

वरस्मन पइति-वरत' हध-ज्ञओथ्र दथुषो अहुरहे मज्दो रओवतो स्वरनङ्गहतो^१
 अमपनाम् स्पँतनाम् । इमम् हओमम् अषय उज्दातम् आयेसे येश्ति । इमाम्चा
 गाम् जीव्याम् अषय उज्दाताम् आयेसे येश्ति । इमाम्चा उर्वराम् हधानअपताम्
 अषय उज्दाताम् आयेसे येश्ति ॥ १ ॥

अइव्यो वडुहिब्यो इमो ज्ञओथ्रो हओमवइतीश गओमवइतीश हधानअ-
 पतवइतीश अषय उज्दातो आयेसे येश्ति । अइव्यो वडुहिब्यो अपमच हओम्याम्
 आयेसे येश्ति । अस्मनच हावन आयेसे येश्ति । अयङ्गहअनच हावन आयेसे
 येश्ति ॥ २ ॥

इमाम्चा उर्वराम् वरस्मनीम् जघ्मूषीम्च रतुफ्रितीम् मरथ्रम्च वरंजीम्च'
 दअनयो वङ्गुयो माज्दयस्नोइश गायनाम्च स्रओथ्रम् जघ्मूषीम्च अषओनो
 अषहे रथ्वो रतुफ्रितीम् इमो अअस्माँस्च वओइधीम्च आयेसे येश्ति तव आथो
 अहुरहे मज्दो पुथ वीस्पच वोहू' मज्दधात अष-चिथ्र आयेसे येश्ति ॥ ३ ॥

इन्मइने अहुरहे मज्दो अमपनाम् स्पँतनाम् स्रओषहे अश्येहे' आथो
 अहुरहे मज्दो रथ्वो वरंजतो यो अषहे ॥ ४ ॥

आयेसे येश्ति अस्न्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । हावनँअ अषओने अषहे
 रथ्वे । आयेसे येश्ति सावङ्गहँअ वीस्याइच अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येश्ति
 मिथ्रहे वोउरु-गओयओइतोइश' हज्जङ्गरो-गओषहे वअवर-चष्मनो अओङ्गतो-नामनो
 यज्जतहे रामनो ख्वाखहे ॥ ५ ॥

ज्ञोत्:- आयेसे येश्ति रपिथ्विनाइ अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येश्ति फ्रादत्-

Hā 22

- (1) 1. West & TDA. °वरत 2. West & TDA: स्वरनङ्गहतो
 (3) 1. West & TDA. वरंजम्च 2. Geld वोहु (4) 1. West & TDA: अष्येहे
 (5) 1. Geld. °गओयओतोइश.

प्रषवे ज्ञ^१तुमाइच अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येसित अषहे वहिस्तहे आथस्च अहुरहे मज्दो ॥ ६ ॥

आयेसे येसित उजयेइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येसित फ़ादत्-वीराइ दण्युमाइच^२ अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येसित वर्रजतो अहुरहे नफ़ओ अपोम् अपस्च मज्दधातयो ॥ ७ ॥

आयेसे येसित अइविसूथ्रमाइ^३ अइबिगयाइ अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येसित फ़ादत्-वीस्पोम्-हुज्याइतैअ^४ ज़रथुश्त्रोतमाइच अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येसित अषओनाम्^५ फ़वणिनाम् घनानाम्च वीरो-वाँथ्वनोम् याइर्ययोस्च हुषितोइश् अमहेच हुतास्तहे हुरओधहे वर्रध्नहेच अहुरधातहे वनइ^६त्योस्च उपरतातो ॥ ८ ॥

आयेसे येसित उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येसित वर्रज्याइ न्मान्याइच अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येसित स्रओषहे अश्येहे^७ अषिवतो वर्रथाजनो फ़ादत्-गअथहे रणओश् रजिस्तहे अरस्तातस्च फ़ादत्-गअथयो वर्रदत्-गअथयो ॥ ९ ॥

आयेसे येसित माह्येइव्यो अषहे रतुव्यो । अ^८तर-मोइहाइ अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येसित प़रनो-मोइहाइ वीषत्थाइच अषओने अषहे रथ्वे ॥ १० ॥

आयेसे येसित याइर्येइव्यो अषहे रतुव्यो । मइध्यो-ज़रमयाइ^९ अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येसित मइध्यो-षमाइ^{१०} अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येसित पइतिशह्याइ अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येसित अयाथ्रिमाइ^{११} फ़ओउर्वओइत्रिमाइ^{१२} वर्णिहस्ताइच अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येसित मइध्याइर्याइ अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येसित हमस्पथमइद्याइ^{१३} अषओने अषहे रथ्वे । आयेसे येसित सर्रध्नेइव्यो अषहे रतुव्यो ॥ ११ ॥

(7) 1. Geld दाख्युमाइच (8) 1 Geld: अइविसूथ्रिमाइ 2. Geld. हुज्यातैअ 3. Geld: अषाउनाम् (9) 1 West & TDA अष्येहे (11) 1. Geld: मइध्योइज़रमयाइ; West & TDA. मइध्योइज़रमयाइ 2. Geld मइध्योइषमाइ, West & TDA: मइध्योषमाइ 3 West & TDA अयाथ्रिमाइ फ़ओउर्वओइत्रिमाइ 4. Geld: हमस्पथमअद्याइ.

आयेसे येसित वीस्पअइव्यो अअइव्यो रतुव्यो योइ हँ५ति अषहे रतवो
थयस्च' थिसाँस्च नज्दिस्त पइरिश-हावनयो योइ हँ५ति अषहे यत् वहिस्तहे मज्दो-
फ्रसास्त ज़रथुश्चो-फ्रओस्त ॥ १२ ॥

✓आयेसे येसित अहुरअइव्य मिथअइव्य वँरज़५व्य' अइथ्यजइहअइव्य'
अषवनअइव्य स्ताराम्च स्पँ५तो-मइन्यवनाम् दामनाम् तिश्च्येहेच स्तारो रअवतो
ख्वरँनइहतो' मोइहहेच गओचिथहे ह्वरँच क्षअेतहे अउर्वत्-अस्पहे दोइथहे अहुरहे
मज्दो मिथहे दइयुनाम् दइहुपतोइश'. आयेसे येसित (रोज़*) अहुरहे मज्दो
रअवतो ख्वरँनइहतो'. आयेसे येसित (माह*) अषओनाम् फ्रवणिनाम् ॥ १३ ॥

आयेसे येसित तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ मत् वीस्पअइव्यो आतँरव्यो ।
आयेसे येसित अइव्यो वडुहिव्यो वीस्पनाम्च अपाम् मज्दधातनाम् वीस्पनाम्च
उर्वरनाम् मज्दधातनाम् ॥ १४ ॥

आयेसे येसित माँथहे स्पँ५तहे अपओनो वँरज़इहहे' दातहे वीदअवहे दातहे
ज़रथुश्चोइश दरँघयो उपयनयो दअेनयो वइहुयो माज्दयस्त्रोइश ॥ १५ ॥

आयेसे येसित गरोइश उषि-दरँनहे मज्दधातहे अष-ख्वाथहे वीस्पअषाम्च
गइरिनाम् अष-ख्वाथनाम् पोउरु-ख्वाथनाम् मज्दधातनाम् कावयेहेच ख्वरँनइहो
मज्दधातहे अख्वरँतहेच ख्वरँनइहो मज्दधातहे । आयेसे येसित अषोइश वइहुयो
चिस्तोइश वइहुयो अँरँथ वइहुयो रसाँस्तातो वइहुयो ख्वरँनइहो सवइहो
मज्दधातहे ॥ १६ ॥

आयेसे येसित दह्ययो वइहुयो आफ्रितोइश दह्यहेच नश' अषओनो
उघ्रहेच तह्महे दामोइश उपमनहे यज़तहे ॥ १७ ॥

आयेसे येसित ओइहाँम् असइहाँम्च षोइथनाम्च गओयओइतिनाम्च
मअेथननाम्च अवो-ख्वरँननाम्च अपाम्च ज़माँम्च उर्वरनाम्च अज्हाओस्च' ज़मो
अवज्हेच' अण्नो वातहेच अषओनो स्त्राम् मोइहो हूरो अनघनाम् रओचइहाँम्

(12) 1. West & TDA: ध्यस्च (13) 1. West & TDA. वँरज़५व्य
अअेथ्यजइहअइव्य 2. West & TDA ख्वरँनइहतो 3. Geld: दइहुपतोइश *See note
on Y. 1.11. 4. Geld: अषओनाम् (15) 1. West & TDA: वँरज़इहहे
(18) 1. Geld: अज्हाओस्च 2. Geld: अवज्हेच.

स्वधातनाम् वीस्पनाम्च स्प॑तहे मइन्य॑उश् दामनाम् अषओनाम् अषओनिनाम्च
अषहे रथ्वाम् ॥ १८ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी -

आयेसे ये॒शित रथ्वो व॑र॒ज्जतो यो अषहे । रथ्वाम् अयरनाम्च अस्यनाम्च
माह्यनाम्च याइ॒र्यनाम्च सर॑धनाम्च योइ हँ॑ति अषहे रतवो । हावनोइश्
रथ्वो ॥ १९ ॥

इम॑म् हओम॑म् अषय उ॒ज्दात॑म् आयेसे ये॒शित । इमाम्चा गौम् जीव्याम्
अषय उ॒ज्दात॑म् आयेसे ये॒शित । इमाम्चा उर्व॑राम् ह॒धानअ॑पताम् अषय उ॒ज्दात॑म्
आयेसे ये॒शित ॥ २० ॥

अइ॒व्यो वडु॑हि॒व्यो इमो ज्ञो॑ओ॒थ्रो हओम॑वइतीश् गओमवइतीश् ह॒धानअ॑-
पतवइतीश् अषय उ॒ज्दातो॑ आयेसे ये॒शित । अइ॒व्यो वडु॑हि॒व्यो अप॑म्च हओम्याम्
आयेसे ये॒शित । अस्मन॑च हावन आयेसे ये॒शित अय॑इह॒अन॑च हावन आयेसे
ये॒शित ॥ २१ ॥

इमाम्चा उर्व॑राम् व॒र॑स्मनीम् ज॒ध्मूषी॑म्च रतु॒फ्रिती॑म् म॒र॒थ्र॑म्च व॒र॒ज्जी॑म्च'
द॒अ॒न॒या॒यो वडु॑हु॒या॒यो मा॒ज्द॒य॒स्नो॑इश् गाथनाम्च स्रओ॒थ्रम् ज॒ध्मूषी॑म्च अषओ॒नो
अषहे रथ्वो रतु॒फ्रिती॑म् इमाँ अ॒अ॒स्माँस्च वओइ॒धी॑म्च आयेसे ये॒शित तव आ॒थ्रो
अहुर॑हे म॒ज्दो पु॒थ्र । वी॒स्प॒च वोहूँ॑ म॒ज्द॒धात॑ अष॒चि॒थ्र आयेसे ये॒शित ॥ २२ ॥

मीनो नावर् इन्मन्

इन्म॑इने अहुर॑हे म॒ज्दो र॒अ॒वतो॑ स्वर॑नडु॒हतो॑ अ॒म॒ष॒नाम् स्प॑तनाम्
मि॒थ्रहे वो॒उरु॒-गओ॑यओइतोइश् राम॑नस्च स्वा॒स्त्रहे ॥ २३ ॥

ह॒र॒-क्ष॒अ॒ते॒हे अ॒म॒ष॒हे र॒अ॒व॒हे अउ॑र्व॒त्-अ॒स्प॒हे । व॒यओ॑श् उ॒प॒रो-क॑इ॒र्ये॒हे तर॑धातो
अ॒न्या॑इश् दामो॑न् । अ॒अ॒त॒त् ते व॒यो य॒त् ते अ॒स्ति स्प॑त॒तो-म॑इ॒न्यओ॑म् । र॒ज्जि॒श॒त॒यो
चि॒स्त॒यो म॒ज्द॒धात॑यो अषओ॒न्यो द॒अ॒न॒या॒यो वडु॑हु॒या॒यो मा॒ज्द॒य॒स्नो॑इश् ॥ २४ ॥

माँ॒थ॒हे स्प॑त॒हे अषओ॒नो व॑र॒ज्यडु॑ह॒हे' दा॒त॒हे वी॒द॒अ॒व॒हे दा॒त॒हे ज॒रथु॑श्नोइश्
द॒र॒ध॒यो उ॒प॒य॒न॒यो द॒अ॒न॒या॒यो वडु॑हु॒या॒यो मा॒ज्द॒य॒स्नो॑इश् ज॒र॒ज्दा॑तोइश् माँ॒थ॒हे स्प॑त॒हे

(22) 1. West & TDA. व॒र॒ज्ज॑म्च 2. Geld: वोहु (23) 1. West &
TDA: स्वर॑नडु॒हतो 2. Geld: गओ॑यओतोइश् (25) 1. West & TDA. व॑र॒ज्यडु॑ह॒हे.

उषि-दरंथ्रम् दअेनयो माङ्दयस्नोइश् वअेधीम् मांथ्रहे स्पर्तहे । आस्नहे स्त्रथ्वो मङ्दधातहे गओषो-सूतहे स्त्रथ्वो मङ्दधातहे ॥ २५ ॥

आथ्रो अहुरहे मङ्दो पुथ्रहे' तव आतर्श् पुथ्र अहुरहे मङ्दो मत् वीस्पअेइव्यो आतर्ब्यो । गरोइश् उषि-दरंनहे मङ्दधातहे अष-स्रथ्रहे ॥ २६ ॥

वीस्पअेषांम् यजतनांम् अषओनांम् मइन्यवनांम् गअेथ्यनांम् । अषओनांम्' फ्रवषिनांम् उघ्रनांम् अइत्रिथूरनांम् पओइर्यो-त्कअेषनांम् फ्रवषिनांम् नवानज्जिदस्तनांम् फ्रवषिनांम् । अओस्त्वो-नामनो यजतहे ॥ २७ ॥

(इमं हओमं अषय. ....वीस्पअेषांम् ..अओस्त्वो-नामनो यजतहे २०-२७ दु बार्)

हा २३

जोत् - आयेसे येश्ति अवङ्गहो फ्रवषयो यो पओइर्य ओङ्गहर् न्माननांम्च वीसांम्च ज्ञतुनांम्च दस्युनांम्च । यो अस्मनंम् वीधारयन् यो आपंम् वीधारयन् यो ज्ञांम् वीधारयन् यो गांम् वीधारयन् यो वरंथ्रिष्व पुथ्रे वीधारयन् पइति-वरंते अपर-इरिथ्यं तो ॥ १ ॥

आयेसे येश्ति आफ्रवषि अहुरहे मङ्दो अमषनांम् स्पर्तनांम् मत् वीस्पाव्यो अषओनिव्यो फ्रवषिव्यो यो मइन्यवनांम् यजतनांम् । आयेसे येश्ति आफ्रवषि गयेहे मरंथ्नो जरथुश्त्रहे स्पितामहे कवोइश् वीस्तास्पहे इसत्-वास्त्रहे जरथु-श्त्रोइश् मत् वीस्पाव्यो अषओनिव्यो फ्रवषिव्यो यो पओइर्यनांम् त्कअेषनांम् ॥ २ ॥

आयेसे येश्ति वीस्पय अषवने फ्रवषे के अस्ति कचित् अज्जहो ज्ञमो पर-इरिस्ति दह्व' नाइरिके अपरंनायूके कइनिके वास्त्र्यावरंजि उपषअेति हच अह्मात् न्मानात् इज्येति यो पइतिष्मरंति यो अइत्रिनासंति' वङ्गहृश् यस्नांस्च वह्नांस्च ॥ ३ ॥

आयेसे येश्ति अषओनांम्' फ्रवषिनांम् उघ्रनांम् अइत्रिथूरनांम् पओइर्यो-त्कअेषनांम् फ्रवषिनांम् नवानज्जिदस्तनांम् फ्रवषिनांम् हवहे उरुनो फ्रवषे' । आयेसे येश्ति वीस्पअेइव्यो अषहे रतुव्यो । आयेसे येश्ति वीस्पअेइव्यो वङ्गधुधाव्यो'

(26) 1. TDA . पुथ्र (27) 1. Geld : अषाउनांम्.

Hā 23

(3) 1. West & TDA . दह्वि 2. West & TDA : °नासंते (4) 1. Geld : अषाउनांम् 2. West & TDA : वङ्गधुधाव्यो.

यज्ञतऐइव्यो मइन्यओइव्यस्चा गऐथ्यऐइव्यस्चा योइ हँति यस्न्याच^३ वह्याच^३
अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥ ४ ॥

प्रवराने मज्दयस्तो ज़रथुश्चिश् वीदऐवो अहुर-त्कऐषो हावनँऐ अषओने
अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयऐच । सावइहँऐ वीस्याइच
अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयऐच । रथ्वाम् अयर-
नामच अस्न्यनामच माह्यनामच याइर्यनामच सरंधनामच यस्ताइच वहाइच क्षनओ-
थाइच फ़सस्तयऐच ।

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

रास्पी - यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश्च अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओतू ॥ ५ ॥

हा २४

ज्ञोत्र उ रास्पी.-

अहुराइ मज्दाइ हओमो आवऐधयमहि ।

ज्ञोत्र:- इमो हओमोस्च म्यज्दोस्च ज़ओथोस्च वरस्मच अषय फ़स्तरतैम् गौम्च
हुधोइहँम् इमोम्चा गौम् जीव्योम् अषय उज्दाताम् इमोम्चा उर्वरोम् हधानऐ-
पताम् अषय उज्दाताम् ॥ १ ॥

अइव्यो वडुहिव्यो इमो ज़ओथो हओमवइतीश् गओमवइतीश् हधानऐ-
पतवइतीश् अषय उज्दातो अइव्यो वडुहिव्यो अप्मच हओम्योम् अस्मनच हावन
अयइहऐनच हावन ॥ २ ॥

इमोम्चा उर्वरोम् वरस्मनीम् जध्मूषीम्च रतुफ़ितीम् मरँथ्रम्च वरँजीम्च^१
दऐनयो वइहुयो माज्दयस्नोइश् गाथनामच स्रओथ्रम् जध्मूषीम्च अषओनो
अषहे रथ्वो रतुफ़ितीम् इमो अऐस्मोस्च वओइधीम्च तव आथो अहुरहे मज्दो
पुथ्र वीस्पच वोहू^२ मज्दधात अष-चिथ्र पइरिच ददमहि आच वऐधयमहि ॥ ३ ॥

3 West & TDA: यस्न्याइच वह्याइच.

(3) 1. West & TDA: वरँजैम्च 2. Geld. वोहु.

आअत् दीश आवअधयमहि अहुराइच मज्झाइ स्रओषाइच अश्याइ^१
अमषअइव्यस्च स्पर्तअइव्यो अषओनोमच^२ फ्रवषिव्यो अषओनोमच^२ उर्वोइव्यो
आथअच अहुरहे मज्झादो रथ्वअच वर्रज्जइते वीस्पयो साँचत्तच अषओनो स्तोइश
यस्त्राइच वस्त्राइच क्ष्मओथाइच फ्रसस्तयअच ॥ ४ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि ज़रथुश्नहे स्पितामहे अषओनो फ्रवषैअ यस्त्राइच
वस्त्राइच क्ष्मओथाइच फ्रसस्तयअच अइहुयओश अष-चिनइहो मत् वीस्पाव्यो
अषओनिव्यो फ्रवषिव्यो यो इरीरिथुषाँम् अषओनोम् योस्च ज्वत्ताँम् अषओनोम्
योस्च नराँम् अज्ञातनाँम् फ्रषो-चरँथाँम् सओश्यत्ताँम्^३ ॥ ५ ॥

इमाँ हओमाँस्च म्यज्झाँस्च ज़ओथाँस्च वर्रस्मच अषय फ्रस्तरँत्तम् गाँम्च
हुधोइहँम् इमाँम्चा गाँम् जीव्याँम् अषय उज्झाताँम् इमाँम्चा उर्वराँम् हधानअ-
पताँम् अषय उज्झाताँम् ॥ ६ ॥

अइव्यो वडुहिव्यो इमो ज़ओथाओ हओमवइतीश गओमवइतीश हधानअ-
पतवइतीश अषय उज्झाताओ अइव्यो वडुहिव्यो अपँम्च हओम्याँम् अस्मनच हावन
अयइहअनच हावन ॥ ७ ॥

इमाँम्चा उर्वराँम् वर्रस्मनीम् जध्मूषीम्च रतुफ्रितीम् मरँथ्रँम्च वर्रज्जीम्च^४
दअनयो वडुहयो माज्झयस्नोइश गाथनाँम्च स्रओथ्रँम् जध्मूषीम्च अषओनो
अषहे रथ्वो रतुफ्रितीम् इमाँ अअस्माँस्च वओइधीम्च तव आथो अहुरहे मज्झादो
पुथ वीस्पच वोहूँ^५ मज्झात अष-चिथ पइरिच ददँमहि आच वअधयमहि ॥ ८ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि अमषअइव्यो स्पर्तअइव्यो हुक्ष्मअइव्यो हुधाव्यो
यवअजिव्यो यवअसुव्यो योइ वडुहँउश आ मनइहो इयेइत्ति^६ योस्च उइति ॥ ९ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि फ्रायेहीश अहे न्मानहे फ्रदथाइ अहे न्मानहे
पस्वाँम्च नराँम्च ज्ञातनाँम्च ज़ाँध्रननाँम्च अषओनोम् येअहे अअम् हँत्ति ॥ १० ॥

आअत् दीश आवअधयमहि अषओनोम्^७ वडुहिव्यो फ्रवषिव्यो यो
उग्रोस्च अइन्निथूरोस्च अषओनोम्^८ अवइहे ॥ ११ ॥

(4) 1. West & TDA : अष्याइ 2. Geld : अषाउनोमच (5) 1. West
& TDA. सओष्यत्ताँम् (8) 1. West & TDA. वर्रज्जम्च 2. Geld : वोहु
(9) 1. West & TDA : इयत्ती (11) 1. Geld : अषाउनोमच.

आअत् दीश आवअधयमहि दथुषो अहुरहे मज्दो रअवतो एवरनडहतो'
मइन्यैउश मइन्यओयेहे अमेषनाँम् स्पँतनाँम् यस्ताइच वहाइच क्ष्नाओथाइच
फ़सस्तयअच ॥ १२ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि अस्न्यअइव्यो अषहे रथ्वे । हावनँअ
अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्नाओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश
आवअधयमहि सावड्हँअ वीस्याइच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्नाओ-
थाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि मिथ्रहे वोउरु-गओयओइतोइश
हज़ड्रो-गओषहे बओवरँ-चष्मनो अओष्ठो-नामनो यज़तहे रामनो एवास्त्रहे यस्ताइच
वहाइच क्ष्नाओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १३ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि रपिथ्विनाइ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच
वहाइच क्ष्नाओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि फ़ादत्-प्रषवे
ज़तुमाइच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्नाओथाइच फ़सस्तयअच ।
आअत् दीश आवअधयमहि अषहे वहिस्तहे आथस्च अहुरहे मज्दो यस्ताइच वहाइच
क्ष्नाओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १४ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि उज़येइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच
वहाइच क्ष्नाओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि फ़ादत्-वीराइ
दख्युमाइच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्नाओथाइच फ़सस्तयअच ।
आअत् दीश आवअधयमहि वरँजतो अहुरहे नफ़ध्रो अपाँम् अपस्च मज्दधातयो
यस्ताइच वहाइच क्ष्नाओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १५ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि अइविसूअँमाइ अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्वे
यस्ताइच वहाइच क्ष्नाओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि फ़ादत्-
वीस्पाँम्-हुज्याइतँअ ज़रथुद्रोतँमाइच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्नाओ-
थाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि अषओनाँम् फ़वषिनाँम् घेनाँम्च
वीरो-वाँथ्वनाँम् याइर्ययोस्च हुषितोइश अमहेच हुतास्तहे हुरओधहे वरँथन्नहेच अहुर-
धातहे वनइत्योस्च उपरतातो यस्ताइच वहाइच क्ष्नाओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १६ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच

वह्नाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि वर्रज्याइ न्मान्याइच
अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्नाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश्
आवअधयमहि स्रओषहे अश्येहे अषिवतो वर्रभ्राजनो फ़ादत्-गअथहे रण्नओश् रजिश्तहे
अर्स्तातश्च फ़ादत्-गअथयो वर्रदत्-गअथयो यस्ताइच वह्नाइच क्ष्मओथाइच
फ़सस्तयअच ॥ १७ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि माह्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । अर्र-तर्र-मोइहाइ
अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्नाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश्
आवअधयमहि पॅरनो-मोइहाइ वीषप्तथाइच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्नाइच
क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १८ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि याइर्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । मइध्यो-
ज्रमयाइ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्नाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत्
दीश् आवअधयमहि मइध्यो-पॅमाइ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्नाइच क्ष्मओ-
थाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि पइतिश्हह्नाइ अषओने अषहे
रथ्वे यस्ताइच वह्नाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि
अयाथिमाइ फ़ओउर्वअश्चिमाइ वर्णिहर्स्ताइच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्नाइच
क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि मइव्याइर्याइ अषओने
अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्नाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअ-
धयमहि हमस्पथमइद्याइ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्नाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्त-
यअच । आअत् दीश् आवअधयमहि सर्रधअइव्यो अषहे रतुव्यो यस्ताइच वह्नाइच
क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १९ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि वीस्पअइव्यो अअइव्यो रतुव्यो योइ हँ-ति
अषहे रतवो थ्रयस्च थ्रिसाँस्च नज्दिश्त पइरिश्हावनयो योइ हँ-ति अषहे यत्
वहिश्तहे मज्दो-फ़सास्त ज़रथुश्त्रो-फ़ओख्त यस्ताइच वह्नाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्त-
यअच ॥ २० ॥

✓ आअत् दीश् आवअधयमहि अहुरअइव्य मिथ्रअइव्य वर्रज्ज-व्य अइथ्यजङ्-
हअइव्य अषवनअइव्य स्तारोँम्च स्पँ-तो-मइन्यवर्नाम् दामनाँम् तिश्च्येहेच स्तारो
रअवतो ख्वर्रनङ्हुहतो मोइहहेच गओचिथहे ह्वर्रच क्ष्मअेतहे अउर्वत्-अस्पहे दोइथहे

अहुरहे मज्दो मिथ्रहे दह्युनाम् दह्युपतोइश् यस्माइच वह्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्त-
यअच । आअत् दीश् आवअधयमहि (रोज़्) अहुरहे मज्दो रअवतो ख्वरनडुहतो
यस्माइच वह्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि (माह्)
अषओनाम् फ़वषिनाम् यस्माइच वह्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ २१ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ मत् वीस्पअ-
इव्यो आतँव्यो यस्माइच वह्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश्
आवअधयमहि अइव्यो वडुहिब्यो वीस्पनाम्च अपांम् मज्दधातनाम् वीस्पनाम्च
उर्वरनाम् मज्दधातनाम् यस्माइच वह्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ २२ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि माँग्रहे स्पँतहे अषओनो वरँज्यडुहहे दातहे
वीदअवहे दातहे ज़रथुश्नोइश् दरँघयो उपयनयो दअनयो वडुह्यो माज्दयस्मोइश्
यस्माइच वह्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ २३ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि गरोइश् उषि-दरँनहे मज्दधातहे अष-ख्वाथ्रहे
वीस्पअषांम्च गइरिनांम् अष-ख्वाथ्रनांम् पोउरु-ख्वाथ्रनांम् मज्दधातनांम् कावयेहेच
ख्वरनडुहो मज्दधातहे अख्वरँतहेच ख्वरँनडुहो मज्दधातहे यस्माइच वह्माइच क्ष्मओ-
थाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि अषोइश् वडुह्यो चिस्तोइश्
वडुह्यो अँरँथे वडुह्यो रसाँस्तातो वडुह्यो ख्वरँनडुहो सवडुहो मज्दधातहे
यस्माइच वह्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ २४ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि दह्ययो वडुह्यो आफ़्रितोइश् दह्यहेच नर्श
अषओनो उग्रहेच तख्महे दामोइश् उपमनहे यज़तहे यस्माइच वह्माइच क्ष्मओथाइच
फ़सस्तयअच ॥ २५ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि ओइहाँम् असइहाँम्च षोइथ्रनांम्च गओ-
यओइतिनांम्च मअथननांम्च अवो-ख्वरँननांम्च अपांम्च ज़मांम्च उर्वरनांम्च
अज्हाओस्च ज़मो अवज्हेच अणो वातहेच अषओनो ख्वांम् मोइहो हूरो अनग्रनांम्
रओचइहाँम् ख्वधातनांम् वीस्पनांम्च स्पँतहे मइन्यँउश् दामनांम् अषओनांम्
अषओनिनांम्च अषहे रथ्वाम् यस्माइच वह्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ २६ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

आअत् दीश् आवअधयमहि रथ्वो वरँजतो यो अषहे । रथ्वाम् अयर-

नाँम्च अस्म्यनाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सरंधनाँम्च योइ हँति अषहे रतवो
हावनोइश् रथ्वो यस्माइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ २७ ॥

मीनो नावर् क्ष्ममन्

आअत् दीश् आवअधयमहि अहुरहे मज्जदो रअवतो ख्वरनडुहतो अमषनाँम्
स्पर्तनाँम् मिथहे वोउरु-गओयओइतोइश् रामनस्च ख्वास्त्रहे ॥ २८ ॥

ह्वर-क्ष्मअतहे अमषहे रअवहे अउर्वत्-अस्पहे । वयओश् उपरो-कइर्येहे
तरधातो अन्याइश् दामाँन् । अअतत् ते वयो यत् ते अस्ति स्पर्तो-मइन्यओम् ।
रज्जिस्तयो चिस्तयो मज्जधातयो अषओन्यो दअनयो वड्हुयो माज्जदय-
स्त्रोइश् ॥ २९ ॥

माँथहे स्पर्तहे अषओनो वरंज्यडुहहे दातहे वीदअवहे दातहे ज़रथुस्त्रोइश्
दरंधयो उपयनयो दअनयो वड्हुयो माज्जदयस्त्रोइश् ज़रज्जदातोइश् माँथहे स्पर्तहे
उषि-दरंथम् दअनयो माज्जदयस्त्रोइश् वओधीम् माँथहे स्पर्तहे । आस्त्रहे स्त्रथ्वो
मज्जधातहे गओषो-सूतहे स्त्रथ्वो मज्जधातहे ॥ ३० ॥

आथो अहुरहे मज्जदो पुथहे' तव आतर्ष पुथ अहुरहे मज्जदो मत् वीस्पअ-
इव्यो आतर्षव्यो । गरोइश् उषि-दरंनहे मज्जधातहे अष-ख्वाथहे ॥ ३१ ॥

वीस्पअषाँम् यज्जतनाँम् अषओनाँम् मइन्यवनाँम् गअध्यनाँम् । अषओनाँम्
फ़वषिनाँम् उग्रनाँम् अइत्तिथूरनाँम् पओइर्यो-ल्कअषनाँम् फ़वषिनाँम् नवानज्जिदस्तनाँम्
फ़वषिनाँम् क्ष्मओथ यस्माइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ ३२ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि अषओनाँम्' फ़वषिनाँम् उग्रनाँम् अइत्तिथूरनाँम्
पओइर्यो-ल्कअषनाँम् फ़वषिनाँम् नवानज्जिदस्तनाँम् फ़वषिनाँम् हवहे उरुनो फ़वषअ
यस्माइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ ३३ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि वीस्पअइव्यो अषहे रतुव्यो यस्माइच वहाइच
क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि वीस्पअइव्यो वड्हुधाव्यो'
यज्जतअइव्यो मइन्यओइव्यस्त्वा गअध्यअइव्यस्त्वा योइ हँति यस्म्याच वहायाच
अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥ ३४ ॥

---

(31) 1. TDA: पुथ
वड्हुधाव्यो.

(33) 1. Geld: अषाउनाँम्

(34) 1. TDA:

हा २५

ज्ञोत उ रास्मी -

अमेषा स्पेता हुक्षथा हुधोद्धो यज्ञमइदे । इमम् हओमम् अपय उज्दातम् यज्ञमइदे । इमाम्चा गाम् जीव्याम् अपय उज्दातम् यज्ञमइदे । इमाम्चा उर्वराम् हधानअपताम् अपय उज्दातम् यज्ञमइदे ॥ १ ॥

अइव्यो वडुहिव्यो इमो ज्ञओथो हओमवइतीश् गओमवइतीश् हधानअपतवइतीश् अपय उज्दातो यज्ञमइदे । अइव्यो वडुहिव्यो अपमच हओम्याम् यज्ञमइदे । अस्मनच हावन यज्ञमइदे । अयइहअनच हावन यज्ञमइदे ॥ २ ॥

इमाम्चा उर्वराम् वरस्मनीम् जध्मूषीम्च रतुफ्रितीम् मरथ्रम्च वरर्जाम्च दअनयो वडुहयो माज्दयस्नोइश् गाथनाम्च सओथ्रम् जध्मूषीम्च अपओनो अपहे रथ्रो रतुफ्रितीम् इमो अअस्मास्च वओध्वीम्च यज्ञमइदे । तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ वीस्पच वोहू मज्दधात अपचिथ यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

मीनो नावर इन्मन्

अहुरम् मज्दाम् रअवत्तम् ख्वरनइहत्तम् यज्ञमइदे । अमेषा स्पेता हुक्षथा हुधोद्धो यज्ञमइदे । मिथ्रम् वोउरु-गओयओइतीम् यज्ञमइदे । राम ख्वास्मम् यज्ञमइदे । ह्वरक्षअतम् अमेषम् रअम् अउर्वत्-अस्पम् यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

वअम् अवन्नम् यज्ञमइदे वअम् उपरो-कइरीम् यज्ञमइदे तरधातम् अन्याइश् दामान् । अअतत् ते वयो यज्ञमइदे यत् ते अस्ति स्पेतो-मइन्यओम् । रजिश्ताम् चिस्ताम् मज्दधाताम् अपओनीम् यज्ञमइदे । दअनाम् वडुहीम् माज्दयस्नीम् यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

मौथ्रम् स्पेत्तम् अशख्वरनइहम् यज्ञमइदे । दातम् वीदोयम् यज्ञमइदे । दातम् जरथुश्चि यज्ञमइदे । दरघांम् उपयनाम् यज्ञमइदे । दअनाम् वडुहीम् माज्दयस्नीम् यज्ञमइदे । जरज्दाइतीम् मौथ्रम् स्पेत्तम् यज्ञमइदे । उपि-दरथ्रम् दअनाम् माज्दयस्नीम् यज्ञमइदे । वओधीम् मौथ्रम् स्पेत्तम् यज्ञमइदे । आस्नम् खतूम् मज्दधातम् यज्ञमइदे । गओषो-सूतम् खतूम् मज्दधातम् यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

Hā 25

(4) 1. West & TDA. ख्वरनइहत्तम् (6) 1. West & TDA: अथ-

ख्वरनइहम्.

य....६

आत्रंम्' अहुरहे मज्दो पुथ्रंम् यज्ञमइदे । थ्रंम् आत्रंम्' अहुरहे मज्दो
पुथ्रंम् अषवनेम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे । वीस्पे आतरो यज्ञमइदे । गइरीम् उषि-दरनेम्
मज्दधातंम् अष-स्वाथ्रंम् यज्ञतंम् यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

वीस्पंम्च अषवनेम् मइन्यओम् यज्ञतंम् यज्ञमइदे । वीस्पंम्च अषवनेम्
गअथीम् यज्ञतंम् यज्ञमइदे ॥ ८ ॥

~~~~~

हा २६

ज्ञोत् -

अषओनांम्' वडुहीश स्रारो स्पं॑तो फ्रवषयो स्तओमि ज्ञयेमि उप्रयेमि ।
यज्ञमइदे न्मान्यो वीस्यो ज्ञ॑तुमो दख्युमो॑ ज़रथुश्नोतमो ॥ १ ॥

वीस्पनांम्च ओइहाँम् पओइर्यनांम् फ्रवषिनांम् इध यज्ञमइदे फ्रवषीम्
अवांम् यांम् अहुरहे मज्दो मज्जिस्तांम्च वहिस्तांम्च स्रअस्तांम्च स्रओज्दिस्तांम्च
स्रथ्विस्तांम्च हुक्रेस्तांम्च अषात् अपनोतमोम्च ॥ २ ॥

अषओनांम्' वडुहीश स्रारो स्पं॑तो फ्रवषयो यज्ञमइदे ।

यो अमषनांम् स्पं॑तनांम्

क्षअेतनांम् वरंजि-दोइथ्रनांम्

वरंजतांम् अइन्यामनांम्

तखमनांम् आहूर्यनांम्

योइ अइथ्यजइहो अषवनो ॥ ३ ॥

पओइर्यनांम् त्कअेषनांम् पओइर्यनांम् सास्नो-गूषांम् इध अषओनांम्
अषओनिनांम्च अहूम्च दअेनांम्च बओधस्च उर्वानिम्च फ्रवषीम्च यज्ञमइदे योइ
अषाइ वओनर । गैउश हुधोइहो उर्वानिम् यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

योइ अषाइ वओनर गयेहे मरथ्नो अषओनो फ्रवषीम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्नहे
स्पितामहे इध अषओनो अषीम्च फ्रवषीम्च यज्ञमइदे । कवोइश वीस्तास्पहे अषओनो
फ्रवषीम् यज्ञमइदे । इसत्-वास्त्रहे ज़रथुश्नोइश अषओनो फ्रवषीम् यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

(7) 1. West & TDA: आतरंम्.

Hā 26

(1) 1. Geld: अषाउनांम् 2. Geld: दाख्युमो

(3) 1. Geld: अषाउनांम्.

नवानज्जिदस्तनाम् इध अषओनाम् अषओनिनाम्च अहूमच दअेनाम्च
बओधस्व उर्वानिम्च फ्रवषीम्च यज्ञमइदे योइ अपाइ वओनरं मत् वीस्पाव्यो अष-
ओनिव्यो फ्रवषिव्यो

यो इरीरिथुषाम् अषओनाम्
योस्व ज्व२ताम् अषओनाम्
योस्व नराम् अज्ञातनाम्
फ्रषो-चर२थाम् सओश्य२ताम् ॥ ६ ॥

इध इरिस्तनाम् उर्वानो यज्ञमइदे यो अषओनाम् फ्रवषयो । वीस्पनाम्
अह्वय न्माने नवानज्जिदस्तनाम् पर-इरिस्तनाम् अअेथ्रपइतिनाम् अअेथ्रयनाम् नराम्
नाइरिनाम् इध अषओनाम् अषओनिनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

वीस्पनाम् अअेथ्रपइतिनाम् अषओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । वीस्पनाम्
अअेथ्रयनाम् अषओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । वीस्पनाम् नराम् अषओनाम् फ्रवषयो
यज्ञमइदे । वीस्पनाम् नाइरिनाम् अषओनिनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे ॥ ८ ॥

वीस्पनाम् अपर२नायूकनाम् दहो-क२रतनाम् अषओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे ।
आद२युनाम्च अषओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । उ२दा२युनाम्च अषओनाम् फ्रवषयो
यज्ञमइदे ॥ ९ ॥

नराम्च अषओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । नाइरिनाम्च अषओनिनाम्
फ्रवषयो यज्ञमइदे । वीस्पा अषओनाम्' वडुहीश२ स२रो स्प२ताम् फ्रवषयो यज्ञमइदे
यो हच गयात् म२थ्नत् आ-सओश्य२तात् व२र२ध्नत् ॥ १० ॥

जोत् उ रास्पी.-

वीस्पा फ्रवषयो अषओनाम्' यज्ञमइदे । इरिस्तनाम् उर्वानो यज्ञमइदे यो
अषओनाम् फ्रवषयो ॥

ये॒ज्ञहे हाताम् आ॒अत् येस्ने पइती वड॒हो
म॒ज्दो अ॒हुरो वअेथा अ॒पात् ह॒चा
यो॒इहाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥

रास्पी- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे मूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥ ११ ॥

हा २७

ज्ञोत्र उ रास्पी -

अऐतत् दिम् वीस्पनाम् मज्झितम् दज्झाइ अहूमच रतूमच यिम् अहुरम् मज्झांम् । *सथाइ अइरहे मइन्यैउश द्रवतो । सथाइ अऐम्महे ख्वी-द्रओश । सथाइ माज्झइन्यनाम् दऐवनाम् । सथाइ वीस्पनाम् दऐवनाम् वरैन्यनाम्च द्रवताम् ॥ १ ॥

[§ शिकश्त गना-मइन्यो बर् आहमन् लैऑनत् सद-हज़ार् बार]

फ्रदथाइ अहुरहे मज्झां रऐवतो ख्वरैनडुहतो । फ्रदथाइ अमेषनाम् स्पैस्तनाम् फ्रदथाइ तिश्च्येहे स्तारो रऐवतो ख्वरैनडुहतो । फ्रदथाइ नश् अपओनो फ्रदथाइ वीस्पनाम् स्पैतहे मइन्यैउश दामनाम् अषओनाम् ॥ २ ॥

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा ।

वइहैउश दज्झा मनइहो श्यओथननाम् अइहैउश मज्झाइ ।

क्षथ्रेमचा अहुराइ आ यिम् त्रिगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥३॥ († चिहार बार)

Hā 27

(1) *At this stage, the ज्ञोत्र strikes the mortar filled with the Haoma juice with the pestle on the East side, on the South, on the West and on the North, chanting (1) सथाइ अइरहे मइन्यैउश द्रवतो (2) सथाइ अऐम्महे ख्वी-द्रओश (3) सथाइ माज्झइन्यनाम् दऐवनाम् and (4) सथाइ वीस्पनाम् दऐवनाम् वरैन्यनाम्च द्रवताम् respectively. This action is meant to exorcize evil influences, such as anger, lust etc. from the sacramental juice prepared. 1 Geld ख्वीम्-द्रओश.

§ The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bāz). (2) 1 West & TDA: ख्वरैनडुहतो.

(3) † During the recital of the first three *Ahunavars*, the ज्ञोत्र crushes the Haoma twigs with his pestle, and during the recital of the last one, he rings tolling sounds against the side of the mortar. The same procedure is adopted with regard to stanzas 4 and 5, when the first three recitals of the text are accompanied by crushing the Haoma twigs and the last recital is accompanied by ringing sounds like those of a bell.

मज्झिमा अत्र मोइ वहिस्ता । स्रवोस्चा श्यओथनाचा वओचा ।

ता तू वोहू मनइहा । अपाचा इपुदंम् स्तूतो ।

क्षमाका क्षथा अहुरा । फ़रषेम्' वत्ता हइथ्येम् दाओ अहूम् ॥४॥ (‡ चिहार् बार)

आ अइर्येमा इश्यो' रफ़ध्राइ ज२तू ।

नैरव्यस्चा नाइरिब्यस्चा ज़रथुश्चहे ।

वइहैउश् रफ़ध्राइ मनइहो । या दअेना वइरीम् हनात् मीज्दंम् ।

अषह्या यासा अषीम् । योम् इश्योम्' अहुरो मसता मज्झिमा ॥ (‡ चिहार् बार)

अषेम् वोहू° (सं बार) ॥ ५ ॥

हओम पइरि-हरये२ते' मज्झिमा क्षथा अष-रतवो । वइहुश् स्रओषो यो
अषहे हचइते मोज़रय हैच इध योइथ्वा अस्तु ॥ ६ ॥

हुमय उपइहो चीप्मइदे अहुनहे वइर्येहे अषय फ़सूतहे हावनयोस्च
अषय फ़सूतयो अशुखनाम्चा' वचांम् । अथा ज़ी नै हुमायोतरा' अइहन् ॥

यथा अहू वइर्यो' अथा रतुश् अषात्चीत् हचा° ॥ ७ ॥ (चिहार् बार)

ये सविस्तो अहुरो । मज्झिमास्चा आर्मइतिश्चा ।

अषेम्चा फ़ादत्-गअेथेम् । मनस्चा वोहू क्षथेम्चा ।

स्रओता मोइ मरैज्झाता मोइ । आदाइ कइयाइचीत् पइती ॥८॥ (सं बार)

उस् मोइ उज्जारंवा अहुरा । आर्मइती तैवीपीम् दस्वा ।

स्यैनिस्ता मइन्यू मज्झिमा । वइहुया ज़वो आदा ।

अषा हजो अमवत् । वोहू मनइहा फ़सरतूम्' ॥ ९ ॥

रफ़ध्राइ वोउरु-चषाने । दोइपी मोइ या वै अविफ़ा ।

ता क्षथह्या अहुरा । या वइहैउश् अषिश् मनइहो ।

फ़ो स्पे२ता आर्मइते । अषा दअेनाओ फ़दक्षया ॥ १० ॥

अत् रातोम् ज़रथुश्चो । तन्वस्चीत् ख्वल्यो उस्तनम् ।

ददाइती पउर्वतात्तम् । मनइहस्चा वइहैउश् मज्झिमा ।

(4) 1. West & TDA फ़षेम्. (5) 1. West & TDA : इश्यो 2. West & TDA : इश्योम् (6) 1. West & TDA . °हरये२ते (7) 1. West & TDA : अशुखनाम्चा 2. West & TDA हुमायोतर (9) 1. Geld. फ़सरतूम्; West & TDA . फ़सरतूम् (11) 1. West & TDA मज्झिमा.

श्यओथनह्या अषाई^२ याचा । उरुधरुयाचा सरओषम् क्षत्रम्चा ॥

अषम् वोहू^० ॥ ११ ॥ (सँ बार)

फ्रवराने मज्दयस्त्रो ज़रथुश्चिश् वीदअवो अहुर-त्कअषो । हावनैअे अषओने
अषहे रथ्वे यस्त्राइच वह्नाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच । सावझ्हैअे वीस्याइच
अषओने अषहे रथ्वे यस्त्राइच वह्नाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच । रथ्वाम् अयर-
नाम्च अस्न्यनाम्च माह्यनाम्च याइर्यनाम्च सरधनाम्च यस्त्राइच वह्नाइच क्षनओ-
थाइच फ्रसस्तयअेच ॥ १२ ॥

ज्ञोत्र :- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी - यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्र - अथा रतुश्च अषात्चीत् हच फ्रा अषय वीध्वो म्रओतू* ॥ १३ ॥

~~~~~

2. West & TDA अषा.

(13) * West & Geld conclude this chapter by adding यथा अहू वइर्यो^०,
अषम् वोहू^०, अहुनम् वइरीम् यज़मइदे । अषम् वहिश्तम् स्त्रअेश्तम् अमेषम् स्पँत्तम् यज़मइदे and
येञ्हे हातौम्^० as stanzas 13-15 instead of the triple antiphonal formula as given
in TDA and other Mss.

अहुनवइति गाथा

हा २८

जोत उ रास्पी:-

यानीम् मनो यानीम् वचो यानीम् इयओथनम्' अपओनो ज़रथुश्त्रहे ।

फ़ेरा' अमेषा स्पेता गाथा गैउर्वाइन्' ।

नैमो वै गाथाओ अषओनीश् ॥ ० ॥

अह्या यासा नैमइहा । उस्तानज़स्तो रफ़ेध्रह्या ।

मइन्यैउश्' मज़दा' पओउर्वीम्' । स्पेताह्या अषा वीस्पेग् इयओथना' ।

वइहैउश् ख़तूम् मनइहो । या क्षन्वीषा' गैउश्चा उर्वान्म् ॥ १ ॥ (३ बार)

जोत:-

यै वो मज़दा अहुरा । पइरी-जसाइ' वोहू मनइहा ।

मइव्यो दावोइ अह्यो । अस्त्वतस्चा ह्यत्चा मनइहो ।

आयसा अषात् हचा । याइश् रपेतो' दइदीत् ख़्वाथ्रे' ॥ २ ॥

यै वो अषा उफ़यानी । मनस्चा वोहू अपओउर्वीम् ।

मज़दा'म्चा अहुरम् यअइव्यो । क्षथ्रे'म्चा अघजओन्वमैम्' ।

वरदइती आर्मइतिश् । आ मोइ रफ़ेध्राइ ज़र्वेग् जसता ॥ ३ ॥

यै उर्वान्म्' मैग् गइरे' । वोहू ददे हथा मनइहा ।

अषीश्चा इयओथनना'म् । वीदुश् मज़दो अहुरह्या ।

यवत् इसाइ तवाचा । अवत् इसाइ अअेषे' अपह्या ॥ ४ ॥

GĀTHĀ AHUNAVAITI

Hā 28

The seven chapters 28-34 compose the first Gāthā, called Ahunavaiti.

(0) 1. Geld-Mss. इयओथनम् 2. West, Sp, TDA: फ़ा 3. West & TDA: गैउर्वानि (1) 1. Geld, West, TDA: मन्यैउश् 2. West, Sp, TDA: मज़दो 3. Geld: पओउर्वीम् 4. West, Sp, Mills, TDA: इयओथना 5. West, Sp, TDA: क्षन्वीषा (2) 1. West, Sp, Mills, TDA: पइरी 2. Geld: रपेतो 3. West & TDA: ख़्वाथ्रे (3) 1. West & TDA: अगजओन्वमैम् (4) 1. West, Sp, TDA: उर्वान्म् 2. West & TDA: गइरीम् 3. West & TDA: अअेषे.

अह्माइ अषा नोइत् सरँजा । अद्वअेषो गवोइ पइती-प्रवत् ।
 अवअेषांम् नोइत् वीदुये^१ । या षवइते^२ आद्रै^३ग् अँरँष्वोइहो ।
 हातांम् ह्वो अओजिस्तो । यह्माइ ज्रवै^४ग् जिमा कँरँदुषा ॥ ३ ॥

मज्दो सख्वारँ मइरिस्तो । या ज्जी वावँरँजोइ पइरी-चिथीत् ।
 दअेवाइश्चा मश्याइश्चा^५ । याचा वरँषइते^६ अइपी-चिथीत् ।
 ह्वो वीचिरो अहुरो । अथा नँ अइहत् यथा ह्वो वसत् ॥ ४ ॥

अत् वा^७ उस्तानाइश् अह्वा^८ । जस्ताइश् फ्रीनँम्ना^९ अहुराइ आ ।
 मै उर्वा गँउश्चा अज्यो । ह्यत्^{१०} मज्दोम् द्रइदी फ्रँसाब्बो^{११} ।
 नोइत् अँरँज्योइ^{१२} फ्रँज्याइतिश् । नोइत् प्रषुयँते^{१३} द्रँग्वस् पइरी ॥ ५ ॥

अत् अँ वओचत् अहुरो । मज्दो वीद्वो वफूश् व्यानया ।
 नोइत् अअेवा अहू विस्तो । नअेदा रतुश् अषात्चीत् हचा ।
 अत् ज्जी थ्वा प्रषुयँतअेचा । वास्त्र्याइचा थ्वोरँस्ता ततषा ॥ ६ ॥

तैम् आज्जतोइश् अहुरो । माँथँम् तषत् अषा हज्जओषो ।
 मज्दो गवोइ क्ष्वीदँम्चा । ह्वो उरुषअेइब्बो स्पँ^{१४}तो सास्त्रया^{१५} ।
 कस्ते^{१६} वोहू मनइहा । यँ ई दायात् अँअँआवा^{१७} मरँतअेइब्बो ॥ ७ ॥

अअेम् मोइ इदा विस्तो । यँ नँ अअेवो सास्त्रो गूषता ।
 ज़रथुश्चो स्पितामो । ह्वो नँ मज्दा वश्ती अषाइचा
 चरँकँरँथा^{१८} स्रावयेइहे^{१९} । ह्यत् होइ हुदँमँम्^{२०} द्याइ वस्त्रँध्या ॥ ८ ॥

(3) 1. West, Sp, Mills, TDA. पइति° 2. West & TDA. वीदुये
 3. West & TDA. षवइते (4) 1. West, Sp, Mills, TDA : पइरि° 2. West, Sp,
 TDA मश्याइश्चा 3. West, Sp, TDA : वरँषइते (5) 1. West, Sp, Mills,
 TDA : वो 2 West, Sp, TDA. अह्वो 3. West & TDA : फ्रँनँम्ना 4. West &
 TDA : द्यत् 5. Sp फ्रँसाब्बो 6. West & TDA अँरँज्योइ, Sp. अँरँज्यो;
 6. West & TDA प्रषुयँते (7) 1 West, Sp, TDA सास्त्र्या 2. West,
 Mills, TDA. कस्ते 3. West, Sp, TDA : अँ अँ आ वा (8) 1. West
 & TDA. चरँकँरँथा 2. West & TDA. स्रावयेइहे 3. West, Sp, TDA
 हुदँमँम्.

अत्तुचा गैउश् उवा रओस्ता । यै अनअषेम् क्षौन्मैने' रादेम् ।
वाचम्^२ नैरेश अस्रह्या । यैम् आ वसेमी^३ ईषा-क्षथीम्^४ ।
कदा यवा ह्यो अङ्गहत् । यै होइ ददत् जस्तवत् अवो ॥ ९ ॥

यूजैम्^१ अऐइव्यो अहुरा । अओगो दाता अषा क्षथेम्चा ।
अवत् वोहू मनङ्गहा । या हुषेइतीश^२ रामोम्चा दात् ।
अजैम्चीत्^३ अद्या मङ्गदा । थ्वोम् मैङ्गही^४ पओउर्वीम् वऐदेम् ॥ १० ॥

कुदा अषेम् वोहूचा मनो । क्षथेम्चा अत्तु मा मषा ।
यूजैम्^१ मङ्गदा फ्राक्षनेने^२ । मङ्गोइ^३ मगाइ आ पइती-जानता ।
अहुरा नू नो^४ अवरे । अह्या^५ रातोइश् यूष्मावताम् ॥ ११ ॥

ज्ञोत्तु उ रास्पी:-

अह्या यासा नैमङ्गहा । उस्तानजस्तो रफ्रधह्या ।
मइन्त्यैउश् मङ्गदा पओउर्वीम् । स्पेत्तह्या अषा वीस्पेत्त^१ ग् इयओथना ।
वङ्गहैउश् खत्तुम् मनङ्गहो । या क्षनेवीषा गैउश्चा उवानेम् ॥ (६ बार)

यथा वहू वइयो अथा रतुश् अषात्तुचीत्तु हचा ।
वङ्गहैउश् दङ्गदा मनङ्गहो इयओथननाम् अङ्गहैउश् मङ्गदाइ ।
क्षथेम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ (चिहार बार)

अषेम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती
उश्ता अस्ती उश्ता अह्याइ
ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषेम् ॥ (९ बार)

क्ष्माव्य-गैउष्-उर्वीम् हाइतीम् यजमइदे ॥

(9) 1. West & TDA : क्षौन्मैने, Mills · क्षौन्मइने 2. West, Sp, Mills, TDA : वाचिम् 3. Sp : वसेम् 4. West, Sp, TDA : ईषा-क्षथीम्; Mills अओषा क्षथीम्
(10) 1. West, Sp, TDA · यूजैम् 2. West, Sp, Mills, TDA · हुषितीश 3. West, Sp, TDA अजैमचीत्तु 4. West, Sp, TDA · मैङ्गहे (11) 1. West, Sp, TDA : यूजैम् 2. West & TDA · फ्राक्षनेने 3. Sp मङ्गो 4. West & TDA · नी-नो
5. Mills : अह्याइ.

येङ्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वङ्गहो ।
 मङ्गदो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योङ्गहोम्चा तौस्चा तोस्चा यङ्गमइदे ॥ १२ ॥

हा ३०

जोत् -

अत् ता वक्ष्या इषेत्तो । या मङ्गदाथा ह्यत्चीत् वीदुषे' ।
 स्तओताचा अहुराइ । येस्न्याचा वङ्गहैउश् मनङ्गहो ।
 हुमाङ्गद्रा अपा येचा । या रओचैवीश् दरसता उवाङ्गा ॥ १ ॥
 स्तओता गैउषाइश् वहिस्ता । अवअनता सूचा मनङ्गहा ।
 आवरनो' वीचिथह्या । नरैम् नरैम्' ख्वख्याइ तनुये' ।
 परा मङ्ग योङ्गहो । अह्नाइ नै सङ्गद्याइ वओदत्तो' पइती ॥ २ ॥
 अत् ता मङ्गन्यू पओउरुये' । या यैमा ख्वफ्रना' अरुवातैम् ।
 मनहिचा वचहिचा । श्यओथनोइ ही वह्यो अकैम्चा
 ओस्चा हुदोङ्गहो । अरैश् वीश्याता' नोइत् दुज्दोङ्गहो ॥ ३ ॥
 अत्चा ह्यत् ता हैम् मङ्गन्यू । जसअतैम् पओउर्वीम् दङ्गदे' ।
 गअेम्चा अज्याइतीम्चा । यथाचा अङ्गहत् अपैमैम्' अङ्गहैहुश्
 अचिस्तो द्रैग्वतोम् । अत् अषाउने' वहिस्तैम् मनो ॥ ४ ॥
 अयाओ मनिवाओ वरता । यै द्रैग्वओ अचिस्ता वरैज्यो ।
 अषैम् मङ्गन्युश् स्पैनिस्तो । यै ख्वओज्जदिस्तै' ग् असैनो वस्ते' ।
 यअेचा ह्नओषैन् अहुरैम् । हङ्ग्याइश् श्यओथनाइश् फ्रओरैत् मङ्गदौम् ॥ ५ ॥

Hā 30

- (1) 1. West & TDA वीदुषे (2) 1 West, Sp, TDA - गैउश् आइश्
 2. West, Sp, TDA आ वरै नो 3. Geld, West, Mills, TDA - नरैम् 4 West &
 TDA तनुये 5. Geld -Mss वओधत्तो and वओधैत्तो (3) 1. Geld पोउरुये
 2. West, Sp, TDA ख्वफ्रना 3 West & TDA वीष्याता (4) 1. West &
 TDA दङ्गदे 2. West, Sp, TDA : अपैमैम् 3 West, Geld, Mills, TDA अङ्गहुश्
 4. West, Sp, TDA अषओने (5) 1. West & TDA . वस्ते.

अयो नोइत् अँश् वीश्याता' । दओवाचिना ह्यत् ईश् आ-दँवओमा ।

पँस्मनँग् उपा-जसत् । ह्यत् वँरनाता अचिश्तम् मनो ।

अत् अओषँम् हैद्वारँता । या वँनयन् अहूम् मरँतानो ॥ ६ ॥

अह्माइचा क्षथा जसत् । मनइहा वोहू अषाचा ।

अत् कँह्रपँम्' उत्तयूयितीश्' । ददात् आमँइतिश् आँन्मा ।

अओषँम् तोइ आ अइहत् । यथा अयइहा आदानाइश् पओउरुयो' ॥७॥

अत्चा यदा अओषँम् । कओना जमइती अओनइहँम् ।

अत् मइदा तइव्यो क्षथँम् । वोहू मनइहा वोइवीदाइते' ।

अओइव्यो सस्ते' अहुरा । योइ अषाइ' ददँन् जस्तयो द्रुजँम् ॥ ८ ॥

अत्चा तोइ वओम् रुयामा । योइ ईम् फ्रँपँम्' कँरँनाउन्' अहूम् ।

मइदोस्चा अहुरोइहो । आ' मोयस्त्रा' वरना अषाचा ।

ह्यत् हथा मनो ववत् । यथा चिस्तिश् अइहत् मओथा ॥ ९ ॥

अदा ज्री' अवा द्रुजो । अवो ववइती स्कँदो स्पयथ्रह्या ।

अत् असिश्ता यओजँते' । आ-हुपितोइश् वइहँउश् मनइहो ।

मइदो अषरुयाचा । योइ जँजँते' वइहाउ' स्रवही ॥ १० ॥

ह्यत्' ता उवाता सषथा । या मइदो ददात् मय्योइहो' ।

रुवीतिचा अँनइती ह्यत्चा' । दरँगँम् द्रँग्वोदँव्यो रषो ।

सवचा अषवव्यो । अत् अइपी ताइश् अइहइती उस्ता ॥ ११ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी -

अह्या यासा नँमइहा । उस्तानजस्तो रँध्रह्या ।

- (6) 1 West & TDA वीश्याता 2. West & TDA: व्यत् (7) 1. West, Sp, TDA कँह्रपँम् 2 West, Sp, TDA उत्तयूइतिश् 3. Geld पओउरुयो (8) 1 West & TDA वोइवीदाइते, Geld वोइवीदाइती 2 West, Sp, TDA सस्ती 3 West & TDA. अषा (9) 1 West & TDA फ्रँपँम्, Sp & Mills फ्रँषीम् 2. West, Sp, TDA: कँरँनओन् 3. West & TDA आमोयस्त्रा (10) 1. West & TDA: यओजँते 2. West & TDA. जँजँते, Geld & Sp. जँजँती 3. West & TDA. वइहो (11) 1. Weat & TDA: व्यत् 2. West & TDA. मय्योइहो.

मङ्न्यैउश मङ्गदा पओउर्वीम् । स्पैतद्या अषा वीस्पैग् श्यओथना ।
 वङ्हेउश स्त्रतुम् मनङ्हो । या क्षन्वीषा गैउशचा उर्वानेम् ॥ (डु बार)
 यथा अहू वङ्ग्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा ।
 वङ्हेउश दङ्गदा मनङ्हो श्यओथननाम् अङ्हेउश मङ्गदाइ ।
 क्षन्नेम्चा अहुराइ आ यिम् द्विगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ (चिहार बार)
 अपम् वोहू वहिस्तम् अस्ती
 उस्ता अस्ती उस्ता अद्वाइ
 ह्यत् अषाइ वहिस्ताइ अपम् ॥ (सें बार)
 अत् ता वक्ष्याम् हाइतीम् यज्मइदे ॥
 येञ्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वङ्हो ।
 मङ्गदो अहुरो वओथा अषात् हचा ।
 योङ्हाम्चा तास्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ १२ ॥

हा ३१

ज्ञोत्:-

ता वै उर्वता मरुतो । अगुस्ता वचो सैङ्गहामही ।
 अऐङ्ग्यो योइ उर्वताइश द्रूजो । अषह्या गओथो वीमरैचइते ।
 अत्चीत् अऐङ्ग्यो वहिस्ता । योइ ज़रङ्गदो अङ्हेन् मङ्गदाइ ॥ १ ॥
 येञ्जी आइश नोइत् उर्वाने । अद्रो अङ्गी-दरस्ता वख्यो ।
 अत् वो वीस्पैग् आयोइ । यथा रतुम् अहुरो वओदा ।
 मङ्गदो अयो ओसयो । या अषात् हचा ज्वामही ॥ २ ॥
 याम् दाो मङ्न्यू आथाचा । अषाचा चोइश रानोङ्ग्या क्षन्तम् ।
 ह्यत् उर्वतम् चङ्गदोङ्गहद्व्यो । तत् नै मङ्गदा वीद्वनोइ वओचा ।
 हिङ्गा श्रद्धा ओङ्हो । या ज्वतो वीस्पैग् वाउरया ॥ ३ ॥

Hā 31

- (1) 1. Geld: सैङ्गहामही 2. West, Sp, Mills, TDA: वी-मरैचइते
 (2) 1. West & TDA: उर्वाने (3) 1. West & TDA: ययत् 2. Sp: उर्वतम्
 3. West, Geld, TDA: चङ्गदोङ्गहद्व्यो.

यदा अषम् ज्वीम् । अङ्हेन् मज्जदोस्चा अहुरोङ्गहो ।
 अषिचा आर्मइती । वहिस्ता इषसा मनङ्गहा ।
 मङ्ग्यो क्षथम् अओजोङ्गहत् । येह्या वॅरदा वनअमा दुज्जम् ॥ ४ ॥
 *तत् मोइ वीचिद्याइ वओचा । ह्यत् मोइ अषा दाता वह्यो ।
 वीदुये वोहू मनङ्गहा । मैचा दङ्ग्याइ येह्या मा अँरपिश् ।
 ताचीत् मज्जदा अहुरा । या नोइत् वा अङ्गहत् अङ्गहइती वा ॥ ५ ॥
 अह्याइ अङ्गहत् वहिस्तम् । ये मोइ वीद्वो वओचात् हइथीम् ।
 मँथम् यिम् हउर्वतातो । अषह्या अमँरतातस्चा ।
 मज्जदाइ अवत् क्षथम् । ह्यत् होइ वोहू वधत् मनङ्गहा ॥ ६ ॥
 यस्ता मँता पओउरुयो । रओचँवीश् रोइथ्वेन् ख्वाथा ।
 ह्यो ख्वाथा दँमिश् अषम् । या दारयत् वहिस्तम् मनो ।
 ता मज्जदा मङ्ग्यो उक्षयो । ये आ नूरँमचीत् अहुरा हामो ॥ ७ ॥
 अत् थ्वा मैग्ही पओउर्वीम् । मज्जदा येज्जीम् स्तोइ मनङ्गहा ।
 वङ्गहँउश् पतरँम् मनङ्गहो । ह्यत् थ्वा हँम् चप्पमइनी हँग्रवँम् ।
 हइथीम् अषह्या दँमीम् । अङ्गहँउश् अहुरम् इयओथनअेषू ॥ ८ ॥
 थ्वोइ अस् आर्मइतीश् । थ्वँ आ गँउश् तषा अस् खत्तूश् ।
 मङ्ग्यँउश् मज्जदा अहुरा । ह्यत् अरुयाइ ददो पथँम् ।
 वास्त्र्यात् वा आइते । ये वा नोइत् अङ्गहत् वास्त्र्यो ॥ ९ ॥

(4) 1. West, Geld, TDA. अओजोङ्गहत् 2. West, Sp, TDA: वॅरदा

(5) *During the recital of stanzas 5-10, the ज्ञोत्, continues to crush the Haoma twigs and from the 11th, he rings out sounds as on a bell, till the conclusion of the 22nd stanza ending with अङ्गहइती अस्तिश्

1. West & TDA: द्यत् 2. West & TDA: वीदुये (6) 1. Mills: अनहत् 2. West, Sp, Mills, TDA: वओचत् 3. West & TDA: द्यत् (7) 1. West & Geld: पोउरुयो; Sp: पओइर्यो 2. West, Sp, TDA: नूरँमचीत् (8) 1. West, Sp, Mills, TDA: मैग्ही 2. Geld: पोउर्वीम् 3. West, Sp, TDA: यज्जम् (9) 1. West, Sp, Mills, TDA: ज्वुश् 2. Geld: मङ्ग्यँउश्; West, Sp, TDA: मङ्ग्युश् 3. West & TDA: आइते.

अत्र ही अयो फ्रवरता । वास्त्रीम् अख्याइ प्रभुयत्तम्
 अहुरम् अपवनेम् । वड्हँउश प्रषँग्हीम्' मनइहो
 नोइत् मज्जा अवास्त्र्यो । दवाँस्चिना हुमरतोइश' वक्षता ॥ १० ॥
 ह्यत् नै मज्जा पओउवीम् । गअथोस्चा तषो दअनोस्चा
 थ्वा मनइहा स्त्रतूश्चा । ह्यत्' अस्त्वत्तम् ददो उस्तनम्
 ह्यत्' श्यओथनाचा सँइहोस्चा' । यथा वरनँग् वसो दायैते' ॥ ११ ॥
 अथा वाचम् वरइती । मिथह्वचो वा अँरँश्-वचो' वा ।
 वीटो वा अँवीटो वा । अह्या जँरँदाचा' मनइहाचा ।
 आनुश-ह्व आर्मइतीश । मइन्यू पँरँसाइते' यथा मअथा ॥ १२ ॥
 या फ्रसा आवीश्या' । या वा मज्जा पँरँसाइते' तया ।
 यै वा कसँउश अअनइहो । आ मज्जिस्तोम् अयमइते' बूजम् ।
 ता चष्मँग् थ्विस्सा हारो । अइवी अषा अइवी वअनही वीस्पा ॥ १३ ॥
 ताथ्वा पँरँसा अहुरा । याज्जी आइती जँग्हतिका ।
 यो इषुदो ददँते' । दाथ्रनोम् हचा अषाउनो' ।
 योस्चा मज्जा द्रँग्वोदँव्यो । यथा ताो अइहँन् हँक्कँरता' ह्यत् ॥ १४ ॥
 पँरँसा अवत् या मइनिश । यै द्रँग्वाइते' क्षथ्रम् हुनाइती
 दुश-श्यओथनाइ अहुरा । यै नोइत् ज्योतूम् हनरँ वीनस्ती
 वास्त्र्येह्या अअनइहो । पसँउश वीराअत्तचा अद्रुज्यत्तो ॥ १५ ॥
 पँरँसा अवत् यथा ह्यो । यै हुदानुश दँमनह्या' क्षथ्रम्

(10) 1 West & TDA . प्रषँग्ही, Mills प्रषँग्ही 2. West, Sp, TDA
 हुमरतोइश (11) 1 West & TDA व्यत् 2 Geld, West, Sp, TDA सँग्होस्चा
 3. West & TDA दाइते (12) 1 West, Sp, Mills, TDA अँरँवचो 2 West,
 Sp, TDA जँरँदाचा 3 West & TDA पँरँसाइते (13) 1 West, Sp, TDA .
 आवीश्या 2 West & TDA पँरँसाइते 3 West & TDA अयमइते (14) 1 West
 & TDA . ददँते 2. West, Sp, TDA अषओनो 3. West & TDA हँक्कँरता,
 Sp हँक्कँरता (15) 1. West & TDA . द्रँग्वाइते (16) 1. West, Sp, Mills,
 TDA . दँमानह्या.

षोडश्रह्या वा दक्ष्यैः उश वा । अषा ऋदथाइ अस्परैज्जता ।
 थ्नावाँस् मज्जा अहुरा । यदा ह्यो अइहत् या श्यओथनस्चा^२ ॥ १६ ॥
 कतारैम् अषवा वा । द्रैग्वो वा वरैन्वइते^१ मज्ज्यो ।
 वीद्वो वीदुषे^२ म्रओत् । मा अवीद्वो अइपी-दैवावयत् ।
 ज्दी नै मज्जा अहुरा । वइहैउश ऋदक्षता मनइहो ॥ १७ ॥
 मा चिश अत् वै द्रैग्वतो । माँथ्राँस्चा गूस्ता सास्त्रोस्चा ।
 आ ज्जी दैमानम् वीसम् वा । षोडश्रम् वा दक्ष्यम् वा आदात् ।
 दुषिताचा^१ मरकअेचा । अथा ईश साज्दम् स्त्रइथिषा ॥ १८ ॥
 गूस्ता यै मस्ता अषम् । अहूमविश^१ वीद्वो अहुरा ।
 अरैज्जुष्वाइ वचइहाम् । क्षयम्मो^२ हिज्जो वसो ।
 थ्वा आथा सुखा मज्जा । वइहाउ वीदाता रैनयो ॥ १९ ॥
 यै आयत्^१ अषवन्म् । दिवम्नम् होइ अपरम् क्षयो^२ ।
 दरैगम् आयू तैमइहो । दुश-स्वरैथम् अवअेतास् वचो ।
 तैम् वा^३ अहूम द्रैग्वस्तो । श्यओथनाइश स्वाइश दअेना नअेषत् ॥ २० ॥
 मज्जदो ददात् अहुरो । हउर्वतो अमरैतातस्चा ।
 बूरोइश आ अषण्याचा । स्वापइथ्यात् क्षथ्रह्या सरो ।
 वइहैउश वज्जदरै मनइहो । यै होइ मइन्यू श्यओथनाइश्चा उर्वथो ॥ २१ ॥
 चिथ्रा ई हुदोइहे^१ । यथना वअेदम्नाइ मनइहा ।
 वोहू ह्यो क्षथ्रा अषम् । वचइहा श्यओथनाचा हप्ती ।
 हो तोइ मज्जा अहुरा । वाज्जिस्तो अइहइती अस्तिश ॥ २२ ॥

जोत् उ रास्पी:-

अद्या यासा नैमइहा । उस्तानज्जस्तो रफ़्थ्रह्या ।

2. West, Sp, Mills, TDA श्यओथनस्चा (17) 1. West & TDA :
 वरैन्वइते 2. West & TDA : वीदुषे (18) 1. West, Mills, TDA दुषिताचा
 (19) 1. West & TDA अहूमविश 2. West, Sp, Mills, TDA क्षयम्मो (20) 1.
 Mills : दायत् 2. Geld क्षयो 3. West, Mills, TDA . वो (22) 1. West &
 TDA : हुदोइहे.

य....७

मङ्न्यैउश मङ्गदा पओउर्वीम् । स्पँतह्या अषा वीस्पँग् श्यओथना ।
 वङ्गहँउश खतूम् मनङ्गहो । या क्षँनवीषा गँउश्चा उर्वानम् ॥ (डु बार)
 यथा अहू वड्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा ।
 वङ्गहँउश दङ्गदा मनङ्गहो श्यओथननाम् अङ्गहँउश मङ्गदाइ ।
 क्षथ्रँम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ (चिहार बार)
 अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ (सँ बार)
 ता-वँ-उर्वीताम् हाइतीम् यज्मइदे ॥
 येञ्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वङ्गहो ।
 मङ्गदो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योङ्गहाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ २३ ॥

हा ३२

ज्ञोत्र:-

अख्याचा ख्वअेतुश यासत् । अह्या वँरँजँनम् मत् अइर्यम्ना ।
 अह्या दअेवा मन्नी मनोइ । अहुरह्या उर्वीज्मा मङ्गदो ।
 थ्वोइ दूतोङ्गहो ओङ्गहामा । तँग् दारयो योइ वो दइविषँती ॥१॥
 अओङ्गव्यो मङ्गदो अहुरो । सारँम्नो वोहू मनङ्गहा ।
 क्षथ्रात् हचा पइती-अओत् । अषा हुश-हखा ख्वँन्वाता ।
 स्पँताम् वँ आर्मइतीम् । वडुहीम् वरँमइदी^२ हा नँ अङ्गहत् ॥ २ ॥
 *अत् यूश दअेवा वीस्पोङ्गहो । अकात् मनङ्गहो स्ता चिथ्रम् ।

Hā 32

(2) 1. West, Mills, TDA: पइति-अओत् 2. West & TDA: वरँमइदे,
 Mills: वरँमइदे.

(3) *As noted in the previous chapter, the ज्ञोत्र crushes the Haoma twigs during the recital of stanzas 3-6 and rings a bell from the 7th onwards.

यस्चा वो मश् यज्जते' । द्रूजस्चा पइरिमतोइश्चा ।
 श्यओमोम् अइपी दइविताना । याइश् अस्रूदम् बूम्यो हप्तइथे' ॥ ३ ॥
 याअत्' यूश् ता फ्रमीमथा' । या मश्या अचिस्ता द२तो ।
 वक्ष२ते' द२वो-ज्जुस्ता । वइहैउश् सीज्यम्ना मनइहो ।
 मज्दो अहुरह्या ख्रतैउश् । नस्य२तो अषाअत्चा ॥ ४ ॥
 ता द२वन्नओता' मषीम् । हुज्यातोइश् अम२रतातस्चा ।
 ह्यत्' वो अका मनइहा । यै२ग् द२वै२ग् अकस्चा मइन्युश् ।
 अका श्यओथनम् वचइहा । या फ्रचिनस् द्रैग्व२तम् क्षयो ॥ ५ ॥
 पोउरू-अनेनो' अ२नाक्षता । याइश् स्रावयेइते' येज्जी ताइश् अथा ।
 हाता-मराने अहुरा । वहिस्ता वोइस्ता मनइहा ।
 थ्वह्वी वै' मज्दा क्षथोइ । अषाइचा' सैइहो' वीदोम् ॥ ६ ॥
 अ२षोम् अ२नेनइहोम् । न२चेत् वीद्वो अओजोइ' हाद्रोया ।
 या जोया सैइहइते' । याइश् स्रावी ख्वअेना अयइहा ।
 य२षोम् तू अहुरा । इरिख्तम्' मज्दा व२दिस्तो अही ॥ ७ ॥
 अ२षोम् अ२नेनइहोम् । वीवइहुषो स्रावी यिमस्चीत् ।
 यै मश्यै२ग् चि२नुषो । अह्वार्कै२ग् गाउश् वगा ख्वार्मनो ।
 अ२षोम्चीत् आ अह्वी । थ्वह्वी मज्दा वीचिथोइ अइपी ॥ ८ ॥
 दुश्-सस्तिश् स्रावो मोर२दत् । ह्वो ज्यातैउश् सैइहनाइश्' ख्रतूम् ।
 अपो मा ईस्तीम् अपय२ता । व२र२धोम् हाइतीम् वइहैउश् मनइहो ।
 ता उख्धा मइन्यैउश्' मह्या । मज्दा अषाइचा यूष्मइव्या ग२र२जे' ॥ ९ ॥

(3) 1 West & TDA यज्जते 2 West & TDA हप्तइथे (4) 1. Mills
 यत्, West, Sp, Geld, TDA यात् 2 West & TDA फ्रमे मथा, Sp. फ्रह्वी मथा
 3. West & TDA : वक्ष२ते (5) 1 West, Mills, TDA. द२वन्नओता 2 West &
 TDA व्यत् (6) 1 West, Mills, TDA. पओउरू-अनेनो 2. Sp स्रावयेइते,
 Geld स्रावयेइती 3. West & TDA वी 4. West, Sp, Mills, TDA. अष२चे
 5 West, Sp, Geld, Mills, TDA सै२गहो (7) 1 West & TDA : आओइ,
 Geld-Mss. अओजो 2. Geld, Sp, Mills सै२गहइते, West & TDA : सै२गहइते
 3 West, Sp, TDA अ२रिख्तम् (8) 1 West & TDA मष्यै२ग् (9) 1. Geld.
 सै२गहनाइश् 2. West, Sp, Geld, TDA : म२न्यैउश् 3. West & TDA ग२र२जे.

हो मा ना स्रवो मोरँदत् । यँ अचिश्तम् वअेनइहे' अओगँदा ।
 गाँम् अषिब्या ह्वरँचा । यस्चा दार्थँग् द्रँग्वतो ददात् ।
 यस्चा वास्त्रा वीवापत् । यस्चा वदरँ वोइज्जदत् अषाउने ॥ १० ॥
 तअेचीत् मा मोरँदँन्' ज्योतूम् । योइ द्रँग्वतो मज्जिगीश् चिकोइत्तँरँश् ।
 अडुहीश्चा' अइहस्चा । अपयेइती रअेखँनइहो' वअेदँम् ।
 योइ वहिस्तात् अषाउनो' । मज्जदा रारँश्याँन्' मनइहो ॥ ११ ॥
 या रोइहयँन् स्रवइहा । वहिस्तात् श्यओथनात् मरँतानो ।
 अअेइब्यो मज्जदो अका म्रओत् । योइ गँउश् मोरँदँन्' उर्वाक्ष-उख्ती ज्योतूम् ।
 याइश् ग्रँह्मा' अषात् वरता । करपा क्षथ्रँम्चा ईषनाँम् द्रुजँम् ॥ १२ ॥
 या क्षथ्रा ग्रँहो' हीषसत् । अचिश्तह्या दँमाने' मनइहो ।
 अइहँउश् मरँस्तारो' अह्या । यअेचा मज्जदा जीगँरँज्जत्' कामे ।
 थ्रह्या मँथ्रानो दूतीम्' । यँ ईश् पात् दरँसात् अषह्या ॥ १३ ॥
 अह्या ग्रँहो' आ-होइथोइ' । नी कावयस्चीत् खतुश्' नी ददत् ।
 वरँचाहीचा' फ्रइदिवा' । ह्यत्' वीसँत्ता' द्रँग्वत्तँम् अवो ।
 ह्यत्'चा गाउश् जइद्याइ' म्रओई । यँ दूरओषँम् सओचयत् अवो ॥ १४ ॥
 अनाइश् आ वी-नँनासा' । या करपोतोस्चा कँवीतोस्चा ।
 अवाइश् अइवी' यँग् दइत्ती । नोइत् ज्यातँउश् क्षयम्नँग् वसो ।
 तोइ आब्या बइयोँत्ते । वइहँउश् आ दँमाने मनइहो ॥ १५ ॥

- (10) 1. West & TDA : वअेनइहे (11) 1 West & TDA मोरँन्दन्, Sp :
 मोरँदँन्, Mills. मोरँदन् 2. West, Sp, Mills, TDA. अइहँउश्चा 3. West, Sp,
 Mills, TDA. रअेखँनइहो 4 West, Sp, TDA अषओनो 5 West, Sp, TDA.
 रारँश्याँन् (12) 1. West, Mills, TDA. मोरँदँन्, Sp मोरँदँन् 2 Geld. गँरँह्या
 (13) 1. Geld: गँरँह्यो, Sp ग्रँह्यो 2 West & TDA. दँमाने 3. Geld. मरँस्तारो
 4. West & TDA. जी गँरँज्जत् 5. West, Sp, TDA दूतीम् (14) 1 Geld. गँरँह्यो
 2 West & TDA. आ होइ थ्रो, Sp आ होइ थ्रोइ 3. West, Sp, Mills, TDA खतुश्
 4. Sp & Geld वरँचो हीचा, West, Mills, TDA वरँचा हीचा 5. West, Sp,
 TDA फ्रइदिवा 6 West & TDA. ह्यात् 7. West, Sp, Mills, TDA. वीसँत्ता
 8. West, Sp, TDA. जिद्याइ (15) 1. Sp वी नँ नासा, Mills. वी नीनासा,
 West & TDA. वँ नीनासा 2. West, Sp, Mills, TDA अइपी.

हमैम् तत् वहिस्ताचीत् । यै उषुर्ये^१ स्यस्चीत् दह्या ।
 क्षयौस् मज्दा अहुरा । येह्या मा आइथिश्चीत्^३ ।
 वजेथा ह्यत्^४ अनेनइहे द्रैग्वतो । अँअँआनू^५ इश्यै^६ग् अइहया ॥ १६ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी-
 -

अह्या यासा नैमइहा । उस्तानजस्तो रफ्रध्रह्या ।
 मइन्यैउश् मज्दा पओउर्वीम् । स्पै^७तह्या अपा वीस्पै^८ग् श्यओथना ।
 वइहैउश् खतूम् मनइहो । या क्षनैवीषा गैउश्चा उर्वीनैम् ॥ (६ बार)
 यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा ।
 वइहैउश् दज्दा मनइहो श्यओथननाम् अइहैउश् मज्दाइ ।
 क्षथ्रैम्चा अहुराइ आ यिम् द्विगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ (चिहार् बार)
 अषैम् वोहू वहिश्तैम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्याइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषैम् ॥ (सँ बार)
 ख्वअेतुमइथ्यैम् हाइतीम् यज्मइदे ॥
 येव्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।
 मज्दो अहुरो वजेथा अषात् हचा ।
 योइहाम्चा तौस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ १७ ॥

~ ~ ~

(16) 1. Mills. वहिस्ताचीत् 2. West & TDA: उष्-उर्ये; Sp: उश् उर्ये 3. Geld अइथीश्, Sp.. आइथीश् 4. West & TDA. य्यत् 5. West & TDA: अँ अँ आ नू, Sp. अँ अँ आनू, Mills. अँअँआ नू 6. West, Sp, TDA. इश्यै^६ग्

हा ३३

जोत् -

यथाइश्' इथा वरषइते । या दाता अङ्गहँउश् पओउरुयेह्या ।
रतूश् इयओथना रज्जिस्ता । द्रँगवतअेचा ह्यत्तुचा' अषाउने ।
येह्याचा' हँम्-म्यासइते' । मियह्या याचा होइ आरँज्वा' ॥ १ ॥

अत्तु यँ अकँम् द्रँगवाइते । वचङ्गहा वा अत्तु वा मनङ्गहा ।
जस्तोइह्या वा वरषइती । वङ्गहाउ वा चोइथइते अस्तीम् ।
तोइ वाराइ रादँ-ती । अहुरह्या जओषे मङ्गदो ॥ २ ॥

यँ अषाउने वहिस्तो । ख्वअेतू वा अत्तु वा वरँज्जन्यो ।
अइर्यम्ना वा अहुरा । वीदोस् वा थ्वल्लङ्गहा गवोइ ।
अत्तु ह्यो अषह्या अङ्गहत् । वङ्गहँउश्चा वास्त्रे मनङ्गहो ॥ ३ ॥

*यँ थ्वत्तु मङ्गदा असुइतीम् । अकँम्चा मनो यज्जाइ अषा ।
ख्वअेतँउश्चा तरँमइतीम्' । वरँज्जनह्याचा' नज्जिदस्ताम् द्रुजँम् ।
अइर्यमनस्चा नदँ-तो । गँउश्चा वास्त्रात् अचिश्तँम् मन्तूम् ॥ ४ ॥

यस्ते वीस्पँ-मज्जिश्तँम् । सँरओषँम्' ज्वया अवङ्गहाने ।
अपानो दरँगो-ज्याइतीम् । आ क्षथ्रँम् वङ्गहँउश् मनङ्गहो ।
अषात् आ अरँज्जुश् पथो । यओषू मङ्गदो अहुरो षअेती ॥ ५ ॥
यँ जओता अषा अरँज्जुश्' । ह्यो मइन्यँउश्' आ वहिस्तात् कया ।-

Hā 33

(1) 1. West, Sp, Mills, TDA · यथा आइश् 2 West & TDA · व्यत्तुचा
3. West, Sp, TDA येह्याचा 4. West & TDA · हँम् यासइते, Sp. हँम्यासइते,
Mills · हँम्-यासइते, Geld-Mss · हँम् म्यासइते 5 West, Sp, Mills, TDA आ अरँज्वा.

(4) * The जोत् crushes the Haoma twigs during the recital of stanzas
4, 5 and 6 and the recital of stanzas 7, 8, 9 and 10 is accompanied by
ringing sounds like those of a bell.

1. West & TDA तरमइतीम् 2. West, Sp, TDA : वरँज्जनह्याचा
(5) 1. West, Sp, Mills, TDA · सओषँम् (6) 1. West, Sp, Mills, TDA :
अरँज्जुश् 2. West, Sp, Geld, TDA . मन्थँउश्.

अह्मात् अवा मनङ्गहा । या वॅरॅज्येइद्याइ^३ म२ता वास्त्र्या ।
 ता तोइ इज्याइ^४ अहुरा । मज्जदा दर्स्तोइश्चा हॅम्-पर्स्तोइश्चा ॥ ६ ॥
 आ^१ मा^१ आइदूम् वहिस्ता । आ ख्वइथ्याचा^२ मज्जदा दरॅपत्चा ।
 अषा वोहू मनङ्गहा । या सुये^३ परॅ मगाउनो^४ ।
 आविश् नो अ२तरॅ^५ हॅ२तू । नॅमख्वइतीश् चिथ्रो रातयो ॥ ७ ॥
 फ्रो मोइ फ्रवोइज्जदूम् अरॅथा । ता या वोहू श्यवाइ^१ मनङ्गहा ।
 यख्लम् मज्जदा क्षमावतो । अत् वा अषा स्तओम्या वचो ।
 दाता वॅ अमॅरॅतातोस्चा^२ । उतयूइती हउर्वतास्^३ द्रओनो ॥ ८ ॥
 अत् तोइ मज्जदा तैम् मइन्यूम् । अषओक्षय२तो सरॅद्ययो ।
 ख्वाथा मअथा मया । वहिस्ता वरॅतू मनङ्गहा ।
 अयो आरोइ^१ हाकुरॅनम्^२ । ययो हचि२ते^३ उर्वानो ॥ ९ ॥
 वीस्पो स्तोइ हुजीतयो । यो ज्जी ओइहरे^१ योस्चा हॅ२ती ।
 योस्चा मज्जदा ववइ२ती । थ्वह्वी हीश् ज्ञओषे आवझोह्वा ।
 वोहू उक्ष्या मनङ्गहा । क्षथा अषाचा उस्ता तनूम् ॥ १० ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

[§ शिकश्त गना-मइन्यो बर् आहॅमन् लॅऑनत् सद-हजार् बार]

यै सॅविश्तो अहुरो । मज्जदोस्चा आर्मइतिश्चा ।
 अषम्चा फ्रादत्-गअथैम् । मनस्चा वोहू क्षथैम्चा ।
 स्रओता मोइ मॅरॅज्जदाता मोइ । आदाइ कव्वाइचीत् पइती ॥ ११ ॥ (सॅ बार)

3. West, Sp, TDA · वॅरॅज्जिद्याइ 4 West, Sp, TDA : इज्या (7) 1. Kanga. आ-मौम् 2 West, Sp, Mills, TDA. ख्वअथ्याचा 3. West & TDA : सुये 4. West, Sp, TDA : मगाउनो 5. West, Sp, Mills, Geld, TDA : अ२तरॅ (8) 1. West, Sp, TDA षवाइ 2. West & TDA · अमॅरॅतातस्चा, Sp & Mills. अमॅरॅततोस्चा 3. West, Sp, TDA : हउर्वतो (9) 1. Geld & Mills · अरोइ 2. West & TDA · हा-कुरॅनम् 3 West & TDA. हचइ२ते, Sp हचइ२ते (10) 1. West & TDA : ओइहरे.

§ The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bāz).

उस् मोइ उज्जारेण्वा अहुरा । आर्मइती तँवीषीम् दस्वा ।
 स्पँनिश्ता मइन्यू मज्झदा । वड्हूया ज़वो आदा ।
 अषा हज्जो अँमवत् । वोहू मनइहा फ़सँरतूम्' ॥ १२ ॥
 रफ़्ध्राइ वोउरु-चषाने । दोइषी मोइ या वँ अबिफ़्रा ।
 ता क्षध्रह्या अहुरा । या वड्हँउश् अषिश् मनइहो ।
 फ़ो स्पँता आर्मइते । अषा दअेनो फ़दक्षया ॥ १३ ॥
 अत् राताँम् ज़रथुश्चो । तन्वस्चीत् ख्वख्यो उश्तनँम् ।
 ददाइती पउर्वतातँम् । मनइहस्चा वड्हँउश् मज्झाइ' ।
 श्यओथनह्या अषाइ' याचा । उख्वख्योचा सँरओषँम्^३ क्षथँम्चा ॥ १४ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अह्या यासा नँमइहा । उस्तानजस्तो रफ़्ध्रह्या ।
 मइन्यँउश् मज्झदा पओउर्वीम् । स्पँतह्या अषा वीस्पँग् श्यओथना ।
 वड्हँउश् स्रतूम् मनइहो । या क्षनँवीषा गँउश्चा उर्वानँम् ॥ (६ बार)
 यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा ।
 वड्हँउश् दज्झदा मनइहो श्यओथननॉम् अड्हँउश् मज्झाइ ।
 क्षथँम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुब्बो ददत् वास्तारँम् ॥ (चिहार् बार)
 अषँम् वोहू वहिश्तँम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्याइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषँम् ॥ (सँ बार)
 यथाइशिथॉम् हाइतीम् यज्मइदे ॥
 येअहे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वड्हो ।
 मज्झाओ अहुरो वअेथा अषात् हचा ।
 योइहॉम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ १५ ॥

~~~~~

(12) 1. Geld: फँसँरतूम्; West & TDA: फँसरतूम् (14) 1. West, Sp,
 TDA: मज्झदा 2. West, Sp, TDA: अषा 3. West, Sp, Mills, TDA: सँरओषँम्.

हा ३४

ज्ञोत्र-—

या श्यओथना या वचङ्गहा । या यस्ना अमॅरततातैम् ।
 अषैम्चा तअेइव्यो दाओङ्गहा । मज्झदा क्षथ्रैम्चा हउर्वतातो ।
 अओषाँम् तोइ अहुरा । अँह्वा पोउरुत्तैमाइश' दस्ते ॥ १ ॥
 अत्तुचा ईतोइ मनङ्गहा । मइन्यैउरुचा' वङ्गहँउश' वीस्पा दाता ।
 स्पँतख्याचा नॅरँश श्यओथना । येह्वा उर्वा अपा हचइते ।
 पइरि-गइथे' क्षमावतो । वङ्गे मज्झदा गरोवीश' स्तूताँम् ॥ २ ॥
 अत्तु तोइ म्यज्जँम् अहुरा । नॅमङ्गहा अषाइचा दामा ।
 गअेथो वीस्पाओ आ क्षथ्रोइ । यो वोहू थओस्ता मनङ्गहा ।
 आरोइ जी हुदोङ्गहो । वीस्पाइश मज्झदा क्षमावस्स सवो* ॥ ३ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी -

अत्तु तोइ आत्रैम्' अहुरा । अओजोङ्गह्वँतैम् अपा उँसैमही^२ ।
 असीशतैम्^३ अँमवँतैम् । स्तोइ^४ रपँते^४ चित्रा-अवङ्गहँम् ।
 अत्तु मज्झदा दइविण्यँते । जस्ताइस्ताइश दँरस्ता अनेनङ्गहँम् ॥ ४ ॥

ज्ञोत्र:-

कत्तु वै क्षथ्रैम् का ईस्तीश । श्यओथनाइ' मज्झदा यथा वो^२ हङ्गमी^३ ।
 अषा वोहू मनङ्गहा । थायोइघाइ द्रिगूम् यूष्माकैम् ।
 परँ वो वीस्पाइश परँ वओखँमा । दओवाइश्चा खप्पस्त्राइश' मइयाइश्चा ॥५॥

Hā 34

(1) 1. West, Mills, TDA पओउरुत्तैमाइश (2) 1. Geld. मइन्युश्चा वङ्गहुश
 2. Geld & Mills. पइरिगअेथे, West & TDA. पइरँ-गअेथे, Sp. पइरी गअेथे; Geld-
 Mss: पइरि गाइथे 3. West, Sp, Mills, TDA: गरोइविश.

(3) *At this stage, the रास्पी receives the sacramental *Chalice* from the ज्ञोत्र and takes it to the Fire-Altar, puts incense on the Fire and brings back the container to the ज्ञोत्र. This is to indicate the offering of the sacred mixture to the Fire-Deity.

(4) 1. West & TDA. आतरैम् 2. West & TDA. उँसैमही 3. Geld:
 असीशतैम्; Geld-Mss. असीशतैम् 4. West, Sp, TDA स्तोइ-रपँतैम् (5) 1 West,
 Mills, TDA. श्यओथनाइश 2. Geld: वा 3. West, Sp, Mills, TDA. अह्मी;
 Geld. हङ्गी 4. West, Sp, TDA खप्पस्त्रा.

येज्ञी अथा स्ता हइथीम् । मज्झदा अषा वोहू मनइहो ।
 अत् तत् मोइ दक्षत्तम् दाता । अह्या अइहँउश वीस्पा मअेथा ।
 यथा वो यज्जमन्त्वा । उवाइघो स्तवस् अयेनी पइती ॥ ६ ॥
 कुथा तोइ अरुद्रा मज्झदा । योइ वइहँउश वअेदम्ना मनइहो ।
 सँइहूश रअेखनो अस्पँचीत् । साद्राचीत् चस्त्रयो उषँउरु ।
 नअेचीम् तैम् अन्यैम् यूष्मत् । वअेदा अषा अथा नो थ्राज्दम् ॥ ७ ॥
 ताइश ज्ञी नो इयओथनाइश व्येते । यअेषू अस् पइरी पोउरुव्यो इथ्येजो ।
 ह्यत् अस् अओजो नाइघोइहम् । थ्वह्या मज्झदा अस्ता उवातह्या ।
 योइ नोइत् अषम् मइन्यता । अअेइव्यो दूइरे वोहू अस् मनो ॥ ८ ॥
 योइ स्पँताम् आर्मइतीम् । थ्वह्या मज्झदा वरँखाम् वीदुषो ।
 दुश-इयओथना अवज्जत्त । वइहँउश अँविस्ती मनइहो ।
 अअेइव्यो मश अषा स्यज्दत् । यवत् अह्यत् अउरुना रुप्रस्त्रा ॥ ९ ॥
 अह्या वइहँउश मनइहो । इयओथना वओचत् गरँवाम् हुस्त्रतुश ।
 स्पँताम्चा आर्मइतीम् । दामीम् वीद्रो हियाँम् अषह्या ।
 ताचा वीस्पा अहुरा । थ्वह्या मज्झदा क्षथोइ आ वोयथा ॥ १० ॥
 अत् तोइ उवे हउवोस्चा । ख्वरँथाइ आ अमँरततोस्चा ।
 वइहँउश क्षथा मनइहो । अषा मत् आर्मइतिश वक्षत् ।
 उतयूइती तँवीषी । ताइश आ मज्झदा वीद्वअेषाँम् थ्वोइ अही ॥ ११ ॥
 कत् तोइ राज्जरे कत् वषी । कत् वा स्तूतो कत् वा यस्त्रह्या ।
 सूइघाइ मज्झदा फ्रावओचा । या वीदायात् अषीश राण्णाम् ।
 सीषा नो अषा-पथो । वइहँउश ख्वअेतँग् मनइहो ॥ १२ ॥

(6) 1. Geld-Mss : यज्जमन्त्वा (7) 1. Geld & Mills : वअेदना 2. West, Sp, Geld, Mills, TDA : सँइहूश 3. West, Mills, TDA : रअेखनो (8) 1. West & TDA व्येते; Sp. व्येते, Mills : वयस्ती 2. West & TDA : ह्यत् 3. Geld : अओज्यो (9) 1. West, Sp, TDA मष (10) 1. West, Sp, TDA : गरँवाम् (11) 1. Sp, Geld, Mills. वक्षत्, West & TDA : वखिश्त् (12) 1. West, Sp, Mills, TDA : वै दायात् 2. Geld-Mss : अशिश्.

तैम् अद्वानम् अहुरा । यैम् मोइ प्रओश् वड्हैँउश् मनइहो ।
 दअेनो सओश्यँतौम् । या हू-कैरँता^१ अषाचीत्^२ उर्वाक्षत् ।
 ह्यत् चिविस्ता^३ हुदाव्यो^४ । मीज्देम् मज्दा येह्या तू दथ्रम् ॥ १३ ॥
 तत् ज़ी मज्दा वइरीम् । अस्त्वइते उस्तानाइ दाता ।
 वड्हैँउश् श्यओथना मनइहो । योइ ज़ी गैउश् वरँज्ने अज्यो ।
 क्षमाकौम् हुचिस्तीम् अहुरा । स्त्रतैँउश् अषा फ़ादो वरँज्ना ॥ १४ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी -

मज्दा अत् मोइ वहिस्ता । स्रवोस्चा श्यओथनाचा वओचा ।
 ता तू वोहू मनइहा । अषाचा इषुदेम् स्तूतो ।
 क्षमाका क्षथा अहुरा । फ़रषैँम्^५ वस्त्रा हइथ्यैँम् दाओ अहूम् ॥ १५ ॥ (चिहार बार)
 अह्या यासा नमइहा । उस्तानज्स्तो रफ़्थ्रह्या ।
 मइन्यैँउश् मज्दा पओउर्वीम् । स्पैँतह्या अषा वीस्पैँग् श्यओथना ।
 वड्हैँउश् स्त्रतूम् मनइहो । या क्षनेँवीषा गैउश्चा उर्वानिम् ॥ (६ बार)
 यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा ।
 वड्हैँउश् दज्दा मनइहो श्यओथननाँम् अड्हैँउश् मज्दाइ ।
 क्षथ्रम्चा अहुराइ आ यिम् द्विगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ (चिहार बार)
 अपैँम् वोहू वहिश्तैँम् अस्ती ।
 उस्ता अस्ती उस्ता अह्याइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिस्ताइ अपैँम् ॥ (सँ बार)
 या-श्यओथनाँम् हाइतीम् यज्मइदे । अहुनवइतीम् गाथौम् अषओनीम्
 अषहे रतूम् यज्मइदे । अहुनवइत्यो गाथयो हँदाता यज्मइदे ॥
 येज्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।
 मज्दो अहुरो वओथा अषात् हचा ।
 योइहौँम्चा तौँस्चा तौँस्चा यज्मइदे ॥ १६ ॥

(13) 1. West & TDA: सओष्यँतौम् 2. Geld & Mills हू-कैरँता
 3. West, Sp, Mills, TDA. अषात्चीत् 4. West, Sp, TDA: चैविस्ता हुदाव्यो;
 (15) 1. West & TDA: फ़रषैँम्, Sp. फ़रषीम्; Mills. फ़रषीम्.

यस्न हप्तइहाइति

हा ३५

जोत् उ रास्पी-

अहुरम् मज्दाम् अषवनेम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे । अमेषा स्पेता हुक्षथा
हुधोइहो यज्ञमइदे । वीस्पोम् अषओनो स्तीम् यज्ञमइदे मइन्येवीम्चा' गअथ्याम्चा
वरेंजा वइहँउश् अषहे वरेंजा दअनेयो वइहुयो माज्दयस्त्रोइश् ॥ १ ॥

हुमतनोम् हूश्तनोम् हूरश्तनोम् यदचा अन्यदचा वरेंज्यमनोम्चा वावरें-
जननोम्चा मही अइवी-जस्तारो नअनेअस्तारो यथना वोहुनोम् मही ॥ २ ॥ (डु बार)

जोत्:-

तत् अत् वइरीमइदी' अहुरा' मज्दा अषा स्तीरा ह्यत् ई मइनिमदिचा
वओचोइमाचा वरेंजिमाचा' या हाताम् श्यओथननोम् वहिस्ता ख्यात् उवोइव्या
अहुव्या ॥ ३ ॥

गवोइ अदाइश् ताइश् श्यओथनाइश् याइश् वहिस्ताइश् फ्रअश्यामही'
रामाचा वास्त्रोम्चा दज्द्याइ सुरुन्वतस्चा असुरुन्वतस्चा क्षयत्तस्चा अक्षयत्तस्चा
॥ ४ ॥

हुक्षथ्रोतमाइ वात्' क्षथ्रम् अह्यत् ह्यत् अइवी ददमहिचा चीष्महिचा
हौमहिचा' ह्यत् मज्दाइ अहुराइ अषाइचा वहिस्ताइ ॥ ५ ॥ (सँ बार)

यथा आत् उता ना वा नाइरी वा वओदा हइथीम् अथा हत् वोहू तत्
अँअआदू' वरेंज्योतूचा ईत् अह्माइ फ्रचा वातोयोतू' ईत् अअइव्यो योइ ईत् अथा
वरेंज्यान् यथा ईत् अस्ती ॥ ६ ॥

YASNA HAPTANĤĀITI

Hā 35

The Yasna Haptanhāiti is composed of the seven chapters 35-41 to which chapter 42 is added as concluding prayers.

(1) 1. West, Sp, TDA मइन्येवीम्चा (3) 1. West & TDA वइरीमइदे,
Sp वइरिमइदे 2. West, Sp, TDA अहुर 3. West & TDA. वरेंजिमाचा, Sp
वरेंजिमाचा (4) 1. West, Sp, TDA. फ्रअश्यामही (5) 1. West, Sp, TDA
वा अत् 2. West, Sp, TDA हौमहिचा (6) 1. West & TDA. अँ अँ आदू,
Sp: अँ अँ आदू 2. West & TDA. वातोयोतू.

अहुरह्या ज्ञी अत् वै मज्दो यस्मँचा वस्मँचा वहिश्तम् अमँह्यइदी
गँउश्चा वास्मँ । तत् अत् वै वँरँज्यामही फ्रचा वातँयामही या तँ इसामइदे ॥ ७ ॥

अषह्या आअत् सइरी^२ अषह्या वँरँजँने^३ कह्याइचीत् हाताम् जीजिषँम्
वहिश्ताम् आदा उवोइव्या अहुव्या ॥ ८ ॥ (६ बार)

इमा आत् उव्वा वचो अहुरा^१ मज्दा अषम् मइन्या^२ वहेह्या फ्रवओचामा ।
थ्वाँम् अत् अओषँम् पइत्यास्तारँम्चा फ्रदक्ष्तरँम्चा ददँमइदे ॥ ९ ॥

अषाअत्चा हचा वड्हँउश्चा मनड्हो वड्हँउश्चा क्षथात् स्तओताइश्
थ्वात्^१ अहुरा स्तओतोइव्यो अइवी उव्वा थ्वात्^२ उव्वोइव्यो यस्वा थ्वात्^३
यस्वोइव्यो ॥

येवहे हाताम् आअत् येस्ते पइती वड्हो ।

मज्दो अहुरो वओथा अषात् हचा ।

योड्हँम्चा तँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ १० ॥

~~~~~

हा ३६

ज्ञोत्.-

अह्या थ्वा आथो वँरँजँना पओउरुये पइरी-जसामइदे^१ मज्दा अहुरा थ्वा
थ्वा मइन्यु स्पँनिश्ता यँ आ अष्ठितश् अह्याइ यँम् अष्ठतोयोइ^२ दोड्हे ॥ १ ॥

उवाँजिश्तो ह्वो नो^१ याताया^२ पइती-जम्यो^३ आतरँ मज्दो अहुरह्या
उवाँजिश्तह्या उवाँज्या^४ नाँमिश्तह्या नँमड्हो नो मज्जिश्ताइ योड्हँम् पइती-
जम्यो ॥ २ ॥

(8) 1. Sp. अत् 2 West & TDA सइरे 3. West & TDA : वँरँजँने

(9) 1 West, Sp, TDA अहुर 2 West, Sp, TDA मनया, Geld मन्या

(10) 1 West, Sp, TDA थ्वा.

Hā 36

(1) 1. West, Sp, TDA पइरि-जसा^० 2 West & TDA . अष्ठतोयो (2) 1.

West, Sp, TDA . ना या ताया 2. West, Sp, TDA . पइति-जम्यो 3. West &

TDA : उवाँज्या.

आतर्श वोइ मज्दो अहुरद्या अही मइन्यैउश' वोइ अद्या स्पैनिश्तो अही
ह्यत् वा तोइ नामनाम् वाजिश्तम् आतरं मज्दो अहुरद्या ता थ्वा पइरी-जसामइदे' ॥ ३ ॥

वोहू थ्वा मनइहा वोहू थ्वा अषा वइहुयो थ्वा चिस्तोइश् श्यओ-
थनाइश्चा वचैवीश्चा पइरी-जसामइदे ॥ ४ ॥

नमख्यामही इषूइद्यामही थ्वा मज्दा अहुरा । वीस्पाइश् थ्वा हुमताइश्
वीस्पाइश् हूस्ताइश् वीस्पाइश् ह्वस्ताइश् पइरी-जसामइदे ॥ ५ ॥

स्रअेश्ताम् अत् तोइ कंइर्पैम् कंइर्पांम् आवअेदयमही मज्दा अहुरा इमा
रओचो वरंजिश्तम् वरंजिमनाम्' अवत् यात् ह्वै अवाची ॥

येअहे हाताम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।

मज्दो अहुरो वअेथा अषात् हचा ।

योइहाम्चा तास्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ ६ ॥

~~~~~

हा ३७

जोत् -

इथा आत् यज्मइदे अहुरम् मज्दाम् यै गांम्चा अषम्चा दात् अपस्चा
दात् उर्वरोस्चा वडुहीश् रओचोस्चा दात् बूमीम्चा वीस्पाचा वोहू ॥ १ ॥

अद्या श्रथाचा मज्जनाचा ह्वपइहाइश्चा' तैम् अत् यस्ननाम् पउर्वताता
यज्मइदे योइ गैउश् हचा श्येइस्ती' ॥ २ ॥

तैम् अत् आहूर्या नामैनी मज्दा-वरा' स्पैतोतैमा' यज्मइदे । तैम् अद्या-
काइश् अज्दवीश्चा' उस्तानाइश्चा यज्मइदे । तैम् अषओनाम्' फ्रवषीश् नरांम्चा
नाइरिनांम्चा यज्मइदे ॥ ३ ॥

(3) 1. Geld मइन्युश 2. West & TDA श्यत् 3. Geld, West, Sp,
TDA · पइरी-जसा° (6) 1. West, Sp, TDA वरंजिमनाम्.

Hā 37

(2) 1 Geld · ह्वपइहाइश्चा 2. West & TDA · श्यस्ती (3) 1 Geld-
Mss: मज्दा अहुरा 2. West & TDA स्पैतोतैमा 3. Geld-Mss. अज्दवीश्चा
and अज्दवीश्चा 4. Geld: अषाउनांम्.

अषम् अत् वहिश्तेम् यज्ञमइदे ह्यत् स्रजेष्टम् ह्यत् स्पँत्तम् अमषम् ह्यत्
रओचोइह्यत्' ह्यत् वीस्पा वोहू ॥ ४ ॥

वोहूचा' मनो यज्ञमइदे वोहूचा' क्षथम् वडुहीम्चा दअेनाम् वडुहीम्चा
प्रसरतूम् वडुहीम्चा आर्मइतीम् ॥

येञ्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वड्हो ।

मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा ।

योइहोम्चा तास्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

हा ३८

ज्ञोत्-
~~~~~

इमाँम् आअत् ज्ञाँम् गेनावीश् हथा यज्ञमइदे या नो वरइती योस्चा
तोइ गेनो अहुरा' मज्दा अषात् हचा वइर्यो तो यज्ञमइदे ॥ १ ॥

ईजो यओश्तयो फ्रस्तयो' आर्मतयो वडुहीम् आवीश् अषीम् वडुहीम्
ईषम् वडुहीम् आज्ञइतीम् वडुहीम् फ्रसस्तीम् वडुहीम् पारँदीम्' यज्ञमइदे ॥ २ ॥

अपो अत् यज्ञमइदे मअेकइँतीश्चा हँवइँतीश्चा फ्रवज्जइहो अहुरानीश्
अहुरया हवइहो' हुपरँथोस्चा वो ह्योज्जथोस्चा हूश्नाथोस्चा उवोइव्या
अहुव्या चगेमा ॥ ३ ॥

ऊइती' या वै वडुहीश्' अहुरो मज्दो नामाँन्' ददात् वड्हुदो ह्यत्
वो ददात् ताइश् वो यज्ञमइदे ताइश् प्रयोमही' ताइश् नमयामही ताइश्
इषूइयामही ॥ ४ ॥

अपस्चा वो अजीश्चा वो मातराँस्चा' वो अगँन्यो द्विगुदायइहो'

(4) 1. Geld. रओचोइह्यत् (5) 1. Geld, West, TDA वोहुचा.

Hā 38

(1) 1. West, Sp, TDA अहुर (2) 1. West, Sp, TDA. फ्रस्तयो
2. Geld: परँदीम्; West, Sp, TDA: परँदीम् (3) 1. Geld. हवपइहो
(4) 1. West, Sp, TDA ऊइती 2 West & TDA वड्हँउश् 3. Geld नामाँ,
Sp नामाँम् 4. West & TDA: फ्रयोन्मही (5) 1. Geld: मातराँश्चा 2 West &
TDA: द्वैयु°, Sp: दरेणु°.

वीस्पो-पइतीश् अवओचामा^१ वहिस्तो स्रअस्तो अवा वै वडुहीश् रातोइश् दरंगो-
वाज़ाउश् नाष् पइती-व्यादो पइती-सै-दो मातरो जीतयो ॥

येवहे हाताम् आअत् येस्ते पइती वड्हो ।

मज्दो अहुरो वओथा अषात् हचा ।

योइहाम्चा तौस्चा तोस्चा यज़मइदे ॥ ५ ॥

हा ३९

जोतः-

इथा आत् यज़मइदे गैउश् उर्वानम्चा तषानम्चा अह्माकै-ग् आअत्
उरुनो पसुकनाम्चा योइ नो जीजिषे-ती यअेइव्यस्चा तोइ आ यअेचा अअेइव्यो
आ अइहन् ॥ १ ॥

दइतिकनाम्चा अइद्यूनम् ह्यत् उरुनो यज़मइदे । अषओनाम्^१ आअत्
उरुनो यज़मइदे कुदो-ज़ातनाम्चीत् नराम्चा नाइरिनाम्चा यअेषाम् वहेहीश् दअेनो
वनइ-ती वा वै-ग्हन्^२ वा वओनरै^३ वा ॥ २ ॥

आत् इथा यज़मइदे वड्हूश्चा ईत् वडुहीश्चा ईत् स्प-तै-ग् अमेषै-ग्
यवअेज्यो यवअेस्वो योइ वड्हैउश् आ मनइहो श्येइ-ती^१ योस्चा ऊइती^२ ॥ ३ ॥

यथा तू ई अहुरा^१ मज्दा मै-ग्हाचा^२ वओचस्चा दोस्चा वरश्चा या
वोहू अथा तोइ ददमही अथा चीष्मही अथा थ्वा आइश् यज़मइदे । अथा नैम-
ख्यामही अथा इषूइयामही थ्वा मज्दा अहुरा ॥ ४ ॥ (डु बाः)

वड्हैउश् ख्वअेतैउश् ख्वअेताता वड्हैउश् अषह्वा थ्वा पइरी-जसामइदे
वड्हुयो प्रसैरत्वो^१ वड्हुयो आर्मतोइश् ॥

3. West & TDA आवओचामा; Sp अवोचामा.

Hā 39

- (2) 1. Geld अषाउनोम् 2. West, Sp, TDA वैडहैन् 3 West, Sp,
TDA वओनरै (3) 1 West, Sp, TDA श्येइ-ती 2 West, Sp, TDA : उइती
(4) 1. West, Sp, TDA अहुर 2. West & TDA मैग्हाचा (5) 1. Geld
प्रसैरत्वो.

येञ्हे हातांम् आअत् येस्ते पइती वङ्हो ।
 मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योङ्हाम्चा ताँस्चा तोस्चा यजमइदे ॥ ५ ॥

हा ४०

जोतः-

आहू अत् पइती' अदाहू
 मज्दा अहुरा मज्दाम्चा
 बूइरिचा कॅरष्वा राइती तोइ
 खपइती' अहत् हत् अइषी ।

हत् मीज्दम् मवअथम् फ़ददाथा दअेनाव्यो मज्दा अहुरा ॥ १ ॥

अह्या ह्यो नै दाइदी अह्याइचा अहुये मनख्याइचा तत् अह्या या तत्
 उपा-जम्यामा तवचा हख्मा अषख्याचा वीस्पाइ यवे' ॥ २ ॥

दाइदी अत् नॅरॉश मज्दा अहुरा
 अषओनो' अष-चिनङ्हो
 अइद्यूश वास्वयैग् दरंगाइ
 ईज्याइ' बॅज्वइते' हखमइने'
 अह्यइव्या' अह्या' रफ़नङ्हो' ॥ ३ ॥

अथा ख्वअेतूश अथा वॅरज्जैना अथा हख्मॉ ख्यात् याइश हिञ्चमइदे अथा
 वै उता ख्यामा मज्दा अहुरा अषवनो अँरँया' इस्तम् राइती ॥

येञ्हे हातांम् आअत् येस्ते पइती वङ्हो ।
 मज्दो अहुरो वअथा अपात् हचा ।
 योङ्हाम्चा ताँस्चा तोस्चा यजमइदे ॥ ४ ॥

Hā 40

(1) 1. West, Sp, TDA पइति 2. West & TDA · ख-पइती (2) 1.
 West & TDA · यवे (3) 1 Geld अषओनो 2 West, Sp, TDA · ईजाइ
 3 Sp. बॅज्वइती 4. Sp हख्मइने 5 West, Sp, TDA अह्यइव्याचा 6. Sp:
 अह्याइ 7 West, Sp, TDA: रफ़नङ्हो (4) 1 West, Sp, TDA: अँरँया.

य....८

हा ४१

ज्ञोत्र -

स्तूतो गरो वक्ष्मं अहुरा इ मज्झा इ अषा इचा वहिस्ता इ ददमहीचा^१
चीष्महीचा^१ आचा आवअेदयमही ॥ १ ॥

वोहू क्षथ्रं तो इ मज्झा अहुरा अपअेमा वीस्पा इ यवे । हुक्षथ्रस्तू नै ना
वा नाइरी वा क्षअेता उवोयो अइहो हातांम् हुदास्तमा ॥ २ ॥

हुमाईम् थ्वा ईजीम्^१ यजतंम् अपइहाचिम् ददमइदे । अथा तू नै गयस्चा
अस्तंतोस्चा ख्यो उवोयो अइहो हातांम् हुदास्तमा ॥ ३ ॥ (दु बार)

हनअेमाचा ज्ञअेमाचा मज्झा अहुरा थ्वक्षी रफ्नही^१ दरंगाया^२
अअेवाचा थ्वा अमवतस्चा बुयमा । रपोइश्चा तू नै दरगंम्चा उस्ताचा हातांम्
हुदास्तमा ॥ ४ ॥

थ्वोइ स्तओतरस्चा मॉथ्रनस्चा अहुरा^१ मज्झा अओगमदअेचा उस्म-
हीचा^१ वीसामदअेचा । ह्यत्र^३ मीज्दंम् मवअेथंम् प्रददाथा दअेनाव्यो मज्झा
अहुरा ॥ ५ ॥ (दु बार)

अद्या ह्यो नै दाइदी अह्माइचा अहुये मनख्याइचा^१ तत्र अद्या या तत्र
उपा-जम्यामा तवचा सरंम् अषख्याचा वीस्पा इ यवे^२ ॥ ६ ॥

येज्हे हातांम् .. .... तास्चा यजमइदे ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी -

हुमतनॉम् हूस्तनॉम् ह्रस्तनॉम् यदचा अन्यदचा वरंज्यमननॉम्चा वारं-
जननॉम्चा मही अइवी-जरतारो नअेनअेस्तारो यथना वोहुनॉम् मही ॥ (दु बार)

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा ।

Hā 41

- (1) 1. Geld, West, Sp ददमहिचा चीष्महिचा (3) 1 West, Sp, TDA .
ईजंम् (4) 1. West Sp, TDA रफ्नही 2. Geld दरंगायाउ (5) 1 West, Sp,
TDA अहुर 2 Geld, Sp, West, TDA : उस्महिचा 3 West & TDA य्यत्र
(6) 1. TDA : मनख्याचा 2. West & TDA . यवे, Sp, यअेवे.

वङ्गहँउश् दङ्गदा मनङ्गहो श्यओथननाँम् अङ्गहँउश् मङ्गदाइ ।
 क्षत्रेम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ (चिहार् बार)
 अपेम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अपेम् ॥ ७ ॥ (सँ बार)
 यस्तेम् खरम् हप्तङ्गहाइतीम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्जमइदे ॥
 येञ्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वङ्गहो ।
 मङ्गदो अहुरो वओथा अपात् हचा ।
 योङ्गहँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ ८ ॥

हा ४२

ज्ञोत् -

यज्जमइदे वै अमेषा स्पँता यस्ते हप्तङ्गहातोइश् हँदाता । अपाँम्चा
 खो यज्जमइदे अपाँम्चा परेतूश् यज्जमइदे । पथाम्चा वीचरनो यज्जमइदे पथाम्चा
 हँजमनो यज्जमइदे ॥ १ ॥

गइरीश्चा अफ्रश्तचिनो यज्जमइदे वइरीश्चा अत्रँज्दानोङ्गहो यज्जमइदे ।
 अस्पँनाचा' यवीनो यज्जमइदे पायूश्चा' थ्वोरँस्तारा' यज्जमइदे । मङ्गदाम्चा ज़रथु-
 श्रम्चा यज्जमइदे ॥ २ ॥

ज्ञाम्चा अस्मनेम्चा यज्जमइदे । वार्तेम्चा दर्षीम्' मङ्गदार्तेम्' यज्जमइदे ।
 तअरेम्चा हरइथ्यो वरँजो' यज्जमइदे । वूमीम्चा वीस्पाचा वोहू यज्जमइदे ॥ ३ ॥

मनो वोहू उरुनस्चा अषाउनाँम्' यज्जमइदे । वासीम्चा याम् पँचा-
 सद्राँम् यज्जमइदे । खरम्चा यिम् अपवनेम् यज्जमइदे यो हिश्तइते' मइदिम्' ज़यङ्गहो'
 वोउरु-कषहे । ज़रयो' वोउरु-कषेम् यज्जमइदे ॥ ४ ॥

Hā 42

(2) 1. West अस्पिनाचा, TDA अस्पीनाचा 2. West, Sp, TDA . पायूचा
 थ्वोरँस्तारा (3) 1 West, Sp, TDA दर्षीम् 2 West, Sp, TDA मङ्गदार्तेम्
 3. West, Sp, TDA वरँजो (4) 1 Sp अपओनाँम् 2 West & TDA हिश्तइते; Sp :
 हिश्तइति 3. West, Sp, TDA : मइदिम् 4. Sp ज़रयङ्गहो 5. West & TDA . ज़यो.

हओमँम्चा ज़ाइरीम् बॅरज़्त्तम् यज़मइदे । हओमँम् फ़ाष्मीम् फ़ादत्-
गअथँम् यज़मइदे । हओमँम् दूरओषँम् यज़मइदे ॥ ५ ॥

अपाँम्चा फ़रक्षओस्त्रँम्^१ यज़मइदे वयाँम्चा फ़रफ़ओथ्रँम्^२ यज़मइदे ।
अथउरुनाँम्चा पइती-अजोथ्रँम्^३ यज़मइदे योइ येयाँ^४ दूरात् अषो-ईषो दल्युनाँम् ।
वीस्पाँस्चा^५ अमँषाँ स्पर्त्ताँ^६ यज़मइदे ॥

येज्हे हाताँम् आअत् येखे पइती वइहो ।

मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा ।

योइहँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज़मइदे ॥ ६ ॥

(6) 1. West, Sp, TDA फ़रक्षओस्त्रँम् 2. West, Sp, TDA फ़रफ़ओथ्रँम्
3. West & Sp पइति-अजोथ्रँम् 4. West, Sp, TDA ईअेय् 5. Sp वीस्पाँम्चा
6. West & TDA : स्पर्त्ताँन्.

उस्तवइति गाथा

हा ४३

ज्ञोत्र उ रास्पीः-

॥ नमो वै गाथो अषओनीश ॥

उस्ता अह्माइ यह्माइ उस्ता कह्माइचीत् ।
वसै-क्षयॉस् मज्जदो दायात् अहुरो ।
उतयूइती तैवीषी' गत् तोइ वसैमी' ।
अषम् दैर्याइ तत् मोइ दो आर्मइते' ।
रायो अषीश वड्हैउश गअम् मनइहो ॥ १ ॥ (डु बार)

ज्ञोत्रः-

अत्चा अह्माइ वीस्पनाम् वहिश्तेम् ।
ख्वाथोया ना ख्वाथेम् दइदीता ।
थ्वा चीचीथ्वा' स्पैनिश्ता मइन्यू मज्जदा ।
या' दो अषा वड्हैउश मायो' मनइहो ।
वीस्पा अयारै' दरंगो-ज्यातोइश उर्वादइहा ॥ २ ॥
अत् ह्वो वड्हैउश वद्यो ना अइवी-जम्यात् ।
यै नो अरंज्जुश सवड्हो पथो सीषोइत् ।
अह्मा अड्हैउश अस्त्वतो मनइहस्चा ।
हइथ्यैग् आ' स्तीश' यैग् आ-षअेती' अहुरो ।
अरंद्रो थ्वावाँस् हुज्जै-तुशै' स्पै-तो मज्जदा ॥ ३ ॥

UŚTAVAITI GĀTHĀ

Hā 43

The Uśtavaiti Gāthā includes the 4 chapters 43-46.

- (1) 1. West, Geld, TDA : तैवीषीम् 2. Sp : वसैमे 3. West & TDA :
आर्मइते (2) 1. West & TDA : चीची थ्वा 2. Sp & Mills यो 3. West &
TDA : माया 4. West, Sp, TDA : अयारै (3) 1. Geld : आस्तीश 2. West
आ षअेती; TDA : आ षअेती 3. West, Sp, Mills, TDA : हुज्जै-तुश.

अत् थ्वा मैग्हाइ तल्मम्चा स्पेत्तम् मज्झदा ।
 ह्यत् ता जस्ता या तू हप्पी' अवो ।
 यो दो अपीश द्रग्वाइते' अषाउनअेचा ।
 थ्वह्या गरमा आथो अषा-अओजइहो ।
 ह्यत् मोइ वइहैउश हज्जै जिमत् मनइहो ॥ ४ ॥
 स्पेत्तम् अत् थ्वा मज्झदा मैग्ही' अहुरा ।
 ह्यत् थ्वा अइहैउश ज्जाथोइ दरसम् पओउर्वीम् ।
 ह्यत् दो श्यओथना मीज्दवाँन् याचा उल्वा ।
 अकैम् अकाइ वडुहीम् अपीम् वइहओवे' ।
 थ्वा हुनरा दामोइश उर्वअेसे' अपैमे' ॥ ५ ॥
 यही स्पेत्ता थ्वा मइन्यू उर्वअेसे' जसो ।
 मज्झदा क्षथा अही वोहू मनइहा ।
 येह्या श्यओथनाइश गअेथो अषा फ्रादे'ते' ।
 अअेइब्बो रत्तुश सैइहइती' आर्मइतिश ।
 थ्वह्या रत्तैउश यैम् नअेचिश दाबयेइति ॥ ६ ॥
 स्पेत्तम् अत् थ्वा मज्झदा मैग्ही' अहुरा ।
 ह्यत् मा वोहू पइरी-जसत् मनइहा ।
 पर्सत्तचा मा चिश अही कह्या अही ।
 कथा अयारै' दक्षारा फ़रसयाइ' दीषा ।
 अइवी थ्वाहू गअेथाहू तनुषिचा ॥ ७ ॥
 अत् होइ अओजी ज़रथुश्त्रो पओउर्वीम् ।

(4) 1 Sp. हुप्पी 2. West & TDA. द्रग्वाइते (5) 1 West, Mills, TDA. मैग्ही 2. West & TDA. यत् 3. West & TDA: वइहवे, Sp & Mills: वइहवे 4. West & TDA: उर्वअेसे, Sp: उर्वअेसे 5. West & TDA: अपैमे (6) 1. West & TDA उर्वअेसे, Sp: उर्वअेसे 2 West & TDA: फ्रादे'ते 3. West, Sp, Geld, Mills, TDA: सैग्हाइती (7) 1 West, TDA, Mills. मैग्ही 2 West, Mills, TDA. पइरि-जसत् 3. West, Sp, TDA: अयारै 4. West, Sp, TDA: फ़रस्याइ.

हङ्थ्यो-द्वेषो ह्यत् इसोया द्रङ्वाइते' ।
 अत् अषाउने रफ्नो रुयम् अओजोङ्गहत् ।
 ह्यत् आबूस्तीश् वससे' क्षथद्या द्या' ।
 यवत् आ थ्वा मज्दा स्ताउमी' उफ्याचा ॥ ८ ॥
 स्पॅत्तम् अत् थ्वा मज्दा मैङ्गही' अहुरा ।
 ह्यत् मा वोहू पइरी-जसत्' मनङ्गहा ।
 अद्या फ्रॅस्सम्' कळाइ वीवीदुये' वपी ।
 अत् आ थ्वळाइ आथ्रे' रातोम् नमङ्गहो ।
 अषद्या मा यवत् इसाइ मन्याइ' ॥ ९ ॥
 अत् तू मोइ दाइश् अषम् ह्यत्' मा ज्ञओज्ञओमी ।
 आर्मइती हचिम्नो' ईत् आरम् ।
 पॅरसाचा नो या तोइ अँद्या परस्ता ।
 पर्स्तेम्' ज्ञी थ्वा यथना तत् अँमवत्तम्' ।
 ह्यत्' थ्वा क्षयास् अअषम् द्यात् अँमवत्तम् ॥ १० ॥
 स्पॅत्तम् अत् थ्वा मज्दा मैङ्गही' अहुरा ।
 ह्यत्' मा वोहू पइरी-जसत्' मनङ्गहा ।
 ह्यत्' क्षमा उरुवाइश् दीदङ्गहे' पओउवीम् ।
 साद्रा मोइ सौस् मय्यअषू' ज्ञरज्जाइतिश् ।
 तत् वॅरज्येइद्याइ' ह्यत् मोइ म्रओता वहिस्तेम् ॥ ११ ॥

(8) 1 West & TDA: द्रङ्वाइते 2 Geld. अओजोङ्गहत् 3. West, Mills, TDA. आ बूस्तीश् 4 West, Sp, TDA वससी; Geld-Mss. वससे 5. West & TDA. द्याइ, Sp: दया, Mills: दयाइ 6. West, Sp, TDA स्ताओमी (9) 1. West, Mills, TDA मैङ्गही 2. West, Sp, Mills, TDA. पइरि-जसत् 3. West, Mills, TDA: फ्रॅस्सम् 4. West & TDA वीवीदुये 5. West & TDA. आथ्रे 6. West, Sp, TDA. मनयाइ (10) 1. West & TDA: द्यत् 2. West, Sp, Mills: हचिम्नो 3. West, Sp, TDA: पर्स्तेम् 4. West, Sp, TDA: अँमवत्तम् 5. West & TDA. द्यत् (11) 1 West, Mills, TDA: मैङ्गही 2. West & TDA: द्यत् 3. West, Sp, Mills, TDA पइरि' 4. West & TDA दीदङ्गहे 5. West, Sp, TDA: मय्यअषू 6. West, Sp, TDA: वॅरज्जाइ.

ह्यत्चा' मोइ अओश अपम् जसो फ्राक्षन्ने' ।
 अत् तू मोइ नोइत् असुस्ता पइर्यओष्जा ।
 उज्जरेइद्याइ' परा ह्यत्' मोइ आ-जिमत् ।
 सॅरओषो' अषी मौंजा रया हचिम्नो ।
 या वी' अषीश रानोइव्यो सबोइ वीदायात् ॥ १२ ॥

स्पॅत्तम् अत् थ्ना मज्दा मैग्ही' अहुरा ।
 ह्यत्' मा वोहू पइरी-जसत्' मनइहा ।
 अरॅथा वोइज्याइ' कामद्या तैम् मोइ दाता ।
 दरॅगद्या याउश यैम् वो नअेचीश दारॅस्त' इते' ।
 वइर्यो' स्तोइश या थ्नाक्षी क्षथोइ वाची ॥ १३ ॥

ह्यत् ना प्रयाइ वअेदम्नो' इस्वा दइदीत् ।
 मइव्यो मज्दा तवा रफ्नो फ्राक्षन्नेम् ।
 ह्यत्' थ्ना क्षथा अषात् हचा फ्रांस्ता ।
 उज्जरेइद्याइ' अजैम् सरदनो सैइहद्या' ।
 मत् ताइश वीस्पाइश योइ तोइ मांथो' मरॅत्ती' ॥ १४ ॥

स्पॅत्तम् अत् थ्ना मज्दा मैग्ही' अहुरा ।
 ह्यत्' मा वोहू पइरी-जसत्' मनइहा ।
 दक्षत् उश्याइ' तुण्ना' मइतिश' वहिस्ता ।

- (12) 1. West & TDA ह्यत्चा 2. West & TDA. फ्राक्षन्ने 3. West, Sp, TDA: उज्जरेइद्याइ, Mills उज्जरेइद्याइ, Geld उज्जरेइद्याइ 4. West & TDA. ह्यत्
 5. West, Sp, Mills, TDA. स्रओषो 6. West, Sp, TDA. वै (13) 1. West, Mills, TDA. मैग्ही 2 West & TDA. ह्यत् 3 West, Sp, Mills, TDA. पइरि-जसत् 4. West, Sp, Mills, TDA वोइज्याइ 5. West & TDA दारॅस्तइते; Sp & Mills: दारॅस्तइते (14) 1 Geld वअेदम्नो 2 West & TDA. ह्यत् 3. West, Sp, TDA उज्जरेइद्याइ, Mills उज्जरेइद्याइ 4. Geld सैइहद्या 5. West, Sp, Mills, TDA मांथा 6. West & TDA मरॅत्ते, Mills मरॅत्ते (15) 1. West, Mills, TDA मैग्ही 2. West & TDA ह्यत् 3 West, Sp, Mills, TDA: पइरि-जसत् 4. West, Sp, TDA उश्या, Mills उश्या 5. West, Sp, Mills, TDA: तुण्ना-मइतिश.

नोइत् ना पोउरुश् ट्रैग्वतो ख्यात् चिङ्नुषो ।
 अत् तोइ वीस्पैग् अङ्गैग् अषाउनो आदरै ॥ १५ ॥
 अत् अहुरा ह्वो मइन्युम् जरथुञ्जो ।
 वरैते मज्झा यस्-ते चिश्चा स्पैनिश्तो ।
 अस्त्वत् अषम् ख्यात् उस्ताना अओजोङ्गह्वत् ।
 ख्वैग् दरसोइ क्षथोइ ख्यात् आर्मइतिश् ।
 अषीम् इयओथनाइश् वोहू दइदीत् मनङ्गहा ॥ १६ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी.-

उस्ता अह्वाइ . . गअम् मनङ्गहो ॥ (डु बार)
 अषम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती ।
 उस्ता अस्ती उस्ता अह्वाइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ (सँ बार)
 उस्तवइतीम् हाइतीम् यज्जमइदे ॥
 येञ्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वङ्गहो ।
 मज्झाओ अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योङ्गह्वाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ १७ ॥

6. West, Sp, Mills, TDA . पओउरुश् 7. West, Sp, Geld, Mills,
 TDA ; अङ्गैग् (16) 1. West & TDA . येस्ते, Sp . येस्ते 2. Geld ; अओजोङ्गह्वत् .

हा ४४

जोत् -

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।
 नॅमइहो आ यथा नॅमै क्षमावतो ।
 मज्झदा प्रयाइ थ्वावाँस् सख्यात् मवइते ।
 अत् नै अषा प्रया दज्झाइ हाकुरेना ।
 यथा नै आ वोहू जिमत् मनइहा ॥ १ ॥
 तत् थ्वा पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।
 कथा अइहँउश् वहिश्तह्या पओउर्वीम् ।
 काथै' सइद्याइ यै ई पइतिषात् ।
 ह्यो ज्ञी अषा स्पॅतो इरिख्तम्^१ वीस्पोइव्यो ।
 हारो मइन्यू अहूम्-विश्^२ उर्वथो मज्झदा ॥ २ ॥
 तत् थ्वा पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।
 कस्त्रा ज्ञाँथा' पता अषह्या पओउरुयो^३ ।
 कस्त्रा ख्वैग् स्तरैम्चा दात् अद्वानम् ।
 कै या मो उक्ष्येइती नॅरप्सइती थ्वत् ।
 ताचीत् मज्झदा वसमी अन्याचा वीदुये^४ ॥ ३ ॥
 तत् थ्वा पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।
 कस्त्रा दॅरता ज्ञाँम्चा अदै' नवोस्चा' ।
 अवपस्तोइश् कै अपो उर्वरोस्चा ।
 कै वाताइ^५ द्वाँन्मइव्यस्चा यओगत् आस्र ।
 कस्त्रा वइहँउश् मज्झदा दाँमिश् मनइहो ॥ ४ ॥

Hā 44

- (1) 1. West & TDA मवइते (2) 1. Mills · काथे 2. West, Sp,
 TDA · अॅरिख्तम् 3. West & TDA · अहूविश्; Mills अहूवीश् (3) 1. Mills ·
 ज्ञाँथा 2. Geld. पोउव्यो, Sp · पओउरुये 3. West & TDA · वीदुये (4) 1.
 West & TDA : अदैनवोस्चा 2. West, Sp, Mills, TDA वाताइश्.

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 कै ह्वापो रओचोस्चा दात् तॅमोस्चा ।
 कै ह्वापो ख्वप्नॅमचा दात् ज्ञेमाचा ।
 कै या उषो अॅरम्-पिथ्वा क्षपाचा ।
 यो' मनओथ्रीश् चङ्दोइह्वत्तम् अरथह्या ॥ ५ ॥

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 या फ्रवक्ष्या येज़ी ता अथा हइथ्या ।
 अषम् श्यओथनाइश् देवाँज्जइती आर्मइतिश् ।
 तइव्यो' क्षथम् वोहू चिनस् मनइहा ।
 कअइव्यो अज़ीम् रान्यो-स्करॅतीम् गौम् तषो ॥ ६ ॥

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 कै वॅरख्थाम् ताश्त क्षथा मत् आर्मइतीम् ।
 कै उज्जैम् चोरॅत् व्यानया पुथ्रम् पिथ्रे ।
 अज्जैम् ताइश् थ्वा फ्रक्ष्नी' अवामी मज्जा ।
 स्पॅता मइन्यू वीस्पनाम् दातारम् ॥ ७ ॥

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 मॅदइद्याइ' या तोइ मज्जा आदिश्तिश् ।
 याचा वोहू उख्था फ्रषी मनइहा ।
 याचा अषा अइहँउश् अॅरम् वअद्याइ ।
 का मै उर्वा वोहू उर्वाषत् आगॅमत् ता ॥ ८ ॥

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 कथा मोइ यौम् यओश् दअेनाम् यओज्दाने' ।

- (5) 1. West, Sp, Mills, TDA: या 2 West, Sp, TDA मनोथ्रीश्,
 3. Geld: चङ्दोइह्वत्तम् (6) 1. Mills. तअइव्यो 2. Mills: रन्यो-स्करॅतीम्
 (7) 1. West, Sp, TDA उज्जैम् 2. Sp. चोइरॅत् 3. West & TDA. पिथ्रे
 4. West & TDA फ्रक्ष्ने, Sp & Mills फ्रक्ष्ने (8) 1 West & Sp. मॅदइद्याइ;
 TDA: मॅदइद्याइ; Mills: मॅदइद्याइ 2. Geld-S1: आदिश्ता 3. Mills. उर्वाक्षत्
 (9) 1. Geld & Sp: यओश् दाने, Mills: (यओश्) दाने.

याँम् हुदानाउश् पइतिशँ सख्यात् क्षथ्रह्या ।

अँरँवा क्षथा थ्वावोस् असीशतीश् मज्दा ।

हदँमोइ अषा वोहूचा' श्याँस् मनइहा ॥ ९ ॥

तत् थ्वा पँरसा अँरश मोइ वओचा अहुरा ।

ताँम् दअेनाँम् या हाताँम् वहिस्ता ।

या मोइ गअेथो अषा फ्रादोइत् हचँम्ना' ।

आर्मतोइश् उख्वाइश् श्यओथना अँरश दइद्यत् ।

मख्याो चिस्तोइश् थ्वा ईशतीश् उँसँन् मज्दा ॥ १० ॥

तत् थ्वा पँरसा अँरश मोइ वओचा अहुरा ।

कथा तँग् आ वीजँम्यात् आर्मइतिश् ।

यअेइव्यो मज्दा थ्वाइ वश्येते' दअेना ।

अजँम्' तोइ आइश् पओउरुयो' फ्रवोइवीदे' ।

वीस्पँग् अन्यँग् मइन्यँउश् स्पस्या द्वअेषइहा ॥ ११ ॥

तत् थ्वा पँरसा अँरश मोइ वओचा अहुरा ।

कँ अषवा याइश् पँरसाइ' द्रँगवो वा ।

कतारँम् आ अइरो' वा ह्वो वा अइरो' ।

यँ मा द्रँगवो थ्वा सवा पइती-अँरते' ।

च्यइहत' ह्वो नोइत् अयँम् अइरो' मन्येते' ॥ १२ ॥

तत् थ्वा पँरसा अँरश मोइ वओचा अहुरा ।

2. West, Sp, Mills, TDA हुदानओश् 3. West, Sp, Mills, TDA : पइतिश-सख्यात् 4. West, Sp, Geld, Mills, TDA वोहूचा (10) 1. Geld-L3 · हचिम्ना 2. West, Sp, TDA ईशतिश् (11) 1 West, Mills, TDA · वँ जम्यात्, Sp वी जम्यात् 2. West & TDA वषेते, Sp वष्येते 3. West, Sp, TDA · अजँम् 4. Geld · पओउरुयो, Sp. पओउरुये 5. West, SP, TDA · फ्रवोइवीदे 6. West, Sp, Geld, TDA मँन्यँउश् (12) 1. West, Sp, Mills, TDA · पँरसा 2. Geld & Mills. अँरओ 3. West & TDA °अँरते 4. West, Sp, TDA : च्यँगहत 5. Geld & Mills. अँरओ 6. Sp & Mills · मइन्येते; West & TDA : मइन्येते.

कथा दुर्जेम् नीश् अह्मात् आ नीश् नाषामा ।
 तैग् आ अवा योइ असुस्तोइश् पॅरनोइहो ।
 नोइत् अषह्मा आदीव्येइत्ती हचैम्मा ।
 नोइत् फ़सया वड्डहैउश् चाण्णरै मनइहो ॥ १३ ॥

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।
 कथा अषाइ दुर्जेम् द्याम् ज़स्तयो ।
 नी हीम् मॅरज्ज्याइ थ्वह्मा माँथाइश् सैङ्गह्मा ।
 अँमवइतीम् सिनाम् दावोइ द्रॅग्वस्स ।
 आ ईश् इप्पैग् मज्झा अनापे आँस्ताँस्वा ॥ १४ ॥

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।
 येज़ी अह्मा अषा पोइ मत् क्षयेही ।
 ह्यत् हैम् स्पादा अनओचइहा जमअते ।
 अवाइश् उर्वाताइश् या तू मज्झा दीदॅरजो ।
 कुथा अयाो कह्माइ वननाम् ददो ॥ १५ ॥

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।
 कै वॅरथॅम्-जा थ्वा पोइ सैङ्गहा योइ हँत्ती ।
 चित्रा मोइ दाँम् अह्म-विश् रत्तूम् चीज्दी ।
 अत् होइ वोहू सॅरओषो जत्तू मनइहा ।
 मज्झा अह्माइ यह्माइ वषी कह्माइचीत् ॥ १६ ॥

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।
 कथा मज्झा ज़रम् चरानी हचा क्षमत् ।

(13) 1. Mills. अह्मात् 2. West, Mills, TDA: नीश्-नाषामा 3. Geld-
 Mss. हचिम्मा 4. West, Sp, Mills, TDA फ़स्या (14) 1. West, Sp, TDA:
 अषा 2. West, Sp, Mills, TDA. दुर्जेम् 3. West, Sp, Geld, Mills, TDA
 सैग्गह्मा 4 West, Mills, TDA: अनापे (15) 1. West, Sp, Mills, TDA
 दीदॅरजो (16) 1. West, Sp, Geld, Mills, TDA सैग्गहा 2 West & TDA
 अह्वविश्, Sp अह्म-विश्; Mills अह्वविश् 3 West, Sp, Mills, TDA स्रओपो.

आस्कृतीम्^१ क्षमाकाम् ह्यत्चा^२ मोइ ख्यात् वाक्ष^३ अओषो^३ ।

सरोइ बूज्द्याइ हउर्वाता अमॅरताता ।

अवा मॉथा यै राथेमो अवात् हचा ॥ १७ ॥

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।

कथा अषा तत् मीज्देम् हनानी ।

दसा अस्पाओ अर्णवइतीश् उश्त्रेम्चा ।

ह्यत्^१ मोइ मज्दा अपिवइती^२ हउर्वाता ।

अमॅरताता यथा ही तओइव्यो दोइहा ॥ १८ ॥

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।

यस्तत् मीज्देम् हनॅते^१ नोइत् दाइती ।

यै ईत् अह्माइ अॅरज्जुध्वा^२ ना दाइते^३ ।

का तैम् अह्मा मइनिश् अइहत् पओउरुये^४ ।

वीद्वो अवांम् या ईम्^५ अइहत् अपैमा ॥ १९ ॥

चिथेना मज्दा हुक्षथा दओवा ओइहरे^१ ।

अत् ईत् पॅरसा योइ पिश्येइ^२ती^३ अओइव्यो काम् ।

याइश् गॉम् करपा उसिक्खा अओषमाइ^४ दाता ।

याचा कवा ओन्मने^५ उरुदोयता^६ ।

नोइत् हीम् मीज्ने^७ अषा वास्त्रम् फ़ादइहे^८ ॥ २० ॥

जोत् उ रास्पी -

उस्ता अह्माइ यह्माइ उस्ता कह्माइचीत् ।

- (17) 1. West, Sp, TDA · आस्कृतीम्; Mills आस्कॅरइतीम् 2. West & TDA ह्यत्चा 3 West, Mills, TDA वाक्ष-अओषो, Sp वाक्षओषो (18) 1. West & TDA ह्यत् 2. West, Sp, TDA अपिवइती (19) 1. West & TDA हनॅते 2 West, Sp, Mills, TDA अॅरज्जुध्वाइ 3. West & TDA दाइते 4. Geld: पोउरुये 5. Sp · ईत् (20) 1 West, Sp, TDA पॅश्येइ^२ती, Mills: पॅश्येइ^२ती 2. West, Sp, TDA अओषमाइ 3. West & TDA: ओन्मइने, Sp & Mills. ओन्मइने 4. West, Sp, TDA: उरुदूयता 5. West, Sp, TDA मिज्ने 6. Geld & Mills: फ़ादइहे, Sp: फ़ादइहे, West & TDA: फ़ादइहे.

वसै-क्षयाँस् मज्जदो दायात् अहुरो ।
 उतयूइती तँवीषी गत् तोइ वसैमी ।
 अषम् देर्रद्याइ तत् मोइ दो आर्मइते ।
 रायो अषीश् वड्हैउश् गओम् मनइहो ॥ (३ बार)
 अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्वाइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ (सँ बार)
 तत् थ्वा-पँरसाँम् हाइतीम् यज्मइदे ॥
 येज्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वड्हो ।
 मज्जदो अहुरो वओथा अषात् हचा ।
 योइह्वाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ २१ ॥

हा ४५

ज्ञोतुः-

अत् फ्रवक्ष्या नू गूषोदूम् नू सओता ।
 यओचा अस्नात् यँओचा दूरात् इषथा ।
 नू ईम् वीस्पा चिथ्रँ ज्ञी मज्जदोइहोदूम् ।
 नोइत् दइबितीम् दुश्-सस्तिश् अहूम् मेर्रोइयात् ।
 अका वरना द्रँग्वो हिज्ज्वो^३ आवँरतो^३ ॥ १ ॥
 अत् फ्रवक्ष्या अइहँउश् मइन्यू पओउरुये^१ ।
 ययो स्पन्याओ ऊइती^२ म्रवत् यँम् अइरँम्^३ ।
 नोइत् ना मनो नोइत् सँइहा^४ नोइत् स्रतवो ।

Ha 45

- (1) 1. West, Sp, TDA असनात् 2. West, Sp, TDA: मेर्रोइयात्
 3. West, Sp, TDA: हिज्वा आ-वरँतो, Mills हिज्वा आ वँरतो (2) 1. Geld.
 पोउइये 2. West, Sp, Mills, TDA उइती 3. Geld & Mills अइरँम् 4. West,
 Sp, Geld, Mills, TDA: सँइहा.

नअेदा वरना नोइत् उइवा नअेदा इयओथना^१ ।
नोइत् दअेनो^२ नोइत् उर्वानो^३ हचइत्ते^४ ॥ २ ॥

अत् फ्रवक्ष्या अइहँउश् अद्या पोउर्वीम्^५ ।
या^६ मोइ वीद्वो मज्दो वओचत् अहुरो ।
योइ ईम् वै नोइत् इथा माँथ्रम् वरँप्ती ।
यथा ईम् मैनाइचा^७ वओचचा ।
अअेइव्यो अइहँउश् अवोइ अइहत् अपैम्मम् ॥ ३ ॥

अत् फ्रवक्ष्या अइहँउश् अद्या वहिश्तम् ।
अषात् हचा मज्दो^८ वअेदा यै ईम् दात् ।
पतरँम्^९ वइहँउश् वरँज्यत्तो^{१०} मनइहो ।
अत् होइ दुगँदा हुइयओथना^{११} आर्मइतिश् ।
नोइत् दिवजइद्याइ वीस्पा-हिषस् अहुरो ॥ ४ ॥

अत् फ्रवक्ष्या ह्यत्^{१२} मोइ अओत् स्पँत्तोत्तमो ।
वचै स्रूद्याइ ह्यत्^{१३} मरँतअेइव्यो वहिश्तम् ।
योइ मोइ अह्वाइ सँरओषम्^{१४} दाँन् चयस्चा ।
उपा-जिमँन् हउर्वाता अमँरताता ।
वइहँउश् मइन्यँउश्^{१५} इयओथनाइश् मज्दो अहुरो ॥ ५ ॥

अत् फ्रवक्ष्या वीस्पनाँम् मज्जिश्तम् ।
स्तवस् अषा यै हुदो योइ हँत्ती ।
स्पँता मइन्यू स्रओत् मज्दो अहुरो ।
येह्या वहे^{१६} वोहू फ्रषी मनइहा ।
अद्या स्रत् फ्रो मा सास्तू वहिश्ता ॥ ६ ॥

5. Mills इयओथना 6. West & TDA दअेना 7. Sp: उर्वानो 8. West & TDA हचइत्ते (3) 1. West, Sp, Mills, TDA पओउर्वीम् 2. West, Sp, Mills, TDA यौम् 3. Sp मैनाचा (4) 1. Geld मज्दा 2 West, Sp, Mills, TDA पतरँम्; Geld-Jp1 पितरँम् 3 Geld & Mills वरँज्यत्तो 4. Mills: हुइयओथना (5) 1 West & TDA व्यत् 2 Geld-Mss स्रओषम् 3. West, Geld, TDA मइन्यँउश् (6) 1. West & TDA वहे. :

येह्या सवा इषो०ती रादङ्गहो ।
 योइ ज़ी ज्वा ओङ्गहर्चा व्व०तिचा' ।
 अमॅरताइती अषाउनो' उर्वा अअेषो ।
 उतयूता या नॅराँश् साद्रा द्रॅग्वतो ।
 ताचा क्षत्रा मङ्गदो दाँमिश् अहुरो ॥ ७ ॥
 तैम् नै स्तओताइश् नैमङ्गहो आ वीवरॅषो' ।
 नू ज़ीत् चष्मइनी व्यादरॅसैम् ।
 वङ्गहँउश् मङ्गन्यैउश्' इयओथनह्या उख्रख्याचा ।
 वीदुश् अषा यैम् मङ्गदोम् अहुरम् ।
 अत्त होइ वङ्ग०ग् देमाने' गरो निदामा ॥ ८ ॥
 तैम् नै वोह् मत्त मनङ्गहा चिङ्गनुषो ।
 यै नै उँसैन् चोरैत् स्पैन्चा अस्पैन्चा ।
 मङ्गदो क्षत्रा वॅरॅङ्गन्यो' द्यात् अहुरो ।
 पस्रश् वीरॅ०ग् अह्माकै०ग् फ़दथाइ आ ।
 वङ्गहँउश् अषा हओज़ाँथ्नात् आ मनङ्गहो ॥ ९ ॥
 तैम् नै यस्त्राइश् आर्मतोइश् मिमङ्गजो ।
 यै आँन्मैनी' मङ्गदो स्रावी अहुरो ।
 ह्यत्त' होइ अषा वोह्चा' चोइश्त्त मनङ्गहा ।
 क्षत्रोइ होइ हउर्वाता अमॅरताता ।
 अह्माइ स्तोइ दाँन् तैवीषी' उतयूइती ॥ १० ॥
 यस्ता दअैवै०ग् अपरो मङ्ग्याँस्चा' ।

- (7) 1. West, Sp, Mills, TDA : व्वइ०तिचा 2 West, Sp, Mills, TDA
 अषाउनो (8) 1. West & TDA : वँ वॅरॅषो 2 West, Sp, Geld, TDA : मन्गँउश्
 3. West & TDA : देमाने (9) 1. West, Sp, TDA : वॅरॅङ्ग नो (10) 1 West,
 Sp, Mills, TDA : आँन्मइनी 2. West & TDA : य्यत्त 3 West, Sp, Geld, Mills,
 TDA : 'वोह्चा 4 West, Sp, Geld, Mills, TDA : तैवीषी (11) 1 West, Sp,
 TDA : मङ्ग्याँस्चा.

तरै-माँस्ता^२ योइ ईम् तरै-मन्यस्ता^३ ।
 अन्यैग् अह्मात् यै होइ अरैम्^४ मन्याता^५ ।
 सओष्यस्तो^६ दैग् पतोइश् स्पस्ता दअेना ।
 उर्वथो ब्राता^७ ता^७ वा मज्झा अहुरा ॥ ११ ॥

जोत् उ रास्पी:-

उश्ता अह्माइ यह्माइ उश्ता कह्माइचीत् ।
 वसै-क्षयौस् मज्झदो दायात् अहुरो ।
 उत्तयूइती त्वीषी गत् तोइ वसैमी ।
 अषम् दैरैद्याइ तत् मोइ दो आर्मइते ।
 रायो अषीश् वड्हैउश् गअेम् मनइहो ॥ (दु बार)
 अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ (सै बार)
 अत्-फ्रवक्ष्यौम् हाइतीम् यज्मइदे ॥
 येज्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वड्हो ।
 मज्झदो अहुरो वअेथा अषात् हचा ।
 योइहौम्चा तौस्चा तौस्चा यज्मइदे ॥ १२ ॥

~~~~~

2. West, Sp, TDA : तरैम् माँस्ता 3. West, Sp, TDA : तरैम् मइन्यस्ता
 4. West & TDA : अरैम् 5. West & TDA : मइन्याता; Sp : मइन्यस्ता 6. West,
 Sp, TDA : सओष्यस्तो 7. Geld : बराता पता.

हा ४६

जोतः-

काँम् नमोइ^१ जाँम् कुथा नमोइ^२ अयेनी ।
 पइरी ख्वअतैउश् अइर्यमनस्चा ददइती ।
 नोइत् मा क्ष्नाउश् या वर्रज्जना हँचा ।
 नअेदा दख्यैउश् योइ सास्तारो द्रँग्वत्तो^३ ।
 कथा थ्वा मज्झदा क्ष्नाओषाइ अहुरा ॥ १ ॥
 वअेदा तत् या अह्नी मज्झदा अनअेषो ।
 मा कम्मप्रत्वा ह्यत्तुचा कम्मनाना अह्नी ।
 गॅर्रज्जोइ तोइ आ ईत् अवअेना^४ अहुरा ।
 रक्खैम् चग्गो ह्यत्तु प्रयो प्रयाइ दइदीत् ।
 आख्खसो वड्हँउश् अपा ईस्तीम् मनइहो ॥ २ ॥
 कदा मज्झदा योइ उल्लानो अस्साम् ।
 अड्हँउश् दर्रथाइ फो अपह्वा फारत्ते ।
 वर्रज्झाइश् सँड्हाइश् सओश्यत्तोम्^५ स्रतवो ।
 कअेइव्यो ऊथाइ वोहू जिमत्तु मनइहा ।
 मइव्यो थ्वा सँस्त्राइ^६ वर्रने^७ अहुरा ॥ ३ ॥
 अत्तु तैग् द्रँग्वो यैग् अपह्वा वज्ज्रैग् पात्तु ।
 गाो फोरतोइश् षोइथ्वा वा दख्यैउश् वा ।
 दुज्जोवो हाँस् ख्वाइश् इयओथनाइश् अहँमुस्तो^८ ।
 यस्तैम् क्ष्वात्तु मज्झदा मोइथत्तु ज्यातैउश् वा ।
 हो तैग् फो-गाो पथ्मैग् हुचिस्तोइश् चरात्तु^९ ॥ ४ ॥

Hā 46

- (1) 1. Geld: काम् 2. West, Sp, Mills, TDA: नमो 3. Sp: द्रँग्वतो
 (2) 1. West, Sp, Mills, TDA: आवअेना 2 West & TDA: व्यत्तु (3) 1.
 West, Sp, Geld, Mills, TDA. सँड्हाइश् 2. Sp सओश्यत्तोम् 3. Sp: सँस्त्राइ
 4. West & TDA: वर्रने (4) 1. Mills: इयओथनाइश् 2. West & TDA: अहँम्-
 उस्तो, Sp: अहँम् उस्तो, Mills: अहँमुस्तो 3. West, Sp, TDA. चरात्तु.

यै वा क्षयाँस् अदाँस् द्रीता अय॑त्तम् ।
 उर्वातोइश् वा हुज्जै॑त्तुश् मिथ्रोइव्यो वा ।
 रष्ना ज्वाँस् यै अषवा द्रैग्व॑त्तम् ।
 वीचिरो हाँस् तत् प्रो ख्व॑अेतवे॑ म्रुयात् ।
 उज्जइथ्योइ ईम् मज्जदा स्त्रून्यात् अहुरा ॥ ५ ॥
 अत् यस्तैम् नोइत् ना इसँम्रो॑ आयात् ।
 द्रूजो ह्वो दामाँम् हइथ्या॑ गात् ।
 ह्वो ज्नी द्रैग्वो यै द्रैग्वाइते॑ वहिस्तो ।
 ह्वो अषवा यह्वाइ अषवा प्रयो ।
 ह्यत् द॑अेनो पओउरुयो दओ अहुरा ॥ ६ ॥
 कैम् ना मज्जदा मवइते॑ पायूम् ददात् ।
 ह्यत् मा द्रैग्वो दीदर॑षता अ॒अेनइहे॑ ।
 अन्वैम् थ्वह्वात् आथ्र॑स्चा मनइह॑स्चा ।
 ययो इयओथ॑नाइश् अष॑म् थ्रओस्ता अहुरा ।
 तौम् मोइ दाँस्त्वाँम् द॑अेनयाइ फ्रावओचा ॥ ७ ॥
 यै वा मोइ यो ग॒अेथो द॑ज्दे॑ अ॒अेनइहे॑ ।
 नोइत् अह्वा मा आथ्रिश् इयओथ॑नाइश् प्रोस्यात् ।
 पइत्यओग॑त् ता अह्वाइ जसोइत् द्व॒अेषइहा॑ ।
 तन्वैम् आ या ईम् हुज्यातोइश् पायात् ।
 नोइत् दुज्यातोइश् काचीत् मज्जदा द्व॒अेषइहा॑ ॥ ८ ॥
 कै ह्वो यै मा अ॒र॒द्रो चोइथत् पओउरुयो॑ ।

- (5) 1. West, Sp, Mills, TDA · जवाँस् 2. West & TDA : ख्व॑अेतवे
 (6) 1. West, Sp, Mills, TDA इस्मनो 2. West, Mill, Geld, TDA : दामाँन्
 3. West, Mills, TDA : ह॒अेथह्वा, Sp ह॒अेथह्वा 4. West & TDA : द्रैग्वाइते
 5. West & TDA : य्यत् (7) 1. West & TDA मवइते 2. Geld-Mss : ददो
 3. West & TDA : य्यत् 4. West & TDA : अ॒अेनइहे; Geld-J3 S1 : अ॒अेनइहे
 5. Mills · इयओथ॑नाइश् (8) 1. West, Sp, Mills, TDA · द॑ज्दी 2. West & TDA :
 अ॒अेनइहे, Geld-J3.S1 : अ॒अेनइहे 3. Mills इयओथ॑नाइश् . (9) 1. Geld : पओउरुयो.

यथा ध्व्ना ज्ञवीस्तीम् उज्जमोही^१ ।
 श्यओथनोइ^२ स्पेत्तम् अहुरम् अपवनेम् ।
 या तोइ अषा या अषाइ^३ गैउश् तषा म्रओत् ।
 इषेत्ती मा ता तोइ वोह् मनइहा ॥ ९ ॥
 ये वा मोइ ना गेना वा मज्जदा अहुरा ।
 दायात् अइहैउश् या तू वोइस्ता वहिस्ता ।
 अषीम् अषाइ वोह् क्षथम् मनइहा ।
 याँस्चा हक्ष्वाइ क्षमावताँम् वद्धाइ आ ।
 फ्रो ताइश् वीस्पाइश् चिन्वतो फ्रफ्रा पेरतूम् ॥ १० ॥
 क्ष्वाइश् यूजैन् करपनो कावयस्चा ।
 अकाइश् श्यओथनाइश्^४ अहूम् मेरै^५ गैइद्याइ^६ मषीम् ।
 ये^७ ग् ख्वै उवा ख्वेचा ख्वओदत्^८ दअेना ।
 ह्यत्^९ अइवी-गैमेन् यथा चिन्वतो पेरतुश् ।
 यवोइ वीस्पाइ द्रूजो देमानाइ अस्तयो ॥ ११ ॥
 ह्यत्^{१०} उस् अषा नप्त्यअेषू नप्रषुचा ।
 तूरह्या उज्जैन् प्रयानह्या अओज्यअेषू ।
 आर्मतोइश् गअेथो फ्रादो ध्वक्षइहा ।
 अत् ईश् वोह् हैम् अइवी-मोइस्त मनइहा ।
 अअेइव्यो रफ्रध्वाइ मज्जदो सस्ते^{११} अहुरो ॥ १२ ॥
 ये स्पितामम् ज़रथुश्चैम् रादइहा ।
 मरैतअेषू क्ष्नाउश् ह्यो ना फ़ेरसूइद्याइ^{१२} अरैध्वो^{१३} ।
 अत् होइ मज्जदो अहूम् ददात् अहुरो ।

2. West & TDA : उज्जमोह्; Sp. उज्जमोही 3. Mills : श्यओथनोइ 4. West,
 Sp, Mills, TDA : अषा (11) 1. Sp & Mills : श्यओथनाइश् 2. West & TDA :
 मेरै^५ गैइद्याइ, Sp : मेरै^५ गैइद्याइ 3. West, Sp, Mills, TDA : ख्वओदत् 4. West &
 TDA : ह्यत् (12) 1. West & TDA : ह्यत् 2. West & TDA : सस्ते (13) 1
 West, Sp, Mills, TDA : फ़ेरसूइद्याइ अरैध्वो.

अह्नाइ गअथो वोहू फ़ादत् मनइहा ।
 तैम् वै अषा मैहइदी^२ हुशह्साइम् ॥ १३ ॥
 ज़रथुश्ना कस्-ते^१ अषवा उर्वथो ।
 मज़ोइ मगाइ कै वा फ़रसूइद्याइ^२ वस्ती^३ ।
 अत् ह्यो कवा वीश्तास्पो याही ।
 यै-ग्स्तू मज़दा हर्देमोइ^४ मिनश् अहुरा ।
 तै-ग् ज़वया वड्हैउश् उख्वाइश् मनइहो ॥ १४ ॥
 हअेचत्-अस्पा वक्ष्या वै स्पितमोइहो ।
 ह्यत् दार्थै-ग्^५ वीचयथा^६ अदार्थोश्चा ।
 ताइश् यूश् इयओथनाइश्^७ अषम् क्षमइव्या ददुये^८ ।
 याइश् दाताइश् पओउरुयाइश् अहुरह्या ॥ १५ ॥
 फ़रषओश्ना^९ अथा तू अर्द्राइश् इदी ।
 ह्योग्वा ताइश् यै-ग् उस्वही उश्ता स्तोइ ।
 यथा अषा हचइते^{१०} आर्मइतिश् ।
 यथा वड्हैउश् मनइहो ईश्ता क्षथम्^{११} ।
 यथा मज़दो वरदेमोम् पओइती^{१२} अहुरो ॥ १६ ॥
 यथा^{१३} वै अप्रम्हानी सैङ्हानी^{१४} ।
 नोइत् अनप्रम्होम् दै-जामास्पा ह्योग्वा ।
 हदा वै-स्ता^{१५} वल्लै-ग् सैरओषा^{१६} रादइहो ।
 यै वीचिनओत्^{१७} दार्थम्चा अदार्थम्चा ।
 दइरा^{१८} म-तू अषा मज़दो अहुरो ॥ १७ ॥

2. Sp: मैहइदे (14) 1. West & TDA: कस्ते 2 West & TDA: फ़रसूइद्याइ 3. West, Sp, TDA: वस्ती 4 West, Sp, Mills, TDA: हर्देमोइ
 (15) 1 West & TDA यूश् 2. Sp: दार्थै-ग् वीचयथा अथा 3. Mills: इयओथनाइश्
 4. West & TDA: ददुये (16) 1. West, Sp, Mills, TDA: फ़रषओश्ना 2 West & TDA: हचइते 3 West, Sp, Mills, TDA: अथा 4. West & TDA: पओइते; Mills: पओइते, Sp: पओइते (17) 1 Geld-Mss. यथा 2. Geld सै-ग्हानी 3. Geld: वैस्ता; West, Mills, TDA: वीस्ता 4. West, Sp, Mills, TDA: सओषा 5. Sp: वीचिनोइत् 6. West, Sp, Geld, Mills, TDA: द-प्रा.

यै मइव्या यओश् अह्माइ अस्चीत् वहिस्ता ।
 मण्यो इस्तोइश् वोह चोइषम् मनइहा ।
 ओस्तैग् अह्माइ यै नो ओस्ताइ' दइदीता ।
 मइदा अषा क्षमाकम् वारम् क्षनओषम्नो ।
 तत् मोइ श्रतैउश् मनइहस्चा वीचिथेम् ॥ १८ ॥
 यै मोइ अषात् हइथीम् हचा वरषइती ।
 ज़रथुश्त्राइ ह्यत् वस्त्रा फ़रषोतेमम् ।
 अह्माइ मीज्देम् हनेते पराहम् ।
 मनै-विस्ताइश् मत् वीस्पाइश् गावा' अज़ी ।
 ताचीत् मोइ सौस् त्वैम् मइदा वअदिस्तो ॥ १९ ॥

जोत् उ रास्पी -

उस्ता अह्माइ यह्माइ उस्ता कह्माइचीत् ।
 वसै-क्षयोस् मइदो दायात् अहुरो ।
 उतयूइती तैवीषी गत् तोइ वसैमी ।
 अषम् देरद्याइ तत् मोइ दो आर्मइते ।
 रायो अषीश् वइहैउश् गअेम् मनइहो ॥ (डु बार)
 अषम् वोह वहिस्तम् अस्ती ।
 उस्ता अस्ती उस्ता अह्माइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिस्ताइ अषम् ॥ (सँ बार)

कन्नमअज़ाँम् हाइतीम् यज़मइदे । उस्तवइतीम् गाथाम् अषओनीम् अषहे
 रतूम् यज़मइदे । उस्तवइत्यो गाथयो हः दाता यज़मइदे ॥
 येअहे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।
 मइदो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योइहाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज़मइदे ॥ २० ॥

(18) 1. West & TDA: ओस्ता 2. Sp: वीचिथेम् (19) 1. West,
 Mills, TDA: फ़रषोतेमम् 2. West, Sp, Mills, TDA: हनेइती 3. West, Sp,
 TDA: °वीस्ताइश् 4. West, Mills, TDA: गवा.

स्पेतामइन्युश गाथा

हा ४७

ज्ञोत्र उ रास्सी:-

॥ नैमो वै गाथो अपओनीश ॥

स्पेता मइन्यू वहिस्ताचा मनइहा ।
हचा अषात् श्यओथनाचा' वचइहाचा ।
अह्नाइ दौनू' हउर्वाता अमरताता ।
मइदो क्षुत्रा आर्मइती अहुरो ॥ १ ॥ (इ बाइ)

ज्ञोत्र:-

अह्ना मइन्यैउश' स्पेनिस्तह्ना वहिस्तैम् ।
हिइवा उरुधाइश वइहैउश अँअआनू' मनइहो ।
आर्मतोइश जस्तोइव्या श्यओथना' वरँज्यत् ।
ओया चिस्ती ह्यो सा' अपह्ना मइदो ॥ २ ॥
अह्ना मइन्यैउश' त्वैम् अही ता स्पेतो ।
यै अह्नाइ गाँम् रान्यो-स्करँतीम्' हैम्-तषत् ।
अत् होइ वास्त्राइ' रामा दो आर्मइतीम् ।
ह्यत् हैम्' वोहू मइदा हैम्-फ़रता' मनइहा ॥ ३ ॥
अह्नात् मइन्यैउश' रारँश्येइती' द्रँग्वतो' ।

SPĒNTĀMAINYUŠ GĀTHĀ

Hā 47

The Spəntāmainyuš Gāthā is composed of 4 chapters 47-50.

(1) 1. Mills: श्यओथनाचा 2. West, Sp, TDA: दौ (2) 1. West, Sp, Geld, TDA: मन्नैउश 2. West & TDA: अँ अँ आ नू; Mills. अँअआ नू 3. Mills: श्यओथना 4. Sp: वरँज्यात् 5. Geld & Mills: पता (3) 1. West, Sp, Geld, TDA: मन्नैउश 2. Mills: स्करँइतीम् 3. West, Sp, Mills, TDA: वास्त्रा 4. West & TDA: ह्यत् 5. West, Sp TDA: हीम् 6. West, Sp, TDA: हैम्-फ़रता; Mills: (हैम्) फ़रता (4) 1. West, Sp, Geld, TDA: मन्नैउश 2. West, Sp, TDA: रारँश्येइती द्रँग्वतो.

मज्झदा^१ स्पे^२तात् नोइत् इथा अषाउनो^३ ।
 कसैउश्चीत् ना अषाउने^४ काथे अइहत् ।
 इस्वाचीत् हाँस् परओश् अको द्रैग्वाइते^५ ॥ ४ ॥

ताचा स्पे^६ता मइन्यू मज्झदा अहुरा ।
 अषाउने चोइश् या ज्जी चीचा वहिस्ता ।
 हनरै थ्वह्वात् जओषात् द्रैग्वाओ वक्षइती ।
 अह्या इयओथनाइश्^७ अकात् आश्याँस् मनइहो ॥ ५ ॥

ता दाओ स्पे^८ता मइन्यू मज्झदा अहुरा ।
 आथा वइह्वाउ वीदाइतीम्^९ रानोइब्ब्या ।
 आर्मतोइश् देवौज्जइहा अषक्याचा ।
 हा ज्जी पओउरुश्^{१०} इषे^{११}तो^{१२} वाउराइते^{१३} ॥ ६ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

स्पे^{१४}ता मइन्यू .... आर्मइती अहुरो ॥ (३ बार)
 अषेम् वोह्व वहिश्तेम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अब्बाइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषेम् ॥ (४ बार)
 स्पे^{१५}ता-मइन्यूम् हाइतीम् यज्जमइदे ॥
 येञ्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।
 मज्झदो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योइह्वाँम्चा ताँस्चा ताओस्चा यज्जमइदे ॥ ७ ॥

3. West, Sp, Mills, TDA: मज्झदो 4. West, Sp, TDA: अषओनो
 5. West, Sp, TDA: अषओने 6. West & TDA: द्रैग्वाइते (5) 1. Mills:
 इयओथनाइश् (6) 1. West & TDA: वीदाइते; Mills & Sp: वीदाइते 2. Geld:
 पोउरुश्; Sp: पोउरुश्; Mills: पओउरुश् 3. Sp: इषे^{११}ती 4. West & TDA:
 बाराइते.

हा ४८

ज्ञोतः-

येज्ञी अदाइश् अषा द्रुज्म वैङ्गइती ।
 ह्यत् आँसपुता या दइविताना फ्रओइता ।
 अमँरताइती दअेनाइश्चा मर्याइश्चा ।
 अत् तोइ सवाइश् वल्लम् वक्षत् अहुरा ॥ १ ॥
 वओचा मोइ या त्वैम् वीद्वो अहुरा ।
 परा ह्यत् मा या मैङ्ग् पँरथा जिमइती ।
 कत् अषवा मज्जा वैङ्गहत् द्रुङ्गवत्तम् ।
 हा ज्ञी अङ्गहँउश् वडुही विस्ता आकँरइतिश् ॥ २ ॥
 अत् वअेदँम्नाइ वहिस्ता सास्त्रनाम् ।
 यौम् हुदो सास्ती अषा अहुरो ।
 स्पँतो वीद्वो यअेचीत् गूज्जा सँङ्गहोङ्गो ।
 थ्वावौम् मज्जा वङ्गहँउश् स्त्रथ्वा मनङ्गो ॥ ३ ॥
 यँ दात् मनो वह्यो मज्जा अश्यस्चा ।
 ह्यो दअेनाम् श्यओथनाचा वचङ्गहाचा ।
 अह्या ज्ञओपँङ्ग् उश्तिश् वरँङ्ग् हचइते ।
 थ्वाह्यी स्त्रताओ अपँमम् नना अङ्गहत् ॥ ४ ॥
 हुक्षथा क्षँताम् मा नँ दुश्-क्षथा क्षँता ।
 वङ्गहुयो चिस्तोइश् श्यओथनाइश् आर्मइते ।

Hā 48

- (1) 1. West & TDA: व्यत् 2. West, Sp, TDA: मर्याइश्चा (2) 1. Geld: वैङ्गहत् 2. Geld: आकँरइतिश् (3) 1. West & TDA: यौ 2. West & TDA: स्पँतो 3. Geld: सँङ्गहोङ्गो, Mills: सँङ्गहोङ्गो (4) 1. West & TDA: अश्यस्चा, Sp: अषयस्चा 2. Mills: श्यओथनाचा 3. West & TDA: इचइती (5) 1. West, Sp, Mills, TDA: दुश्-क्षथा 2. Sp: वडुह्यो 3. Mills: श्यओथनाइश् 4. West & TDA: आर्मइते.

यओज्दो मश्याइ^१ अइपी ज़ाँथम् वहिस्ता ।
गवोइ वरँज्यातोम् ताँम् नै ख्वरँथाइ प्रपुयो ॥ ५ ॥

हा जी नै हुषोइथेमा हा नै उतयूइतीम् ।
दात् तैवीषीम्^२ वड्हँउश् मनइहो वरँख्थे ।
अत् अख्थ्याइ अषा मज्दो उर्वरो वक्षत् ।
अहुरो अड्हँउश् ज़ाँथोइ पओउरुयेह्या^३ ॥ ६ ॥

नी अओषेमो नी घातोम् पइती^४ रँमेम् पइती^५ स्योदूम^६ ।
योइ आ वड्हँउश् मनइहो दीद्रघ्जोदुये^७ ।
अषा व्योम् येह्या हिथाउश्^८ ना स्पँतो ।
अत् होइ दामोम्^९ थ्वह्वी आ-दोम् अहुरा ॥ ७ ॥

का तोइ वड्हँउश् मज्दा क्षथह्या ईश्तिश् ।
का तोइ अषोइश् थ्वख्थ्यो मइव्यो अहुरा ।
का थ्वोइ अषा आको अरँद्रँग् इश्या^{१०} ।
वड्हँउश् मइन्यँउश्^{११} श्यओथननाम् जवरो ॥ ८ ॥

कदा वओदा येजी चह्या क्षयथा ।
मज्दा अषा येह्या मा आइथिश् द्वओथा ।
अँश् मोइ अँरँज्चोम्^{१२} वड्हँउश् वफुश् मनइहो ।
वीघात् सओश्याँस्^{१३} यथा होइ अषिश् अड्हत् ॥ ९ ॥

कदा मज्दा माँनरोइश् नरो वीसँते^{१४} ।
कदा अजँन् मूथ्रम् अह्या मदह्या^{१५} ।

5. West, Sp, TDA मश्याइ (6) 1. West, Sp, Geld, Mills, TDA : तैवीषीम् 2. West पोउष्येह्या (7) 1 West, Sp, TDA · पइति 2. Geld : स्योदूम
3. West : दीघजो दुये; TDA दीदरँघ्जो दुये, Sp · दीद्रघ्जो दुये 4 West, Sp, Mills, TDA : हिथओश् 5. West & TDA : दामोन् (8) 1. West, Sp, TDA : इश्या
2. West, Sp, Geld, TDA · मन्यँउश् (9) 1. Mills : (अँरँज्) ऊचोम् 2. West, Sp, TDA : सओष्योस् (10) 1. West & TDA : वीसँते 2. Geld : मगह्या.

या अङ्गया^३ करपनो^४ उरुपये^५ती^६ ।

याचा खूतू दुशे-क्षथा^७ दण्युनाम् ॥ १० ॥

कदा मज्जदा अषा मत् आमइतिश ।

जिमत् क्षथा हुषेइतिश^८ वाखवइती ।

कोइ द्रैग्वोदवीश खूराइश रामाम् दाो^९ते^{१०} ।

कै^{११}ग् आ वङ्गहैउश जिमत् मनङ्गहो चिस्तिश ॥ ११ ॥

अत् तोइ अङ्गहन् सओश्य^{१२}तो^{१३} दण्युनाम् ।

योइ क्षन्म् वोहू मनङ्गहा हचो^{१४}ते^{१५} ।

श्यओथनाइश^{१६} अषा थन्नद्या मज्जदा सैङ्गहद्या^{१७} ।

तोइ ज्जी दाता हमअेस्तारो^{१८} अअेप्पम् मद्या ॥ १२ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी.-

स्पे^{१९}ता मङ्गन्यू वहिस्ताचा मनङ्गहा ।

हचा अषात् श्यओथनाचा वचङ्गहाचा ।

अद्याइ दान् हउर्वाता अमरताता ।

मज्जदो क्षथा आमइती अहुरो ॥ (ड बार)

अप्पम् वोहू वहिस्तम् अस्ती ।

उस्ता अस्ती उस्ता अद्याइ ।

ह्यत् अषाइ वहिस्ताइ अप्पम् ॥ (सें बार)

येज्जी-अदाम् हाइतीम् यज्जमइदे ॥

येज्जे हाताम् आअत् येस्ते पइती वङ्गहो ।

मज्जदो अहुरो वअेथा अषात् हचा ।

योङ्गहाम्चा तास्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ १३ ॥

3. West, Sp, Geld, Mills, TDA . अङ्गया 4. Mills . कर्पनो 5. West, Geld, Mills, TDA . उरुपयेइस्ती 6. West, Sp, Mills, TDA : दुश-क्षथा (11) 1. West, Sp, Mills, TDA . हुषेइतिश 2. West & TDA : दाोस्ते (12) 1. West, Sp, TDA . सओष्यस्ती 2. West & TDA : हचोस्ते 3. Mills : श्यओथनाइश 4. Geld : सैङ्गहद्या 5. West, Sp, TDA : हमअेन्नो.

हा ४९

ज्ञोतः-

अत् मा यवा वै॑द्रो पफ्रे॑ मज्झितो ।
 यै दुश्-अर॑थीश् चि॒क्षुषा॑ अषा मज्झदा ।
 वडु॒ही॑ आदा गइदी॑ मोइ आ मोइ॑ अरपा ।
 अह्मा वोहू॑ अओषो वीदा मनइहा ॥ १ ॥
 अत् अह्मा मा वै॑द्रह्मा मानयेइती॑ ।
 लक॑ओषो द्र॒ग्वतो॑ दइविता अषात् रा॒र॑षो ।
 नोइत् स्पे॑न्तोम् दोर॑स्त अह्माइ स्तोइ आर्मइतीम् ।
 नअ॑दा वोहू॑ मज्झदा फ्रस्ता मनइहा ॥ २ ॥
 अत्चा अह्माइ वर॑नाइ मज्झदा निदात्तम् ।
 अषे॑म् सइद्याइ लक॑ओषाइ राषये॒ह्मे॑ द्रुक्ष् ।
 ता वडु॒है॑उश् सर॑ इज्याइ॑ मनइहो ।
 अ॒त्तरै॑ वीस्पे॑ग् द्र॒ग्वतो॑ हस्मे॑ग् अ॒त्तरै॑ म्रुये॑ ॥ ३ ॥
 योइ दुश्-र॒थ्वी॑ अओषे॑मम् वर॑देन् रामे॑म्चा ।
 ए॒वाइश् हिज्जु॑वीश् फ्र॒षुयस्स॑ अफ्र॒षुय॑न्तो ।
 यओषे॑म् नोइत् ह॒र॑स्ताइश् वा॒स् दुज्ज॑र॒स्ता॑ ।
 तोइ दअे॑व॒ग् दा॑न् या द्र॒ग्वतो॑ दअेना ॥ ४ ॥
 अत् ह॒ो मज्झदा॑ ईजाचा आ॒ज्झइति॑श्चा ।
 यै दअेना॑म् वोहू॑ सार॑स्ता मनइहा ।
 आर्म॑तोइश् कस्चीत् अषा हु॒ज्जे॑त्तुश् ।
 ताइश्चा वी॒स्पाइश् थ्व॒ही क्ष॒थोइ॑ अहुरा ॥ ५ ॥

- (1) 1. West, Sp, TDA फ्र॒क्के 2. Geld. दु॒र॑र॒थीश् 3. West, Sp, Mills, TDA. वडु॒है॑उश् 4. Sp गइदी॑ आ मोइ (2) 1. Sp मानय॑जेइती 2. West & TDA. स्पे॑न्तोम् (3) 1. West, Sp, TDA. राषये॒ह्मे॑ 2. Sp. इज्या 3. West & TDA अ॒त्तरै॑ 4. West & TDA : म्रुये॑ (4) 1. West, Sp, TDA : दुज्ज॑र॒स्ताइश् (5) 1. West, Sp, TDA मज्झ॑दो.

फ्रो वो फ्रअश्या' मज्झा अषम्चा मूइते' ।
 या वै ख्रतैउश इमाकह्या आ-मनइहा ।
 अँरश वीचिद्याइ यथा ई स्रावयअमा ।
 तौम् दअनौम् या इमावतो अहुरा ॥ ६ ॥
 तत्तचा वोहू मज्झा सओतू मनइहा ।
 सओतू अषा गूषह्या तू अहुरा ।
 कै अइर्यमा कै ख्रअेतुश दाताइश अइहत्त ।
 यै वँरँजैनाइ वडुहीम् दात्त फ्रसस्तीम् ॥ ७ ॥
 फ्रषओइन्नाइ' उवाँजिस्तांम् अषह्या दातो ।
 सरँम् तत्त थ्वा मज्झा यासा अहुरा ।
 मइव्याचा यौम् वइहाउ थ्वह्वी आ क्षथोइ ।
 यवोइ वीस्पाइ फ्रअेस्तोइहो ओइहामा ॥ ८ ॥
 सओतू साल्लो फ्रँग्गह्यो सुये' तइतो ।
 नोइत्त अँरश-वचो सरँम् दिदाँम्' द्रँगता ।
 ह्यत्त दअनो' वहिस्ते' यूँजैन् मीज्दे ।
 अषा यूँता' याही दँ-जामास्या' ॥ ९ ॥
 तत्तचा मज्झा थ्वह्वी आदाँम् निपोइहे' ।
 मनो वोहू उरुनस्चा अषाउनौम्' ।
 नँमस्चा या आर्मइतिश ईजाचा ।
 माँजा क्षथा वज्जइहा अवँमीरा ॥ १० ॥
 अत्त दुशँक्षथँग्' दुश-इयओथनँग्' दुज्वचइहो ।
 दुज्जअनँग्' दुश-मनइहो द्रँगवतो ।

(6) 1. West & TDA फ्रअश्या 2. West & TDA : मूइते (8) 1. West, Sp, Mills, TDA : फ्रषओइन्नाइ (9) 1. TDA : सुये 2. West, Mills, TDA : ददौम् 3. Sp : दअना 4. West & TDA वहिस्ते 5. West, Sp, Mills, Geld, TDA : युँता 6. Geld, Mills, Sp. दँजामास्या (10) 1. West & TDA : निपोइहे 2 West, Sp, TDA : अषओनौम् (11) 1. West, Sp, TDA : दुश-क्षथँग् 2. Mills. 'इयओथनँग्'.

अकाइश् ख्वरथाइश् पइती उर्वानो पइत्येइस्ती' ।
 दूजो दैमाने' हइय्या अइहन् अस्तयो ॥ ११ ॥
 कत् तोइ अषा ज्वयेस्ते' अवइहो ।
 ज़रथुश्नाइ कत् तोइ वोहू मनइश् ।
 यै वै स्तओताइश् मइदा फ़्रीनाइ अहुरा ।
 अवत् यासोस् ह्यत् वै ईश्ता' वहिश्तेम् ॥ १२ ॥

जोत् उ रास्पी:-

स्पेस्ता मइन्यू वहिश्ताचा मनइहा ।
 हचा अषात् श्यओथनाचा वचइहाचा ।
 अह्माइ दौन् हउर्वाता अमैरताता ।
 मइदो क्षत्रा आर्मइती अहुरो ॥ (३ बार)
 अषेम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषेम् ॥ (३ बार)
 अत्-मा-यवोम् हाइतीम् यज़मइदे ॥
 येज्हे हातोम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।
 मइदो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योइहाम्चा तोस्चा तोस्चा यज़मइदे ॥ १३ ॥

3 West, Sp, TDA: पइति-यस्ती; Mills: (पइति) यस्ती 4. West &
 TDA: दैमाने (12) 1. West & TDA: ज्वयेस्ते, Mills: ज्वयेइस्ते; Sp: ज्वयस्ते
 2. West, Sp, TDA: ईश्ता.

दाता अङ्गैरुश अरदत् वोहू मनङ्गहा ।
हङ्ग्यावरस्तोम्^२ ह्यत् वस्त्रा क्ररषोतमम्^३ ॥ ११ ॥

जोत् उ रास्पी -

स्पेता मङ्ग्यु वहिस्ताचा मनङ्गहा ।
हचा अषात् इयओथनाचा वचङ्गहाचा ।
अह्माइ दाँन् हउर्वाता अमरताता ।
मङ्गदो क्षत्रा आर्मइती अहुरो ॥ (डु बार)

अषम् वोहू वहिस्तम् अस्ती ।
उस्ता अस्ती उस्ता अह्माइ ।
ह्यत् अषाइ वहिस्ताइ अषम् ॥ (सँ बार)

कत्-मोइ-उर्वोम् हाइतीम् यज्मइदे ।
स्पेता-मङ्ग्युम् गाथोम् अवओनीम् अषहे रतुम् यज्मइदे ।
स्पेता-मङ्ग्यैरुश^१ गाथयो हदाता यज्मइदे ॥

येज्हे हातोम् आअत् येस्ते पइती वङ्गहो ।
मङ्गदो अहुरो वओथा अषात् हचा ।
योङ्गहोम्चा तोस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ १२ ॥

~~~~~

2. West, Mills, TDA : °वरस्तोम् 3. West, Mills, TDA : क्ररषोतमम्
(12) 1. West, Sp, TDA . °मन्यैरुश.

वोहूक्षथ्र गाथा

हा ५१

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

॥ नमो वै गाथो अपओनीश् ॥

वोहू क्षथ्रम् वइरीम् । वागंम् अइवी-वइरिश्तम् ।
वीदीषंम्नाइश् ईजाचीत् । अपा अरत्त-चरइती ।
श्यओथनाइश् मज्जा वहिश्तम् । तत् नै नूचीत् वर्रपाने ॥ १ ॥ (डु बाइ)

ज्ञोत्र:-

ता वै मज्जा पओउर्वीम् । अहुरा अपाइ येचा ।
तइव्याचा आर्मइते । दोइषा मोइ इश्तोइश् क्षथ्रम् ।
क्षमाकंम् वोहू मनइहा । वह्वाइ दाइदी सवइहो ॥ २ ॥
आ वै गँउश् आ-हँम्-यत्तू । योइ वै श्यओथनाइश् साररत्ते ।
अहुरो अपा-हिज्जा । उरुवाइश् वइहँउश् मनइहो ।
यअेषांम् तू पओउरुयो । मज्जा फ्रदक्षता अही ॥ ३ ॥
कुथा आरोइश् आ फ्रसँरतुश् । कुथा मँरज्जदिका अक्षतत् ।
कुथा यसो रुयँन् अपंम् । कू स्पँता आर्मइतिश् ।
कुथा मनो वहिश्तम् । कुथा थ्वा क्षथ्रा मज्जा ॥ ४ ॥

VOHŪKHSATHRA GĀTHĀ

Hā 51

The Vohūkshathra Gāthā is composed of chapter 51 alone.

- (1) 1. West, Sp, Mills, TDA : वोहूषंम्नाइ 2. West & TDA : वर्रपाने
(2) 1. West, Sp, Mills, TDA : अपा 2 West & TDA : आर्मइते 3. West, Sp,
Mills, TDA : दोइश् आ मोइ (3) 1. Geld गँउषा हँम्यत्तू; West & TDA . गँउश्
आ हँम्यत्तो, Sp : गँउषा हँम्यत्ते; Mills . गँउषा हँम्यत्ते 2. West, Mills, TDA :
साररत्ते 3. West, Sp, TDA अपा हिज्जा, Mills . अपा-हिज्जा 4. Geld : पोउरुयो
(4) 1. Geld : आफ्रसँरतुश् 2 West, Mills, TDA . मँरज्जदिकाइ.

वीस्पा ता पॅरसाँस् यथा । अषात् हचा गॉम् वीदत् ।
 वास्व्यो श्यओथनाइश् अँरँवो । हॉस् हुस्त्रुश नैमइहा ।
 यै दाथअइव्यो अँरँश-रतूम् । क्षयाँस् अषिवो' चिस्ता ॥ ५ ॥
 यै वव्यो वइहँउश् दज्दे' । यस्चा होइ वाराइ रादत् ।
 अहुरो क्षथा मज्दो । अत् अह्माइ अकात् अश्यो' ।
 यै होइ नोइत् वीदाइती' । अपैमे' अइहँउश् उर्वअसे' ॥ ६ ॥
 दाइदी मोइ यै गॉम् तषो । अपस्चा उर्वरोस्चा ।
 अमँरताता हउवाता । स्पँनिश्ता मइन्यू मज्दा ।
 तैवीषी' उतयूइती । मनइहा वोहू सँइहे' ॥ ७ ॥
 अत् ज़ी तोइ वक्ष्या मज्दा । वीदुषे ज़ी ना म्रुयात् ।
 ह्यत्' अकोया द्रँग्वाइते' । उश्ता यै अपँम् दाद्रे' ।
 ह्यो ज़ी माँथा श्यातो । यै वीदुषे म्रवइती ॥ ८ ॥
 याँम् क्षनूतँम् रानोइव्या दाो । थ्वा आथा सुन्ना मज्दा ।
 अयइहा क्षुस्ता अइवी । अह्माहू दक्ष्तँम् दावोइ ।
 राषयेव्हे' द्रँग्वाँतँम् । सवयो अववन्नँम् ॥ ९ ॥
 अत् यै मा ना मरँक्षइते' । अन्याथा अह्मात् मज्दा ।
 ह्यो दामोइश् द्रूजो हुनुश्' । ता' दुज्दो योइ हँ'ती ।
 मइव्यो ज़व्या अपँम् । वइहुया' अषी गत् ते' ॥ १० ॥
 कै उर्वथो स्पितमाइ । ज़रथुश्वाइ ना मज्दा ।

- (5) 1. Mills · अषवो (6) 1. West, Sp, Mills, TDA : दज्दी 2. West, Sp, Mills, TDA : अष्यो 3. West, Mills, TDA : वी-दाइती 4 West, Mills, TDA · अपैमे 5. West, Mills, TDA · उर्वअसे (7) 1. West, Sp, Mills, Geld, TDA : तैवीषी 2. Geld : सँइहे, West, Mills, TDA · सँइहे (8) 1. West, Mills, TDA : य्यत् 2. West, Mills, TDA · द्रँग्वाइते 3. West, Sp, Mills, TDA : दाद्रे (9) 1. West, Mills, TDA राषयइहे, Sp राषयइहे (10) 1. West, Mills, TDA · मरँक्षइते 2. West, Sp, TDA हुनुश्ता 3. West & TDA : वोहुया अपँम् गत् ते; Sp. वोहुया अपँम् गत् ते.

कै वा' अषा आप्रस्ता । का स्पेता अर्मइतिश् ।
 कै वा' वड्हैउश् मनइहो । अचिस्ता मगाइ' अरैप्वो ॥ ११ ॥
 नोइत् ता ईम् क्षनाउश् वअेप्यो' । कैवीनो परतो ज़मो ।
 ज़रथुश्त्रेम् स्पितामम् । ह्यत्' अह्नी उरुरओस्त् अस्तो' ।
 ह्यत्' होइ ईम् चरतस्चा । अओदैरश्चा ज़ोइषेनू वाज़ा ॥ १२ ॥
 ता द्रैग्वतो मरैदइती' । दअेना अरैज़ाउश् हइथीम् ।
 येह्या उर्वा खओदइती । चिन्वतो परतो आक्रो ।
 एवाइश् इयओथनाइश् हिज्वस्चा । अपह्या नाँस्वो पथो ॥ १३ ॥
 नोइत् उर्वाथा दातोइव्यस्चा । करपनो वास्त्रात् अरैम्' ।
 गवोइ आरोइश् आ' सै'दा' । एवाइश् इयओथनाइश्चा सैइहाइश्चा' ।
 यै ईश् सैइहो' अपैमम् । द्रूजो-दमाने आदात्' ॥ १४ ॥
 ह्यत्' मीज्देम् ज़रथुश्त्रो । मगवव्यो चोइश्त् परा ।
 गरो दमाने' अहुरो । मज्दो जसत् पओउरुयो' ।
 ता वै वोहू मनइहा । अषाइश्चा सवाइश् चिवीषी ॥ १५ ॥
 तौम् कवा वीस्तास्पो । मगह्या क्षथा नाँसत् ।
 वड्हैउश् पदेवीश् मनइहो । यौम् चिस्तीम् अषा म'ता ।
 स्पेतो मज्दो अहुरो । अथा नै सज्द्याइ उस्ता ॥ १६ ॥
 वरैण्धौम् मोइ फ़रषओश्त्रो' । ह्योग्वो दअेदोइश्त् कहरूपम् ।
 दअेनयाइ वड्हुयाइ' । यौम् होइ इश्यौम्' दात् ।
 क्षयौम् मज्दो अहुरो । अपह्या आज्द्याइ गेरैज्दीम्' ॥ १७ ॥

- (11) 1. Sp: वो 2. Sp. मागाइ (12) 1. West, Sp, TDA वअेपयो
 2. West & TDA. व्यत् 3. West, Sp, Wills, TDA अस्तो (13) 1. West
 & TDA: मरैदइते; Sp. मरैदइते (14) 1. West, Sp, Mills, TDA अरैम् 2. Geld:
 आसै'दा 3. Geld सै'इहाइश्चा 4. Geld. सै'इहो 5. West, Sp, Mills, TDA:
 आ दात् (15) 1. West & TDA व्यत् 2. West, Mills, TDA: दमाने 3. Geld:
 पोउरुयो (17) 1. West, Sp, Mills, TDA. फ़रषओश्त्रो 2. Sp. वड्ह्या 3. West,
 Sp, Mills, TDA. इश्यौम् 4. West, Sp, TDA. गेरैज्दीम्.

तौम् चिस्तीम् दैजामास्पो' । ह्वोग्वो' इस्तोइश् ख्वरँनो ।
 अषा वरँते' तत् क्षथ्रम् । मनइहो वडुहीश् वीदो ।
 तत् मोइ दाइदी अहुरा । ह्यत्' मज्दा रपँन् तवा ॥ १८ ॥
 ह्वो तत् ना मइद्यो-मोइहा' । स्पितमा अह्माइ दज्दे' ।
 दअेनया' वअेदँम्नो । यँ अहूम् इषसोस् अइवी ।
 मज्दो दाता अओत् गयेह्या । श्यओथनाइश् वद्यो ॥ १९ ॥
 तत् वँ नँ हजओषोइहो । वीस्पोइहो दइद्याइ सवो ।
 अपँम् वोहू मनइहा । उरुधा याइश् आर्मइतिश् ।
 यजँम्नोइहो' नमइहा । मज्दो रफँथ्रम् चगँदो ॥ २० ॥
 आर्मतोइश् ना स्पँतो । ह्वो चिस्ती उरुधाइश् श्यओथना ।
 दअेना अपँम् स्पँन्वत् । वोहू क्षथ्रम् मनइहा ।
 मज्दो ददात् अहुरो । तैम् वडुहीम् यासा अषीम् ॥ २१ ॥
 येह्या मोइ अषात् हचा । वहिश्तम् येस्ले' पइती ।
 वअेदा मज्दो अहुरो । योइ ओइहर्चा हँतिचा ।
 तौ यज्जाइ ख्वाइश् नामँनीश् । पइरिचा जसाइ वँता ॥ २२ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

वोहू क्षथ्रम् वइरीम् . . . . . नूचीत् वरँषाने ॥ (दु बार)
 अपँम् वोहू वहिश्तम् अस्ती ।
 उस्ता अस्ती उस्ता अह्माइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अपँम् ॥ (सँ बार)

वोहूक्षथ्राम् हाइतीम् यजमइदे । वोहूक्षथ्राम् गाथाम् अषओनीम् अषहे
 रतुम् यजमइदे । वोहूक्षथ्रयो गाथयो हँदाता यजमइदे ॥

(18) 1. West, Sp, TDA . दै-जामास्पा ह्वोग्वा 2. West & TDA वरँते,
 Sp. वरँते 3. West, Sp, Mills, TDA वडुहँउश् 4. West & TDA ययत्
 (19) 1. Geld मइद्योइ-मोइहा 2. West, Sp, Mills, TDA . दज्दे 3. Sp
 दअेनयाइ (20) 1. West, Sp, TDA येजँम्नोइहो (22) 1. West & TDA :
 येस्ले 2. Sp. तौम्.

येञ्हे हाताम् आअत् येस्ते पइति वड्हो ।

मज्जदो अहुरो वअथा अषात् हचा ।

योइहाम्चा तास्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा° ॥ २३ ॥ (६ वार्)

हा ५२

जोत् उ रास्पी.-

वड्हुच वड्होस्च' आप्रीनामि वीस्पयो अषओनो स्तोइश् हइथ्याइच
ववोइथ्याइच वूश्योइथ्याइच' अषीम् रासइत्तीम्' दरथो-वारथ्मनम् मिषाचिम्
हो-अइत्तिषाचिम् मिषाचिम् आप्रसोइहइतीम्' ॥ १ ॥

वरत्तीम् वीस्पो वअेषज्जो अपाम्च गवाम्च उर्वरनोम्च तउर्वयेइत्तीम्
वीस्पो त्वअेषो दअेवनोम् मश्यानाम्च' अरश्यत्तोम्' अह्माइच' न्मानाइ अह्माइच
न्मानहे न्मानो-पत्ते ॥ २ ॥

वडुहीश्च' अधो वडुहीश्च अपयो हुपउवो वहेहीश् अपरो रास-
इत्तीश् दरथो-वारथ्मनो यथ नो मज्जिस्तोस्च वहिस्तोस्च स्रअेस्तोस्च अपयो
अरनवत्ते° ॥ ३ ॥

अमेषनाम् स्पत्तनाम् यस्साइच वह्माइच ह्नओथाइच फ्रसस्तयअेच
फ्रदथाइ अहे न्मानहे फ्रदथाइ वीस्पयो अषओनो स्तोइश् हमिस्ते अ वीस्पयो
द्रवतो स्तोइश् । स्तवस् अषा ये हुदो योइ हत्ती ॥ ४ ॥

वसस्च तू अहुर-मज्ज उस्ताच अअेष' हवनोम् दामनोम् । वसो आपो

Hā 52

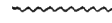
- (1) 1. West & TDA वड्हुयोस्च, Sp. वडुह्योस्चा 2. West, Sp, TDA. वूष्योइथ्याइच 3. West & TDA रासन्तीम्; Sp. रासत्तीम् 4. West & TDA आप्रसइहइतीम् (2) 1. West, Sp, TDA मश्यानाम्च अरश्यत्तोम् 2. Sp: अह्माइचा (3) 1. West, Sp, TDA: वडुहीश्च 2. West, Sp, TDA रासत्तीश् 3. West, Sp, TDA. अरनवत्ते (5) 1. TDA अअेष.

वसो उर्वरो वसो वीस्प वोहू अषचिथ क्षयम्नम् अषवन्म् दायत अक्षयम्नम्
द्रवत्तम् ॥ ५ ॥

वसो-क्षथो ख्यात् अषव
अवसो-क्षथो ख्यात् द्रवो
गतो हमिस्तो निज्वरतो
हच स्पत्तहे मइन्यैउश दामव्यो
वरतो अवसो-क्षथो ॥ ६ ॥

हक्ष्य' अज्ञमचित् यो ज़रथुश्त्रो फ़तमाँ न्माननाँम्च वीसाँम्च ज़त्तु-
नाँम्च दक्ष्युनाँम्च अज्ञहो' दअेनयो अनुमतयअेच अनुत्तयअेच अन्वरश्तयअेच
या आहूइरिश ज़रथुश्त्रिश ॥ ७ ॥

रवस्च ख्वाथ्रम्च आप्रीनामि वीस्पयो अषओनो स्तोइश । ओज़स्च
दुजाथ्रम्च आप्रीनामि वीस्पयो द्रवतो स्तोइश ॥ ८ ॥

वहिस्तोइरिती गाथा

हा ५३

जोत उ रास्पी.-

॥ नॅमो वै गाथो अषओनीश् ॥

वहिस्ता ईरितीश् स्रावी ज़रथुश्त्रहे ।

स्पितामह्या येज़ी होइ दात् आयसा ।

अषात् हचा अहुरो मज़दो ।

यवोइ वीस्पाइ आ ह्वह्वीम् ।

यअेचा होइ दवैन् सशेचा ।

दअेनयो वडहुयो उध्वा श्यओथनाचा ॥ १ ॥ (डु बाइ)

जोत :-

अत्चा होइ स्वत् मनइहा उध्वाइश् श्यओथनाइश्चा ।

क्षनुम् मज़दो' वहाइ' आ फ़ओरत् यस्वाँस्चा ।

कवचा वीस्तास्यो ज़रथुश्त्रिश् ।

स्पितामो फ़रषओश्त्रस्चा ।

दोइहो अँज़श् पथो ।

यौम् दअेनौम् अहुरो सओश्यतो ददात् ॥ २ ॥

तैम्चा तू पोउरुचिस्ता' हअेचत्-अस्पाना ।

स्पितामी येज़ी' दुग़ेद्रौम् ज़रथुश्त्रहे ।

VAHIŚTŌIŚTI GĀTHĀ

Hā 53

This Chapter is known as the Vahiśtōiśti Gāthā.

- (1) 1. West, Mills, TDA . ह्वह्वीम् 2. West, Sp, Mills, TDA : सशेचा
3 Sp . वडहुयो (2) 1. West, Sp, Mills, TDA : मज़दाइ 2. West, Sp, TDA
वहा 3. West & TDA फ़रषओश्त्रस्चा; Mills फ़रषओश्त्रस्चा (3) 1. West &
TDA : पओउरुचिस्ता; Sp . पओउरुचिस्ता 2. Geld & Sp : येज़ीवी; West, Mills,
TDA . यज़वी.

वङ्गहँउश पइत्यास्तैम्^३ मनङ्गहो ।
 अषद्या मङ्गदोस्चा तइव्यो दात् सरम् ।
 अथा हँम् फ़रप्वा थ्वा स्त्रथ्वा ।
 स्पैनिस्ता आर्मतोइश हुदानू^४ वरप्वा^५ ॥ ३ ॥
 तैम् ज़ी वै स्पैरदानी वरानी या फ़धोइ^६ वीदात् ।
 पइथ्यअचा वास्त्र्यअइव्यो अत्चा ख्वअेतओवे ।
 अषाउनी^७ अषवव्यो ।
 मनङ्गहो वङ्गहँउश ख्वैन्वत् हङ्गहुश मैम्^८ वैअदुश^९ ।
 मङ्गदो ददात् अहुरो ।
 दअेनयाइ वङ्गहुयाइ^{१०} यवोइ वीस्पाइ आ ॥ ४ ॥
 साख्वैनी वङ्ग्यम्नाव्यो कइनिव्यो म्रओमी ।
 क्षमइव्याचा^{११} वदेम्नो^{१२} मै^{१३} चा ई मॉङ्गदङ्गदम् ।
 वअेदोदम् दअेनावीश ।
 अव्यस्ता^{१४} अहम् यै वङ्गहँउश मनङ्गहो ।
 अषा वै अन्यो अइनीम् वीवै^{१५} गहतू^{१६} ।
 तत् ज़ी होइ हुषैन्म् अङ्गहतू ॥ ५ ॥
 इथा ई हइथ्या नरो अथा जैनयो ।
 द्रूजो हचा राथेमो यैमै^{१७} स्पष्ठथा फ़ाइदीम् ।
 द्रूजो^{१८} आयेसे होइश पिथा तन्वो परा ।
 वयू-वरदुव्यो दुश-ख्वरथैम्^{१९} ।
 नॉसत् ख्वाथैम् द्रैग्वोदव्यो दैजीत्-अरतअेइव्यो ।
 अनाइश आ मनहीम् अहम् मैरै^{२०} गदुये ॥ ६ ॥

3. West, Sp, TDA. पइथ्यास्तीम् 4. Geld हुदान्वरप्वा; West & TDA : हुदानु-वरप्वा (4) 1. West Sp, Mills, TDA फ़धो 2. West, Mills, TDA : अषाउने, Sp. अषाउने 3. West, Sp, TDA : मै वैअत् उश; Mills : मै बैत् उश
 4. Sp & Mills. वङ्गहुयाइ (5) 1 Sp क्षमइव्यो 2. Mills. वअेदेम्नो 3. West, Sp, TDA. अव्यस्ता 4 West, Sp, TDA वीवइहतू, Mills वीवैइहतू (6) 1. Geld : यैमै; Mills : यै मै 2. Sp. द्रूजम् 3. Mills : ख्वरथैम्.

अतृचा वै मीज्देम् अद्दहत् अद्या मगह्य ।
 यवत् आजुश ज़रज़िदस्तो वूनोइ^१ हस्तयो^२ ।
 परचा अओचोस् अओराचा ।
 यथा मइन्युश द्रैग्वतो अनोसत् ।
 परा इवीज़यथा मगैम्^३ तैम् ।
 अतृ वै वयोइ^४ अद्दहती अपैम् वचो ॥ ७ ॥
 अनाइश आ दुज्वरन्डहो^५ दफ्न्या हैत्तू ।
 ज़रयाचा वीस्पोडहो स्रओसैत्ताम् उपा ।
 हुक्षथाइश जैन्नरौम्^६ खूनरौम्चा ।
 रामौम्चा आइश ददात् ।
 श्येइतिव्यो वीजिव्यो ईरत् ईश डफ्नो ।
 ह्यो दैरज़ा मरथ्याउश मज़िस्तो मोषुचा अस्तू ॥ ८ ॥

ज़ोत् उ रास्पी:-

दुज्वरनाइश वओषो रास्ती तोइ नरपीश अरज़ीश^७ ।
 अओषसा दैजीत्-अरता पषो-तन्वो ।
 कू अषवा अहुरो ।
 यै ईश ज्यातैउश ह्मिथ्यात् वसै-इतोइश्चा ।
 तत्तु^८ मज्दा तवा क्षथम् ।
 या अरैजैज्योइ दाही द्रिगओवे^९ वद्यो ॥ ९ ॥ (सै बार)

वहिस्ता ईशितश् स्रावी ज़रथुश्त्रहे . उख्वा श्यओथनाचा ॥ (दु बार)

- (7) 1. West, Sp, TDA : वूनोइत् 2. West, Sp, Mills, TDA : हस्तयो
 3. West, Sp, TDA : मगैउश 4. West, Sp, Mills, TDA वयो (8) 1. West,
 Sp, Mills, TDA . दुज्वरन्डहो 2. West, Sp, TDA . जैन्नरौम् (9) 1. Geld .
 रजीश; West, Sp, Mills, TDA . रिजीश 2. West, Sp, Mills, TDA : अत्
 3. West & TDA : द्रैगवे; Sp : द्रिगवे; West-K4 : द्रैगओवे.

अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्नाइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ (सँ बार)
 वहिश्तोइश्तीम् हाइतीम् यज्ञमइदे । वहिश्तोइश्तीम् गाथाँम् अष-
 ओनीम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । वहिश्तोइश्तोइश् गाथयो ह२दाता यज्ञमइदे ॥
 येञ्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वङ्हो ।
 मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योङ्होँम्चा तौस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ १० ॥

हा ५४

ज्ञोत् उ रास्पी-

आ अइर्यमा इश्यो' रक्कंधाइ ज२त् ।
 नैरव्यस्चा नाइरिव्यस्चा ज़रथुश्त्रहे' ।
 वङ्हैउश् रक्कंधाइ मनङ्हो ।
 या दअेना वइरीम् हनात् मीज्दम् ।
 अषह्या यासा अषीम् ।
 यौम्' इश्यौम्' अहुरो मसता मज्दो ॥ (चिहार् बार)
 अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्नाइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ १ ॥ (सँ बार)

अइर्यमनम् इषीम् यज्ञमइदे' अमव२त्तम् वर्रथाजनम् वित्वअेषङ्हम्'
 मज्जिश्तम् अषहे स्रवङ्हौम् । गाथो स्प२तो रतुध्रथो अषओनीश् यज्ञमइदे ।
 स्तओत येस्न्य यज्ञमइदे या दाता अङ्हैउश् पओउरुयेह्या ॥

Hā 54

(1) 1. West, Sp, TDA . इष्यो 2. West & TDA ज़रथुश्त्रहे 3. Sp :
 पौम् 4. West, Sp, TDA इष्यौम् (2) 1. Sp यज्ञमइदे 2. West & TDA :
 वित्वअेषङ्हम् .

येषहे हातोम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।
 मज्जदो अहुरो वअेथा अषात् हचा ।
 योइहोम्चा तौस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ २ ॥

हा ५५

ज्ञोतः- वीस्पो गअेथोस्च तन्वस्च अज्देवीश्च उस्तानाँस्च कँडूरपस्च तँवीषीश्च
 वओधस्च उर्वान्मच फ्रवषीमच पइरिच ददँमही आच वअेधयमही आअत् दीश्
 आवअेधयमही गाथाव्यो स्पँताव्यो रतुक्ष्त्राव्यो अषओनिव्यो ॥ १ ॥

यो नो हँति गाथो हँथ्रवइतीश्च पाथ्रवइतीश्च मइन्युश्-ख्वरँथोस्च
 यो नो हँति उरुने वअेम् ख्वरँथेम्च वस्त्रेम्च । तो नो हँति गाथो हँथ्र-
 वइतीश्च पाथ्रवइतीश्च मइन्युश्-ख्वरँथोस्च । तो नो हँति उरुने वअेम् ख्वरँथेम्च
 वस्त्रेम्च । तो नो बुयँन् हुमिज्जदो अश्-मिज्जदो' अषो-मिज्जदो परो-अस्त्राइ अडुहे
 पस्च अस्तस्च वओधइहस्च वी-उर्वीस्तीम्' ॥ २ ॥

ता नो अम ता वँरँथ्रन् ता दस्वर ता वअेषज्ज ता फ्रदथ ता वँरँदथ
 ता हवइह ता अइव्यावइह' ता हुधोइह ता अषवस्त ता फ्राराइति' ता वीदीषे' ॥ ३ ॥

उज्जम्यँन् या स्तओत येस्न्य यथ हीश् फ्रदथत् मज्जदो यँ सँविस्तो
 वँरँथ्रजो फ्रादत्-गअेथो पाथाइ अषहे गअेथनाँम् हँथ्राइ अषहे गअेथनाँम् सुयम्न-
 नाँम्च सओइयँताँम्च वीस्पयोस्च अषओनो स्तोइश् ॥ ४ ॥

वीस्पेम् अषवनेम् अय रतुफ्रित' हावयइहँम्' जसँतँम् पइति-वराहि
 हुमताइश्च हूस्ताइश्च हूरस्ताइश्च ॥ ५ ॥

अषेम्च वोहूच मनो यज्मइदे । गाथो स्पँतो रतुक्ष्त्रो अषओनीश्
 यज्मइदे ॥ ६ ॥

स्तओत येस्न्य यज्मइदे या दाता अइहँउश् पओउरुयेद्या मरँम्न

(2) 1. Sp अष-मिज्जदो 2 Geld वीउर्वीस्तीम्, Sp वी उर्वीस्तीम्

(3) 1. West & TDA 'वइह' 2. West & TDA: फ्राराइते 3. Sp: वीदुषे, West:
 वीदुषे, TDA: वीदुषे (5) 1. West, Sp, TDA. रतुफ्रिता हावयइह.

वॅरँज्मिन्^१ सञ्ज्मन् साचयम्न दद्रान^२ पइतिषान^३ पइतिष्मरँम्न^४ फ्रमरँम्न फ्रायज्मन्
फ्रषम् वल्ल अहूम् दथान ॥ ७ ॥

वघाँम् स्तओतनाँम् येस्न्यनाँम् यज्मइदे । स्तओतनाँम् येस्न्यनाँम्
यज्मइदे फ्रस्रओथ्रम्च फ्रमरँथ्रम्च फ्रगाथ्रम्च फ्रायस्तीम्च ॥

येञ्हे हाताँम् आअत् येस्ने पइती वङ्गहो ।

मङ्गदो अहुरो वअथा अषात् हचा ।

योङ्गह्माँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ ८ ॥

हा ५६

जोत्.-

सॅरओषो^१ इधा^२ अस्तू अहुरहे मङ्गदो यस्ताइ सॅवीश्तहे^३ अषओनो यै नो
इश्तो ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तँमँम्चीत्^४ । अवथात् इधा सॅरओषो अस्तू अहुरहे
मङ्गदो यस्ताइ सॅवीश्तहे अषओनो यै नो इश्तो ॥ १ ॥

सॅरओषो^१ इधा अस्तू अपाँम् वङ्गहिनाँम्^२ यस्ताइ अषाउनाँम्च फ्रवषिब्यो
यो नो इश्तो उर्वोइब्यो ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तँमँम्चीत्^४ । अवथात् इधा
सॅरओषो अस्तू अपाँम् वङ्गहिनाँम् यस्ताइ अषाउनाँम्च^३ फ्रवषिब्यो यो नो इश्तो
उर्वोइब्यो ॥ २ ॥

सॅरओषो^१ इधा अस्तू अपाँम् वङ्गहिनाँम्^२ यस्ताइ वङ्गहुश् वङ्गहिनाँम्^३
अमँषनाँम्चा^४ स्पँश्तनाँम् हुक्षथ्रनाँम् हुधोङ्गह्माँम् वोहुनाँम्चा वङ्गहुयोस्चा^५ अषोइश्

(7) 1. Sp: वॅरँज्मन् 2. TDA: ददरान 3. West & TDA: पइतिषान
4. West & TDA: पइतिष्मरँम्न; Sp: पइतिश्मरँम्न.

Hā 56

(1) 1. West, Sp, TDA: स्रओषो 2. Sp: इध 3. West, & TDA: सॅविश्तहे;
4. Sp: उस्तँमँम्चीत् (2) 1. West, Sp, TDA: स्रओषो 2. West, Sp,
TDA: वङ्गहिनाँम् 3. Sp: उस्तँमँम्चीत् 4. Sp: अषओनाँम्च (3) 1. West, Sp,
TDA: स्रओषो 2. West, Sp, TDA: वङ्गहिनाँम् 3. West, Sp, TDA: अमँषनाँम्च
4. Sp: वङ्गह्योस्चा.

यस्माइ या नै आरअेचा अँरनवतअेचा^५ अपइहाक्ष । सँरओषस्चा^६ इधा अस्तू अपाँम्
वडुहीनाँम् यस्माइ वड्डहुश अपिवाो ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तैमँम्चीत्^७ ॥ ३ ॥

अवथात् इधा सँरओषो^८ अस्तू अपाँम् वडुहीनाँम्^९ यस्माइ वड्डहुश वडु-
हीनाँम्^{१०} अमँषनाँम्चा^{११} स्पँतनाँम् हुक्षथनाँम् हुधोइहाँम् वोहुनाँम्चा वड्डुयोस्चा^{१२}
अषोइश यस्माइ या नै आरअेचा अँरनवतअेचा^{१३} अपइहाक्ष । सँरओषस्चा^{१४} इधा अस्तू
अपाँम् वडुहीनाँम् यस्माइ वड्डहुश अपिवाो ॥ ४ ॥

जोत्र उ रास्पी -

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा ।

वड्डहँउश दज्दा मनइहो इयओथननाँम् अड्डहँउश मज्दाइ ।

क्षथ्रँम्चा अहुराइ आ यिम् दिगुब्बयो ददत् वास्तारम् ॥ (चिहार बार)

अषँम् वोहू वहिश्तँम् अस्ती ।

उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ ।

ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषँम् ॥ (सँ बार)

स्रओषँम् अषीम् हुरओधँम् वँरथाजनँम् फ़ादत्-गअेथँम् अपवनँम् अषहे
रतूम् यज्मइदे ॥

येज्हे हाताँम् आअत् येस्ने पइती वड्डहो ।

मज्दो अहुरो वअेथा अषात् हचा ।

योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ ५ ॥

~~~~~

5. West, Sp, TDA : अँरनवतअेचा 5. West, Sp, TDA : स्रओषस्च

6. Sp. उस्तैमँ (4) 1. West, Sp, TDA : स्रओषो 2. West, Sp, TDA : वडुहिनाँम्

3. West, Sp, TDA : अमँषनाँम्च 4 Sp : वड्डुयोस्चा 5. West, Sp, TDA :

अँरनवतअेचा 6. West, Sp, TDA : स्रओषो.

हा ५७

ज्ञोतः-

अषम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती ।

उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ ।

ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ (सँ बार)

स्रओषहे अश्येहे' तख्महे तनु-मोथहे दर्षि-द्रओश आहृइर्येहे क्षनओथ
यस्नाइच वह्माइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच ।

ज्ञोतः- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ़ा मे म्रूते ।

रास्पी- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ़ा मे म्रूते ।

ज्ञोतः- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओतू ॥ १ ॥

ज्ञोतः-

स्रओषम् अषीम् हुरओधम् वर्रओजनम् फ़ादत्-गअथम् अषवनम् अषहे
रतूम् यज़मइदे । यो पओइर्यो मज़दो दामोन् फ़स्तैरतात् पइति वर्रस्मन्' यज़त
अहुरम् मज़दोम् यज़त अमेषै स्पैरै यज़त पायू थ्वोरैस्तार या वीस्प' थ्वैरैसतो
दामोन् ॥ २ ॥

अहे रय एवरैनइहच अज़हे' अम वर्रथघ्नच अहे यस्त यज़तनाम् तम्
यज़ाइ सुरुन्वत यस्त स्रओषम् अषीम् ज्ञओथाव्यो अषीम्च वडुहीम् वर्रजइतीम्
नइरीम्च सइहम् हुरओधम् । आच नो जम्यात् अवइहे वर्रथजो स्रओषो
अप्यो ॥ ३ ॥

स्रओषम् अषीम् यज़मइदे । रतूम् वर्रजैरैतम् यज़मइदे यिम् अहुरम्
मज़दोम् यो अषहे अपनोतैमो यो अषहे जघ्मूश्तेमो । वीस्प स्रवो ज़रथुश्त्र' यज़मइदे ।
वीस्पच हूरैश्त श्यओथन यज़मइदे वर्रैश्तच वर्रैश्मच' ॥

Hā 57

- (1) 1. West, Sp, TDA अष्येहे (2) 1. Geld वर्रस्मैन् 2 Sp वीस्पा
(3) 1. Geld अइज़हे (4) 1 West, Sp, TDA ज़रथुश्त्र 2. West & TDA :
वर्रैश्मच; Sp. वर्रैश्मच.

येज्हे हाताम् आअत् येस्ने पइती वड्हो ।

मज्जदो अहुरो वअथा अषात् हचा

योइहाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ ४ ॥

स्रओषम् अषीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ़ादत्-गअथम् अषवन्नम् अषहे
रतूम् यज्मइदे ॥ ५ ॥

यो पओइर्यो वर्रस्म फ़स्तैरनत थयक्ष्तीश्च पच-यक्ष्तीश्च हप्त-यक्ष्तीश्च
नव-यक्ष्तीश्च आक्ष्णूश्च मइव्यो-पइतिस्तानाँस्च' अमषनाँम् स्पँतनाँम् यस्त्राइच
वह्माइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच ॥

अहे रय ख्वर्रनइहच . वर्रथजो स्रओषो अप्यो ॥

स्रओषम् अषीम् यज्मइदे । रतूम् वर्रज्जत्तम् यज्मइदे यिम् अहुरम्
मज्जदाम् यो अषहे अपनोत्तमो यो अषहे जघ्मूत्तमो । वीस्प स्रवो ज़रथुश्चि
यज्मइदे । वीस्पच ह्वर्रत्त इयओथ्न यज्मइदे वर्रत्तच वर्रइयमन्नच' ॥

येज्हे हाताम् ... तोस्चा यज्मइदे ॥ ६ ॥

स्रओषम् अषीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ़ादत्-गअथम् अषवन्नम् अषहे
रतूम् यज्मइदे ॥ ७ ॥

यो पओइर्यो गाथो फ़स्त्रावयत् यो पच स्पितामहे अषओनो ज़रथुश्च
अफ़स्मनिवाँन् वचस्तश्चित्वात्' मत्-आज्जइत्तीश् मत्-पइति-फ़सो अमषनाँम्
स्पँतनाँम् यस्त्राइच वह्माइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच ।

अहे रय ख्वर्रनइहच . ... वर्रथजो स्रओषो अप्यो ॥

स्रओषम् अषीम् यज्मइदे रतूम् वर्रज्जत्तम् ... वीस्पच ह्वर्रत्त
इयओथ्न यज्मइदे वर्रत्तच वर्रइयमन्नच ॥

येज्हे हाताम् . तोस्चा यज्मइदे ॥ ८ ॥

स्रओषम् अषीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ़ादत्-गअथम् अषवन्नम् अषहे
रतूम् यज्मइदे ॥ ९ ॥

(6) 1. Geld: मइव्योइ-पइति° 2. West, Sp, TDA: ज़रथुश्च 3. Sp:

वर्रइयमन्नच (8) 1. West & TDA: वचस्तश्चित्वात्.

यो द्विघओश्च' द्रीवयोस्च' अमवत् न्मानम् हौम्-ताश्चित् पस्च हू-फ्राप्मो-
दाइतीम् यो अओष्मम्' स्तरेथ्वत् स्रइथिष वीस्त्रूम'त्तम् एवर्म् जइ'ति अत्तच हे
बाध कर्मरधम् जघ्न्वो पइति एवइहयेइति यथ अओजो नाइघोइहम्' ॥

अहे रय एवरनइहच . वरथ्रजो स्रओषो अण्यो ॥

स्रओषम् अषीम् यज्मइदे रतूम् वरंज'त्तम् ... . वीस्पच ह्वस्त
श्यओश्च यज्मइदे वस्तच वरंश्यमच ॥

येअहे हाताम् . तास्चा यज्मइदे ॥ १० ॥

स्रओषम् अषीम् हुरओधम् वरथ्राजनम् फ्रादत्-गअथम् अषवनेम् अषहे
रतूम् यज्मइदे ॥

तष्मम् आसम् अओजइह'त्तम् दर्षितम्' स्रम् वरंजइधीम्' ॥ ११ ॥

यो वीस्पअइव्यो हच अरंजअइव्यो ववन्वो पइति-जसइति व्याख्यम्'
अमेषनाम् स्प'तनाम् ॥

अहे रय एवरनइहच .. वरथ्रजो स्रओषो अण्यो ॥

स्रओषम् अषीम् यज्मइदे रतूम् वरंज'त्तम् . . वीस्पच ह्वस्त
श्यओश्च यज्मइदे वस्तच वरंश्यमच ॥

येअहे हाताम् . तास्चा यज्मइदे ॥ १२ ॥

स्रओषम् अषीम् हुरओधम् वरथ्राजनम् फ्रादत्-गअथम् अषवनेम् अषहे
रतूम् यज्मइदे ॥

यूनाम् अओजिश्तम् यूनाम् त'चिश्तम्' यूनाम् थ्वक्षिश्तम् यूनाम्
आसिश्तम् यूनाम् परो-कतर'त्तम् । पइतिषत मइदयस्त्र स्रओषहे अण्येहे यस्त्रम्
॥ १३ ॥

दूरात् हच अह्मात् न्मानात् दूरात् हच अज्हात्' वीसत् दूरात् हच

- (10) 1. West & TDA दरंघओश्च 2. West, Sp, TDA . द्रीवयोस्च
3. West & TDA : हौम्-ताश्चित्, Sp हौम्-ताश्चित् 4 West, Sp, TDA : अओष्मम्
5. West, Sp, TDA . नाइघोइहम् (11) 1. West, Sp, TDA . दरंषत् 2. Sp :
वरंजइतीम् (12) 1. Geld : व्यख्यम् (13) 1. West, Sp, TDA . त'जिश्तम्
(14) 1. Geld : अइअहात्.

अह्मात् ज्ञातओत् दूरात् हच अज्ञात् दज्ञहओत् अघो इय्येजो वोइघ्नो
येइति येज्ञहे न्मानय सओषो अप्यो वर्रथजो थॉफ्रधो अस्ति पइति-ज्ञातो
नाच अषव फ्रायो-हुमतो फ्रायो-हृस्तो फ्रायो-हृस्तो ॥

अहे रय ख्वर्रनइहच वर्रथजो सओषो अप्यो ॥

सओषम् अषीम् यज्ञमइदे रतूम् वर्रज्ञातम् वीस्पच हृस्त
इयओथन यज्ञमइदे वर्रस्तच वर्रइयमच ॥

येज्ञहे हाताम् . . . तोस्चा यज्ञमइदे ॥ १४ ॥

सओषम् अषीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ्रादत्-गअथम् अपवनम् अषहे
रतूम् यज्ञमइदे ॥

यो वननो कयधहे यो वननो काइधेहे यो ज्ञात दअवयो दुजो
अश-अओजइहो' अहूम्-मर्रचो यो हरत अइव्याक्षतच वीस्पयो फ्रवोइश
गअथयो ॥ १५ ॥

यो अनवइहवदंमनो ज्ञातेनइह निपाइति मइदो दामान् यो अनवइ-
हवदंमनो ज्ञातेनइह निशहउर्वइति' मइदो दामान् यो वीस्पम् अहूम् अस्त्वत्तम्
अर्रध्व' सइथिष निपाइति पस्च हू-फ्राष्मो-दाइतीम् ॥ १६ ॥

यो नोइत् पस्चअत हुशख्वफ्र' यत् मइन्यू दामान् दइधीतम् यस्च स्पत्तो
मइन्युश यस्च अइरो हिवारो अषहे गअथो यो वीस्पाइश अयान्च क्षप्नस्च
यूइधेइति माज्ञन्यअइव्यो हध दअवअइव्यो ॥ १७ ॥

हो नोइत् तर्स्तो फ्रानामाइते थ्वअेषात् परो दअवअइव्यो फ्रा अह्मात्
परो वीस्पे दअव अनुसो तर्स्त नमत्ते तर्स्त तमइहो वर्रत्ते' ॥

अहे रय ख्वर्रनइहच वर्रथजो सओषो अप्यो ॥

सओषम् अषीम् यज्ञमइदे रतूम् वर्रज्ञातम् वीस्पच हृस्त
इयओथन यज्ञमइदे वर्रस्तच वर्रइयमच ॥

येज्ञहे हाताम् . . . तोस्चा यज्ञमइदे ॥ १८ ॥

2. Geld: दइज्ञहओत् 3 Sp: येयत्ते 4 West, Sp, TDA: न्मान्य
(15) 1. West, Sp, TDA: अषओजइहो (16) 1. Sp: निश हउर्वइति 2. West,
Sp, TDA: अर्रध्व (17) 1. Sp: हुशख्वफ्र (18) 1. Geld: वर्रत्ते.

स्रओषम् अषीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ्रादत्-गअथम् अषवनम् अषहे
रतूम यज्मइदे । यिम् यज्मत हओमो फ्राग्मिश् वओषज्यो स्रीरो क्षथ्यो ज्जइरि-दोइथो
वर्रज्जिश्ते पइति वर्रज्जहि' हरइथ्यो पइति वर्रज्जयो ॥ १९ ॥

हचो' पापो-वचो पइरि-गो' वचो पइथिम्नो वीस्पो-पअसीम् मस्तीम्
पांम् पोउरु-आज्जइ-तीम् माँथहेच पउर्वतातम्' ॥

अहे रय ख्वर्रनइहच . ... वर्रथजो स्रओषो अण्यो ॥

स्रओषम् अषीम् यज्मइदे रतूम वर्रज्ज-तम् .... वीस्पच ह्वश्त
श्यओथ्न यज्मइदे वर्रश्तच वर्रश्यमच ॥ २० ॥

स्रओषम् अषीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ्रादत्-गअथम् अषवनम् अषहे
रतूम यज्मइदे ॥

येज्जहे न्मानम् वार्रथधिन् हज्जइरो-स्तूनम् वीधातम् वर्रज्जिश्ते पइति वर्रज्जहि'
हरइथ्यो पइति वर्रज्जयो । ख्वारओक्षन्म् अ-तर-नअमात्' स्तह्वअसम् निश्तर-
नअमात् ॥ २१ ॥

येज्जहे अहुनो वइर्यो सइथिश् वीसत वर्रथजो यस्सस्च हप्पइहाइतिश्
प्पूषस्च माँथो यो वार्रथधिन् वीस्पोस्च यस्सो-कँरतयो ॥

अहे रय ख्वर्रनइहच . . . वर्रथजो स्रओषो अण्यो ॥

स्रओषम् अषीम् यज्मइदे रतूम वर्रज्ज-तम् .... वीस्पच ह्वश्त
श्यओथ्न यज्मइदे वर्रश्तच वर्रश्यमच ॥

येज्जहे हाताम् . तास्चा यज्मइदे ॥ २२ ॥

स्रओषम् अषीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ्रादत्-गअथम् अषवनम् अषहे
रतूम यज्मइदे ॥

येज्जहे अमच वर्रथध्नच हओज्जाथ्वच वओध्याच' अवाइन्' अमषो स्प-त
अओइ' हप्पो-कर्प्पइरीम् ज्जाम् ॥ २३ ॥

- (19) 1. Sp: वर्रज्जहे (20) 1. Sp: हुवचो 2. West & TDA पइरि गा
3. Sp: पओउर्वतातम् (21) 1. Sp: वर्रज्जहे 2. Geld, West, TDA: अ-तर-नअमात्
(23) 1. West & TDA: वओध्याइच 2. West & TDA: अवान्, Sp: अवो 3. West
& TDA: अवि.

यो दअेनो-दिसो दअेनयाइ' वसो-क्षथो फ्रचराइति अओइ' याँम् अस्त्व-
इतीम् गअेथोम् । अय दअेनय फ्रओरँत अहुरो मज्जदो अषव फ्रा वोहु मनो फ्रा
अषेम् वहिश्तेम् फ्रा क्षथेम् वइरीम् फ्रा स्पँत आर्मइतिश् फ्रा हउर्वतास् फ्रा अमँर-
ततास् फ्रा आहूइरिश् फ्रप्नो फ्रा आहूइरिश् ल्कअेषो ॥ २४ ॥

फ्रा अध वअेइव्य अहुव्य वअेइव्य नो अहुव्य निपयो आइ' स्रओष
अप्य हुरओध अहेच अइहँउश् यो अस्त्वतो यस्च अस्ति मनह्यो पइरि द्रवतत्
महर्कात् पइरि द्रवतत् अअेप्मात् पइरि द्रवत्वयो' हअेनअेइव्यो' यो उस् खूरँम् द्रप्पेम्
गँरँनँन्' अअेप्मे परो द्रओमँव्यो यो अअेप्मो दुष्मदो द्रावयात् मत् वीधातओत्
दअेवो-दातात् ॥ २५ ॥

अध नो तूम् स्रओष अप्य हुरओध ज्ञावँ दयो हितअेइव्यो द्रवतात्तम्
तनुव्यो पोउरु-स्पक्ष्तीम्' त्विष्यँताँम् पइति-जइतीम् दुष्मइन्युनँम्' हथा-निवाइतीम्
हमँरँथनँम् अउर्वँथनँम् त्विष्यँताँम् ॥

अहे रय ख्वरँनइहच . .. वँरँथजो स्रओषो अप्यो ॥

स्रओषेम् अषीम् यज्मइदे रतूम् वँरँजँतँम् ... .. वीस्पच हूरँत
श्यओथ्न यज्मइदे वरँतच वरँश्यन्नच ॥

येअहे हाताँम् .... .. तोस्चा यज्मइदे ॥ २६ ॥

स्रओषेम् अषीम् हुरओधेम् वँरँथाजनम् फ्रादत्-गअेथेम् अषवनम् अषहे
रतूम् यज्मइदे ॥

यिम् चथ्वारो अउर्वँतो अउरुष रओक्ष्ण फ्रादँरँस स्पँत वीध्वोइहो
असय मइनिवसइहो' वज्जँति । ख्वअेन अअेपाँम् सफ्रोइहो जरन्य पइति-ध्वरँस्तो-
इहो ॥ २७ ॥

आस्यइह अस्पअेइव्य आस्यइह वातअेइव्य आस्यइह वारअेइव्य

(24) 1. West & TDA : दअेनयाओ 2. West & TDA . अवि (25) 1.
West, Sp, TDA : आ 2. West & TDA : द्रवइतिव्यो 3. West, Sp, TDA :
हअेनँव्यो 4. Sp : गँरँनँन् 5. West, Sp, TDA : वीधातओत् (26) 1 West &
TDA : पओउरु-स्पक्ष्तीम् 2. West, Sp, TDA : दुष्मइन्यवनँम् (27) 1. West &
TDA : मनिवसइहो; Sp : मइन्यवसइहो.

आस्यङ्ह मअघअइव्य आस्यङ्ह वयअइव्य हृपतरंतअइव्य' आस्यङ्ह हस्तयो
अङ्गहिमनयो' ॥ २८ ॥

योइ वीस्पै ते अपयेइ<ति' यो' अवे' पस्कात् व्येइ<ति' नोइत् अवे' पस्कात्
आफ्र<ते । योइ वअइव्य' सइथिजिव्य' फ्रायतयेइ<ति वज्जमन् यिम् वोहूम् सओषम्
अषीम् यत्तचित् उषस्तइरे हि<द्रो' आगं<र्वयेइते यत्तचित् दओषतइरे निघ्ने ॥

अहे रय ख्वरंनङ्हच ... . वरंथजो सओषो अप्यो ॥

सओषम् अषीम् यज्जमइदे रतूम् वरंज्ज<तम् . वीस्पच ह्वरंस्त
इयओथ्न यज्जमइदे वरंस्तच वरंश्यमच ॥

येज्हे हाताम् . . . तास्चा यज्जमइदे ॥ २९ ॥

सओषम् अषीम् हुरओषम् वरंथाजनम् फ्रादत्-गअथम् अषवन्म् अषहे
रतूम् यज्जमइदे ॥

यो वरंजो वरंज्यास्तो' मङ्गदो दामांन् निशङ्हस्ति' ॥ ३० ॥

यो आथितीम् हमहे अयांन् हमयो वा क्षपो इमत् कर्ण्वरं अवजाइते'
यत् ख्वनिरथम् वामीम् सइथिश् जस्तय' द्रजिम्नो' ब्रोइथो-तअजम्' ह्वा-वअघम्
कमरंघे पइति दअवनान्म् ॥ ३१ ॥

सथाइ अङ्गरहे मइन्यैउश' द्रवतो । सथाइ अअप्महे ख्वी-द्रओश' । सथाइ
माज्जइन्यनाम् दअवनान्म् । सथाइ वीस्पनाम् दअवनान्म् ॥

अहे रय ख्वरंनङ्हच . . . वरंथजो सओषो अप्यो ॥

सओषम् अषीम् यज्जमइदे रतूम् वरंज्ज<तम् .. . वीस्पच ह्वरंस्त
इयओथ्न यज्जमइदे वरंस्तच वरंश्यमच' ॥

- (28) 1. Geld · पतरंतअइव्य 2. West, Sp, TDA · अज्हे मनयो, (29) 1.
Sp अपयस्ति 2. West, Sp, TDA योइ 3. Sp: अओअ 4. Sp. वय<ति
5. West & TDA उवअइव्य 6. Geld सइथिज्व्य, Sp सइथिज्व्य 7. Sp ह्वे<द्रो
(30) 1. West, Sp, TDA वरंज्जि-यास्तो 2. West, Sp, TDA: निषङ्हस्ति (31) 1
West, Sp, TDA. अवजाइति 2. West, Sp, TDA जस्तयो 3. West & TDA.
द्रज्जम्नो 4. West & TDA. बरोइथो-तअजम् (32) 1. West, Sp, Geld, TDA:
मन्यैउश 2. Geld: ख्वीम्-द्रओश 3. West & TDA: वरंश्यमच.

येजहे हाताम् तोस्चा यज्ञमइदे ॥ ३२ ॥

स्रओषम् अषीम् हुरओधम् वरथाजनम् फ्रादत्-गओथम् अपवनम् अषहे
रतूम् यज्ञमइदे ॥

इधत्च अइनिधत्च इधत्च वीस्पांम्च अपि इमाम् ज्ञाम् वीस्पो
स्रओषहे अण्येहे तस्महे तनुमांथहे ॥ ३३ ॥

तस्महे हाम्-वरतिवतो' वाज्नुश-अओजइहो रथअस्तो कर्मरधो-जनो
दअवनोम् वनतो वनइतीश वनइतिवतो अषओनो वनतो वनइतीश वनइ-तीम्च
उपरतातम् यज्ञमइदे याम्च स्रओषहे अण्येहे याम्च अरुतोइश यज्ञतहे ॥ ३४ ॥

वीस्प न्मान स्रओषो-पात यज्ञमइदे येजहाध स्रओषो अप्यो प्रयो फ्रियो
पइति-ज्ञ-तो नाच अषव फ्रायो-हुमतो फ्रायो-हृस्तो फ्रायो-हृश्तो ॥

अहे रय एवरनइहच . . वरथाजो स्रओषो अप्यो ॥

स्रओषम् अषीम् यज्ञमइदे रतूम् वरज्ञ-तम् ... .. वीस्पच हृश्त
इयओथन यज्ञमइदे वरश्तच वरश्यमच ॥

येजहे हाताम् . . तोस्च यज्ञमइदे ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

[*स्तोश अशो तगी तन्-फ्रमोन् शिकफ्र-जीन् जीन्-अवजार् सालार् इ दामोन् अहुरमज्द
बै-रसात् ।]

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा° ॥ (दु बार)

यस्मम्च वस्मम्च अओजस्च जवरच आप्रीनामि । § स्रओषहे अण्येहे
तस्महे तनु-मांथहे दर्षि-द्रओश आहुइर्येहे ॥ ३५ ॥

~~~~~

(34) 1 Geld °वरइतिवतो, Sp °वरइतिवतो.

(35) *The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in
a whisper (Bāz)

§ The concluding line स्रओषहे अण्येहे दर्षि-द्रओश आहुइर्येहे should
be recited only if the whole of the Yasna is to be dedicated to the Angel
स्रओष. Otherwise any formula applicable to अहुर मज्द or मीनो नावर्, as the
case may be, should be substituted in this place.

हा ५८

ज्ञोत् -

तत् सोइधिश तत् वर्रथम् ददमइदे ह्यत् नमै हुचिथम् अपिश-हागत्
आर्मइतिश-हागत् येवहे नमइहो चिथम् हुमतम्चा हूत्तम्चा हूरत्तम्चा ॥ १ ॥

तत् नै नमै निपातू पइरी दअवाअत्चा त्वअषइहत् मश्याअत्चा ।
अह्माइ नमइहे आवअदयमइदे' गअथोस्चा तन्वस्चा निपातयअेचा निषइहरत-
यअेचा हरथ्राइचा अइव्याक्षत्राइचा ॥ २ ॥

नमही श्यामा अहुरा' मज्जा नमही उसमही नमइहे वीसामइदे नमइहे
आवअदयमइदे' गअथोस्चा तन्वस्चा निपातयअेचा निषइहरतयअेचा' हरथ्राइचा
अइव्याक्षत्राइचा नमइहो आ यथा नमै क्षमावतो ॥ ३ ॥

प्रभूमो अस्ती अषवा वर्रथजा वहिस्तो प्रभूषे चरकैरमही । है-सा गैउश्चा
अषइहाचा अषओनस्चा अषावइयोस्चा स्तोइश् हइथ्यो वइहुदो येवहे नै
मसानस्चा वइहानस्चा सयनस्चा चरकैरमही । हैचा ना प्रभूमो निषइहरतू है अइ-
व्याक्षयतू हदा अषाचा वास्त्राचा फ़ारातिचा वीदीषयाचा' अइनितिचा आथ्राचा
अहुरहे मज्जादो ॥ ४ ॥

यथा नै दाता अमषा स्पेता अथा नो थ्राज्जुम् । थ्राज्जुम् नै वइहवो
थ्राज्जुम् नै वडुहीश थ्राज्जुम् नै अमषा स्पेता हुक्षथा हुधोइहो । नअेचीम् तैम्
अन्यैम् यूमत् वअेदा अषा अथा नो थ्राज्जुम् ॥ ५ ॥

पइरी मनो पइरी वचो पइरी श्यओथना पइरी पसुश पइरी वीरैग्
स्पेताइ मइन्यवे' ददमही । हउर्वप्रषवो द्वो-गअथा' द्वप्रषवो द्वो-वीरा द्वा
हउर्वा अषिवत्तो दथुषो ददुषो ददुव्वीश रओचैवीश हौम्-वअेनोइमइदी' याइश्
अहुरहे मज्जादो ॥ ६ ॥

Hā 58

(2) 1. West & TDA . मश्याअत्चा 2. West & TDA : आवअेदयामइदे,
Sp. आवअेदयामइदे (3) 1. West, Sp, TDA : अहुर 2. West & TDA . आवअे-
दयामइदे 3. Sp निषइह° (4) 1.Sp निषइहरतू 2. Sp: वीदुष्याचा (6) 1.
Geld: मन्यवे; West & TDA . मइन्यवे 2 West, Sp, TDA . द्वो-गअेथो 3. West
& TDA : हौम्-वीनोइमइदे, Sp. हौम्-वअेनोइमइदे.

नमसँ तोइ आतरँ अहुरहे मज्दो मज्जिस्ताइ योइहाँम् पइती-जम्यो मज्जं
अवख्याइ मज्जं रफ़्नोख्याइ दाइदी हउर्वातो अमरतातो ॥ ७ ॥

हउर्वाँम् ह२दाइतीम् स्तओतनाँम् येस्न्यनाँम् यजमइदे अपनोतमया'
पइती वचस्तस्ता । स्रअस्ताँम् अत् तोइ कँह्रपँम् कँह्रपाँम् आवअेदयमही मज्दा
अहुरा इमा' रओचो वरँजिस्तँम् वरँजिमनाँम्' अवत् यात्' ह्रँ अवाची ॥ ८ ॥

स्तओत येस्न्य यजमइदे या दाता अइहँउश पओउरुयेह्या ॥ ९ ॥

हा ५९

ज्ञोत्र उ रास्पी :-

अहुरँम् मज्दाँम् अषवनँम् अषहे रतूम् यजमइदे । अमेषा स्पँ२ता हुध्रथा
हुधोइहो यजमइदे ॥ १ ॥

अस्न्य अषवन अषहे रतवो यजमइदे । हावनीम् अषवनँम् अषहे रतूम्
यजमइदे । सावइहअेम् वीसीम्च अषवनँम् अषहे रतूम् यजमइदे । मिथ्रँम् वोउरु-
गओयओइतीम् हज्जर-गओषँम् वओवरँ-चप्मनँम् अओस्तो-नामनँम् यजतँम् यज-
मइदे । राम एवास्त्रँम् यजमइदे ॥ २ ॥

ज्ञोत्र :-

रपिथ्विनँम् अषवनँम् अषहे रतूम् यजमइदे । फ़ादत्-फ़ाउम् ज२तुमँम्च
अषवनँम् अषहे रतूम् यजमइदे । अषँम् वहिस्तँम् आत्रँम्च अहुरहे मज्दो पुथ्रँम्
यजमइदे ॥ ३ ॥

उजयेइरिनँम् अषवनँम् अषहे रतूम् यजमइदे । फ़ादत्-वीरँम् दखुमँम्च
अषवनँम् अषहे रतूम् यजमइदे । वरँज२तँम् अहुरँम् क्षथ्रीम् क्षअेतँम् अपाँम् नपातँम्
अउर्वत्-अस्पँम् यजमइदे । अपँम्च मज्दधाताँम् अषओनीम् यजमइदे ॥ ४ ॥

(8) 1. West, Sp, TDA : अपनोतमय 2. Sp: इमो 3. Sp: वरँजिमनाँम्
4. West, Sp, TDA : या अत्.

Hā 59

Sections 1-17,29 are identical with Yasna 17.1-17,19, and sections
18-27 with Yasna 26.1-10.

अङ्गिस्त्रुध्रमम् अङ्गिगाइम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । फ़ादत्-
वीस्पोम्-हुज्याइतीम् ज़रथुश्त्रोत्तम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । अषओनोम्
वडुहीश् सूरारो स्पँतो फ़वषयो यज्ञमइदे । धनोस्च वीरो-वोथ्वारो यज्ञमइदे ।
याइर्योम्च हुषितीम् यज्ञमइदे । अमम्च हुतश्तम् हुरओधम् यज्ञमइदे । वर्रथध्नम्च
अहुरधातम् यज्ञमइदे । वनइतीम्च उपरतातम् यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

उषहिन्म् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । वर्रजीम् न्मानीम्च अषवन्म्
अषहे रतूम् यज्ञमइदे । स्रओषम् अपीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ़ादत्-गअथम्
अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । रण्णम् रजिश्तम् यज्ञमइदे । अरश्तातम्च फ़ादत्-
गअथोम् वर्रदत्-गअथोम् यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

माह्य अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । अर्र-मोइहम् अषवन्म् अषहे
रतूम् यज्ञमइदे । पर्रनो-मोइहम् वीषत्तम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

याइर्य अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । मइध्यो-ज़र्रमअम् अषवन्म् अषहे
रतूम् यज्ञमइदे । मइध्यो-षम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । पइतिशहहीम्
अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । अयाथ्रिमम् फ़ओउर्वअश्त्रिमम् वर्रिहर्श्तम्
अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । मइध्याइरीम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे ।
हमस्पथमअदअम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । सर्रध अषवन अषहे रतवो
यज्ञमइदे ॥ ८ ॥

वीस्पे अषहे रतवो यज्ञमइदे । योइ हँति अषहे रतवो थ्रयस्च थ्रिसाँस्च
नज़िदश्त पइरिशहावनयो योइ हँति अषहे यत् वहिश्तहे मज्दो-फ़सास्त ज़रथुश्त्रो-
फ़ओइत् ॥ ९ ॥

अहुर मिथ वर्रज़त्त अइयजइह अषवन यज्ञमइदे । स्त्रँउश्च मोइहम्च
ह्वरँच उर्वराहु पइति वर्रस्मन्याहु मिथ्रम् वीस्पनाम् दइयुनाम् दइहुपइतीम् यज्ञमइदे ।
(*रोज़्) अहुरम् मज्दाँम् रअवँतम् ह्वरँनडुहँतम् यज्ञमइदे । (*माह्) अषओनोम्
वडुहीश् सूरारो स्पँतो फ़वषयो यज्ञमइदे ॥ १० ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

श्वत्रोम् आत्रोम् अहुरहे मज्दो पुथ्रम् यज्मइदे । आत्रोम् वरंजि-सवइहम् यज्मइदे । आत्रोम् वोहु-प्रयानम्' यज्मइदे । आत्रोम् उर्वाज्जिश्तम् यज्मइदे । आत्रोम् वाज्जिश्तम् यज्मइदे । आत्रोम् स्पैनिश्तम् यज्मइदे । ध्रुथ्रम् नक्रुथ्रम् नइर्यो-सवइहम् यज्मइदे । आत्रोम् वीस्पनाम् न्माननाम् न्मानो-पइतीम् मज्दधातम् अहुरहे मज्दो पुथ्रम् अषवनम् अषहे रतूम् यज्मइदे मत् वीस्पअइव्यो आतैरव्यो ॥ ११ ॥

ज्ञोत्:- आपो वडुहीश् वहिश्तो मज्दधातो अषओनीश् यज्मइदे । वीस्पो आपो मज्दधातो अषओनीश् यज्मइदे । वीस्पो उर्वरो मज्दधातो अषओनीश् यज्मइदे ॥ १२ ॥

मोथ्रम् स्पैतम् अश-ख्वरंनइहम् यज्मइदे । दातम् वीदोयूम् यज्मइदे । दातम् जरथुश्चि यज्मइदे । दरंधांम् उपयनाम् यज्मइदे । दअेनाम् वडुहीम् माज्द-यस्तीम् यज्मइदे ॥ १३ ॥

गइरीम् उषि-दरंनम्' मज्दधातम् अष-ख्वाथ्रम् यज्मइदे । वीस्पो गरयो अष-ख्वाथ्रो पोउरु-ख्वाथ्रो मज्दधात अषवन अषहे रतवो यज्मइदे । उग्रम् कवअेम् ख्वरंनो मज्दधातम् यज्मइदे । उग्रम् अख्वरंनम् ख्वरंनो मज्दधातम् यज्मइदे । अषीम् वडुहीम् यज्मइदे । क्षोइथनीम् वरंजिश्तीम् अमवइतीम् हुरओधोम् ख्वापरांम् ख्वरंनो मज्दधातम् यज्मइदे । सवो मज्दधातम् यज्मइदे ॥ १४ ॥

दह्वोम् वडुहीम् आफ्रितीम् यज्मइदे । दह्वेम्च नरम् अषवनम् यज्मइदे । उग्रम् तह्वेम् दामोइश् उपमनम् यज्मइदे ॥ १५ ॥

इमो अपस्च ज्मस्च उर्वरोस्च यज्मइदे । इमो असोस्च षोइथ्रोस्च गओयओइतीश्च मअेथन्योस्च अबो-ख्वरंनोस्च यज्मइदे । इमेम्च षोइथहे पइतीम् यज्मइदे यिम् अहुरम् मज्दांम् ॥ १६ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

रतवो वीस्पे मज्जिश्त यज्मइदे अयर अस्न्य माह्य याइर्य सरंध ॥ १७ ॥

(11) 1. West, Sp, TDA : वोहु-प्रयानम्
दरंनम्, Sp : उषि-दरंनम्.

(14) 1. West & TDA : उषि-

अषओनाँम् वडुहीश सूरारो स्पे॒ताओ फ्रवषयो स्तओमि ज्वयेमि उप्रयेमि ।
यज्ञमइदे न्मान्यो वीस्यो ज॒तुमो द॒व्युमो ज॒रथुश्चोत्तमो ॥ १८ ॥

ज्ञोत् -

वीस्पनाँम्च ओड्होँम् पओइर्यनाँम् फ्रवषिनाँम् इध यज्ञमइदे फ्रवषीम्
अवाँम् यौम् अहुरहे मज्दो मज्जिस्ताँम्च वहिस्ताँम्च स्रअस्ताँम्च स्रओज्दिस्ताँम्च
स्रथ्विस्ताँम्च हुक्कँसँमाँम्च अपात् अपनोत्तमाँम्च ॥ १९ ॥

अषओनाँम् वडुहीश सूरारो स्पे॒ताओ फ्रवषयो यज्ञमइदे ।

यो अमषनाँम् स्पे॒तनाँम्
क्षेतनाँम् वरँजि-दोइथनाँम्
वरँजताँम् अइव्यामनाँम्
तण्मनाँम् आहूइर्यनाँम्
योइ अइथ्यजइहो अषवनो ॥ २० ॥

पओइर्यनाँम् त्कअषनाँम् पओइर्यनाँम् सास्त्रो-गूषाँम् इध अषओनाँम्
अषओनिनाँम्च अहूम्च दअेनाँम्च वओधस्च उर्वानिँम्च फ्रवषीम्च यज्ञमइदे योइ
अषाइ वओनरँ । गँउश हुधोइहो उर्वानिँम्च यज्ञमइदे ॥ २१ ॥

योइ अषाइ वओनरँ गयेहे मरँथनो' अषओनो फ्रवषीम् यज्ञमइदे । ज॒रथुश्चहे
स्पतामहे इध अषओनो अषीम्च फ्रवषीम्च यज्ञमइदे । कवोइश वीस्तास्पहे अषओनो
त्वषीम् यज्ञमइदे । इसत्-वास्त्रहे ज॒रथुश्चोइश अषओनो फ्रवषीम् यज्ञमइदे ॥ २२ ॥

नवानज्दिस्ताँम् इध अषओनाँम् अषओनिनाँम्च अहूम्च दअेनाँम्च
ओधस्च उर्वानिँम्च फ्रवषीम्च यज्ञमइदे योइ अषाइ वओनरँ मत् वीस्पाव्यो
अषओनिव्यो फ्रवषिव्यो

यो इरीरिथुषाँम् अषओनाँम्
योस्च ज्वे॒ताँम् अषओनाँम्
योस्च नराँम् अज्ञातनाँम्
फ्रषो-चरँथाँम् सओश्ये॒ताँम् ॥ २३ ॥

इध इरिस्तनाम् उर्वानो यज्ञमइदे यो अषओनाम् फ्रवषयो । वीस्पनाम् अद्वय न्माने नवानिद्विस्तनाम् पर-इरिस्तनाम्' अथपइतिनाम् अथयनाम् नरांम् नाइरिनाम् इध अषओनाम् अषओनिनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे ॥ २४ ॥

वीस्पनाम् अथपइतिनाम् अषओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । वीस्पनाम् अथयनाम् अषओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । वीस्पनाम् नरांम् अषओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । वीस्पनाम् नाइरिनाम् अषओनिनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे ॥ २५ ॥

वीस्पनाम् अपरनायूकनाम् दहो-कैरतनाम् अषओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । आदह्युनाम्च अषओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । उज्दाह्युनाम्च अषओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे ॥ २६ ॥

नरांम्च अषओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । नाइरिनाम्च अषओनिनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । वीस्पो अषओनाम् वडुहीश सरो स्पेतातो फ्रवषयो यज्ञमइदे यो हच गयात् मरथन्त' आ-सओश्येतात् वैरथन्त ॥ २७ ॥

वैरथन्तम् अहुरधातम् यज्ञमइदे । सओश्येत्तम्' वैरथाजनम् यज्ञमइदे । इमत् वरस्म हध-जओथम् हध-अइव्योइहनम् अषय फ्रस्तरत्तम् यज्ञमइदे । हओम् उर्वानम् यज्ञमइदे । हवाम्' फ्रवषीम् यज्ञमइदे ॥ २८ ॥

वीस्पे अषवनो यज्ञत यज्ञमइदे । वीस्पे अषहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम् पइति रतूम् सावइहअम् वीसीम्च पइति रतूम् रतवो वीस्पे मज्जिस्त पइति रतूम् ॥

येअहे हाताम् .... तास्चा यज्ञमइदे ॥ २९ ॥

*रास्पी:-

वडुहु तू ते वडुहओत् वडुहो
बुयात् हावोय' यत् जओथे

(24) 1. TDA : पइरि-इरिस्तनाम् (27) 1. Sp : मरथन्त (28) 1. Sp : सओष्येत्तम् 2. West, Sp, TDA : हौम्.

(30) * At this stage, the रास्पी faces the Fire and standing by the left side of the जौत्, recites the entire paragraph.

1. Sp : हावोय.

हनअेष तू तूम् तत् मीज्दम्
 यत् ज्ञओत हनयम्नो ओङ्ह
 फ्रायो-हुमतो फ्रायो-हृस्तो फ्रायो-हृश्तो ॥ ३० ॥

जोतः-

जम्यात् वो वङ्हओत् वङ्हो
 मा वो जम्यात् अकात् अषो
 मा मे जम्यात् अकात् अषो ॥ ३१ ॥

जोत उ रास्पी-

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा° । (दह् बार)

अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती ।

उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ ।

ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ ३२ ॥ (दह् बार)

अहुनम् वइरीम् यज्ञमइदे । अषम् वहिश्तम् स्रअश्तम् अमषम् स्पँत्तम्
 यज्ञमइदे । ऋषो-मॉथ्रम् हधओरुत्तम् यज्ञमइदे । हउर्वॉम् ह२दाइतीम् स्तओतनाम्
 येस्न्यनाम् यज्ञमइदे । स्तओत येस्न्य यज्ञमइदे या दाता अङ्हँउश् पओउरुयेह्या ॥

येज्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वङ्हो ।

मइदो अहुरो वअथा अषात् हचा ।

योङ्हँाम्चा ताँस्चा ताँस्चा यज्ञमइदे ॥

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा° ॥ ३३ ॥ (ड् बार)

जोतः- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

जोतः- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥ ३४ ॥

~~~~~

हा ६०

जोत् उ रास्पी.-

अत् ह्वो वड्हैउश् वड्हो ना अइवी-जम्यात् ।
 यै नाओ अँरँज्जश् सवड्हो पथो सीषोइत् ।
 अह्वा अड्हैउश् अस्त्वतो मनड्हस्चा ।
 हइथ्यैग् आ' स्तीश् यैग् आ-पअेती अहुरो ।
 अँद्रो थ्वावाँस् हुँज्जैत्तुश् स्पँतो मज्झा ॥ १ ॥

जोत् -

ताओ अह्वि न्माने जम्यारँश् यो अषओनाँम् क्षनूतस्च अपयस्च व्यादइ-
 विश्व' पइति-ज्जतयस्च । उस् नू अज्जहाइ' वीसे जम्यात् अषँम्च क्षथ्रँम्च सवस्च
 एवरँनस्च एवार्थँम्च दरँधो-फ्रतँमथ्रँम्च' अज्जहो' दअेनयो यत् आहुरोइश्
 ज्जरथुञ्जोइश् ॥ २ ॥

असिस्त' नू अज्जहत् हच वीसत् गाउश् बुयात् असिञ्जत् अषँम् असिस्तम्
 नश् अषओनो अओजो असिस्तो' आहुरिश् लकअेषो ॥ ३ ॥

जम्यान् इथ अषाउनाँम् वड्डीहो स्रगो स्पँतो फ्रवपयो अषोइश्
 वअेषज्ज हचिम्नो ज्जम्-फ्रथड्ह दानु-द्राजड्ह ह्वँ-वरँज्जड्ह इश्ते' वड्हड्हहँम्' पइति-
 स्तातँअे आतरनाँम् फ्रष-वक्ष्याइ रयाँम्च एवरँनड्हहँम्च ॥ ४ ॥

वइनीत् अह्वि न्माने स्रओषो
 असुइतीम् आक्षितश् अनाक्षतीम्
 राइतिश् अराइतीम् आर्मइतिश्
 तरोमइतीम् अर्शुधो' वाक्ष
 मिथओइत्तम् वाचिम् अप-दुज्जम् ॥ ५ ॥
 यथ अह्वय अमँषो स्पँत

Hā 60

(1) 1. Geld· आस्तीश् 2. West, Sp, TDA: हुँज्जैत्तुश् (2) 1. Sp:
 जम्यारिश् 2 Sp व्यादइव्यश्च 3. Geld: अज्जहाइ; Sp: अज्जहाइ 4 Sp· फ्रतँमिथ्रँम्च
 5. Geld· अज्जहो (3) 1. Geld· असिस्त 2. Geld: अज्जहत्; Sp: अज्जहत्
 3. Geld: असिस्तम् 4. Geld: असिस्तो (4) 1 West, Sp, TDA: अषओनाँम्
 2. West, Sp, TDA: इश्ती 3. West & TDA: वज्जहहँम् (5) 1. West, Sp,
 TDA: अर्शुधो.

स्रओषाध' अष्याध' पइतिषाँन्

वङ्हुश यस्त्राँस्च वस्त्राँस्च

वोहू यस्त्रम्च वस्त्रम्च

हुवर्तीम्च उश्तवर्तीम्च वस्त्रवर्तीम्च आ-दर्रघात् रुवा-वइर्यात् ॥ ६ ॥

मा यवे इमत् न्मानम् रुवाध्रवत् रुवरनो फ्रज्जहीत् मा रुवाध्रवइति ईश्तिश
मा रुवाध्रवइति आस्त्र फ्रज्जइतिश' रुवाध्रो-दिस्स्येहे पइति अषोइश्च वङ्हुयो'
दर्रघेम् हङ्मु ॥ ७ ॥

वसस्च तू अहुर मङ्गद उश्ताच' क्षअेष हवनोम् दामनोम् । वसो आपो
वसो उर्वरो वसो वीस्प वोहू अषचिथ क्षयम्नम् अषवनम् दायत अक्षयम्नम्
द्रवस्त्रम् ॥ ८ ॥

वसो-क्षथो रुयात् अषव

अवसो-क्षथो रुयात् द्रवो

गतो हमिस्तो निज्वरतो

हच स्पस्त्रहे मङ्गन्यैउश् दामव्यो

वरतो अवसो-क्षथो ॥ ९ ॥

हक्ष्य अज्जम्चित् यो ज्जरथुश्चो फ्रत्तमाँ न्माननोम्च वीसाँम्च ज्जत्तुनोम्च
दक्ष्युनोम्च अज्जहो दअेनयो अनुमतयअेच अनुत्तयअेच अन्वरश्तयअेच या
आहुइरिश् ज्जरथुश्चिश् ॥ १० ॥

यथ नो ओइहोम् श्यातो

मनो वहिश्तो उर्वानो

रुवाध्रवइतीश् तन्वो हस्त्रि'

वहिश्तो अङ्हुश आकोस्चोइत्

आहुइरे' मङ्गद जस्त्रोताम् ॥ ११ ॥

(6) 1. West & TDA : स्रओषात् अष्यात्

(7) 1. Sp & Geld : फ्रज्जइतिश्

2. Sp : वङ्हुयो

(8) 1. Sp : उश्तच

(11) 1. West, Sp, TDA हस्त्रो 2. Sp :

अको

3. Sp : अहुर.

ज्ञोत् उ रास्पी-

अष वहिश्त अष स्रअश्त दर्रसाम थ्वा पइरि थ्वा जम्याम^१ हमम्
थ्वा हख्म । अषम् वोहू^२ ॥ १२ ॥ (सँ बार)

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्तचीत्त हचा ।

वइहैउश् दइदा मनइहो इयओथननाम् अइहैउश् मइदाइ ।

क्षथ्रम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ (चिहार बार)

अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती

उश्ता अस्ती उश्ता अह्नाइ

ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ (सँ बार)

अहुनम् वइरीम् यज्मइदे । अषम् वहिश्तम् स्रअश्तम् अमषम् स्पँत्तम्
यज्मइदे ॥

येज्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।

मइदो अहुरो वअथा अषात्त हचा ।

योइहाम्चा तास्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ १३ ॥

हा ६१

ज्ञोत्- अहुनम्च वइरीम् फ्रअश्यामही^१ अ॰तरँच ज्ञाँम् अ॰तरँच अस्मनम्
अषम्च वहिश्तम् फ्रअश्यामही^१ अ॰तरँच ज्ञाँम् अ॰तरँच अस्मनम् येज्हे-हाताँम्च
हुफ्रायश्ताँम् फ्रअश्यामही^१ अ॰तरँच ज्ञाँम् अ॰तरँच अस्मनम् दह्वाहेच नश् अषओनो
दह्वाँम्च वडुहीम् आफ्रितीम् फ्रअश्यामही^१ अ॰तरँच ज्ञाँम् अ॰तरँच अस्मनम् ॥ १॥

हमिस्तयअच निज्वँरतयअच अइरहे^१ मइन्यैउश्^२ मत्-दामनो दुज्दामनो
पोउरु-महर्कहे हमिस्तयअच निज्वँरतयअच कख्वँरधनाँम्च^३ कख्वँरइधिनाँम्च^३ हमि-
स्तयअच निज्वँरतयअच कख्वँरधहेच^४ कख्वँरइधयोस्च ॥ २ ॥

(12) 1. Geld · जम्यम.

Hā 61

(1) 1. West, Sp, TDA. फ्रअश्यामही (2) 1. West, Geld, TDA.
अ॰प्रहे 2. West, Geld, TDA मन्यैउश् 3. Sp कख्वँरधनाँम्च कख्वँरइधिनाँम्च 4. Sp:
कख्वँरधहेच.

य....१२

हमिस्तयअेच निज्वरतयअेच कयधनाँम्च कयेइधनाँम्च हमिस्तयअेच
निज्वरतयअेच कयधहेच काइध्योस्च' हमिस्तयअेच निज्वरतयअेच तायुनाँम्च
हज्जल्लाम्च हमिस्तयअेच निज्वरतयअेच ज्ञःदाँम्च यातुमताँम्च' हमिस्तयअेच
निज्वरतयअेच मिथ्रो-ज्याँम्च मिथ्रो-द्रुज्जम्च ॥ ३ ॥

हमिस्तयअेच निज्वरतयअेच अषवघ्नाँम्च' अषव-त्वअेषाँम्च हमिस्तयअेच
निज्वरतयअेच अषमओघहेच अनषओनो सास्त्रहेच पोउरु-महर्कहे हमिस्तयअेच
निज्वरतयअेच कहे कह्याचीत् द्रवताँम् अरथ्यो-मनइहाँम् अरथ्यो-वचइहाँम्
अरथ्यो-श्यओथेननाँम्' स्पितम ज़रथुश्च ॥ ४ ॥

कथ द्रुज्जम्' नीश अह्मत् आ नीश-नाषाम । नीश-नाषाम सओश्यःतो'
द्रुज्जम् । कथ नीश-नाषाम यथ हीम् जनाम क्षयम्नो अक्षयम्नाँम्' वीस्पाइश हच
कर्षाँन् याइश हस हमिस्तये निज्वरतये वीस्पयाो द्रवतो स्तोइश । स्तवस् अषा
यै हुदो योइ हँती ॥ ५ ॥

हा ६२

ज्ञोत् उ रास्पीः-

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा ।

वइहँउश दइदा मनइहो श्यओथननाँम् अइहँउश मइदाइ ।

क्षथ्रम्चा अहुराइ आ यिम् द्विगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ (६ बार)

यल्लम्च वल्लम्च हुवरतीम्च उश्त-वरतीम्च वःत-वरतीम्च आप्रीनामि
तव आतर्श पुथ्र अहुरहे मइदो । येस्न्यो अहि वह्म्यो येस्न्यो बुयाो वह्म्यो
न्मानाहु मश्याकनाँम्' । उश्त बुयात् अह्माइ नइरे यसँ थ्वा बाध फ़ायज़ाइते'
अअेस्मो-ज़स्तो वरस्मो-ज़स्तो गओ-ज़स्तो' हावनो-ज़स्तो ॥ १ ॥

(3) 1. West & TDA कयेइध्योस्च 2. Sp. यातुमताँम्च (4) 1. West,
Sp, TDA : अषवघ्नाँम्च 2. Sp °श्यओथेननाँम् (5) 1. Sp. द्रुज्जिम् 2. Sp :
सओष्यःतो 3. Geld : अक्षयमनाँम्.

Hā 62

Chapter 62 forms the chief part of the Ātaś Nigāyīśn (Nyāyīś).

(1) 1. West, Sp, TDA : मश्याकनाँम् 2. West, Sp, TDA : फ़ायज़ाइति
3. West, Sp, TDA : गाउ-ज़स्तो.

दाइत्यो अओस्मि' बुयो दाइत्यो वओइधि बुयो दाइत्यो पिथ्वि बुयो
दाइत्यो उपसयेनि' बुयो पॅरनायुश हरेथि' बुयो दह्मायुश हरेथि बुयो आतर्श
पुथ अहुरहे मज्दो ॥ २ ॥

सओचि-बुये' अह्य न्माने मत् सओचि-बुये' अह्य न्माने रओचहि-
बुये अह्य न्माने वक्षथि-बुये' अह्य न्माने दरॅधेम्चित् अइपि ज्वानम् उप स्राम्
फ्रषो-कॅरतीम्' हध स्रयो वङ्हुयो' फ्रषो-कॅरतोइत् ॥ ३ ॥

दायो मे आतर्श पुथ अहुरहे मज्दो आसु एवाथ्रम् आसु थाइतीम्
आसु जीतीम् पोउरु एवाथ्रम् पोउरु थाइतीम् पोउरु जीतीम् मस्तीम् स्पानो
क्ष्वर्रम्' हिज्वाम् उरुने उषि' स्रतुम् पस्चअत मसितम्' मज्जो-तम् अपइरि-
आथ्रम् नइर्याम् पस्चअत हाम्-वरॅतीम्' ॥ ४ ॥

अॅरध्वो-जॅ-गाम्' अख्वफ्न्याम् थिषुम् अस्नाम्च क्षप्नाम्च आसितो-
गातुम् जघाउरुम् तुथुपाम् आस्नाम् फ्रज्ज-तीम्' कपो-राज्जाम् व्याख्नाम्' हाम्-
रओधाम् ह्वापाम् ओज्जो-बूजम्' ह्वीराम् या मे फ्राधयात् न्मानम्च वीसम्च
ज-तुम्च दख्युम्च दङ्हुसस्तीम्च' ॥ ५ ॥

दायो मे आतर्श पुथ अहुरहे मज्दो या मे अइहत् अफ्रसोइहो नूर्म्च
यवअचताइते वहिश्तम् अहम् अपओनाम् रओचइहम् वीस्पो-एवाथ्रम् जज्ज-बुये'
वङ्हाउच मिज्दे वङ्हाउच स्रवहि उरुनअच दरॅधे हवइहे ॥ ६ ॥

वीस्पोइव्यो सस्तीम् वरइति आतर्श मज्दो अहुरहे यओइव्यो अओम्

(2) 1. West & TDA . अओस्मे 2. West & TDA . उपसयेने 3. West,
Sp, TDA . हरेथे (3) 1 West, Sp, TDA : सओचे-बुये 2. Sp मित् 3. West,
Sp, TDA . वक्षथे-बुये 4 West, Sp, TDA . फ्रषो-कॅरॅतीम् 5. Sp : वङ्हुयो
(4) 1. West & TDA . क्ष्वर्रम् 2. West, Sp, TDA उषि 3. West, Sp,
TDA : मसित 4. West, Sp, TDA हाम्-वरॅतीम् (5) 1. West & TDA : अॅरध्वो-
जॅ-गाम् 2. Geld omits : थिषुम् अस्नाम्च क्षप्नाम्च 3. Sp : फ्रज्जइ-तीम् 4. Sp :
व्याख्नाम् 5. Geld : ओज्जो-बूजम् 6. Geld : दङ्हुसस्तीम्च (6) 1. West, Sp,
TDA : जज्ज-बुये.

हॉम्-पचाइते' क्षाप्नीम्च' सृइरीम्च । वीस्पअइव्यो हच इज्येइते' हुबॅरतीम्च' उस्त-
बॅरतीम्च' वःत-बॅरतीम्च' स्पितम् ॥ ७ ॥

वीस्पनाँम् पर-चरँ-ताँम् आतर्श ज़स्त आदिधय । चीम्' हख हषे बरइती
फ़रचरँथ्नाओ अर्मअषाइधे' । आत्रँम्' स्पँ-तँम् यज़मइदे तळम् हःतँम्' रथअ-
स्तारँम् ॥ ८ ॥

आअत् येज़ि षे अअम् बरइति अअस्मँम् वा अषय बॅरतँम्' बरँस्म वा अषय
फ़रस्तरँतँम् उर्वराँम् वा हधानअपताँम् । आ हे पस्चअत फ़ीनइति आतर्श मज़दो
अहुरहे क्षन्तो अत्रिस्तो हघ्धइहम्' ॥ ९ ॥

उप थ्ना हक्षोइत् गैउश वाँथ् उप वीरनाँम् पोउस्तास् उप थ्ना बॅरँज्वत्च
मनो बॅरँज्वतिच हक्षोइत् अडुह उर्वाक्ष अडुह' गय जिघअष' ताओ क्षपनो यो ज्वाही
इमत् आथ्रो आफ़्रिवनँम् यो अह्नाइ अअस्मँम् बरइति हिकूश रओचस्-पइरीस्ताँ'
अषहे बॅरँज यओज्दाताँ ॥ १० ॥

[§होर्मज्द' ख़ुदाइ अत्रज़ूनी इ मरदम् मरदम् सर्दगोन् हमा सर्दगोन् हम्बायस्तं
वैहोन् उइम् वैहू-दीन् इ माज़दयल्लोन् आगाही आस्तवोनी नैकी रसानात् । अअदून् बात् ।]

अषम् वोहू वहिस्तम् अस्ती ।

उस्ता अस्ती उस्ता अह्नाइ ।

ह्यत् अषाइ वहिस्ताइ अषम् ॥ (सँ बार)

अइत्रि-गॅरँधमहि अपाँम् वडुहीनाँम्' फ़ाइतीम्च' पइतितीम्च अइबि-
जरँतीम्च आयेसे येस्ति ॥ ११ ॥

(7) 1. West & TDA हम्पचाइते; Sp हॉम् पचाइते 2 Sp. क्षप्नीम्च
3. West, Sp, TDA · इज्येइति 4. Geld हुबॅरतीम् 5 Geld उस्ताबॅरतीम्च 6. Geld .
वःताबॅरतीम्च (8) 1. Sp · चीम् 2. Sp आर्मअषाइधे 3. Geld omits आत्रँम्
स्पँ-तँम् . . रथअस्तारँम् 4. Sp. हँ-तँम् (9) 1. West & TDA बॅरतँम् 2. West
& TDA : हघ्धइहम्; Sp: हघ्धइहम् (10) 1. Geld · उर्वाक्षइह 2 West &
TDA · जिघअष 3. West, Sp, TDA °पइरिस्ताँम्.

§ The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a
whisper (Bāz). 1. Corrected All printed texts read अहुर मज़द.

(11) 1. West, Sp, TDA वडुहिनाँम् 2 West & TDA फ़ाअतीम्च.

फ्रवराने मज्जदयस्सो ज़रथुश्चिश् वीदअेवो अहुर-त्कअेषो हावनैअे अपओने
अषहे रथ्वे यस्साइच वह्माइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच । सावङ्गहैअे वीस्याइच
अषओने अषहे रथ्वे यस्साइच वह्माइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच । रथ्वाम् अयर-
नामच अस्न्यनामच माह्यनामच याइर्यनामच सरधनामच यस्साइच वह्माइच
क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच ॥ १२ ॥

जोत- यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी - यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ्रा मे म्रूते ।

जोत- अथा रतुश् अषातूचीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ॥ १३ ॥

हा ६३

जोत उ रास्पी -

येज्हे मे अषात् हचा वहिश्तेम् येस्से पइती ।

वअेदा मज्जदो अहुरो योइ ओङ्गहर्चा हँतिचा ।

ताँ यज़ाइ ख्वाइश् नामैनीश् पइरिचा जसाइ वँता ।

वोहू क्षथ्रम् वइरीम् बागम् अइवी-वइरिश्तेम् ॥ १ ॥

सैरओषो' इधा अस्तू अपाम् वडुहीनाम् यस्साइ अषाउनामच फ्रवषिब्यो
यो नो इस्तो उर्वोइब्यो ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तैममचीत् । अवथात् इधा
सैरओषो' अस्तू अपाम् वडुहीनाम्' यस्साइ अषाउनामच फ्रवषिब्यो यो नो इस्तो
उर्वोइब्यो ॥ २ ॥

अहुरम् मज्जदाम् अपवनम् अषहे रतूम् यज़मइदे । अमेषा स्पँता हुक्षथा
हुधोङ्गहो यज़मइदे । अपो अत् यज़मइदे अषाउनाम' उरुनस्चा फ्रवषीश्चा यज़मइदे ॥

येज्हे हाताम् आअत् येस्से पइती वङ्गहो ।

मज्जदो अहुरो वअेथा अषात् हचा ।

योङ्गहाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज़मइदे ॥

Ha 63

(2) 1. West, Sp, TDA स्रओषो 2. West, Sp, TDA. वडुहिनाम्

(3) 1. West, Sp, TDA: अपओनाम.

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अषात्तचीत् हचा ।
 वइहँउश दइदा मनइहो इयओथननोम् अइहँउश मइदाइ ।
 क्षथँम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुव्यो ददत् वास्तारँम् ॥ ३ ॥ (चिहार् बार)

हा ६४

ज्ञोत्र:-

अइहँउश दरँथाइ फ्रो अषह्या फ्रारँते ॥ १ ॥
 यै मँथा वाचँम् मइदा वरइती ।
 उर्वथो अषा नँमइहा ज़रथुश्त्रो ।
 दाता स्त्रतँउश हिज्वो रइथीम् स्तोइ ।
 मह्या राजँग् वोहू साहीत् मनइहा ॥ २ ॥
 अत् वै यओजा ज़वीश्त्यँग् अउर्वतो ।
 जयाइश पँरथुश वह्मह्या यूष्माकह्या ।
 मइदा अषा उरँग् वोहू मनइहा ।
 याइश अज्ञाथा मह्याइ ह्याता *अवइहे ॥ ३ ॥
 मत् वो पदाइश या फ्रस्त्रुता ईजयो ।
 पइरि-जसाइ मइदा उस्तानज्जस्तो ।
 अत् वो अषा अरँद्रह्याचा नँमइहा ।
 अत् वो वइहँउश मनइहो हुनरँताता ॥ ४ ॥
 ताइश वो यस्ताइश पइती स्तवस् अयेनी ।
 मइदा अषा वइहँउश इयओथनाइश मनइहो ।
 यदा अषोइश मरुयो वसँ क्षया ।
 अत् हुदानाउश इषयाँस् गरँइदा ह्यँम् ॥ ५ ॥

Hā 64

Stanza 1 is the second line of Yasna 46.3 and stanzas 2-7 = Yasna 50.6-11.

(3) * At this stage, the रास्पी joins the ज्ञोत्र in reciting with him the four words:— अवइहे मत् वो पदाइश.

अत् या वरपा याचा पइरी आइश श्यओथना ।
 याचा वोहू चप्माँम् अरँजत् मनइहा ।
 रओचो ख्वैग् अस्माँम् उक्षा अओउरुश ।
 क्षमाकाइ अपा वहाइ मज्दा अहुरा ॥ ६ ॥
 अत् वै स्तओता अओजाइ मज्दा अइहाचा ।
 यवत् अषा तवाचा इसाइचा ।
 दाता अइहँउश अरँदत् वोहू मनइहा ।
 हइथ्यावरँस्ताँम् ह्यत् वक्षा फ्रँषोतँमेम् ॥ ७ ॥

हा ६५

*जोत्र उ रास्पी -

यज्ञाइ आपँम् अरँद्रीम्^१ स्ररँम् अनाहिताँम् पँरँथू-फ्राकाँम् वओषज्याँम्
 वीदओवाँम् अहुरो-त्कओषाँम् यस्न्याँम्^२ अडुहे अस्त्वइते वद्वयाँम् अडुहे अस्त्वइते
 आधू-फ्राधनाँम् अषओनीम् वाँथ्वो-फ्राधनाँम् अषओनीम् गओथो-फ्राधनाँम् अष-
 ओनीम् क्षओतो-फ्राधनाँम्^३ अषओनीम् दइहु-फ्राधनाँम्^४ अषओनीम् ॥ १ ॥

या वीस्पनाँम् अरँप्नाँम् क्षुद्रो यओज्दधाइति । या वीस्पनाँम् हाइरि-
 पिनाँम् ज्ञाँथाइ गरँवाँन्^१ यओज्दधाइति । या वीस्पो हाइरिषीश हुजातिमो दधाइति ।
 या वीस्पनाँम् हाइरिपिनाँम् दाइतीम् रथ्वीम् पओम अव-वरइति ॥ २ ॥

मसिताँम् दूरात् फ्रँसूताँम् या अस्ति अववइति मसो यथ वीस्पो

Hā 65

* With few exceptions, the जोत्र is always seated and the रास्पी is either seated or moving about to help him in the rituals as the case may be. But here, the जोत्र leaves his seat and joins the रास्पी in reciting the first five paragraphs, standing near his Āsana and continues to stand till the end of the 14th para.

(1) 1. West, Sp, TDA · अरँद्रीम् 2. West, Sp, Geld, TDA येस्न्याँम्
 3. Geld & Sp: षओतो-फ्राधनाँम् 4. Geld दइहु-फ्राधनाँम् (2) 1. Geld: गरँवाँ.

इमो आपो यो ज्ञेमा पइति फ्रतच॑ति' या अमवइति फ्रतचइति हुकइयात्
हच वरंजइहत् अओइ^२ ज्ञयो^३ वोउरु-कषम् ॥ ३ ॥

यओज्ञ॑ति वीस्पो करनो ज्ञया^१ वोउरु-कषया^२ आ वीस्पो मइध्यो
यओज्ञइति यत् हीश अओइ^३ फ्रतचइति यत् हीश अओइ फ्रज्गरइति अरंढी^४ सूर
अनाहित । येज्हे हज्जइरम् वइर्यनोम् हज्जइरम् अपघजारनोम् । कस्चित्च अओषोम्
वइर्यनोम् कस्चित्च अओषोम् अपघजारनोम् चध्वरं-सतम् अयरं-वरनोम् ह्वस्पाइ
नइरे वरंम्राइ ॥ ४ ॥

अज्हाओस्च^१ मे अओवज्हाओ^२ आपो अपघजारो वीजसाइति वीस्पाइश
अओइ^३ कर्ष्वोन् याइश हस । अज्हाओस्च^१ मे अओवज्हाओ^२ आपो हमथ अव-वरइति
होमिनंमच ज्ञयनंमच । हा मे आपो यओज्दधाइति हा अरूणोम् क्षुद्रो हा
क्षथिनोम्^४ गरवोन्^५ हा क्षथिनोम् पओम् ॥ ५ ॥

ज्ञोत्रः-

आ हातांमच अङ्हुषोमच ज्ञातनोमच अज्ञातनोमच अषओनोम इध
जसे॑त्तु फ्रवषयो योइ हीश वत्ररं पइत्यापम् नज्दिश्यात् अपत् हच ॥ ६ ॥

मा नो आपो दुश्मनइहे मा नो आपो दुज्वचइहे मा नो आपो दुश-
श्यओथनाइ^१ मा दुज्दओनाइ मा हषि-त्विषे^२ मा मोघु-त्विषे^३ मा वरंजानो-त्विषे
मा नाप्रयो-त्विषे । माध नो अह्नि फ्राधाइति आपो वडुहीश वहिस्तो मज्दधातो
अषओनीश यो नो अइरीरिचिनोम् इरीरिक्षाइते^४ गओथनोम् । माध नो अह्नि फ्राधाइति
आपो वडुहीश वहिस्तो मज्दधातो अषओनीश यो नो अइरीरिचिनोम् इरीरिक्षाइते
तनुनोम् ॥ ७ ॥

*

यो तायुश यो हज्जइह यो गधो यो अषवज यो यातुमो यो नसुस्पो यो

- (3) 1. Geld फ्रतचि॑ति 2. West & TDA . अवि 3. Sp . ज्ञरयो
(4) 1 Sp . ज्ञरया 2. Geld . °कषय 3 West & TDA . अवि 4. West & TDA .
अरंढी (5) 1. Geld : अज्हाओस्च 2. Geld अओवज्हाओ 3. West & TDA . अवि
4. Sp क्षथिनोम् 5 Geld : गरवोन् (7) 1. Sp °इयओथनाइ 2. West & TDA :
हशे-त्विषे 3. West & TDA : मोघु-त्विषे 4. West & TDA : इरीरिक्षाइति.

स्पर्ज्वो यो अराइतिवो यो अषमओघो अनषव यो मश्यो' द्रवो सास्त तम् अओइ' लवओषो पइत्यत्तु' इथ्येजो ईष' यो ई दध इथ्येजो यत्तु यो दीदध' ॥ ८ ॥

आपो गातव रामोइध्वम् यवत ज्ञओत यज्ञाइते । कथ ज्ञओत रुसात वच आपो वडुहीश यज्ञाइते कुथ ववात् हितो-हिज्वो येज्जि अनरथे यज्ञाइते कुथ वाचो अओइ-वूत' यौ' हे चण्से अओथ-पइतिश कुथ तो प्रयो ववान् कुथ तो इषुदो ववान् कुथ तो रातयो ववान् यौ' अहुरो मज्जदो ज़रथुश्चाइ फ़ाववच' फ़ा ज़रथुश्चो गओथाव्यो अस्त्वइतिव्यो ॥ ९ ॥

अव-जस्तीम् पउर्वाम्' आपो-जइध्योइश ज़रथुश्च । पस्चअत अइव्यो ज्ञओथो फ़वरोइश यओज्जदातो दह्वो-पइरीस्ता इमौ' वचो फ़मू ॥ १० ॥

आपो यानम् वो यासामि मज्जोत्तम् तम् मे दायत येज्हे दाइति पइति वज्जहो निस्तीत' अनइवि-द्रुष्टि । आपो ईस्तीम् वो जइध्यामि पोउरु-सरधाम् अमवइतीम् फ़ज्जत्तीम्च ख्वापराम् येज्जहो पोउरुश्च' वर्रजयान् नओचिश्च' अज्जहो' यासाइति ज्ञानाइ नोइत् सथाइ नोइत् महर्काइ नोइत् अनेनइहे नोइत् अपयतैअ ॥ ११ ॥

इमत् वो आपो जइध्येमि

ज्ञोत् उ रास्पा - इमत् ज़मो इमत् उर्वारो इमत् अमषो' स्पर्त' हुक्षथ' हुधोइहो वज्जहवस्च वडुहीश्च वोहुनाम् दातारो । इमत् अषाउनाम्' वडुहीश' फ़वषयो उग्रो अइविथूरो इमत् मिथ वोउरु-गओयओइते इमत् सओष अण्य हुरओध इमत् रण्वो रज्जिस्त इमत् आतरं अहुरहे मज्जदो पुथ इमत् वर्रज अहुर क्षथ्य अपाम् नपो अउर्वत्-अस्प इमत् वीस्पे यज्ञताओइहो योइ वज्जइदो' अपवनो ॥ १२ ॥

(8) 1 West, Sp, TDA मण्यो 2. West & TDA अवि 3. West, Sp, TDA : पइति-यत्तु 4. West & TDA ईश 5. Geld. दी दध (9) 1. West & TDA : अवि-वूत 2. Sp : यौम् 3. West, Sp, TDA फ़ववच (10) 1. Sp : पओउर्वाम् 2. Sp इमौम् (11) 1. Sp निस्तीति; West & TDA : निस्तीत 2. Sp. पोउरुश्च 3. Sp. नओचिश्च 4. Geld अइज्जहो (12) 1. West, Sp, TDA अमषा स्पर्ता हुक्षथा 2. West, Sp, TDA अषओनाम् 3 West & Geld- Mss insert after वडुहीश- 'सूरो स्पर्तातो' 4. West & TDA : वज्जइदो.

इमत् मे आपो दायत इमत् जेमो इमत् उर्वरो इमत् अमेषो' स्पे० त' हुक्षथ' हुधोइहो वड्हुवस्च वडुहीश्च वोहुनाम् दातारो इमत् अषाउनाम्' वडुहीश्च फ्रवषयो उग्रो अइविथूरो इमत् मिथ वोउरु-गओयओइते इमत् सओष अण्य हुरओध इमत् रण्वो रजिश्च इमत् आतरं अहुरहे मज्दो पुथ इमत् बरंज अहुर क्षथ्य अपोम् नपो अउर्वत्-अस्प इमत् वीस्पे यज्जतोइहो योइ वड्हुज्जदो' अषवनो ॥ १३ ॥

नोत् - यत्च अह्मात् अस्ति मज्जो यत्च अह्मात् अस्ति वड्हु' यत्च अह्मात् अस्ति सयो यत्च अह्मात् अस्ति परो-अरंजस्तरम् तत् नो दायत यूजम् यज्जत अषवनो क्षयम्न इसान मोषुच आसुयाच हथ अन गाथ्य वच । हइथ्यावरंस्तोम्' हत् वस्त्रा फ्रैपोतैम्मम्' ॥ १४ ॥

नोत् उ रास्पी:-

दाइदी मोइ यै गौम् तपो । अपस्चा उर्वरोस्चा ।

अमरंताता हउर्वाता । स्पैनिश्ता मइन्यू मज्दा ।

तैवीषी उतयूइती । मनइहा वोहू सैइहे ॥ १५ ॥

येज्हे मे अषात् हचा वहिश्तेम् येस्ते पइती ।

वओदा मज्दो अहुरो योइ ओइहर्चा हँ० तिचा ।

तो यज्जाइ ख्वाइश्च नामैनीश्च पइरिचा जसाइ व० ता ।

वोहू क्षथम् वइरीम् बागोम् अइवी-वइरिश्तेम् ॥ १६ ॥

सरओषो इधा अस्तू अपोम् वडुहीनाम् यस्त्राइ वड्हुश्च वडुहीनाम् अमेषनाम्चा स्पे० तनाम् हुक्षथनाम् हुधोइहाम् वोहुनाम्चा वड्हुयोस्चा अषोइश्च यस्त्राइ या नै आरओचा अरंनवतओचा अषइहाक्ष । सरओषस्चा इधा अस्तू अपोम् वडुहीनाम् यस्त्राइ वड्हुश्च अषिवो हत् पओउर्वीम् तत् उस्तेम्मचीत् ॥ १७ ॥

अवथात् इधा सरओषो अस्तू अपोम् वडुहीनाम् यस्त्राइ वड्हुश्च

(13) 1. West, Sp, TDA अमेषा स्पे० ता हुक्षथा 2. West, Sp, TDA . अषओनाम् 3. West & TDA : वड्हुज्जदो (14) 1. West, Sp, TDA वड्हुहो 2. West, Sp, TDA हइथ्यावरंस्तोम् 3. West & TDA . फ्रैपोतैम्मम्. cf. Y. 50.11.

वडुहीनाम् अमेषनाम्चा स्पॅतनाम् हुक्षत्रनाम् हुधोद्धांम् वोहुनाम्चा वडुहु-
योस्चा अषोइश् यस्त्राइ या नै आरअचा अरनवतअचा अषद्धाक्ष । सैरओषस्चा
इधा अस्तू अपौम् वडुहीनाम् यस्त्राइ वडुहुश् अपिवो ॥ १८ ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ॥ १९ ॥

हा ६६

ज्ञोत उ रास्पी:-

अषम् वोहू वहिस्तम् अस्ती

उस्ता अस्ती उस्ता अत्ताइ

ह्यत् अषाइ वहिस्ताइ अषम् ॥ (सै बार)

अषय दधामि इमांम् ज्ञओथांम् हओमवइतीम् गओमवइतीम् हधानअ-
पतवइतीम् अषय उज्जातांम् तव अहुराने अहुरहे क्षनूमइने अहुरहे मज्जदो अमेषनाम्
स्पॅतनाम् सओषहे अप्येहे आथो अहुरहे मज्जदो रथ्वो वर्रजतो यो अपहे ॥ १ ॥

✓ अषय दधामि असन्यअइव्यो अपहे रतुव्यो । हावनैअ अपओने अपहे
रथ्वे । अषय दधामि सावइहैअ वीस्याइच अपओने अपहे रथ्वे । अषय दधामि
मिथ्रहे वोउरु-गओयओइतोइश् हज्जइरो-गओषहे वअवर-चप्मनो अओएतो-नामनो
यज्जतहे रामनो ख्वास्त्रहे ॥ २ ॥

ज्ञोत:- अषय दधामि रपिथ्विनाइ अपओने अपहे रथ्वे । अषय दधामि फ्रादत्-
प्रववे ज्ञत्तुमाइच अपओने अपहे रथ्वे । अषय दधामि अपहे वहिस्तहे आथस्च
अहुरहे मज्जदो ॥ ३ ॥

अषय दधामि उज्जयेइरिनाइ अपओने अपहे रथ्वे । अषय दधामि फ्रादत्-
वीराइ दख्युमाइच अपओने अपहे रथ्वे । अषय दधामि वर्रजतो अहुरहे नक्कधो
अपौम् अपस्च मज्जधातयो ॥ ४ ॥

अषय दधामि अइविस्रूथमाइ अइविगयाइ अपओने अपहे रथ्वे । अषय
दधामि फ्रादत्-वीस्पांम्-हुज्याइतैअ ज़रथुश्चोतमाइच अपओने अपहे रथ्वे । अषय

दधामि अषओनाम् फ्रवणिनाम् घेनानाम् च वीरो-वाँध्वनाम् याइर्ययोस्च हुषितोइश्च
अमहेच हुताश्तहे हुरओधहे वर्रथधनहेच अहुरधातहे वनइत्योस्च उपरतातो ॥ ५ ॥

अषय दधामि उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि वर्रज्याइ
न्मान्याइच अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि स्रओषहे अप्येहे अषिवतो
वर्रथाजनो फ्रादत्-गअथहे रघ्नओश्च रज्जिश्तहे अरुतातस्च फ्रादत्-गअथयो वर्रदत्-
गअथयो ॥ ६ ॥

अषय दधामि माह्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । अरतर-मोइहाइ अषओने
अषहे रथ्वे । अषय दधामि पर्रनो-मोइहाइ वीषमथाइच अषओने अषहे रथ्वे ॥ ७ ॥

अषय दधामि याइर्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । मइध्यो-जर्रमयाइ अषओने
अषहे रथ्वे । अषय दधामि मइध्यो-षमाइ अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि
पइतिशहवाइ अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि अयाथ्रिमाइ फ्रओउर्वअश्चित्रमाइ
वर्रग्निहरुताइच अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि मइध्याइर्याइ अषओने अषहे
रथ्वे । अषय दधामि हमस्पथमइद्याइ अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि सर्रधअ-
इव्यो अषहे रतुव्यो ॥ ८ ॥

अषय दधामि वीस्पअइव्यो अअइव्यो रतुव्यो योइ हँति अषहे रतवो
थ्रयस्च थ्रिसाँस्च नज्जिदश्च पइरिशहावनयो योइ हँति अषहे यत् वहिश्तहे मज्दो-
फ्रासास्त जर्रथुश्चो-फ्रओख्त ॥ ९ ॥

अषय दधामि अहुरअइव्य मिथ्रअइव्य वर्रजर्रव्य अइथ्यज्जहअइव्य
अषवनअइव्य स्ताराँम्च स्पँतो-मइन्यवनाँम् दामनाँम् तिश्च्येहेच स्तारो रअवतो
ख्वर्रनडुहतो मोइहहेच गओचिथ्रहे ह्वर्रच क्षअेतहे अउर्वत्-अस्पहे दोइथ्रहे अहुरहे
मज्दो मिथ्रहे दख्युनाँम् दख्हुपतोइश्च । अषय दधामि (रोज्*) अहुरहे मज्दो
रअवतो ख्वर्रनडुहतो । अषय दधामि (माह्*) अषओनाँम् फ्रवणिनाँम् ॥ १० ॥

अषय दधामि तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ्र मत् वीस्पअइव्यो आतर्रव्यो ।
अषय दधामि अइव्यो वडुहिब्यो वीस्पनाँम्च अपाँम् मज्दधातनाँम् वीस्पनाँम्च
उर्वर्रनाँम् मज्दधातनाँम् ॥ ११ ॥

अपय दधामि माँथहे स्पँतहे अपओनो वरँज्यडुहहे दातहे वीदअवेहे दातहे ज़रथुश्नोइश् दरँघयो उपयनयो दअनयो वड्हुयो माज्दयस्त्रोइश् ॥ १२ ॥

अपय दधामि गरोइश् उषि-दरँनहे मज्दधातहे अप-ख्वाथहे वीस्पअषाँम्च गइरिनाँम् अप-ख्वाथनाँम् पोउरु-ख्वाथनाँम् मज्दधातनाँम् कावयेहेच ख्वरँनइहो मज्दधातहे अख्वरँतहेच ख्वरँनइहो मज्दधातहे । अपय दधामि अपोइश् वड्हुयो चिस्तोइश् वड्हुयो अरँथे वड्हुयो रसाँस्तातो वड्हुयो ख्वरँनइहो सवइहो मज्दधातहे ॥ १३ ॥

अपय दधामि दह्ययो वड्हुयो आफ्रितोइश् दह्यहेच नर्श अपओनो उग्रहेच तख्महे दामोइश् उपमनहे यजतहे ॥ १४ ॥

अपय दधामि ओइहाँम् असइहाँम्च पोइथनाँम्च गओयओइति-नाँम्च मअथननाँम्च अओ-ख्वरँननाँम्च अपाँम्च ज़माँम्च उर्वरनाँम्च अज़होस्च ज़मो अवज़हेच अणो वातहेच अपओनो स्त्राँम् मोइहो दूरो अनग्रनाँम् रओचइ-हाँम् ख्वाधातनाँम् वीस्पनाँम्च स्पँतहे मइन्यँउश् दामनाँम् अपओनाँम् अप-ओनिनाँम्च अपहे रथ्त्राँम् ॥ १५ ॥

ज़ोत्र उ रास्पी:-

अपय दधामि रथ्त्रो वरँजतो यो अपहे । रथ्त्राँम् अयरनाँम्च अस्न्य-नाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सरँधनाँम्च योइ हँति अपहे रतवो हावनोइश् रथ्त्रो ॥

अपय दधामि इमाँम् ज़ओथ्राँम् हओमवइतीम् गओमवइतीम् हधानअ-पतवइतीम् अपय उज्दाताँम् । तव अहुराने अहुरहे ॥ १६ ॥ (दु बार)

मानो नावर् इन्मन्

इन्मइने अहुरहे मज्दो रअवतो ख्वरँनडुहतो अमषनाँम् स्पँतनाँम् मिथहे वोउरु-गओयओइतोइश् रामनस्च ख्वास्त्रहे ॥ १७ ॥

ह्वरँ-अँतहे अमषहे रअवहे अउर्वत-अस्पहे । वयओश् उपरो-कइर्येहे तरधातो अन्याइश् दामाँन् । अअेतत् ते वयो यत् ते अस्ति स्पँतो-मइन्यओम् । रज़िश्तयो चिस्तयो मज्दधातयो अपओन्यो दअनयो वड्हुयो माज्द-यस्त्रोइश् ॥ १८ ॥

मौथहे स्पँतहे अषओनो वर्रज्यङ्गहे दातहे वीदअवेहे दातहे ज़रथुश्नोइश ।
दर्रघयो उपयनयो दअनयो वङ्गुयो माङ्गदयस्त्रोइश ज़रङ्गदातोइश । मौथहे स्पँतहे
उषि-दर्रथम् दअनयो माङ्गदयस्त्रोइश वअधीम् मौथहे स्पँतहे । आस्त्रहे स्त्रथ्वो
मङ्गदधातहे गओषो-स्त्रूतहे स्त्रथ्वो मङ्गदधातहे ॥ १९ ॥

आथो अहुरहे मङ्गदो पुथहे तव आतर्श पुथ अहुरहे मङ्गदो मत् वीस्पअ-
इव्यो आतर्शव्यो । गरोइश उषि-दर्रनहे मङ्गदधातहे अष-स्त्रवाथहे ॥ २० ॥

वीस्पअषाँम् यज़तनाँम् अषओनाँम् मङ्गन्यवनाँम् गअथ्यनाँम् । अषओनाँम्
फ़्रवषिनाँम् उग्रनाँम् अङ्गिथूरनाँम् पओइर्यो-ल्कअषनाँम् फ़्रवषिनाँम् नवानङ्गिदश्त-
नाँम् फ़्रवषिनाँम् । अओस्त्रो-नामनो यज़तहे ॥ २१ ॥

(इन्नुमइने अहुरहे मङ्गदो . नवानङ्गिदश्तनाँम् फ़्रवषिनाँम् । अओस्त्रो-नामनो यज़तहे
१७-२१ दु बार)

हा ६७

जोत् -

अषय दधामि अवङ्गहो फ़्रवषयो यो पओइर्य ओङ्गहर् न्माननाँम्च
वीसाँम्च ज़त्तुनाँम्च दङ्गुनाँम्च । यो अस्मनम् वीधारयन् यो आपम् वीधारयन्
यो ज़ाँम् वीधारयन् यो गाँम् वीधारयन् यो वर्रथिष्व पुथ्रै वीधारयन् पइति-
वर्रतै अपर-इरिथ्यँतो ॥ १ ॥

अषय दधामि आफ़्रवषि अहुरहे मङ्गदो अमषनाँम् स्पँतनाँम् मत्
वीस्पाव्यो' अषओनिव्यो फ़्रवषिव्यो यो मङ्गन्यवनाँम् यज़तनाँम् । अषय दधामि
आफ़्रवषि गयेहे मरथ्नो' ज़रथुश्नहे' स्पितामहे कवोइश वीस्तास्पहे इसत्-वास्त्रहे
ज़रथुश्नोइश मत् वीस्पाव्यो अषओनिव्यो फ़्रवषिव्यो यो पओइर्यनाँम् ल्कअषनाँम् ॥ २ ॥

अषय दधामि वीस्पय अषवने फ़्रवषे के अस्ति क्वचित् अङ्गहो ज़मो

Ha 67

- (1) 1. Geld: पुथे 2. Geld: पइति-वर्रते (2) 1. Sp: वीस्पअइव्यो
2. West, Sp, TDA: मरथ्नो 3. Geld: ज़रथुश्नहे.

पर-इरिस्ति दद्धा' नाइरिके अपॅरॅनायूके कइनिके वास्त्र्यावरॅञ्जि उपपअति हच
अह्मात् न्मानात् इज्येइ२ति यो पइतिप्मरॅ२ति' यो अइविनासॅ२ति' वद्धहुश
यस्त्रास्च वद्धास्च ॥ ३ ॥

ज्ञोत् उ रास्या-
-

अषय दधामि अषओनाम्' फ्रवणिनाम् उघ्रनाम् अइविथूरनाम् पओइर्यो-
ल्कअेषनाम् फ्रवणिनाम् नवानज्जिदस्तनाम् फ्रवणिनाम् हवहे उरुनो फ्रवणै२। अषय
दधामि वीस्पअेइव्यो अषहे रतुव्यो। अषय दधामि वीस्पअेइव्यो वद्धहुधाव्यो
यज्जतअेइव्यो मइन्यओइव्यस्चा गअेथ्यअेइव्यस्चा योइ ह२ति यस्न्याच' वद्धयाच'
अपात् हच यत् वहिस्तात्। अषय नो पइति-जम्यात् ॥ ४ ॥

ज्ञोत्:-

अपो अत् यज्जमइदे मअेकइ२तीश्चा' हँवइ२तीश्चा' फ्रवज्जहो अहुरानीश
अहुरह्मा ह्वपइहो' ह्वपॅरॅथ्वोस्चा वो ह्वोघजथोस्चा ह्वनाथोस्चा उवोइव्या
अहुव्या चगॅमा ॥ ५ ॥

उइती' या वै वडुहीश' अहुरो मज्जदो नामान्' ददात् वद्धहुदो ब्यत्
वो ददात् ताइश वो यज्जमइदे ताइश फ्रयामही' ताइश नॅमयामही ताइश इषुइ-
द्यामही ॥ ६ ॥

अपस्चा वो अजीश्चा वो मातॅराँश्चा वो अगॅन्यो त्रिगुदायइहो'
वीस्पो-पइतीश अवओचामा' वहिस्तो सअेस्तो अवा वै वडुहीश रातोइश दरॅगो-
बाज्जाउश नाषू पइती-व्यादो पइती-सॅ२दो' मातरो जीतयो ॥

(3) 1. West, Sp, TDA: दद्धि 2. West, Sp, TDA: पइतिस्मरॅ२ति
3. West, Sp, TDA: अइविनासॅ२ति (4) 1. Geld: अषाउनाम् 2. West, Sp,
TDA: वद्धहुधाव्यो 3. West & TDA: यस्नाइच, Geld: येस्न्याच 4. West & TDA:
वद्धयाइच (5) 1. Sp: मअेकइ२तीश्चा 2. Sp: हँवइ२तीश्चा 3. Geld: ह्वपइहो
(6) 1. West, Sp, TDA: उइती 2. West & TDA: वद्धहुइश 3. Geld: नामाँ;
Sp: नामाँम् 4. West & TDA: फ्रयॉन्मही (7) 1. West & TDA: त्रिगुदायइहो;
Sp: दरॅगुदायइहो 2. West & TDA: आवओचामा, Sp: अवओचामा 3. Sp: पइति-
सॅ२दो.

येञ्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वङ्गहो ।
मज्जदो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
योङ्गहाम्चा तौस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ ७ ॥

हा ६८

जोतः -

अअेतत् ते अहुराने' अहुरहे अञ्हे' अवयॉम्' दौमहि' यत् थ्वा दिद्वीष्म ।
अअेष ज्ञओथ्र' पइति-जम्यात् तव अहुराने' अहुरहे हओमवइति गओमवइति हधानअे-
पतवइति ॥ १ ॥

क्ष्वीधअेच आजूतयअेच मावयच ज्ञओथ्रे पइति-जम्याओ दस्वर वअेषज्ञाइच
फ्रदइथे' वरदथाइच हवङ्गे अषवस्ताइच हओस्रवङ्गे हुरुन्याइच वरथ्रघ्ने फ्रादत्-
गअेथाइच ॥ २ ॥

यज्मइदे थ्वा अहुराने' अहुरहे वङ्गहँउश् मनङ्गहो ज्ञओथाव्यो यज्मइदे
थ्वा अहुराने अहुरहे वङ्गहँउश् उख्धहे ज्ञओथाव्यो यज्मइदे थ्वा अहुराने अहुरहे
वङ्गहँउश् श्यओथ्नहे ज्ञओथाव्यो ॥ ३ ॥

सूकाइ मनङ्गे' सूकाइ वचङ्गे' सूकाइ श्यओथ्नहे' हवङ्गहाइ उरुने फ्रदथाइ
गअेथनॉम् हवङ्गहाइ अषवस्तनॉम् ॥ ४ ॥

दायो मे अहुराने' अहुरहे वहिश्तम् अहूम् अषओनॉम् रओचङ्गहँम्
वीस्पो-ख्वाथ्रम् । दायो मे अहुराने अहुरहे नइर्याम् आस्रॉम् फ्रज्जत्तीम्' या मे
फ्राधयात् न्मानम्च वीसम्च ज्ञत्तूम्च दख्यूम्च दअहुसस्तीम्च' ॥ ५ ॥

थ्वाँम् अहुरानीम् यज्मइदे । ज्ञयो' वोउरु-कषम् यज्मइदे । वीस्पोस्च

Hā 68

- (1) 1 Sp. अहुरानि 2. Geld. अइञ्हे, West & TDA. अङ्गहे 3. West & TDA. अवयॉन् 4. West & TDA. दौन्महि 5. West, Sp, TDA: ज्ञओथ्रे
(2) 1. West, Sp, TDA फ्रदथे (3) 1. Sp अहुरानि (4) 1. West & TDA: मनङ्गह 2. West & TDA वचङ्गह 3 West & TDA: श्यओथ्न (5) 1. Sp अहुरानि 2. Sp. फ्रज्जइत्तीम् 3 Geld: दइश्हुसस्तीम्च (6) 1. Sp ज्ञरयो.

आपो यज्ञमइदे यो ज्ञमा अर्मेशतो फ्रातत्-चरतश्च^१ खँयो^२ थओतो-स्तातश्च
पर्षुयो वइर्योस्व ॥ ६ ॥

अन यस्माअत्च^३ वस्माअत्च^४ यथ ओइहाम् अस्ति दाइत्योत्तमो यस्वस्व
वस्वस्व अषात् हच यत् वहिस्तात् आपो वडुहीश् वहिस्तातो मद्दधातो अपओनीश्
यज्ञमइदे । अपाम् वडुहीनाम्^५ यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

क्ष्वीध^६ आज्ञइति यज्ञमइदे तचत्-आप उक्ष्यत्-उर्वर आज्ञोइश् दअवो-
दातहे हमोइस्त्रि^७ अवञ्हा^८ मूश् अवञ्हा^९ पइरिकयो^{१०} पइतिस्तातयअच पइति-
स्वप्तयअच पइतिरतयअच पइत्यओगत्-त्वअपह्याइच^{११} अपमओघहेच अनपओनो
सास्त्रहेच पओउरु-महर्कहे पइतिस्तातैअ दअवहेच त्वअपह्यो मश्येहेच^{१२} ॥ ८ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

सुनुयो^१ नो यस्मम् अहुराने^२ अहुरहे
सुनुयो नो यस्मम् अहुराने अहुरहे ।

ज्ञोत् -

उप नो यस्मम् आहीष^३
आच नो जम्यो अवइहे
अश्-येश्तिच हुयेश्तिच
हुफ्रवर्तिच ज्ञओथनाम् ॥ ९ ॥

यो वो आपो वडुहीश् यज्ञाइते अहुरानीश् अहुरहे वहिस्ताव्यो ज्ञओथाव्यो
स्रअस्ताव्यो ज्ञओथाव्यो दह्यो-पइरि-अइहर्स्ताव्यो^४ ज्ञओथाव्यो ॥ १० ॥

अह्माइ रअश्च ख्वरँनस्व
अह्माइ तन्वो द्रवतातम्

2. West & TDA. °चरतश्च 3. West, Sp, TDA खँन्यो (7) 1.
Sp यस्माइच वस्माइच 2 West, Sp, TDA वडुहिनाम् (8) 1 Sp क्ष्वीधि 2. West,
Sp, TDA. हमोइस्त्रि 3. Geld अवञ्हाइ, Sp. अवञ्हाइ 4 Geld & Sp पइरिकयाइ.
cf. Y. 16 8. But the text should have been पइरिकयो instead of पइरिकयाइ 5. Sp:
°त्वअपह्याच 6. West, Sp, TDA मश्येहेच (9) 1. Geld सुनुयो 2. Sp अहुरानि
3. West & TDA; आहिश्, Sp: आहीश् (10) 1. West, Sp, TDA. °पइरिइहर्स्ताव्यो.
य....१३

अह्माइ तन्वो वज्रद्वरं अह्माइ तन्वो वरंश्रम्
 अह्माइ ईशतीम् पोउरुश-ख्वाश्रम्^१
 अह्माइ आस्त्राम्चित् फ्रज्ज-तीम्^२
 अह्माइ दरंघोम् दरंघो-जीतीम्
 अह्माइ वहिश्तम् अहूम् अपओनाम्
 रओचइहम् वीस्पो-ख्वाश्रम् ॥ ११ ॥

दायत वडुहीश आपो
 मावयच ज्ञओथ्रे यज्ञंमाइ

अह्माकम्च मज्जदयस्त्रनाम् फ्रायज्जंमनाम् हषाम्च हाविश्तनाम्च अओश्र-
 पइतिनाम्च अओश्रयनाम्च नरांम्च नाइरिनाम्च अपरंनायूकनाम्च कइनिक्कनाम्च
 वास्त्र्यावरंजनाम्च ॥ १२ ॥

योइ वड्हथ फ्रमन्येइरते^१ वीतरं-ओज्जखेहेच पइति वीतरं-त्वओषखेहेच पइरि
 हओनयोस्च वोइघ्नाव्यो^२ अउर्वथओइव्यस्च^३ परो त्विष्य-व्यो रज्जिश्तहे पथो
 अओषम्च वओषम्च यो अस्ति रज्जिश्तो आ अषात् वहिश्तम्च अहूम् अपओनाम्
 रओचइहम् वीस्पो-ख्वाश्रम् ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

(* अर्द्धा सूर बानु यस्कपन् ख्वाश्रम् ख्वास्तम् होर्मज्ज अमेशास्परदोन् बै-रसात्)

यथा अहू वइयो अथा रतुश अषात्चीत् हचा ।

वड्हँउश दज्जदा मनइहो श्यओथननाम् अड्हँउश मज्जदाइ ।

क्षथ्रम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ १३ ॥ (डु बार)

ज्ञोत्:-

हुषिति^१ रामो-षिति दरंघो-षिति^२ इते वीसे आप्रीनामि यह्यत् हच इमो

(11) 1. West & TDA : पओउरुश 2. Sp : फ्रज्जइरतीम् (13) 1. West & TDA : फ्रमन्येइते, Sp : फ्रमन्येइरति 2. Geld : वोइघ्नाव्यो, West & TDA : वोइघ्नाव्यो 3. Sp : अउर्वथओइव्यस्च.

* The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bāz).

(14) 1. West & TDA : हुषिति रामो-षिति दरंघो-षिति.

ज्ञओथ्रो । हुषिति^१ रामो-षिति^२ दर्रघो-षिति^३ वीस्पयाइ^४ वीसे माज्दयस्ते आप्रीनामि । हुवैरति उश्त-वैरति वःत-वैरति आतर्श आप्रीनामि । हुयेश्ति तव अहुराने^५ आप्रीनामि ॥ १४ ॥

राम ख्वास्त्रम् अज्हा^१ दज्जहँउश्^२ आप्रीनामि । दस्वरं वअेषज्जम्^३ आप्रीनामि यूष्माकम् दह्मनाम् नरांम् अषओनाम् । वीस्पे आप्रीनामि कै अस्ति वोहु अपव अःतरं ज्ञांम् अस्मनेमच हज्जड्ढम् वअेषज्जनाम् वअेवरं वअेषज्जनाम् ॥ १५ ॥

वसस्व तू अहुर मज्द उश्ताच क्षअेष हवनांम् दामनांम् । वसो आपो वसो उर्वरो वसो वीस्प वोहु अपचित्र क्षयस्त्रम् अपवनंम् दायत अक्षयस्त्रम् द्रवःतम् ॥ १६ ॥

वसो-क्षथ्रो ख्यात् अपव
अवसो-क्षथ्रो ख्यात् द्रवो
गतो हमिस्तो निज्वैरतो
हच स्पँतहे मइन्यँउश् दामव्यो
वरतो अवसो-क्षथ्रो ॥ १७ ॥

हक्ष्य अज्जमचित् यो ज्जरथुश्चो फ्रतमाँ न्माननांम्च वीसांम्च जःतुनांम्च दक्ष्युनांम्च अज्हा^१ दअेनयो अनुमतयअेच अनुष्ठतयअेच अन्वरश्तयअेच या आहूइरिश् ज्जरथुश्चिश् ॥ १८ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी-

रवस्व ख्वाथ्रंम्च आप्रीनामि वीस्पयो अपओनो स्तोइश् । ओज्जस्व दुजाथ्रंम्च आप्रीनामि वीस्पयो द्रवतो स्तोइश् ॥ १९ ॥

अथ जम्यात् यथ आप्रीनामि ॥

हुमतनांम् हूस्तनांम् ह्वरश्तनांम् यदचा अन्यदचा वैरज्यमनांम्चा वावैर-
जननांम्चा मही अइवी-जरतारो नअेनअेस्तारो यथना वोहुनांम् मही ॥२०॥ (हु बार)

2. West, Sp, TDA : वीस्पय 3. Sp : अहुरानि (15) 1. Geld & Sp :
अइज्हा 2. Geld : दज्जहँउश् 3. Geld : वअेषज्ज.

वडुहीम् इधात् आदाम् वडुहीम् अषीम् आच निच भूमइदे ईजो
यओइतयो अपो अत् यज्मइदे ऊइती' या वै वडुहीश् अपस्चा वो ॥ (सं बा९)

जइध्यमो' नो यूजम् दस्त
क्षयमो रअश्च ख्वरैनस्च
आपो दस्त नो तम् यानम्
यो यूष्मत् परो फ्रविस्तो ॥ २१ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी -

✓ नमो अहुराइ मज्दाइ नमो अमेषअइव्यो स्पे५तअइव्यो नमो मिथाइ
वोउरु-गओयओइतैअ नमो ह्वरक्षअताइ अउर्वत्-अस्पाइ नमो आब्यो दोइथाव्यो
यो' अहुरहे मज्दो नमो गैउश् नमो गयेहे नमो ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे अषओनो
फ्रवषेअ नमम्' वीस्पयो अषओनो स्तोइश् हइथ्याइच ववाइथ्याइच वूष्याइ-
थ्याइच' ॥ २२ ॥

*वोहू उक्ष्या मनइहा क्षथा अषाचा उश्ता तनूम ॥ (सं बा९)

इमा' रओचो वरंजिश्तेम् वरंजिमनौम्' ॥ (सं बा९)

यह्वी स्पे५ता थ्वा मइन्यू उर्वअसे जसो ॥ (सं बा९)

अषम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती

उश्ता अस्ती उश्ता अह्वाइ

द्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ (सं बा९)

फ्रवराने मज्दयस्त्रो ज़रथुश्त्रिश वीदअवो अहुर-त्कअषो । हावनैअ अषओने
अषहे रथ्वे यस्त्राइच वह्वाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच । सावइहैअ वीस्याइच
अषओने अषहे रथ्वे यस्त्राइच वह्वाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच । रथ्वाम् अयर-

(21) 1. West, Sp, TDA उइती 2 West, Sp, TDA: जइधिम्नो

(22) 1. West, Sp, TDA: या 2 Sp: नमो 3 West, Sp, TDA: वूष्याइथ्याइच

(23) *वोहू उक्ष्या उश्ता तनूम is recited facing the East, इमा रओचो .

वरंजिमनौम् facing the South and यह्वी स्पे५ता उर्वअसे जसो facing the West.

1. Sp: इमो 2, West & TDA: वरंजिमनौम्.

नाँम्च अस्न्यनाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सर्रधनाँम्च यस्त्राइच वस्त्राइच
क्ष्णओश्राइच फ़सस्तयअच ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ़ा मे भ्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ़ा मे भ्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ़ा अपव वीध्वो भ्रओतू ॥ २३ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

॥ नॅमो वै गाथो अपओनीश ॥

स्पॅता मइन्यू वहिस्ताचा मनइहा ।

हचा अषात् इयओथनाचा वचइहाचा ।

अह्माइ दाँन् हउर्वाता अमॅरताता ।

मज्दो क्ष्मा आर्मइती अहुरो ॥ (६ बार)

ज्ञोत्र:-

अह्मा मइन्यैउश् स्पॅनिश्तह्मा वहिश्तम् ।

हिज्वा उरुवाइश् वइहैउश् अँअँआन् मनइहो ।

आर्मतोइश् ज़स्तोइब्बा इयओथना वॅरॅज्यत् ।

ओया चिस्ती ह्वो सा अपह्मा मज्दो ॥

अह्मा मइन्यैउश् त्वैम् अही ता स्पॅतो ।

यै अह्माइ गौम् रान्यो-स्करॅतीम् हैम्-तषत् ।

अत् होइ वास्त्राइ रामा दो आर्मइतीम् ।

ह्यत् हैम् वोहू मज्दा हैम्-फ़स्ता मनइहा ॥

अह्मात् मइन्यैउश् रारॅयेइती द्रॅग्वॅतो ।

मज्दा स्पॅतात् नोइत् इथा अषाउनो ।

कसैउश्चीत् ना अषाउने काथे अइहत् ।

इस्वाचीत् हाँस् परओश् अको द्रॅग्वाइते ॥

ताचा स्पॅता मइन्यू मज्दा अहुरा ।

अषाउने चोइश् या ज़ी चीचा वहिस्ता ।

हनरं ध्वन्नात् ज्ञओषात् द्रँवो वक्षइती ।
 अह्वा श्यओथनाइश् अकात् आश्यास् मनइहो ॥
 ता दाो स्पँता मइन्यू मज्दा अहुरा ।
 आथा वइहाउ वीदाइतीम् रानोइव्या ।
 आर्मतोइश् दँवँज्जहा अषरुयाचा ।
 हा ज्ञी पओउरुश् इषँतो वाउराइते ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

स्पँता मइन्यू . . .... आर्मइती अहुरो° ॥ (३ बार)

अषम् वोहू° ॥ (सँ बार)

स्पँता-मइन्यूम् हाइतीम् पइत्यापाँम् यज्मइदे ॥
 येज्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।
 मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ २४ ॥

हा ६९

ज्ञोत् उ रास्पी:-

येज्हे मे अषात् हचा वहिश्तम् येस्ते पइती वअदा मज्दो अहुरो योइ
 ओइहँचा हँतिचा ताँ यजाइ ख्वाइश् नामँनीश् पइरिचा जसाइ वँता । वोहू'
 मनो वहिश्तम् ॥ १ ॥

येज्हे मे अषात् हचा . . . जसाइ वँता । अषम् वोहू ॥ २ ॥ (३ बार)
 येज्हे मे अषात् हचा . . . . . जसाइ वँता । वोहू क्षथ्रम् वइरीम्
 वागँम् अइवी-वइरिश्तम् ॥ ३ ॥ (सँ बार)

Hā 69

(1) 1. Geld: वोहु.

हा ७०

जोत् - ताँ यज्ञाइ तम् पइरि-जसाइ वःता यॉ अमेषै स्पैतै ह्रुक्षत्रै ह्रुधोडहो
अओष अइवि-गैरैते । तम् वषम् तम् रतम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मज्दोम्
दध्वोडहम् रपःतम् तर्ष्वोडहम् वीस्प वोहु । तम् रतम् यज्ञमइदे यिम्
जरथुश्त्रैम् स्पितामम् ॥ १ ॥

ता नो दात ता अरैज्वान फ्रवओचाम फ्रच वओचाम' या अहुरहे मज्दो
या वडहैउश मनइहो या अपहे वहिश्तहे या क्षत्रहे वइर्येहे या स्पःतयो आर्मतोइश
या हउर्वतो अमरैतातो या गैउश तप्ने गैउश उरुने या आथ्रे अहुरहे मज्दो ॥ २ ॥

या स्रओषहे अप्येहे या रप्नओश रजिश्तहे या मिथ्रहे वोउरु-गओ-
यओइतोइश' या वातहे अपओनो या दअनयो वडहुयो माज्दयस्त्रोइश या दह्ययो
वडहुयो आप्रितोइश या दह्ययो वडहुयो अनाद्रुतोइश या दह्ययो वडहुयो
अनवउरुतोइश ॥ ३ ॥

यथ ईज वाचैम्' नाषीम यथ वा सओष्यःतो' दह्युनाम् सुयन्न
वाचैम्' वरैतू । वुयम सओष्यःतो' वुयम वरैश्वाजनो वुयम अहुरहे मज्दो फ्रय
वाजिश्त अस्तयो योइ' नरो अपवनो हुमताइश मइनिन्न ह्रुताइश श्रवतो ह्रुस्ताइश
वरैज्यःतो ॥ ४ ॥

यथा नै आ वोहु जिमत् मनइहा । आ वोहु उर्वाषत् आगमत् ता ।
का मै' उर्वा वोहु उर्वाषत् आगमत् ता ॥ ५ ॥

अपाँम् वडुहीनाम्' यज्ञमइदे फ्राइतीम्च पइतितीम्च अइविजरैतीम्च
वरैज्जःतम् अहुरम् क्षत्रीम् क्षत्रैतम् अपाँम् नपातम् अउर्वत्-अस्पम् यज्ञमइदे ।
वीस्पयो अपओनो स्तोइश यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच स्रओषो
अस्तु ॥ ६ ॥

(1) 1. Sp: ताँम् 2. West & TDA: यॉन्, Sp यॉम् (2) 1. West
& TDA: वओचा, Sp: वओच (3) 1. Geld. °गओयओतोइश (4) 1. West, Sp,
Geld, TDA: वाचिम् 2. Sp: सओष्यःतो 3. West & TDA: वरैते, Sp: वरैतो
4. Sp: यो (5) 1. Sp: मे (6) 1. West, Sp, TDA: वडुहिनाम्.

स्रओषम् अषीम् यज्ञमइदे । रतूम् वरँज्रत्तम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम्
मज्दाम् यो अषहे अपनोत्तमो यो अषहे जध्मूश्तमो । वीस्प स्रवो ज़रथुश्चि'
यज्ञमइदे । वीस्पच ह्रश्त श्यओथ्न यज्ञमइदे वरँश्तच वरँश्यन्नच ॥

येज्हे हातोम् आअत् येस्ते पइती वड्हो ।

मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा ।

योइहाम्चा तौस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

हा ७१

ज्ञोतः-

पँसत् फ़षओश्त्रो अषव अषवन्नम् ज़रथुश्चम् । पइति-मूइधि पउर्वतरँ'
ज़रथुश्च । कत् अस्ति रथ्वाम् फ़मँरतिश् कत् गाथनाम् हँ कँरतिश् ॥ १ ॥

आअत् अओख्त ज़रथुश्त्रो । अहुरम् मज्दाम् अषवन्नम् अषहे रतूम्
यज्ञमइदे । ज़रथुश्चम् अषवन्नम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्चहे अषओनो फ़वषीम्
यज्ञमइदे । अमँषे स्पँत्तँ अषओनाम् यज्ञमइदे ॥ २ ॥

अषाउनाम्' वडुहीश् स्रवो स्पँत्तो फ़वषयो यज्ञमइदे अस्त्वतो मनख्याच' ।
अपनोत्तमम् रथ्वाम् यज्ञमइदे यअेतुश्तमम् यज्ञतनाम् हड्हनुश्तमम् अषहे रथ्वाम्
अइविनसाँस्तमम् । जध्मूश्तमाम् अषओनो अषहे रथ्वो रतुफ़्रितीम् यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

अहुरम् मज्दाम् अषवन्नम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । वीस्पम्च कँरफ़श्
अहुरहे मज्दो यज्ञमइदे । वीस्पँश्च अमँषे स्पँत्तँ यज्ञमइदे । वीस्पअेच अषहे
रतवो यज्ञमइदे । वीस्पाम्च दअेनाम् माज्दयस्नीम् यज्ञमइदे । वीस्पम्च अफ़स्मन्नम्
यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

वीस्पम्च माँथ्रम् स्पँत्तम् यज्ञमइदे । वीस्पम्च दातम् वीदोयूम्

(7) 1. West, Sp, TDA : ज़रथुश्च.

Hā 71

(1) 1. Sp : पओउर्वतरँ

(3) 1. West, Sp, TDA : अषओनाम् 2. Geld :

मनद्याच.

यज्ञमइदे । वीस्पाम्च दर्रधाम् उपयनाम् यज्ञमइदे । वीस्पयेच अपवनो मह्न्यवच
यज्ञत गयेथ्याच' यज्ञमइदे । वीस्पोस्च अपाउनाम्' वडुहीश सूरान् स्पेत्तो फ्रवषयो
यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

वीस्पाच दाम मज्दधात अपओनीश यज्ञमइदे या अपव-दात अपव-
फ्रथ्वरुश्त अपव-त्कअष अपव-फ्रायश्त अपओनि अपवव्यो यद्वयाच अपवव्यो ।
वीस्पयेच पच गाथो अपओनीश यज्ञमइदे । वीस्पम्च यस्म फ्राइतीम्च
पइतितीम्च अइविजर्तीम्च यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

वीस्पाच स्तओत यस्न्य' यज्ञमइदे । वीस्पयेच वाचो मज्दो-फ्रओष्ठ
यज्ञमइदे योइ हँति दुश्मतम् जघ्नश्त योइ हँति दुज्जुष्टम् जघ्नश्त योइ
हँति दुज्वरुष्टम् जघ्नश्त योइ हँति अइवि-करत दुश्मतहे योइ हँति अइवि-करत
दुज्जुष्टहे योइ हँति अइवि-करत दुज्वरुष्टहे ॥ ७ ॥

योइ अइपि-करँतँति' वीस्पम् दुश्मतम् योइ अइपि-करँतँति' वीस्पम्
दुज्जुष्टम् योइ अइपि-करँतँति' वीस्पम् दुज्वरुष्टम् मौनयन् अहे यथ आतर्श
हुश्कम् अयेस्मम् यओज्दातम् हुपइरीश्तम्' अइपि-करँतइति' हावयेइति दजइति ।
वीस्पनाम्च अयेतअेषाम् वचाम् अओजस्च वरँधम्च ख्वरँनस्च ज्वरँच यज्ञमइदे
॥ ८ ॥

वीस्पो आपो खो पइति थओतो-स्तातस्च यज्ञमइदे । वीस्पो उर्वरो
उरुथ्मीश्च पइति वरँषजीश्च' यज्ञमइदे । वीस्पाम्च ज्ञाम् यज्ञमइदे । वीस्पम्च
अस्मनम् यज्ञमइदे । वीस्पस्च खँउश्च मोइहम्च ह्वरँच यज्ञमइदे । वीस्प अनघ
रओचो यज्ञमइदे । वीस्पाम्च गाम् उपापाम्च उपस्माम्च फ्रस्तेरजाताम्च
रवस्चराताम्च चइरइहाचस्च' यज्ञमइदे ॥ ९ ॥

वीस्पे ते अहुरो मज्दो ह्वपो वडुहीश दामान् अपओनीश यज्ञमइदे

- (5) 1. West & TDA : गयेथ्याच 2. West, Sp, TDA : अपओनाम्
(7) 1. West, Sp, Geld, TDA . येस्न्य (8) 1. Sp : अइवि-करँतँते 2. West, Sp,
TDA : हुपइरीश्तम् 3 Sp : अइवि-करँतइति (9) 1. West & TDA : वरँषजीश्च;
Geld : वर्षजीश्च 2. West, Sp, TDA : चइरइहाचस्च.

याइश् ददाथ पोउरुच वोहुच योइ ते हँति यस्न्याच वड्याच अषात् हच
यत् वहिस्तात् । वीस्पोस्च गरयो अषवाथो यज्ञमइदे । वीस्पोस्च वरयो
मज्जधातो यज्ञमइदे । वीस्पअेच आतरो यज्ञमइदे । वीस्पअेच वाचो अर्शुध्व'
यज्ञमइदे ॥ १० ॥

वीस्पअेच अअेते अषिश-हागैत् आर्मइतिश-हागैत् यज्ञमदअेच निपात-
यअेच निशङ्हरतयअेच हरँथाइच अइव्याक्षत्राइच हवङ्हुम्' मे वुयत । गाथाव्यो
स्पँताव्यो रतुक्ष्णव्यो अषओनिव्यो ज्ञयेमि यज्ञमदअेच निपातयअेच निशङ्-
हरतयअेच हरँथाइच अइव्याक्षत्राइच हवङ्हुम्' मे वुयत । मावोय हवाइ उरुने
ज्ञयेमि यज्ञमदअेच निपातयअेच निशङ्हरतयअेच हरँथाइच अइव्याक्षत्राइच ॥ ११ ॥

हउर्वतातम् अषवन्नम् अषहे रतूम यज्ञमइदे । अमँरततातम्' अषवन्नम्
अषहे रतूम यज्ञमइदे । आहूइरीम् फ्रण्णम् अषवन्नम् अषहे रतूम यज्ञमइदे । आहूइरीम्
त्कअेषम् अषवन्नम् अषहे रतूम यज्ञमइदे । यल्लम् सूरम् हसङ्हाइतीम् अषवन्नम्
अषहे रतूम यज्ञमइदे ॥ १२ ॥

हो अषव ज़रथुश्चो
उर्वथम् धातारम् इसोइत्
अषवन्नम् ते अषओनत्
आप्पयेइध्याइ म्रओमि

उर्वथम् उर्वथात् तत् जी वङ्हो' । हो जी द्रँग्वा' यँ द्रँग्वाइते' वहिस्तो
हो अषवा' यल्लाइ अषवा' फ्रयो ॥ १३ ॥

अअेते जी वाचो वहिस्त' अहुरो मज्जदो फ़ाअओत् ज़रथुश्चाइ । अअेते जी
ज़रथुश्च उस्तमे उर्वअेसे गयेहे फ़म्रूइधि' ॥ १४ ॥

येइधि' जी ज़रथुश्च अअेते वाचो उस्तमे उर्वअेसे गयेहे फ़म्रवाइ' पइरि ते

- (10) 1. West, Sp, TDA : अर्शुध्व (11) 1. West, Sp, TDA : हवङ्हुम्
(12) 1. Sp : अमँरतातम् (13) 1. West, Sp, TDA : वङ्हो 2. Geld & Sp :
द्रँग्वा 3. Geld & Sp : द्रँग्वाइते 4. Geld & Sp : अषव (14) 1. West, Sp,
TDA : वहिस्ता 2 West, Sp, TDA : फ़ाअूइधि (15) 1. West & TDA : येधि
2. West & TDA : फ़म्रवा, Sp : फ़म्रवाइ.

तनवँ अज्मं यो अहुरो मज्दो उर्वानं हच अचिस्तात् अद्दहओत् अववइत्य
बोज्जस्व फ़थस्व पइरि-तनुय यथ ईम् ज्ञो । अस्तिच ईम् ज्ञो अवइति बोज्जो
यवइति फ़थस्विच् ॥ १५ ॥

यथ वषि अषाउम् इध अद्दहो अपव फ़पारयोद्धे उर्वानं तरो
चिन्वतो पेरुम् वहिस्तहे अद्दहँउश अपव जसो उस्तवइतीम् गाथोम् सावयो
उस्ततात्तम् निम्रओम्नो ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

उस्ता अद्दाइ यद्दाइ उस्ता कद्दाइचीत् ।

वसँ-क्षयास् मज्दो दायात् अहुरो ।

उतयूइती तैवीषी गत् तोइ वसँमी ।

अषंम् देरँद्याइ तत् मोइ दो आर्मइते ।

रायो अपीश वद्दहँउश गअम् मनद्दहो ॥ १६ ॥ (डु बार)

वरँज्मच हओमनद्दहँम्च यज्मइदे हओमनद्दहँम्च वरँज्मच यज्मइदे ।
पइतिस्तात्तँ अ तँमद्दहँम् पइतिस्तात्तँ अ क्षयस्व अमयवयोस्च ॥ (सँ बार)

ज्ञोत्:- दस्वरँच वओषज्मच यज्मइदे । फ़दथँम्च वरँदथँम्च यज्मइदे । पइति-
स्तात्तँ अ अखितनाँम्च अस्तरँमनाँम्च ॥ १७ ॥

वाच हँ-कँरथ यज्मइदे । गाथनाँम् अवाउरुस्त यज्मइदे । गाथो
स्पँ-तो रतुक्षथो अपओनीश यज्मइदे । स्तओत यस्न्य' यज्मइदे या दाता
अद्दहँउश पओउरुयेद्या । हउर्वाम् हँ-दाइतीम् स्तओतनाँम् यस्न्यनाँम्' यज्मइदे ।
हओम् उर्वानं यज्मइदे । हवाम् फ़वषीम् यज्मइदे ॥ १८ ॥

दहँम् वडुहीम् आफ़्रितीम् यज्मइदे । दहँम्च नरँम् अपवनंम् यज्मइदे ।
उघ्रंम् तखँम् दामोइश उपमनंम् यज्मत्तंम् यज्मइदे ॥ १९ ॥

इमो अपस्च ज्मस्च उर्वरोस्च यज्मइदे । इमो असोस्च षोइथोस्च
गओयओइतीश्च मअथन्योस्च अवो-ख्वरँनोस्च यज्मइदे । इमंम्च षोइथहे पइतीम्
यज्मइदे यिम् अहुरंम् मज्दाम् ॥ २० ॥

3. Sp: तन्व (16) 1. Sp: उस्तवइतीम् (18) 1. West, Sp, Geld,
TDA: येस्न्य 2. West, Sp, Geld, TDA: येस्न्यनाँम्.

ज्ञोतु उ रास्पी:-

रतवो वीस्पे मज्झिस्त यज्मइदे अयर असन्य माह्य याइर्ये सरंध ॥ २१ ॥

अषाउनाम्' वडुहीश् सूरारो स्पेत्तो फ्रवषयो स्तओमि ज्वयेमि उप्रयेमि ।
यज्मइदे न्मान्यो वीस्यो जत्तुमो दण्णुमो ज्जरथुश्चोत्तमो ॥ २२ ॥

आत्रम्' अहुरहे मज्जदो पुथम् अषवनेम् अषहे रतूम यज्मइदे । हध-
ज्जओथम् हध-अइव्योइहनेम् इमत्तु वरस्म अषय फ्रस्तरत्तम् अषवनेम् अषहे रतूम
यज्मइदे । अपाँम् नसारम् यज्मइदे । नइरीम् सइहम् यज्मइदे । तण्णम् दामोइश्
उपमनेम् यज्मतम् यज्मइदे । इरिस्तनाम् उर्वानो यज्मइदे । यो अषओनाम्
फ्रवषयो ॥ २३ ॥

रतूम वरंजत्तम् यज्मइदे । यिम् अहुरम् मज्जदाम् यो अषहे अपनोत्तमो
यो अषहे जध्मूत्तमो । वीस्प स्रवो ज्जरथुश्चि यज्मइदे । वीस्पच ह्वरश्च श्यओथन
यज्मइदे वरश्च वरंश्यमच ॥

येज्जहे हाताम् आअत्तु येस्से पइती वड्हो ।

मज्जदो अहुरो वओथा अषात्तु हचा ।

योइहोम्चा तौस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश्च अषात्तुचीत्तु हचा ।

वड्हैउश्च दज्जा मनइहो श्यओथननाम् अड्हैउश्च मज्जदाइ ।

क्षेत्रम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुण्यो ददत्तु वास्तारम् ॥ २४ ॥ (दु बार)

गवे अदाइश्' ताइश् श्यओथनाइश् याइश् वहिस्ताइश् फ्रओश्यामही ।
अत्तु अण्णयाइ अषा मज्जदो उर्वारो वक्षत्तु ॥ २५ ॥

ज्ञोतु:-

वसस्व तू अहुर मज्जद उश्ताच क्षओष हवनाम् दामनाम् । वसो आपो
वसो उर्वारो वसो वीस्प वोहू अषचिथ क्षयमम् अषवनेम् दायत अक्षयमम्
द्वत्तम् ॥ २६ ॥

(22) 1. West, Sp, TDA : अषओनाम्
ध्रौम् आतरम्

(25) 1. Geld : अधाइश्.

(23) 1. West : आतरम्; TDA :

वसो-क्षथो ख्यात् अषव
 अवसो-क्षथो ख्यात् द्रवो
 गतो हमिस्तो निज्वरतो
 हच स्पे०तहे मइन्यैउश दामव्यो
 वरतो अवसो-क्षथो ॥ २७ ॥

हक्ष्य अज्मचित् यो ज़रथुश्चो फ़तमाँ न्माननाँम्च वीसाँम्च ज़०तुनाँम्च
 दण्युनाँम्च अज़हो दअेनयो अनुमतयअेच अनुष्टयअेच अन्वर्शतयअेच या
 आहूइरिश ज़रथुश्चिश ॥ २८ ॥

यथ नो ओइहाँम् श्यातो' मनो वहिश्तो उर्वाँनो ख्वाथवइतीश् तन्वो
 हँ०ति' वहिश्तो अइहुश् आकोस्चोइत् आहूइरे मज्द जसे०ताँम् ॥ २९ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अष वहिश्त अष स्रअेश्त दरँसाम थ्वा पइरि थ्वा जम्याम हमँम्
 थ्वा हणम । अषँम् वोहू° ॥ ३० ॥ (सँ बार)

यथा अहू वइर्यो° ॥ (चिहार बार)

अषँम् वोहू° ॥ (सँ बार)

अहुनँम् वइरीम् यज़मइदे । अषँम् वहिश्तँम् स्रअेश्तँम् अमँषँम् स्पे०तँम्
 यज़मइदे ॥

येअहे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।

मज्दो अहुरो वअेथा अषात् हचा ।

योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज़मइदे ॥ ३१ ॥

~~~~~

हा ७२

ज्ञोत्र- अहुनम्च वइरीम् फ्रअश्यामही अ२तरंच ज्ञोम् अ२तरंच अस्मनम् अपम्च
वहिस्तम् फ्रअश्यामही अ२तरंच ज्ञोम् अ२तरंच अस्मनम् येज्हे-हाताम्च
हुफ्रायशताम् फ्रअश्यामही अ२तरंच ज्ञोम् अ२तरंच अस्मनम् दह्वहेच नर्श
अषओनो दह्वाम्च वडुहीम् आफ्रितीम् फ्रअश्यामही अ२तरंच ज्ञोम् अ२तरंच
अस्मनम् ॥ १ ॥

हमिस्तयअच निज्वरंतयअच अइरहे मइन्यैउश् मत्-दामनो दुज्दामनो
पोउरु-महर्कहे हमिस्तयअच निज्वरंतयअच कख्वरंधनाम्च कख्वरंधिनाम्च हमि-
स्तयअच निज्वरंतयअच कख्वरंधहेच कख्वरंध्याोस्च ॥ २ ॥

हमिस्तयअच निज्वरंतयअच कयधनाम्च कयेइधिनाम्च हमिस्तयअच
निज्वरंतयअच कयधहेच काइध्याोस्च हमिस्तयअच निज्वरंतयअच तायुनाम्च
हज्जल्लाम्च हमिस्तयअच निज्वरंतयअच ज्ञ२दाँम्च यातुमतोम्च हमिस्तयअच
निज्वरंतयअच मिथो-ज्याँम्च मिथो-दुज्जम्च ॥ ३ ॥

हमिस्तयअच निज्वरंतयअच अपवध्नाम्च अपव-त्वअेषाँम्च हमिस्तयअच
निज्वरंतयअच अपमओधहेच अनषओनो सास्त्रहेच पोउरु-महर्कहे हमिस्तयअच
निज्वरंतयअच कहे कह्याचीत् द्रवताँम् अरथ्यो-मनइहाँम् अरथ्यो-वचइहाँम्
अरथ्यो-श्यओथेननाँम् स्पितम ज़रथुश्च ॥ ४ ॥

कथ द्रुज्जम् नीश् अह्वत् आ नीश्-नाषाम । नीश्-नाषाम सओश्य२तो
द्रुज्जम् । कथ नीश्-नाषाम यथ हीम् जनाम क्षयम्नो अक्षयम्नाँम् वीस्पाइश् हच
कर्ष्वान् याइश् हप्त हमिस्तैअे निज्वरंतैअे वीस्पयो द्रवतो स्तोइश् । स्तवस् अषा
यै हुदो योइ ह२ती* ॥ ५ ॥

यथा अहू वइर्यो ... .. त्रिगुण्यो ददत् वास्तारम्° ॥ (डु बार)

यल्लम्च वल्लम्च अओजस्च ज़वरंच आफ्रीनामि ।

Hā 72

(5) * At this point, the ज्ञोत्र hands over his bunch of Bərəsman to the रास्पी and recites alone.

*मीनो नावर् इन्मन्

अहुरहे मज्दो रवेवतो ख्वरनडुहतो अमषनाम् स्पृतनाम् मिथ्रहे वोउरु-
गओयओइतोइश् रामनस्च खास्त्रहे ॥ ६ ॥

§ ह्वर-क्षेत्रहे अमषहे रवेवहे वड्हुयो माज्दयस्त्रोइश् ॥ माँथ्रहे
स्पृतहे अषओनो ... ख्वथ्वो मज्दधातहे ॥ आथो अहुरहे मज्दो ....
मज्दधातहे अष-खाथ्रहे ॥ वीस्पअषाम् यज्जतनाम् ..... नवानज्जिस्तनाम्
प्रवषिनाम् ॥ ७ ॥

यस्त्रम्च वक्षम्च अओजस्च ज्वरच आप्रीनामि । तव आतर्श पुथ्र
अहुरहे मज्दो ॥

अषम् वोहू[†] ॥ ८ ॥ (सँ बार)

यथा अहू वड्यो° ॥ (डु बार)

यस्त्रम्च वक्षम्च अओजस्च ज्वरच आप्रीनामि अहुरहे मज्दो रवेवतो
ख्वरनडुहतो अमषनाम् स्पृतनाम् । मिथ्रहे वोउरु-गओयओइतोइश् रामनस्च
खास्त्रहे ॥ ह्वर-क्षेत्रहे अमषहे .... तव आतर्श पुथ्र अहुरहे मज्दो ॥

अषम् वोहू° ॥

‡अह्माइ रओश्च ख्वरनस्च ..... रओचड्हम् वीस्पो-खाथ्रम् ॥

अषम् वोहू° ॥

हज्जड्रम् वओषज्जनाम् वओवर वओषज्जनाम् ॥ (सँ बार)

अषम् वोहू° ॥

(6) * This मीनो नावर् इन्मन् may be substituted by any other one applicable to the case such as स्त्रओष etc.

(7) § For the full text see Yasna 22. 24-27.

(8) † Here ends the Hā. 72. What follows is an epilogue to the whole ceremony. At this point, the ज़ोत्र leaves his seat, exchanges greetings with the रास्पी uttering the words:- हमाज़ोर् हमा अशो वैत्र in a whisper and facing the East, both recite the following:—

(9) ‡ See Yasna 68.11 for the full text.

जस मे अवङ्हे मज्द । जस मे अवङ्हे मज्द । जस मे अवङ्हे मज्द ।
अमहे हुताश्ते हुरओधहे वरेश्चधने अहुरधातहे वनइत्योस्व उपरतातो । रामनो
एवास्त्रहे वयोश उपरो-कइर्येहे तरधातो अन्याइश दामान् ॥ अजेतत् ते वयो
यत् ते अस्ति स्पेतो-मइन्यओम् ॥ थ्वाषहे ख्वधातहे ज्वानहे अकरनहे ज्वानहे
दरधो-ख्वधातहे । अषम् वोहू° ॥

‡ कर्फ्ह मोज्द गुनाह् गुजारेने रा कुनम् अशही रवान् दुशार्म् रा । हम्
कर्फ्ह हमा वेहाने हप्रत कैवर् जमीन् जमीन्-पहना रुद्-दराना खोर्शीद्-बाला
बुन्दीहाद् वै-रसात् अशो वैद् दैर्ज्जी ॥ अथ जम्यात् यथ आप्तीनामि । अषम्
वोहू° ॥ ९ ॥

यथा अहू वइर्यो° ॥ अषम् वोहू° ॥
नमसे ते अषाउम् सविशते अरद्वि-सूरे अनाहिते अषओने । अषम् वोहू° ॥
याँम् अरद्वीम् स्राम् अनाहिताँम् अषवनेम् अषहे रतूम् यज्मइदे ।
अषम् वोहू° ॥

नमो उर्वइरे वडुहि मज्दधाते अषओने । अषम् वोहू° ॥
ह्वर-क्षअतेम् अमषम् रअम् अउर्वत्-अस्पम् यज्मइदे । अषम् वोहू° ॥
मोइहम् गओ-चिथ्रम् अषवनेम् अषहे रतूम् यज्मइदे । अषम् वोहू° ॥
खुरशत् अमर्ग् रयोमद् अउर्वत्-अस्प वै-रसात् । अषम् वोहू° ॥
ख्वरह् गव्वह् अवीजह् वैह्-दीन् इ माज्दयस्त्रान् दादार् होर्मज्द हमा
वैहान् गुनाह्-गुजारश कर्फ्ह-अवजाइश वीस्प-सैताअश । अषम् वोहू° ॥ १० ॥

(9) ‡ At the end of कर्फ्ह मोज्द गुनाह् the epilogue is over. Here both of them untie and tie again their sacred girdle with the usual formula, beginning with होर्मज्द ख्वदाइ up to the end of जस मे अवङ्हे मज्द followed by sections 8 and 9 of Hā 12. Then both of them go to the well (from which they had drawn the portion of water at the outset) carrying the *chalice* containing the consecrated Haoma extract to be poured into the well as a sacred libation and recite the following in doing so.

वीस्परत्

PRELIMINARY RECITAL

॥ ० ॥

॥ प नांम् इ यज्ञदां ॥

ज्ञोत् उ रास्पी-

[† हुमत हूस्त ह्वस्त हुमनर्न हुगवर्न हुकुनर्न ईन् हुनूमईने (* होर्मज्द खोदाय् वै-रसात्) ॥ नीरङ्ग पोरोज्गर् बात् अज् हमा गुनाह पतिन् पशैमोन्-होम् प-पतिन् होम् ॥]

प्रस्तुये हुमतोइव्यस्चा .. दुज्जूस्ताचा दुज्वर्स्ताचा ॥ यत्न ११.१७ ॥

फ़ेरा वै राही अमपा स्पंता .. ख्वख्याो उश्तनम् । स्तओमि

अषम् ॥ यत्न ११.१८ ॥

अषम् वोहू° ॥ (सँ बार)

प्रवराने .... अहुर-त्कअेषो । हावर्नैअ ... .. फ़सस्तयअेच । रथ्व्राम्

अयरनॉम्च ... .. फ़सस्तयअेच ॥

अहुरहे मज्दो रअेवतो ख्वर्नडुहतो हुनओथ्र यस्ताइच वद्धाइच हुनओ-

थाइच फ़सस्तयअेच ॥

VĪSPARAT

Vīsparat on the analogy of the Vedic विश्वे देवाः is supposed to be a ritual to invoke all the invisible spiritual guardians, who are allotted various duties in the Divine Hierarchy Though it has 23 chapters and although the text is printed intact separately, in actual practice these chapters are intermingled with those of the Yasna as well as the Vendidad.

† The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bāz). See page 2 for the full text.

* If the Vīsparat is to be dedicated to Sraosha or any other Angel, this formula would be modified according to that Angel, as is the practice in the Yasna.

वीस्प....१४

ज्ञोः- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोः- अथा रतुश अषात्तूचीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥

अषम् वोहू° ॥ (सँ बाए)

क्षनओथ अहुरहे मज्दो तरोइदीते अइरहे मइन्यैउश, हइथ्यावर्स्ताम्
ब्रू वस्त्रा फ़रषोतैमम् । स्तओमि अषम् ॥

अषम् वोहू° ॥ (दह बाए)

*यथा अहू वइर्यो° ॥ (दह बाए)

निवअधयेमि हंकारयेमि दथुषो अहुरहे मज्दो रअवतो ख्वरनङ्गहतो
..... . पॅरनो-मोइहाइ वीषत्ताइच अषओने अषहे रथ्वे ॥ यत्न १.१-८ ॥

* If this ceremony is to be dedicated to the Lords of Gahambar, only four Ahunavars are to be recited instead of ten.

॥ प नाँम् इ यज्दाँ ॥

कर्त १

ज्ञोत्र:-

निवअधयेमि ह२कारयेमि रतवो मइन्यवनाँम् रतवो गअथ्यनाँम्' रतवो
उपापनाँम् रतवो उपस्मनाँम् रतवो फ्रस्रजाताँम् रतवो रवस्चराताँम् रतवो चड्रड्र-
हाचाँम् अषओनाँम् अषहे रथ्वो ॥ १ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि याइर्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । मइध्यो-ज्ररमयेहे'
पयड्रहो अषओनो अषहे रथ्वो । निवअधयेमि ह२कारयेमि मइध्यो-यमहे' वास्त्रो-
दातइन्येहे' अषओनो अषहे रथ्वो । निवअधयेमि ह२कारयेमि पइतिशह्येहे ह्येहे
अषओनो अषहे रथ्वो । निवअधयेमि ह२कारयेमि अयाथ्रिमहे' फ्रओउर्वअश्त्रिमहे'
वरुग्निहर्शतहेच अषओनो अषहे रथ्वो । निवअधयेमि ह२कारयेमि मइध्योइर्येहे
सरंधहे अषओनो अषहे रथ्वो । निवअधयेमि ह२कारयेमि हमस्पथमअद्येहे' अरतो-
करंधहे' अषओनो अषहे रथ्वो ॥ २ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि गअथनाँम् ओड्रहइर्येहे अषओनो अषहे
रथ्वो यत् ओड्रहइर्यो ज्ञीज्जनन् । निवअधयेमि ह२कारयेमि स्तओतनाँम् येस्न्यनाँम्
ह२दातनाँम् हुफ्रायस्तनाँम् अषओनाँम् अषहे रथ्वो ॥ निवअधयेमि ह२कारयेमि
स्तओतनाँम् येस्न्यनाँम् ह२दातनाँम् हुफ्रायस्तनाँम् अषओनाँम् अषओनिनाँम्च
अषहे म्यज्दनाँम् ॥ ३ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि सरंधअइव्यो अषहे रतुव्यो अहुनहे वइर्येहे
फ्रस्रओग्रहे अषओनो अषहे रथ्वो । निवअधयेमि ह२कारयेमि अषहे वहिस्तहे

Karta 1

- (1) 1. West & TDA: गअथ्यनाँम्, Sp: गअथ्यनाँम् (2) 1. Geld:
मइध्योइज्ररमयेहे; West & TDA: मइध्यो-ज्ररमयेहे 2. Geld: मइध्योइषमहे, West &
TDA: मइध्योष्महे 3. West & TDA: °दातअन्येहे 4. West, Sp, TDA: अयाथ्रिमहे
5. West & TDA: फ्रओउर्वअश्त्रिमहे, Sp: फ्रओउर्वअश्त्रिमहे 6. Geld & TDA: हमस्प-
थमअद्येहे 7. West & TDA: °करंधहे, Sp: °करंधथिनहे.

स्तओथ्वहे अपओनो अपहे रथ्वो । निवअधयेमि ह२कारयेमि येञ्हे-हातयो हुक्कायस्तयो अपओन्यो अपहे रथ्वो ॥ ४ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि अहुनवइत्यो गाथयो अपओन्यो अपहे रथ्वो । निवअधयेमि ह२कारयेमि घेन्नोन्नाम्^१ पोउरु-सरधो-वीरो-वाथ्वनाम् मज्झ-धातनाम् अपओनाम् अपहे रथ्वाम् । निवअधयेमि ह२कारयेमि अहुमतो रतुमतो अपओनो अपहे रथ्वो । निवअधयेमि ह२कारयेमि यस्त्रहे हसङ्गहातोइश् अपओनो अपहे रथ्वो । निवअधयेमि ह२कारयेमि अरुदुयो आपो अनाहितयो अपओन्यो अपहे रथ्वो ॥ ५ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि उस्तवइत्यो^१ गाथयो अपओन्यो अपहे रथ्वो । निवअधयेमि ह२कारयेमि गइरिनाम् अप-ख्वाथ्रनाम् पोउरु-ख्वाथ्रनाम् मज्झधातनाम् अपओनाम् अपहे रथ्वाम् । निवअधयेमि ह२कारयेमि स्प२ता-मइन्यैउश्^२ गाथयो अपओन्यो अपहे रथ्वो । निवअधयेमि ह२कारयेमि वर्रथ्रन्नेह^३ अहुरधातहे वनइ२त्योस्च उपरतातो अपओनो^३ अपहे रथ्वो ॥ ६ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि वोहुल्लथ्रयो^१ गाथयो अपओन्यो अपहे रथ्वो । निवअधयेमि ह२कारयेमि मिथ्रहे वोउरु-गओयओतोइश्^२ रामनस्च ख्वास्त्रहे अपओनो अपहे रथ्वो । निवअधयेमि ह२कारयेमि वहिस्तोइस्तोइश् गाथयो अपओन्यो अपहे रथ्वो । निवअधयेमि ह२कारयेमि दह्ययो वड्हुयो^३ आक्रितोइश् दह्यहेच नर्श् अपओनो उग्रहेच तस्महे दामोइश् उपमनहे यज्जतहे अपओनो अपहे रथ्वो ॥ ७ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि अइर्यमनो इश्येहे^१ अपओनो अपहे रथ्वो । निवअधयेमि ह२कारयेमि प्रषूषो-माथ्रहे अपओनो अपहे रथ्वो । निवअधयेमि ह२कारयेमि रतैउश् वर्रज्जो हधओस्त्रहे^२ अपओनो अपहे रथ्वो ॥ ८ ॥

(5) 1 Sp. घेन्नोन्नाम् (6) 1 Sp. उस्तवइत्यो 2. West, Geld, TDA स्प२ता-मन्यैउश् 3 Sp. अपओन्यो (7) 1 West, Geld, TDA. वोहुल्लथ्रयो; Sp. वोहु ल्लथ्रयो 2 Geld. गओयओतोइश् 3 Sp. वड्हुयो (8) 1. West, Sp, TDA : इश्येहे 2. West & TDA हधओस्त्रहे.

निवअधयेमि ह२कारयेमि आहुगोइश फ्रणहे^१ आहुरोइश त्कअपहे
आहुरोइश दख्युमहे^२ आहुरोइश जग्थुओत्तमहे अपओनो अपहे ग२वो । निवअधयेमि
ह२कारयेमि हदिपहेच वास्त्रवतो वास्त्रो-व२रतहेच गवे हुधोइहे गओइघेहेच^३ नश
अपओनो ॥ ९ ॥

निवअधयेमि ह२कारयेमि वीग्पअइव्यो अअइव्यो रतुव्यो योइ ह२ति
अपहे रतवो थयस्च थिसास्च नज्जिइत्त प२ग्गि-हावनयो .. येज्जि वो अअहे
अवा-उरुगओथ यत्त यस्सहेच व२हहेच ॥ फ्रवगने मज्जयस्सो जग्थुअिश्च ..
यस्साइच व२हाइच इनओथाइच फ्रमस्तयअेच ॥ यस्स १.१०-२२, २३ ॥

जओथ्रे आयेसे येइति । व२स्म आयेमे येइति प२रनो-मोइहम्
वीषत्थम् अपवन्नम् अपहे रतूम् आयेसे येइति ॥ यस्स २.१-८ ॥

कर्त २

अहय जओथ्रे व२स्मनअेच^१ रतवो मइन्धव आयेसे येइति । रतवो
गअेथ्य^२ आयेसे येइति । रतवो उपाप आयेसे येइति । रतवो उपस्म आयेसे येइति ।
रतवो फ्रत्त२जात्^३ आयेमे येइति । रतवो रवस्चरात् आयेसे येइति । रतवो चइरइहाच
आयेसे येइति ॥ १ ॥

अहय जओथ्रे व२स्मनअेच याइर्य अपवन्न अपहे रतवो आयेसे येइति ।
मइध्वो-ज२रमअेम्^१ पयइहम् अपवन्नम् अपहे रतूम् आयेसे येइति । अहय जओथ्रे
व२स्मनअेच मइध्वोषमम्^२ वास्त्रो-दातइनीम्^३ अपवन्नम् अपहे रतूम् आयेसे येइति ।
अहय जओथ्रे व२स्मनअेच पइतिशह्मीम् हहीम् अपवन्नम् अपहे रतूम् आयेसे येइति ।

(9) 1. West & TDA फ्रणहे 2 Geld दाख्युमहे 3. West & TDA :
गओदयेहेच, Sp. गओधयेहेच.

Karta 2

(1) 1. West, Sp, TDA. व२स्मनच 2. West, & TDA : गअेइथ्य 3. Sp :
फ्रत्त२जात् (2) 1. Geld. मइध्वोइज२रमअेम् 2. Geld. मइध्वोइषमम् 3. West & TDA :
वास्त्रो-दातइनीम्.

अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच अयाथ्रिमेम्^४ फ्रओउर्वओश्चिमेम्^५ वर्णिहर्त्तेम् अषवनेम्
अषहे रतूम् आयेसे येष्टि । अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच मइव्याइरीम् सरंधेम्
अषवनेम् अषहे रतूम् आयेसे येष्टि । अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच हमस्पथमअदेम्
अरतो-करेथनेम्^६ अषवनेम् अषहे रतूम् आयेसे येष्टि ॥ २ ॥

अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच गअथनाम्^७ ओइहइरीम् अषवनेम् अषहे
रतूम् आयेसे येष्टि यत् ओइहइर्यो ज्ञीजनेन् । अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच वीस्पे
ते रतवो आयेसे येष्टि योइ^८ अओष्ट अहुरो मज्दो ज़रथुश्नाइ यस्न्याच^९ वद्वयाच^९
अषात् हच यत् वहिश्तात् ॥ ३ ॥

अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच थ्वाम् रतूम् आयेसे येष्टि यिम् अहुरम्
मज्दाम् मइन्यओम् मइन्यवनाम् दामनाम् मइन्यओयो स्तोइश् अहूमच रतूमच ।
अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच थ्वाम् रतूम् आयेसे येष्टि यिम् ज़रथुश्नेम् स्पितामेम्
गअथीम्^{१०} गअथ्यनाम्^{११} दामनाम् गअथ्ययो^{१२} स्तोइश् अहूमच रतूमच ॥ ४ ॥

अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच रथ्वाम् फ्रमरतारम् आयेसे येष्टि यिम्
नरम् अषवनेम् दधानम्^{१३} हुमतेम्च मनो हूष्टेम्च वचो हूरुतेम्च श्यओथनेम् ।
स्पेस्ताम्^{१४} आर्मइतीम् दरतेम् योइ^{१५} माथ्रम् सओश्यतो^{१६} येज्हे श्यओथ्नाइश्
गअथो अष फ्रादे^{१७}स्ते ॥ ५ ॥

अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच सरंध अषवन अषहे रतवो आयेसे येष्टि ।
अहुनेम् वइरीम् फ्रस्रओथ्रेम् अषवनेम् अषहे रतूम् आयेसे येष्टि । अद्वय ज्ञओथ्रे
वरस्मनअच अषम् वहिश्तेम् स्तओथ्वेम् अषवनेम् अषहे रतूम् आयेसे येष्टि ।
अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच येज्हे-हाताम् हुफ्रायस्ताम् अषओनीम् अषहे रतूम्
आयेसे येष्टि ॥ ६ ॥

4. West, Sp, TDA: अयाथ्रिमेम् फ्रओउर्वओश्चिमेम् 5. West & TDA:
करेथनेम्; Sp: करेथिनेम् (3) 1. Sp: omits the word गअथनाम् 2. Sp: यो
3. West & TDA: यस्न्याइच वद्वयाइच, Sp: येस्न्याच वद्वयाच (4) 1. West & TDA:
गअथीम् गअथ्यनाम् दामनाम् गअथ्ययो (5) 1. West, Sp, TDA: दधरानेम्
2. West, Sp, TDA: स्पेस्ताम्च 3. Sp: यो 4. West, Sp, TDA: सओश्यतो
5. Sp: फ्राधेस्ते.

अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच अहुनवइतीम् गाथाम् अषओनीम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । घनो हुवघो हुफ्रधीश् हुरओधइहो' आयेसे येइति । अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच अहुमँत्तम्' रतुमँत्तम्' अषवनम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । हो' ज्ञी अस्ति अहुमच' रतुमच' यो अहुरो मज्दो । अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच यल्लम् सूरम् हप्तइहाइतीम् अषवनम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । अरद्वीम् सूराम् अनाहिताम् अषओनीम् अषहे रतूम् आयेसे येइति ॥ ७ ॥

अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच उस्तवइतीम्' गाथाम् अषओनीम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । गरयो अषख्वाथो पोउरु-ख्वाथो मज्दधात अषवन अषहे रतवो आयेसे येइति । अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच स्पँता-मइन्यूम् गाथाम् अषओनीम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । वरथन्नम् अहुरधातम् आयेसे येइति । वनइत्तीम्च उपरतातम् आयेसे येइति ॥ ८ ॥

अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच वोहुक्षथाम्' गाथाम् अषओनीम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । मिथ्रम् वोउरु-गओयओइतीम् आयेसे येइति । राम ख्वाल्लम् आयेसे येइति । अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच वहिस्तोइइतीम् गाथाम् अषओनीम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । दह्वाम् वडुहीम् आफ्रितीम् आयेसे येइति । दह्वमच नरम् अषवनम् आयेसे येइति । उध्रम् तल्लम् दामोइश् उपमनम् यज्जतम् आयेसे येइति ॥ ९ ॥

अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच अइर्यमनम् इषीम् अषवनम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच फ्रषूषो-मॉथ्रम् अषवनम् अषहे रतूम् आयेसे येइति । अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच रतूम् वरँजम् हधओल्लम्' अषवनम् अषहे रतूम् आयेसे येइति ॥ १० ॥

अद्वय ज्ञओथ्रे वरस्मनअच आहूइरीम् फ्रन्नम्' अषवनम् अषहे रतूम्

(7) 1. West & TDA : हुरओधोइहो 2. West & TDA : अहुमँत्तम् रतुमँत्तम् 3. West & TDA : हो 4 West & TDA : अहुमच रतुमच (8) 1. Sp : उस्तवइतीम् (9) 1. West, Sp, Geld, TDA : वोहुक्षथाम् (10) 1. West & TDA : हधओल्लम् (11) 1. West & TDA : फ्रन्नम्.

आयेसे येति । आहूइरीम् ल्कअेषम् अपवन्नम् अषहे रतूम् आयेसे येति । अह्य
ज्जओथ्रे वरस्मनअेच हदिश् वास्त्रवतो आयेसे येति । वास्त्रम् वरत्तम् गवे हुधोइहे
आयेसे येति । गओदायूम् नरम् अषवन्नम् आयेसे येति ॥ ११ ॥

~~~~~

अह्य ज्जओथ्रे वरस्मनअेच वीस्पे अषहे रतवो आयेसे येति । योइ
हँति अषहे रतवो थयस्च थिसाँस्च नज्जिदस्त पइरिश्-हावनयो . रतवो वीस्पे
मज्जिस्त पइति रतूम् ॥ यस्स २.१०-१८ ॥

~~~~~

वरस्मन पइति-वरत्त° ॥ यस्स ३ ॥

इम हुमताच हूइताच° ॥ यस्स ४ ॥

इथा आअत् यज्जमइदे° ॥ यस्स ५ ॥

दध्वोइहम् अहुरम् मज्जदाम् यज्जमइदे° ॥ यस्स ६ ॥

अषय दधामि ख्वरथम्° ॥ यस्स ७ ॥

अषय दधामि ख्वरथम्° ॥ यस्स ८ ॥

हावनीम् आ रतूम् आ° ॥ यस्स ९ ॥

विश् अपाँम् इध पत्तु° ॥ यस्स १० ॥

थायो हइथीम् अषवनो .. . नमो हओमाइ मज्जधाताइ वइहुश
हओमो मज्जधातो नमो हओमाइ ॥ यस्स ११.१-८ ॥

~~~~~

कर्त ३

ज्ञोत्र -	हावनानम् आस्ताय ।
रास्पी -	अज्ञम् वीसाइ ।
ज्ञोत्र -	आत्रवक्षम् ^१ आस्ताय ।
रास्पी -	अज्ञम् वीसाइ ।
ज्ञोत्र -	प्रवर्तारम् ^२ आस्ताय ।
रास्पी -	अज्ञम् वीसाइ ।
ज्ञोत्र -	आवर्तम् आस्ताय ।
रास्पी -	अज्ञम् वीसाइ ।
ज्ञोत्र -	आस्ताारम् ^३ आस्ताय ।
रास्पी -	अज्ञम् वीसाइ ।

Karta 3

The dialogue at the beginning of this chapter, clearly shows that there used to be eight special priests officiating at various locations, joining together to perform the *Yasna*. Later on due to various causes, specially due to paucity of priests, only two priests ज्ञोत्र and रास्पी carry out the functions allotted to eight of them. In this chapter, the priest whom we call रास्पी goes on from place to place and undertakes the duties of his colleagues, who are not available, saying “अज्ञम् वीसाइ”—I undertake. The names of the various priests and their duties are as follows —

(1) The ज्ञोत्र is the main sacrificing and presiding priest, who manipulates most of the implements placed on the working table before him.

(2) The हावनन् was the priest in charge of Haoma extract to be offered as a sacrament.

(3) The आत्रवक्ष was assigned the duty of keeping the Fire burning by placing fragrant-wood and incents when necessary.

(4) The प्रवर्तार was a deacon who carried necessary things from the ज्ञोत्र to other priests.

(1) 1. West, Sp, TDA आत्रवक्षम् 2 West & TDA: प्रवर्तारम्
3. West, Sp, Geld, TDA: आस्ताारम्.

- ज्ञोत्र:- रथिन्नश्कर्म्म^३ आस्ताय ।
 रास्पी - अज्ञम् वीसाइ ।
 ज्ञोत्र:- स्रओषावरज्ञम् आस्ताय दाहिश्तम् अर्श्वचस्तम्^४ ।
 रास्पी - अज्ञम् वीसाइ ।
 रास्पी:- यथा अहू वड्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।
 ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥ १ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी-

आश्रवन्म् आस्ताय । रथअशतारम् आस्ताय । वास्त्रीम् प्रषुयन्तम् आस्ताय । न्मानहे न्मानो-पइतीम् आस्ताय । वीसो वीस्पइतीम् आस्ताय । ज्ञन्तुपइतीम् आस्ताय । दज्हुपइतीम् आस्ताय ॥ २ ॥

य्वानम्^१ हुमनइहम्^२ ह्वचइहम्^३ हुश्यओथ्नेम् हुदअनेम् आस्ताय । य्वानम्^४ उख्धो-वचइहम् आस्ताय । ख्वअत्वदथम् आस्ताय । दज्हाउर्वअसम्^५ आस्ताय । हुमाइम्^६ पइरिजथ्नेम् आस्ताय । न्मानहे न्मानो-पथनीम् आस्ताय ॥ ३ ॥

नाइरिकाँम्च आस्ताय फ्रायो-हुमतम् फ्रायो-हूस्तम् फ्रायो-हूर्शताम् हुश-होम्-सास्ताम् रतुक्षथाम् अषओनीम् याम् आर्मइतीम् स्पन्ताम् योस्च ते घेनो अहुर मज्द । नरम्च अषवन्म् आस्ताय फ्रायो-हुमतम् फ्रायो-हूस्तम्

(5) The आर्वेत् was the junior deacon who brought necessary things from other priests to the ज्ञोत्र.

(6) The आस्तात् was the priest who purified men and materials before the ceremony began

(7) The रथिन्नश्कर् was a sort of time-keeper or recorder, who was the director of ceremonies. The modern name for this priest is रास्पी.

(8) The स्रओषा-वरज्ञ was the chastiser or supreme magistrate, who demanded obedience to his orders and saw that they were carried out. Therefore he is called the wisest (दाहिश्त) and the most truthful (अर्श्वचस्तम्).

3. Sp & Geld: रथेन्नश्कर्म्म 4. West & TDA. अर्श्वच^० (2) 1. Geld: हज्हुपइतीम् (3) 1. Sp. य्वानम् 2 Sp: हुवचइहम् 3. Geld: दज्हाउर्वअसम्; Sp: दज्हाउर्वअसम् 4. Sp & Geld: हुमाइम् 5. Sp. पइरि जथन्म्.

फ्रायो-हृश्तेम् विस्तो-फ्राओरितीम्^१ अविस्तो-कयधम् येज्ञहे श्यओथ्नाइश् गओथो
अष फ्रादे^२ते^३ ॥ ४ ॥

आअत् वो कश्चित् मज्जयस्नो^४म् रतूश्^५ आम्रूमइदे^६ रतूश्^७ आस्तायमइदे^८
अमैषेस्च^९ स्पे^{१०}ते सओद्यस्त्स्व^{११} दाहिश्ते^{१२} अर्ष्वचस्तेमाँ^{१३} अइयामतेमाँ^{१४} अश-
स्त्राख्वनुतेमाँ^{१५} । मज्जिते^{१६} अमाँ^{१७} आम्रूमइदे^{१८} दजेनयो माज्जयस्नोइश् अथउरुनोस्च
रथओस्तारैस्च वास्त्र्योस्च प्रभुय^{१९}तो ॥ ५ ॥

रास्पी:- यो नो अजेवो अत् ते उये थ्रायोइद्याइ तूरहे मे^{२०}दाइद्याइ क्ष्वीदेम्
हसाज्द्याइ नव दसेमे वोइ वै यओथ्म ॥ यत्न ११.९ ॥

ज्ञोत्:- पइरि ते हओम अषाउम् . वीस्पो-ख्वाथ्रम् ॥ यत्न ११.१० ॥
अषेम् वोहू^{२१} ॥ (सँ बार्)

ज्ञोत् उ रास्पी:-

[*अनओशही गवाज्जित गोश् . . प-पतित्-होम्]

ज्ञोत्:- अषेम् वोहू^{२२} ॥ (चिहार् बार्)

यथा अहू वइयो^{२३} (डु बार्)

वसस्च तू अहुर मज्ज वीस्पयो द्रवतो स्तोइश् ॥ यत्न ११.१२-१५ ॥
अषेम् वोहू^{२४} ॥ (सँ बार्)

ज्ञोत्:- यथा अहू वइयो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- यथा अहू वइयो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- तूम नो आथओम् ज्ञओतस्ते ।

ज्ञोत्:- यथा अहू वइयो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

(4) 1. West & TDA : विस्तो-फ्राओरितीम्, Sp : वीस्तो फ्राओरितीम् 2. Sp :
फ्राधेस्ते (5) 1. Sp : रतुश् 2. Sp : आम्रूमइधे 3. Sp : आस्तायमइधे 4. Sp : अमैषे
5. Sp : सओद्यस्त्स्व 6. West & TDA : अर्ष्वचस्तेमाँ; Sp : अर्ष्व चस्तेमाँम् 7. Sp : अमाँम्
* The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bāz).

- ज्ञोत् - अज्ञम् अनेत ज्ञोत वीसाइ स्तओतनाम् येस्यनाम्' क्रस्त्रओथ्रम्च
क्रमरथ्रम्च क्रगाथ्रम्च प्रायश्तीम्च ।
ज्ञोत् - यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।
रास्पी - अथा रतुश अपात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।
रास्पी - यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।
ज्ञोत् - अथा रतुश अपात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

ज्ञोत् उ रास्पी -

- मज्दयस्त्रो अह्वी माज्दयस्त्रोइश् आस्तूइतिश् ॥ यज्ञ १२.८-९ ॥
अषम् वोहू ॥ (सँ वार्)
येज्हे मे अपात् हचा बागम् अइवी-वइरिश्तम् ॥ यज्ञ १५ २ ॥
रास्पी - यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।
ज्ञोत् - अथा रतुश अपात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।
रास्पी - सँरओषो इधा अस्तू अहुरहे मज्दो यत्ताइ सँवीश्तहे अषओनो यँ नो
इश्तो ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तँमँर्चात् ॥
ज्ञोत् - यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।
रास्पी - अथा रतुश अपात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।
ज्ञोत् - अवथात् इधा सँरओषो अस्तू अहुरहे मज्दो यत्ताइ सँवीश्तहे अषओनो
यँ नो इश्तो ॥ ६ ॥

~ ~ ~ ~ ~

कर्त ४

अहुरम् मज्दाम् अपवन्म् अषहे रतूम् यज्मइदे । ज़रथुश्त्रम् अषवन्म्
अषहे रतूम् यज्मइदे । ज़रथुश्त्रहे अपओनो क्रवषीम् यज्मइदे । अमँषँ स्पँतँ
अषओनाम् यज्मइदे ॥

अपाउनाम् वडुहीश् सूरुओ स्पँतो क्रवपयो यज्मइदे अस्त्वतो मनह्याच ।
अपनोतँम् रथ्व्राम् यज्मइदे यओतुश्तँम् यज्मतनाम् हइहनुश्तँम् अषहे रथ्व्राम्
अइविनसौस्तँम् जध्मूश्तँम् अषओनो अषहे रथ्व्रो रतुक्रितीम् यज्मइदे ॥ ० ॥

आच मनो मत आच यज्ञमइदे' वडुहीम्च आदांम् वडुहीम्च अपीम्
वडुहीम्च चिस्तीम् वडुहीम्च द्रवतातम् अवि र्तुश् अवि र्थ्व्य गॅरन्ते ॥ १ ॥

फ्रा गवे वॅरॅद्याइ मज्दयन्त्र जग्थुश्चयो आ हीम् वओधयमहि' र्थ्वओच
म्यज्दओच र्थ्वओच र्तुक्रितयओच वीस्परयो नाचतच' अपओनो र्तोइश् यन्त्राइच
वल्हाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयओच ॥

(स्रओपो अन्तु ।) स्रओपेम् अपीम् यज्ञमइदे । र्तुम् वॅरॅज्जत्तम्
यज्ञमइदे यिम् अहुर्म् मज्दौम् यो अगहे अग्नोत्तमो यो अपहे जध्मत्तमो । वीस्प
स्रवो जग्थुश्चि यज्ञमइदे । वीस्पच ह्वर्त्तन इयओधन यज्ञमइदे वग्त्तच वॅरॅयन्त्रच ॥
येज्हे हातांम् . तोम्चा यज्ञमइदे ॥ २ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी -

अपेम् वोहू° ॥ (सै वार्)

फ्रवराने मज्दयन्त्रो जग्थुश्चिश् यन्त्राइच वल्हाइच क्षनओथाइच
फ्रसस्तयओच ॥

ज्ञोत् :- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी - अथा र्तुश् अपात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओत् ।

रास्पी :- यथा अहू वइर्यो यो जओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत् :- अथा र्तुश् अपात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओत् ।

ज्ञोत् उ रास्पी -

फ्रस्तुये हुमतोइव्यस्चा . ख्वर्यो उश्तनेम् ॥ यन्त्र ११.१७-१८ ॥

स्तओमि अपेम् ।

अपेम् वोहू° ॥ (सै वार्)

नास्मी दओवो । फ्रवराने मज्दयन्त्रो जग्थुश्चिश्° ॥ यन्त्र १२ ॥

अहुर्म् मज्दौम् आमुये न्मानहे° ॥ यन्त्र १३ ॥

Karta 4

(1) 1. Sp: यज्ञमइदे (2) 1. Geld. वओधयमही 2. Sp. सौचधच,

कर्त ५

ज्ञोत्-०-

वीसे' वो अमेष स्पे०त स्तओत ज्ञओत ज्ञात यश्त फ्रमरत अइविजरत
यूष्माकम् यस्ताइच वत्ताइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच । यत् अमेषनाम् स्पे०तनाम्
अह्माकम् हवइहाइच रतुफ्रितयअच अषवस्ताइच वर्रथ्रघ्न्याइच हुरुन्याइच यत्
सओइय०ताम्^१ अषओनाम् ॥ १ ॥

पइरी' वै अमेषा स्पे०ता हुक्षथा हुधोइहो दधामि तन्वस्चीत् ख्वण्यो
उश्तनम् पइरी' वीस्पाो हुजीतयो ॥ २ ॥

फ्रा ते वरने अहे दअेनय अषाउम् अहुर मज्द मज्दयस्त्रो ज़रथुश्त्रिश्
वीदअेवो अहुर-त्कअेषो हध-ज्ञओथ्रम् हध-अइव्याओइहनम् इमत् वरस्म अषय फ्रस्तरतम्
अषवनम् अषहे रतुम् आयेसे येश्ति । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअेच अहुरम् मज्दांम्
अषवनम् अषहे रतुम् आयेसे येश्ति । अमेषा स्पे०ता हुक्षथा हुधोइहो आयेसे
येश्ति । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअेच रतवो वीस्पे मज्जिश्त आयेसे येश्ति । अयर अस्न्य
माह्य याइर्य सरंध । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअेच अषओनाम् वडुहीश सराओ स्पे०ताओ
फ्रवषयो आयेसे येश्ति । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअेच वीस्पे अषवनो यज्जत आयेसे
येश्ति । वीस्पे अषहे रतवो आयेसे येश्ति । हावनीम् पइति रतुम् सावइहअेम्
वीसीम्च पइति रतुम् रतवो वीस्पे मज्जिश्त पइति रतुम् ॥ ३ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी-०-

फ्रवराने मज्दयस्त्रो ज़रथुश्त्रिश् यस्ताइच वत्ताइच क्षनओथाइच
फ्रसस्तयअेच ॥

ज्ञोत्:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

Karta 5

(1) 1. Sp. वीसे 2. Sp: सओइय०ताम् (2) 1. Sp: पइरि.

कर्त ६

ज्ञोत्र:- सस्तिच* व२ताच रप्नइहाच वीथुषअइव्यस्च ज्ञओथाव्यो अर्शुखधे-
इव्यस्च' वाघ्जिव्यो अमेषै स्प२तै वड्हूश् स्त्रीराइश् नामान् आज्वय' । अमेषै
स्प२तै वड्हूश् स्त्रीराइश् नामान् अषहे फ्रायेजे वर्रज वड्हूँउश् अषहे वर्रज दअेनयो
वड्हूयाँ माज्दयस्तोइश् ॥ १ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

येज्हे मे अषात् हचा वइरीम् वागँम् अइवी-वइरिश्तम् ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्र - अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- सँरओषो इधा अस्तू अहुरहे मज्दो यस्ताइ सँवीश्तहे अषओनो यै नो
इश्तो ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तैमँचीत् ॥

ज्ञोत्र - यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

ज्ञोत्र:- अवथात् इधा सँरओषो अस्तू अहुरहे मज्दो यस्ताइ सँवीश्तहे अषओनो
यै नो इश्तो ।

अहुरँम् मज्दाँम् अषवनँम् अषहे रतूम् यज्मइदे । हुधोइहँम् .....

अत् हम अत् जयेने ॥ यत्न १६.१-१० ॥

अहुरँम् मज्दाँम् अषवनँम् अषहे रतूम् यज्मइदे । अमँषा स्प२ता हुक्षथा
हुधोइहो यज्मइदे । अस्त्य अषवन अषहे रतवो यज्मइदे । हावनीम् अषवनँम्
अषहे रतूम् यज्मइदे . . . पँरनो-मोइहँम् वीषत्थँम् अषवनँम् अषहे रतूम्
यज्मइदे ॥ यत्न १७.१-७ ॥

रतवो मइन्यव यज्मइदे । रतवो गअेथ्य यज्मइदे । रतवो उपाप
यज्मइदे । रतवो उपस्म यज्मइदे । रतवो फ्रत्तँरजात यज्मइदे । रतवो रवस्चरात

Karta 6

(1) * The रास्पी joins the ज्ञोत्र in reciting the first word सस्तिच only.

1. West, Sp, TDA : अर्शुखध° 2. West & TDA : आज्व्य.

यज्ञमइदे । रतवो चङ्गरङ्गहाच यज्ञमइदे । याइर्य अपवन अपहे रतवो यज्ञमइदे । मइध्यो-ज्रमअम् पयइहम् अपवनम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । मइध्योपमम् वास्त्रो-
 दातअनीम् अपवनम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । पइतिशहहीम् हहीम् अपवनम् अपहे
 रतम् यज्ञमइदे । अयाश्रिमम् फ्रओर्वअस्त्रिमम् वर्णहरत्तम् अपवनम् अपहे रतम्
 यज्ञमइदे । मइध्याइरीम् सर्रधम् अपवनम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । हमस्पथमअदअम्
 अरतो-कर्यम् अपवनम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । गअथनाम् ओङ्गहइरीम् अपवनम्
 अपहे रतम् यज्ञमइदे यत् ओङ्गहइर्यो जीज्ञनन् । वीरपे ते रतवो यज्ञमइदे योइ
 अओत्त अहुरो मज्दो ज़रथुश्वा यस्न्याच वह्याच अपाद् हच यत् वहिस्तात् ॥
 थ्वाम् रतम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मज्दाम्, मइत्यओम् मइन्यवनाम् दामनाम्,
 मइन्यओयो स्तोइश अहम्च रतम्च । थ्वाम् रतम् यज्ञमइदे यिम् ज़रथुश्चम्
 स्पितामम् गअथीम् गअथ्यनाम् दामनाम् गअथ्ययो रतोइश अहम्च रतम्च ।
 रथ्वाम् फ्रमरतारम् यज्ञमइदे यिम् नरम् अपवनम्, दध्रानम् हुमतम्च मनो
 हूस्तम्च वचो हूरत्तम्च य्यओथ्यम् । स्पेताम्च आर्मइतीम् दरत्तम् योइ माथ्रम्
 सओश्यतो येज्हे य्यओथ्नाइश गअथो अप फ्रादेत्ते । सर्रध अपवन अपहे
 रतवो यज्ञमइदे अहुनम् वइरीम् फ्रस्त्रओथ्रम् अपवनम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । अपम्
 वहिस्तम् स्तोथ्वम् अपवनम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । येज्हे-हाताम् हुफ्रायस्ताम्
 अपओनीम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । अहुनवइतीम् गाथाम् अपओनीम् अपहे रतम्
 यज्ञमइदे । धनो हुवघो हुफ्रधीश हुरओधइहो यज्ञमइदे । अहुमेत्तम् रतमेत्तम्
 अपवनम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । हो जी अस्ति अहम्च रतम्च यो अहुरो मज्दो ।
 यत्तम् सूरम् हस्रइहाइतीम् अपवनम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । अरद्वीम् सूराम् अना-
 हिताम् अपओनीम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । उस्तवइतीम् गाथाम् अपओनीम् अपहे
 रतम् यज्ञमइदे । गरयो अप-स्त्राथो पोउरु-स्त्राथो मज्दधात अपवन अपहे रतवो
 यज्ञमइदे । स्पेता-मइन्युम् गाथाम् अपओनीम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । वर्रथ्यन्म्
 अहुरधातम् यज्ञमइदे । वनइत्तीम्च उपरतातम् यज्ञमइदे । वोहृक्षथ्राम् गाथाम्
 अपओनीम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । मिथ्रम् वोउरु-गओयओइतीम् यज्ञमइदे । राम
 स्त्रास्त्रम् यज्ञमइदे । वहिस्तोइस्तीम् गाथाम् अपओनीम् अपहे रतम् यज्ञमइदे । दह्वाम्
 वडुहीम् आफ्रितीम् यज्ञमइदे । दह्वम्च नरम् अपवनम् यज्ञमइदे । उग्रम् तर्हम्

दामोइश् उपमनम् यज्ञतम् यज्ञमइदे । अइर्यमनम् इषीम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । प्रभूषो-मार्थम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । रतूम् वरंजम् हधओष्ठम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । आहूइरीम् फ्रणम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । आहूइरीम् लकअपम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । हदिश वास्त्रवतो यज्ञमइदे । वास्त्रम् वरंजम् गवे हुधोइहे यज्ञमइदे । गओदायूम् नरम् अपवनम् यज्ञमइदे ॥

वीस्पे अपहे रतवो यज्ञमइदे योइ हँति .. .. रतवो वीस्पे मज्जिश्त पइति रतूम् ॥ यत्न १७.९-१९ ॥

कर्त ७

ज्ञोत् -

वच अशुक्लम् यज्ञमइदे । स्रओषम् अषीम् यज्ञमइदे । अषीम् वडुहीम् यज्ञमइदे । नइरीम् सङ्ग्रहम् यज्ञमइदे । आक्ष्तीम् हाँम्-वइतीम् यज्ञमइदे । अस्तैरतचम् अमुयमन यज्ञमइदे । अपाउनाँम्च फ्रवपयो यज्ञमइदे । चिन्वतो परंजम् यज्ञमइदे । गरो न्मानम् अहुरहे मज्जदो यज्ञमइदे । वहिश्तम् अहूम् अपओनाँम् यज्ञमइदे रओचङ्ग्रहम् वीस्पो-खार्थम् ॥ १ ॥ (सँ बाइ)

वहिश्तहे अङ्ग्रहँउश् वहिश्ताँम् अयनाँम् यज्ञमइदे । अरुश्तातम् यज्ञमइदे वडुहीम् फ्रादत्-गअथाँम् वरंजत्-गअथाँम् सवो-गअथाँम् याँम् दअनाँम् माज्ज-यस्त्रीम् । रण्णम् रज्जिश्तम् यज्ञमइदे । मिथ्रम् वोउरु-गओयओइतीम् यज्ञमइदे । रवीम् पारँदीम् यज्ञमइदे रवीम् रवो-मनङ्ग्रहँम् रवीम् रवो-वचङ्ग्रहँम् रवीम् रवो-श्यओथननाँम् फ्रा तन्वो रँजयेइति ॥ २ ॥

नइर्याँम् हाँम्-वरंजतीम् यज्ञमइदे फ्रमन्-नराँम् फ्रमन्-नरो-वीराँम् या आसओत् आस्यो या तख्मो-ताँष्यो या दिम् जसइति वधो-वस्त्रम्चिन्व

Karta 7

- (1) 1. West, Sp, TDA अशुक्ल 2. West, Sp, TDA: अस्तैरतच
3. West, Sp, TDA अपओनाँम्च (2) 1 West & TDA: वडुहीम् 2. West, Geld, TDA परंजदीम् 3 Sp: श्यओथननाँम् 4. West & TDA रँजयेइति
(3) 1. West & TDA वरंजतीम् 2 West & TDA: आस्ययो, Sp: आस्ययो
3. West & TDA: तख्मो-ताँष्ययो, Sp तख्मो-ताँष्ययो.

या नराँम् वीर्गैरसाचित्

तन्वो वओस्तारम् दधाइति ।

ख्वन्नम् मज्जधातम् यज्मइदे षाइतीम् पस्वो वीरयो ॥ ३ ॥

अवो दामाँन् अषवनो यज्मइदे यो हँति पओइर्यो-दात' पओइर्यो'-
फ्रथ्वरश्त अष्नाअत्तच अपाअत्तच ज्ञमाअत्तच उर्वरयाअत्तच गओत्तच' हुधोइहत्त' २ ।
ज्रयो' वोउरु-कषम् यज्मइदे । वातम् दर्षाम्' मज्जधातम् यज्मइदे । अस्मन्नम्
ख्वन्वत्तम् यज्मइदे पओइर्यो-दातम् पओइर्यो-फ्रथ्वरश्तम् गअेथीम्' गअेथ्ययो'
स्तोइश् ॥ ४ ॥

थ्वाँम् आत्रम्' अहुरहे मज्जदो पुथ्रम् अषवनम् अषहे रतूम् यज्मइदे ।
हध-ज्ञओथ्रम् हध-अइव्याओइहन्नम् इमत् वरस्म अषय फ्रस्तरत्तम् अषवनम् अषहे
रतूम् यज्मइदे । अपाँम् नप्पारम् यज्मइदे । नइरीम् सइहम् यज्मइदे । तल्मम्
दामोइश् उपमन्नम् यज्मत्तम् यज्मइदे । इरिस्तनाँम् उरवाँनो यज्मइदे यो अषओनाँम्
फ्रवषयो ॥ ५ ॥

रतूम् वरज्जत्तम् यज्मइदे यिम् अहुरम् मज्जदो यो अषहे अपनोत्तमो
यो अषहे जध्मूश्तमो । वीस्प स्रवो ज्रथुश्चि यज्मइदे । वीस्पच ह्रश्त इयओथ्न
यज्मइदे वरश्तच वरइयम्नच ॥

येअहे हाताँम् .... ताओस्चा यज्मइदे ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत:- अथा रतुश्च अषात्तचीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥ ६ ॥

(4) 1. Sp: पओउवो दात पओउवो 2. Sp: गओथत्तच हुधोइहत्तच 3. Sp: ज्रयो 4. Sp: दर्षम् 5. West & TDA: गअेथीम् 6. West & TDA: गअेथ्ययो
(5) 1. West, Sp, TDA: आतरम्.

कर्त ८

रास्पी:-

अजेत वच मधयद्दह^१अहे वच सँदयद्दह^२

अहुरो मज्दो अषव

हथ वद्धुव्यो यजतअेइव्यो यत् अमेषअेइव्यो स्पँतअेइव्यो हुक्षथअेइव्यो हुधाव्यो
 पचसल्बीश्च सताइश्च^३ हज्जइराइश्च^४ बअेवरँबीश्च अहाँक्षताइश्च^५ फ्रायेवीश्चत्तच^६
 अह्मात् ॥ १ ॥

हुक्षथोत्तमाइ वात्^१ क्षथम् अह्मात् ह्यत् अइवी-ददमहिचा चीष्महिचा
 ह्वाँन्महिचा ह्यत् मज्दाइ अहुराइ^२ अषाइचा वहिस्ताइ ॥ २ ॥ (सँ बाइ)

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अषम् वोहू° ॥ (सँ बाइ)

दाइदी मोइ यै गाँम्° ॥ यत्न १८ ॥

पँसत् ज़रथुश्त्रो अहुरम् मज्दोम्° ॥ यत्न १९ ॥

फ्राप्रओत् अहुरो मज्दो° ॥ यत्न २० ॥

येस्लीम् वचो अषओनो ज़रथुश्त्रहे° ॥ यत्न २१ ॥ ३ ॥

कर्त ९

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अषम् वोहू° ॥ (सँ बाइ)

येज्हे मे अषात् हचा . . . . वागँम् अइवी-वइरिश्तेम् ॥ यत्न १५.२ ॥

रास्पी:-

यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्:-

अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वाो म्रओत् ॥

रास्पी:-

सँरओषो इधा अस्तू .... . अषओनो यै नाो इश्तो ॥ यत्न १५.३ ॥ ० ॥

Karta 8

- (1) 1. Sp. मअेधयद्दह 2. West & TDA: सदयद्दह, Sp: सँदयद्दह
 3. Sp. सताइस्च हज्जइराइस्च 4. West & TDA. बअेवरँबीश्च, Sp: बअेवरँबीश्च 5. Sp:
 अहाँक्षताइस्च 6. Sp. फ्रायेवीस्च अधच (2) 1. West & TDA: बा अत् 2. Sp:
 अहुराइचा.

हओमनाँम् उज्झातनाँम् ज्ञओधनाँम् उज्झातनाँम् उज्झातनाँम् उज्झा-
ह्यमनाँम्' वारँध्निनाँम् पइति-विषिनाँम्' अषोइश् बओषज्ञ हचिम्ननाँम् चिस्तोइश्
बओषज्ञ हचिम्ननाँम् मज्झदो बओषज्ञ हचिम्ननाँम् ज़रथुश्त्रहे बओषज्ञ हचिम्ननाँम्
ज़रथुश्त्रोत्तमहे बओषज्ञ हचिम्ननाँम् ॥ १ ॥

अव बओषज्ञ हचिम्ननाँम् या हुमायेहे अषओनो या हुमायेहे पइरिजथ्नो'
या दओनयो वड्हुयो' माज्झदयस्सोइश् या दह्ययो वड्हुयो आफ्रितोइश् या
दह्ययो वड्हुयो अनाद्रुत्तोइश् या दह्ययो वड्हुयो अनवरुत्तोइश् ॥ २ ॥

आविस्तयअेच अइन्नि-विस्तयअेच अइन्निश्-हुतयअेच उपास्तयअेच' उपइ-
हर्स्तयअेच हुफ्रायस्तयअेच हुफ्रमँरतयअेच' योइ हँति हओम स्खर स्पँत अषवन
अषय उज्झात अषय उज्झाह्यमन' अषय अइन्नि-वओधयमन' अषय अइन्नि-वओधयँत
अषय हुन्वन अषय हओश्यँत' ॥ ३ ॥

अमवतो अमाइ अमवतो वँरँध्नाइ' अमवइथ्यो अँरथ्यो' अमवइथ्यो
अषोइश् अमवइथ्यो चिस्तोइश् अमवइथ्यो पउर्वतातो' अमवइथ्यो उपरतातो
अमवल्थ्यो अओइथ्यो यज्जतओइथ्यो यत् अमँषओइथ्यो स्पँतओइथ्यो हुध्धथओइथ्यो
हुध्धव्यो' यवओजिथ्यो यवओसुथ्यो योइ वड्हुँउश् आ-मनड्हुओ श्येइँति' योस्च
उइति ॥ ४ ॥

हउर्वतातोस्च नो अमँरतातो गँउश्च' तन्नो गँउश्च' उरुनो आथस्च
अओख्तो-नामनो हदिषस्च' अषिवतो' वास्त्रवतो ख्वाथ्रवतो' मरूज्जिकवतो ॥ ५ ॥

स्तओतच यस्साइच वह्माइच क्षनओथ्राइच फ़सस्तयअेच । यत् अओष
अहुरहे मज्झदो यत् अओष अमँषनाँम् स्पँतनाँम् रतँउश्च' अषओनो वँरज्ञतो

Karta 9

- (1) 1. Sp: उज्झाह्यमनाँम् 2 Sp: पइति बओषज्ञनाँम् (2) 1. Sp: पइरि
जथ्नो 2. Sp: वड्हुयो (3) 1. Sp. उपास्तयअेच, West & TDA: उपाइस्तयअेच
2. Sp: हुफ्रमँरतयअेच 3. Sp. उज्झाह्यमन 4. West, Sp, TDA: 'वओधयन 5. West,
Sp, TDA. हओष्यँत (4) 1. Sp. वँरँध्नाइ 2 Sp रँथ्यो 3. Sp. पओउर्वतातो
4 West, Sp, TDA: हुध्धव्यो 5. Sp. श्येइँति (5) 1. Sp: गँउस्च 2. Sp
हदिषस्च 3. West, Sp, TDA: अषवतो 4. Sp: ख्वास्त्रवतो (6) 1 Sp: रतँउस्च.

यस्माइच वस्माइच यत् अपनोत्तमहे रथ्वो यत् जघ्मूशयो अषोइश् यत् जघ्मूशयो
रतुफ्रितोइश् ॥ ६ ॥

यत् माँथहे स्पँतहे यत् दअेनयो माज्दयस्लोइश् यत् स्तओतनाँम्
येस्न्यनाँम् यत् वीस्पअेषाँम्च रथ्वोँम् वीस्पनाँम्च रतुफ्रितनाँम् वीस्पयो साँचत्तच
अषओनो स्तोइश् यस्माइच वस्माइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच । स्रओषो अस्तू ।
ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तँमँचीत् ॥ ७ ॥

ज्ञोतः- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पीः- अथा रतुश् अषात्तचीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओत् ॥

ज्ञोतः-

अवथात् इधा सँरओषो अस्तू अहुरहे मज्दो यस्माइ सँविश्तहे अषओनो
यै नो इश्तो ।

§हओमनाँम् उज्दातनाँम् .. वीस्पयो साँचत्तच अषओनो स्तोइश्
यस्माइच वस्माइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच । स्रओषो अस्तू ॥

स्रओषँम् अषीम् यज्मइदे । रतूम् वँरँज्जँतँम् यज्मइदे यिम् अहुरँम्
मज्दाँम् यो अषहे अपनोत्तमो यो अषहे जघ्मूश्तमो । वीस्प स्रवो ज्रथुश्चि
यज्मइदे । वीस्पच ह्रश्त श्यओथ्न यज्मइदे वरश्तच वरश्यम्नच ॥

येज्हे हाताँम् .... . तास्च यज्मइदे ॥

वरस्मन पइति-वँरत हध-ज्रओथ्र दथुषो अहुरहे मज्दो रअेवतो ख्वरँन-
डुहतो अमँषनाँम् स्पँतनाँम् । इमँम् हओमँम् अषय उज्दातँम् आयेसे येश्ति ....
आयेसं यश्ति पँरँनो-मोइहाइ वीषत्तथाइच अषओनो अषहे रथ्वे ॥ यत्न २२.१-१० ॥

*आयेसे येश्ति रतवो मइन्यवनाँम् ... . गओइघेहेच नर्श अषओनो ॥

आयेस येश्ति वीस्पअेइव्यो अअेइव्यो रतुव्यो ... योइ हँति
अषहे रतवो । हावनोइश् रथ्वो ॥ यत्न २२.१२-१९ ॥

§ Sections 1-7 are repeated again

* In this section आयेसे येश्ति is to be substituted where निवअेधयेमि
हँकारयेमि occurs. Cf. वीस्प. १.१-९.

इमम् हओमम् अषय उज्झातम् आयेसे येदित ... .. अष-चिथ
आयेसे येदित ॥ यत्न २२.२०-२२ ॥

क्षनूमइने अहुरहे मज्झतो रवेवतो ख्वरनडुहतो अओस्तो-नामनो यज्जतहे ॥८॥

(इमम् हओमम् अषय . अओस्तो-नामनो यज्जतहे -दु बार्)

कर्त १०

जोत्.-

आयेसे येदित अरंजहिब्यो^१ सवहिब्यो^२ फ्रदधप्रुब्यो वीदधप्रुब्यो
वोउरु-वरंश्चित्यो^३ वोउरु-जरंश्चित्यो^४ अहेच कर्ष्वने^५ यत् ख्वनिरथहे ॥ १ ॥

आयेसे येदित अस्मनअेइव्य हावनअेइव्य अयइहअेनअेइव्य हावनअेइव्य
तश्ताइ^१ ज्ञओथ्रो-वरंनाइ^२ वरंसाइ^३ हओमो-अइहरंज्ञानाइ^४ तवच वरंस्मनो अषय
फ्रस्तर्तहे । आयेसे येदित अहुनहे वइर्येहे अनहुनाच रतुश्च स्तितातस्च^५ दअेनयो
माज्जयस्त्रोइश् ॥ आयेसे येदित अषओनाम् फ्रवषिनाम् उघ्रनाम् अइविथूरनाम्
पओइर्यो-ल्कअेषनाम् फ्रवषिनाम् नवानज्जिदश्तनाम् फ्रवषिनाम् हवहे उरुनो
फ्रवषैअे । आयेसे येदित वीस्पअेइव्यो अषहे रतुब्यो । आयेसे येदित वीस्पअेइव्यो
वइहुधाब्यो यज्जतअेइव्यो मइन्यओइव्यस्चा गअेथ्यअेइव्यस्चा योइ हँति यस्न्याच
वइयाच अषात् हच यत् वहिश्तात् ॥

फ्रवराने मज्जयस्त्रो ज़रथुश्चिश् ... .. यस्त्राइच वइयाइच क्षनओथाइच
फ्रसस्तयअेच ॥

जोत्.- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी.- अथा रतुश्च अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी.- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

जोत्.- अथा रतुश्च अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥ २ ॥

Karta 10

- (1) 1. Sp: अरंजहेइव्यो सवहेइव्यो 2. Sp. °वरंश्चित्यो °जरंश्चित्यो 3. West & TDA: कर्ष्वने; Sp. कर्ष्वन (2) 1. West & TDA: ताश्ताइ 2. West & TDA: °वरंनाइ 3. West & TDA: वरंसाइ; Sp: वरंसाइ 4. Sp: °अइहरंज्ञानाइ 5. West, Sp, TDA: स्तीतातस्च.

कर्त११

ज्ञोत्:-

अहुराइ मज्झदाइ हओमाँ' आवअधयमहि' यत् उज्झदात्तम् सँविस्तम्' वरँधधने
फ़ादत्-गअथाइ यत् हुक्षथाइ अषओने यत् रतुक्षथाइ अषओने। अमँषअइव्यो
स्पँतअइव्यो हओमाँ' आवअधयमहि'। अइव्यो वडुहिब्यो' हओमाँ आवअधयमहि'।
हवहे उरुनो हओमाँ आवअधयमहि'। वीस्पयो अषओनो स्तोइश् हओमाँ आवअ-
धयमहि' ॥ १ ॥

इमाँ' हओमाँ' इम हओम्य' इम स्तरँत इम म्यज्द इम अस्म पओइर्य
दामाँन् इम अस्मन हावन अवि-वरँत' हओम ज़ाइरे' इम अयइहअन हावन अवि-
वरँत' हओम ज़ाइरे' इमाँम् आपँम् हओम्याँम् इमत् वरँस्म अषय फ़स्तारँतम् ॥ २ ॥

इमो कँहर्पस्च तँवीषीश्च' इमो यअेतुषीश्च' ज़ओथ्रो इमम् हओमम्
अषवनम् गाँम्च हुधोइहम् नरँम्च अषवनम् आस्तच मनो अषओनाँम् आस्तच
मनो सओश्यँताँम्' इमाँम्चा' गाँम् जीव्याँम् अषय उज्झदाताँम् इमाँम्चा' उर्वराँम्
हधानअपताँम् अषय उज्झदाताँम् ॥ ३ ॥

अइव्यो वडुहिब्यो इमो ज़ओथ्रो हओमवइतीश् गओमवइतीश् हधानअ-
पतवइतीश् अषय उज्झदातो अइव्यो वडुहिब्यो अपँम्च हओम्याँम् अस्मनच हावन
अयइहअनच हावन ॥ ४ ॥

इमाँम्चा' उर्वराँम् वरँस्मनीम्' जघ्मूषीम्च रतुफ़ितीम् मरँथ्रँम्च वरँज़ीम्च'
दअनयो वडुहुयो' माज्दयस्तोइश् गाथनाँम्च सओथ्रँम् जघ्मूषीम्च अषओनो
अषहे रथ्रो रतुफ़ितीम् इमाँ' अअेस्माँस्च' वओइधीम्च तव आथ्रो अहुरहे मज्झदो
पुथ्र वीस्पच वोहू' मज्झदात अषचिथ्र पइरिच ददँमहि' आच वअधयमहि' ॥ ५ ॥

Karta 4

(1) 1. Sp: हओमाँम् 2. Geld: आवअधयमही 3. Sp: सँविस्तम्; TDA:
(यत्) सँविस्तम् 4. West & TDA: वडुहिब्यो (2) 1. Sp: इमाँम् हओमाँम् 2. Sp &
TDA read (इम स्तओम्य) after हओम्य 3. Sp: अववरँत 4. Sp: ज़ाइरि (3) 1.
Sp: तँविषिस्च 2. Sp: यअेतुषिस्च 3. Sp: सओश्यँताँम् 4. Sp: इमाँम्च (5) 1.
West, Sp, TDA: इमाँम्च 2. Sp: वरँस्मइनीम् 3. West & TDA: वरँज़ीम्च
4. Sp: वडुहुयो 5. Sp: इमाँम् अअेस्माँम्च 6. Geld: वोहु 7 Geld: ददँमही...
वअधयमही.

आअत् दीश' आवअधयमहि अहुराइच मज्झाइ सओषाइच अण्याइ
रण्वअच रज्जिताइ मिथ्राइच वोउरु-गओयओइतैअ' अमेषअइव्यस्च स्पँतअइव्यो
अषओनाँम्च' फ्रवषिव्यो अषओनाँम्च' उवोइव्यो आध्रअच अहुरहे मज्झाओ रथ्वअच
वैरज्जिते रथ्वअच म्यज्जअच रथ्वअच रतुफ्रितयअच वीस्पयो सौचतुच' अषओनो
स्तोइश यत्ताइच वत्ताइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच ॥ ६ ॥

आअत् दीश' आवअधयमहि ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे अषओनो फ्रवषैअ
यत्ताइच वत्ताइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच । अङ्गहुयओश' अषचिनङ्गहो मत्त
वीस्पाव्यो' अषओनिव्यो फ्रवषिव्यो यो इरीरिथुषाँम् अषओनाँम् योस्च ज्वँताँम्
अषओनाँम् योस्च नराँम् अज्ञातनाँम् फ्रषो-चरँथाँम् सओश्यताँम्' ॥ ७ ॥

*इमाँ हओमाँ इम हओम्य ... अषचिथ पइरिच ददमहि आच
वअधयमहि ॥ ८-११ ॥

आअत् दीश' आवअधयमहि अमेषअइव्यो स्पँतअइव्यो हुक्षग्रअइव्यो
हुधाव्यो' यवअजिव्यो यवअसुव्यो योइ वोहु योइ वोहुनाँम् दातारो योइ वङ्गहँउश
आ मनङ्गहो श्येइँति' । वङ्गहँउश आ' जी' आ-मनङ्गहो श्येइँति योइ अमेषो'
स्पँत हुक्षग्र' हुधाव्यो अघात् मात अघात् वूत हच वङ्गहओत्त मनङ्गहत्त ॥ १२ ॥

आअत् दीश' आवअधयमहि फ्रायेहीश' अहे न्मानहे फ्रदथाइ अहे न्मानहे
सवङ्गहो अहे न्मानहे वक्षत्त अहे न्मानहे वीतराँजो अहे न्मानहे वीतरँ-त्वअषो अहे
न्मानहे पस्वाँम्च नराँम्च ज्ञातनाँम्च ज्ञाँद्यमनाँम्च अषओनाँम् येञ्हे अजेम्
अङ्गहँन् येञ्हे अजेम् हँति येञ्हे वजेम् महि योइ सओश्यँतो' दङ्गयुनाँम् ॥ १३ ॥

यत्त वोह्वरँजाम्' अषओनाँम् यत्त वोह्वरँजिनाँम्' अषओनिनाँम् यत्त

- (6) 1. Sp: दिश 2. West, Geld, TDA: 'गओयवोतैअ 3. Geld.
अषाउनाँम्च 4. Sp: सौचधच (7) 1. Sp: दिश 2. Sp. अङ्गहुयओश 3. Sp.
वीस्पअइव्यो 4. Sp: सओष्यँताँम् * Sections 2,3,4 and 5 are repeated again.
(12) 1. West, Sp, TDA: हुधाव्या 2 TDA. (योइ) श्येइँति 3. TDA: आ जि
4. Sp: अमेषा 5. Sp: हुक्षग्र (13) 1. Sp: सओष्यँतो (14) 1. West, Sp,
TDA: वोहु-वैरँजाम् 2. West, Sp, TDA: वोहुवैरँजिनाँम्.

हृद्ध्यार्वरंजाम् अषओनाम् यत् हृद्ध्यार्वरंजिनाम् अषओनिनाम् यत् हर्स्तावरंजाम्^३
अषओनाम् यत् हर्स्तावरंजिनाम्^४ अषओनिनाम् ॥ १४ ॥

आअत् दीश्^१ आवअधयमहि अषओनाम्^२ वड्डहिब्यो^३ फ्रवषिब्यो यो
उघ्रोस्च अड्विथूरोस्च अषओनाम् अवड्डहे ॥ १५ ॥

आअत् दीश्^१ आवअधयमहि स्रओषहे^२ अप्येहे अषोइश्च^३ वड्डहुयो^४
नइर्येहेच सड्डहेहे आक्षित्व्याच^५ हॉम्-वड्ड^६तिब्य^७ आथ्रअच अहुरहे मज्दो रथ्वअच
वरंजइते वीस्पयो सौचतृच^८ अषओनो स्तोइश् यस्त्राइच वल्हाइच क्षनओथाइच
फ्रसस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि अहुराइ मज्दाइ वड्डहवे मनड्डहे अषाइ
वहिस्ताइ क्षथाइ वड्डयाइ स्पे^९तयाइ आर्मतैअे हउर्वतृब्य अमैरतृब्य गैउश् तप्ने
गैउश् उरुने आथ्रे अहुरहे मज्दो यअेतुश्तमाइ अमैषनाम् स्पे^९तनाम् यस्त्राइच
वल्हाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि दथुषो अहुरहे मज्दो रअेवतो ख्वरंनड्डहतो^७
मइन्यैउश् मइन्यओयेहे अमैषनाम् स्पे^९तनाम् यस्त्राइच वल्हाइच क्षनओथाइच
फ्रसस्तयअच ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि अस्त्रअइब्यो अषहे रतुब्यो । हावर्नअे
अषओने अषहे रथ्वे यस्त्राइच वल्हाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच । .....
आअत् दीश् आवअधयमहि पॅरनो-मोड्डहाइ वीषत्तथाइच अषओने अषहे रथ्वे
यस्त्राइच वल्हाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच ॥ यत्न २४.१३-१८ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि रतवो मइन्यवनाम् रतवो गअेथ्यनाम् ....
गवे हुधोड्डहे गओइघेहेच नर्श अषओनो यस्त्राइच वल्हाइच क्षनओथाइच फ्रसस्त-
यअच ॥ (Cf. वीस्प १.१-९)

आअत् दीश् आवअधयमहि वीस्पअइब्यो अअेइब्यो रतुब्यो .....

3. Sp: हर्स्तावरंजाम् 4. Sp: हर्स्तावरंजिनाम् (15) 1. Sp: दिश्
2 Geld. अषओनाम् 3. West & TDA. वड्डहिब्यो (16) 1. Sp: दिश्- 2. West
& TDA: स्रओषहेच 3. Sp. अषोइश्च 4. Sp: वड्डह्यो 5. West, Sp, TDA:
आक्षित्व्यस्च हॉम्-वड्ड^६तिब्यो 6. Sp: सौचधच 7. West & TDA: ख्वरंनड्डहतो.

योइ हँस्ति अषहे रतवो हावनोइश् रथ्वो यस्त्राइच वस्त्राइच क्ष्मओथाइच फ़सस्त-
यअच ॥ यस्त्र २४.२०-२७ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि अहुरहे मज़दो रअवतो ख्वरँनडुहतो क्ष्मओथा
यस्त्राइच वस्त्राइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १६ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि अरँजहिब्यो सवहिब्यो फ़दधप्रुब्यो वीदध-
प्रुब्यो वोउरु-वरँश्तिब्यो' वोउरु-जरँश्तिब्यो' अहेच कर्ष्वनै' यत् ख्वनिरथहे
यस्त्राइच वस्त्राइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १७ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि अस्मनअइब्य हावनअइब्य अयइहअनअइब्य
हावनअइब्य तश्ताइ' ज़ओथो-वरँनाइ' वरँसाइ' हओमो-अइहरँज़ानाइ' तवच
वरँस्मनो अषय फ़स्तरँतहे यस्त्राइच वस्त्राइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत्
दीश् आवअधयमहि अहुनहे वइर्येहे अनहुनाच रतुश्च स्तितातस्च' दअनयो माज़द-
यस्त्रोइश् ॥ १८ ॥

यत् उज़्दातँम् यत् आविस्तँम् यथ दीश्' आवअधयत् अहुरो मज़दो
अषव यथ दीश्' आवअधयत् यो अषव ज़रथुश्चो यथ दीश्' अज़ँम् यो ज़ओत
आवअधयेमि वीध्वो अओषाँम् यस्त्रँम्च वस्त्रँम्च वीध्वो दाइत्याँम्' आविस्तीम्
वीध्वो रथ्व्याँम् आविस्तीम् यूष्माकँम्' यस्त्राइच वस्त्राइच क्ष्मओथाइच फ़सस्त-
यअच ॥ १९ ॥

यत् अमँषनाँम् स्पँस्तनाँम् अह्माकँम् हवइहाइच रतुफ़ितयअच अषव-
स्ताइच वँरँथ्रध्न्याइच हुरुन्याइच यत् सओश्यँत्ताँम्' अषओनाँम् ॥ २० ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि इध दिम् वीस्पनाँम् मज़िश्तँम् ददँमहि
अहूँम्च रतूँम्च यिम् अहुरँम् मज़दाँम् यस्त्राइच वस्त्राइच क्ष्मओथाइच फ़सस्त-
यअच । आअत् दीश् आवअधयमहि अषओनाँम् फ़वषिनाँम् उग्रनाँम् अइन्निथूरनाँम्

(17) 1. Sp: °वरँश्तिब्यो 2. Sp: °जरँश्तिब्यो 3. Sp: कर्ष्वन (18) 1.
West & TDA: ताश्ताइ 2. West & TDA: °वरँनाइ 3. West & TDA: वरँसाइ;
Sp: वरँसाइ 4 Sp: अइहरँज़ानाइ 5. West, Sp, TDA: स्तीतातस्च (19) 1. Sp:
दिश् 2. Sp: दइत्याँम् 3. West & TDA: यूष्माकँम् (20) 1. Sp: सओष्यँत्ताँम्.

पओइर्यो-त्कअषनाँम् फ्रवषिनाँम् नवानज्जिदस्तनाँम् फ्रवषिनाम् हवहे उरुनो फ्रवषैअ
यस्साइच वल्लाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच ॥

आअत् दीश आवअधयमहि वीस्पअइव्यो अषहे रतुव्यो यस्साइच वल्लाइच
क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि वीस्पअइव्यो वड्हुधाव्यो
यज्जतअइव्यो मइन्यओइव्यस्चा गअथ्यअइव्यस्चा योइ हँति यस्न्याच वल्लयाच
अषात् हच यत्तु वहिस्तात् ॥ २१ ॥

अमेषा स्पँता हुक्षथा हुधोइहो यज्जमइदे ॥

अहुरम् मज्झाँम् अषवन्नम् अषहे रतुम् यज्जमइदे ... .. रतुफ्रितीम्
यज्जमइदे ॥ हावन् गाह् ३-४ ॥

वच अशुक्ख यज्जमइदे ... रओचइहम् वीस्पो-क्खाअम् ॥ वीस्प. ७.१ ॥
(सँ बार)

वहिस्तहे अइहँउश वहिस्ताँम् अयनाँम् यज्जमइदे ... . गअथीम्
गअथ्ययो स्तोइश ॥ वीस्प. ७.२-४ ॥

इम्म हओम्म अषय उज्जातम् . ... अषचिथ यज्जमइदे ॥ यल्ल २५.१-३ ॥

अहुरम् मज्झाँम् रअवँतम् ख्वरँनडुहँतम् यज्जमइदे । इरिस्तनाँम्
उर्वानो यज्जमइदे यो अषओनाँम् फ्रवषयो ।

येअहे हाताँम् ..... तोस्चा यज्जमइदे ॥

रास्पी:- अथा अहू वइर्यो यो ज्जओता फ्रा मे म्रूते ।

जोत्त:- अथा रतुश अषात्चीत्तु हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओत्तु ।

जोत्त उ रास्पी:-

अअेतत् दिम् वीस्पनाँम् मज्झिस्तम् दज्झाइ अहूमच रतुम्च .....
फ्रदथाइ वीस्पनाँम् स्पँतहे मइन्यँउश दामनाँम् अषओनाँम् ॥ यल्ल २७.१-२ ॥

यथा अहू वइर्यो ॥ (चिहार् बार)

मज्झा अत्त मोइ ..... हइर्यैम् दाओ अहूम ॥ यल्ल ३४.१५ ॥ (चिहार् बार)

आ अइर्यैमा इश्यो ॥ यल्ल ५४ ॥ (चिहार् बार)

अषम् वोहू ॥ (सँ बार)

येअहे मे अषात् हचा ..... बागँम् अइबी-वइरिस्तम् ॥ यल्ल १५.२ ॥

रास्पी:- यथा अहू वड्यो यो ज्ञओता फ्रा मे भ्रूते ।

ज्ञोत्:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो भ्रओत् ।

रास्पी - सॅरओषो इधा अस्तू अहुरहे मज्दो यस्ताइ सॅविश्तहे अषओनो यै नो इश्तो हओम पइरि-हरॅष्यते मज्द क्षथ्र अष रतवो वड्हुश स्रओषो यो अषहे हचइते मोज्ञ-रय हँच इध योइथ्वा अस्तू । ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तॅममचीत् ॥

ज्ञोत्:- यथा अहू वड्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे भ्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो भ्रओत् ।

ज्ञोत् - अवथात् इधा सॅरओषो अस्तू अहुरहे मज्दो यस्ताइ सॅविश्तहे अषओनो यै नो इश्तो ॥ २२ ॥

कर्त १२

ज्ञोत्:-

हओमनाँम्च हर्इयमननाँम्^१ योइ हर्इयेते^२ रथ्वे बॅरज्जइते यत् अहुराइ मज्दाइ अषओने^३ यत् जरथुश्नाइ स्पितमाइ फ्रप्पु^४ फ्रावीर ताच^५ हा वड्हुश स्रओषो अष्यो^६ यो अषहे हचइते मोज्ञ-रय^७ हँच इध योइथ्वा अस्तू^८ ॥ १ ॥

हुमय उपइहो चीष्मइदे^१ अहुनहे वड्येहे अषय फ्रसूतहे फ्रस्रावयमनहे हावनयोस्च हओमो^२ हुन्वइत्यो^३ अषय फ्रपूतयो फ्रषावयमनयो ॥ २ ॥

अर्षुध्वनाँम्च^१ वचइहाम् स्रवइहाम्च जरथुश्ननाँम्^२ ह्वरश्तनाँम्च इयओय्ननाँम् बरॅस्मनाँम्च अषय फ्रस्तरतनाँम् हओमनाँम्च अषय हुतनाँम् स्तओ-तनाँम्च येस्न्यनाँम्^३ दअेनयोस्च माज्दयस्त्रोइश मथ्व्ननाँम्च वख्वन्ननाँम्च^४ वरश्त्व-नाँम्च^५ ॥ ३ ॥

Karta 12

- (1) 1. West, Sp, TDA: हर्इयमननाँम् 2. West, Sp, TDA. हर्इयेते
3. West & TDA: अषाउने 4. West & TDA. फ्रप्पु फ्रा-वीराताच 5. West & TDA: drop अष्यो 6. West, Sp, TDA: मोज्ञारय 7 West, Sp, TDA. अस्तू
(2) 1. Sp: चिष्मइदे 2. Sp: हओमो 3. West & TDA हुन्वइतयो, Sp. हुन्वइत्यो
(3) 1. West, Sp, TDA अर्षुध्वनाँम्च 2. Sp: जरथुश्ननाँम् 3. Sp. यस्न्यनाँम्
4. Sp: वख्वन्ननाँम्च 5. West & TDA: वरश्त्वनाँम्च.

अथ ज्ञी नै हुमायोतर अङ्गहन् । हुमय अओत दामाँन् ददमइदे^१ हुमय
चीष्मइदे हुमय मइन्यामइदे^२ यो दथत् अहुरो मज्जदो अषव थओस्त वोहु मनइह
वक्षत्^३ अष या हाताँम् मज्जिस्तच वहिस्तच स्रओस्तच ॥ अथ ज्ञी नै हुमायोतरच
ईज्योतरच ओइहाम याइश स्पँतहे मइन्यँउश दामाँन् यत् हीश^४ हुमयच ईज्याच
चिनथामइदे^५ ॥ ४ ॥

हुमय नो वुयत अस्मन हावन अयइहअन हावन फ़ओइरिसिम्न^६
फ़षावयम्न न्मानयच^७ वीस्यच जँतवच दञ्जहवच^८ अह्नि न्माने अञ्जे^९ वीसि^५
अह्नि जँत्वो अञ्जे^९ दञ्जहो^९ अह्नाकँम्च^७ मज्जदयस्तनोम् फ़ायज्जम्ननोम् हध-
अओस्मनोम् हध-वओइधिनोम् हध-रतुफ़्रितिनोम् । अथ ज्ञी नै हुमायोतर अङ्गहन् ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ़ा मे म्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओत् ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:- यथा अहू वइर्यो^{१०} ॥ (चिहार् बार)

रास्पी:- अषम् वोहू^{११} ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

यै सँविस्तो अहुरो । मज्जदोस्वा आर्मइतिश्चा ।

अषम्चा फ़ादत्-गओथम् । मनस्वा वोहू क्षथम्चा ।

स्रओता मोइ मँरज्जदाता मोइ । आदाइ कह्वाइचीत् पइती ॥ (सँ बार)

उस् मोइ उज्जारँष्वा अहुरा . . . . उख्खल्याचा सँरओषम् क्षथम्चा ॥

यत्न २७.९-११ ॥

अषम् वोहू^{१२} ॥ (सँ बार)

फ़वराने मज्जदयस्तो . . . क्षनओध्राइच फ़सस्तयओच ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ़ा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओत् ।

(4) 1. Sp. दधँमइधे चिष्मइधे मइन्यामइधे 2. West, Sp, TDA. वक्षत्
3. Sp. हिश 4. Sp. चिनथामइधे (5) 1. West, Sp, TDA. फ़ओइरिसिम्न 2. West,
Sp, TDA: न्मान्यच 3. Geld: दइज्जहवच 4. Geld: अइज्जे 5. Sp: वीसे
6. West & TDA: दञ्जहो 7. Sp: अह्नाकँम्.

रास्पीः- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्- अथा रतुश्र अषात्तुचीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

मज्दयस्तो अह्वी मज्दयस्तो ज़रथुश्चिश . . . दअेनयो माज्दयस्तोइश
आस्तूइतिश ॥ यत्न १२.८-९ ॥

यानीम् मनो यानीम् वचो° ॥ यत्न २८ ॥

क्ष्मइव्या गैउश उर्वा गैरज्जदा° ॥ यत्न २९ ॥

अत् ता वक्ष्या इषे°तो° ॥ यत्न ३० ॥ ५ ॥

कर्त १३

ज्ञोत्-

अहुर्म् मज्दाँम् अषवन्नम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्चम् अषवन्नम्
अषहे रतूम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्चहे अषओनो फ़वषीम् यज्ञमइदे । अमषै स्पे°तै
अषओनाँम् यज्ञमइदे । अषाउनाँम् वडुहीश सूरुओ स्पे°ताओ फ़वषयो यज्ञमइदे
अस्त्वतो मनह्याच' । अपनोत्तैम् रथ्व्वाँम् यज्ञमइदे यअेतुश्तैम् यज्ञतनाँम् हङ्गहनु-
श्तैम् अषहे रथ्व्वाँम् अइव्रिनसाँस्तैम् जघ्मूश्तैमाँम् अषओनो अषहे रथ्वो रतुफ़ितीम्
यज्ञमइदे ॥ ० ॥

अषम् अहुर्म् मज्दाँम् यज्ञमइदे । अषम् अमषै स्पे°तै यज्ञमइदे । अषम्
अर्शुख्धम्' यज्ञमइदे । अषम् वीस्पम् माँथ्रम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्चम् हध-माँथ्रम्
यज्ञमइदे । सव अषवव्यो यज्ञमइदे । उश्त अमषअेइव्यो स्पे°तअेइव्यो यज्ञमइदे ।
तिष्रो' पओइर्यो यज्ञमइदे अनप्यूख्धो अनपिषूतो ॥ १ ॥

अषम् अहुर्म् मज्दाँम् यज्ञमइदे । अषम् अमषै स्पे°तै यज्ञमइदे । अषम्
अर्शुख्धम् यज्ञमइदे । अषम् वीस्पम् माँथ्रम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्चम् हध-माँथ्रम्

Karta 13

(0) 1. TDA . मनह्याच (1) 1. West, Sp, TDA : अर्शुख्धम् 2. West
& TDA . तिष्रो.

यज्ञमइदे । सव अषवव्यो यज्ञमइदे । उस्त अमेषअइव्यो स्पे२तअइव्यो यज्ञमइदे ।
तिष्२र' पओइर्य यज्ञमइदे अनप्यूख अनपिषूत ॥ २ ॥

अषेम् अहुरम् मज्दाम् यज्ञमइदे । अषेम् अमेषे स्पे२ते यज्ञमइदे । अषेम्
अशुखम् यज्ञमइदे । अषेम् वीस्पम् माँथम् यज्ञमइदे । जरथुश्त्रम् हध-माँथम्
यज्ञमइदे । सव अषवव्यो यज्ञमइदे । उस्त अमेषअइव्यो स्पे२तअइव्यो यज्ञमइदे ।
तिष्२र' हउर्व-पओइर्य यज्ञमइदे अनप्यूख अनपिषूत । तिष्२रनाम्' हउर्व-पओइर्यनाम्
यज्ञमइदे अनप्यूखनाम् अनपिषूतनाम् हाइतिश्च' अप्रस्मनाच वचस्च वचस्तस्तीम्च
फ्रस्त्रओथेम्च फ्रमरँथेम्च फ्रगाथेम्च फ्रायस्तीम्च । थ्वाँम् आत्रेम् अहुरहे मज्दो
पुथेम् अषवनेम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । हध-ज्जओथेम् हध-अइव्याओइहनेम् इमत्
बरेस्म अषय फ्रस्तरँतेम् अषवनेम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । अपाँम् नसारम् यज्ञमइदे ।
नइरीम् सइहम् यज्ञमइदे । तल्लम् दामोइश उपमनेम् यज्ञतेम् यज्ञमइदे । इरिस्तनाम्
उरवाँनो यज्ञमइदे । यो अषओनाम् फ्रवषयो ॥

रतूम् बरेज्जस्तेम् यज्ञमइदे । यिम् अहुरम् मज्दाम् यो अषहे अपनोतेमो
यो अषहे जध्मूस्तेमो । वीस्प स्रवाओ जरथुश्चि यज्ञमइदे । वीस्पच हूरस्ते श्यओथन
यज्ञमइदे वरस्तेच वरँश्यमनच ॥

येज्हे हाताँम् ..... तास्चा यज्ञमइदे ॥

अषेम् वोहू° ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

ता वै उवाता मरँतो° ॥ यल्ल ३१ ॥

अल्लयाचा ख्वअेतुश यासत्° ॥ यल्ल ३२ ॥

यथाइश इथा वरँषइते° ॥ यल्ल ३३ ॥

या श्यओथना या वचइहा° ॥ यल्ल ३४ ॥ ३ ॥

(2) 1. TDA: तिश्र (3) 1. TDA: तिश्र 2. TDA: तिश्रनाम्
3. TDA: हाइतीश्च.

कर्तृ १४

ज्ञोत् -

अहुरम् मज्दाम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्त्रम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्त्रहे अषओनो फ़वषीम् यज्ञमइदे । अमैषे स्पेत्तै अषओनाम् यज्ञमइदे । अषाउनाम् वडुहीश सूरौ स्पेत्तो फ़वषयो यज्ञमइदे अस्त्वतो मनद्याच । अपनोतैम् रथ्वाम् यज्ञमइदे यअेतुश्तैम् यज्ञतनाम् हङ्गहनु-श्तैम् अषहे रथ्वाम् अइव्विनसाँस्तैम् जघ्मृश्तैमाँम् अषओनो अषहे रथ्वो रतुफ़्तितीम् यज्ञमइदे । अहुनवइतीम् गार्थाम् अषओनीम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे ॥ ० ॥

मत्-अप्रस्मनाँम् मत्-वचस्तश्तीम् मत्-आज्ञइत्तीम् मत्-परेस्वीम् मत्-पइति-परेस्वीम् मत्-वधिजव्याच' पल्व्यस्च' हुफ़मरेताँम्' फ़मरैन्नाँम् हुफ़ायश्ताँम् फ़ायजेज्यत्ताँम्' ॥ १ ॥

ख्वह्वि दाँम् ख्वह्वि चिथ्रे ख्वह्वि ज़ओषे ख्वह्वि क्षथ्रे ख्वह्वि रतवो ख्वह्वि आयसेम् यत् अहुरहे मज्दो फ़ओरेत् फ़क्ष्ने' अवि मनो ज़ज्दातोइत्' अङ्गह्यत्' हच ॥ २ ॥

अहुनैम् वइरीम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । अहुमैत्तैम्' रतुमैत्तैम्' अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । हो' ज़ी अस्ति अहुमच रतुमच' यो अहुरो मज्दो ॥ ३ ॥ (चिहार् बार)

अहुनवइत्यो गार्थयो ह्दाता' यज्ञमइदे । अहुनवइत्यो गार्थयो यज्ञमइदे हाइतिश्च' अप्रस्मनाच वचस्च वचस्तश्तीम्च । फ़स्त्रओथ्रैम्च फ़मरैथ्रैम्च फ़गाथ्रैम्च फ़ायश्तीम्च । रथ्वाम् आत्रैम्' अहुरहे मज्दो पुथ्रैम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । हध-ज़ओथ्रैम् हध-अइव्वयोङ्गहनेम् इमत् बरैस्म अषय फ़स्तरैतैम्

Karta 14

- (1) 1. West & TDA : °वध्जैव्याच; Sp. °वध्जिब्यस्च 2. West & TDA पध्व्यस्च, Sp. पध्व्यस्च 3. West, Sp, TDA. हुफ़मरेताँम् 4. West & TDA फ़ायजेज्यत्ताँम्, Sp. (हु) फ़ायजेज्यत्ताँम् (2) 1. West & TDA फ़क्षि 2. West, Sp, TDA ज़रज्दातोइत् 3. Sp : अङ्गह्यत् (3) 1. West & TDA. अहुमैन्तैम् रतुमैन्तैम् 2 West & TDA. हो ज़ि अस्ति अहुमच रतुमच (4) 1. West, Sp, TDA. ह्दाता 2. West, Sp, TDA. हाइतीस्च 3. Sp, TDA : आतरेम्.

अषवनेम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे । अपांम् नप्तारम् यज्ञमइदे । नइरीम् सङ्गहम् यज्ञमइदे । तङ्मम् दामोइश् उपमनेम् यज्ञतम् यज्ञमइदे । इरिस्तनाम् उर्वाँनो यज्ञमइदे यो अषओनाम् ऋवषयो ॥

रतुम् वरंजत्तम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मङ्गदाम् यो अषहे अपनोतमो यो अषहे जध्मृश्तमो । वीस्प स्रवो ज़रथुश्चि यज्ञमइदे । वीस्पच ह्रश्त श्यओथ्न यज्ञमइदे वरंश्तच वरंश्यम्नच ॥

येज्हे हाताम् .. तास्चा यज्ञमइदे ॥

अषम् वोहूँ ॥

ज्ञोत्.- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी.- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

ज्ञोत् उ रास्पी -

अषम् वोहूँ ॥ (सँ बार)

येज्हे मे अषात् हचा वागंम् अइबी-वइरिश्तम् ॥ यत्न १५.२ ॥

रास्पी.- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्.- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी.- सँरओषो इधा अस्तू ... .. यै नो इश्तो ॥ यत्न १५.३ ॥ ४ ॥

कर्त १५

रास्पी.- अव पधो अव ज़स्तै^१

अव उषि^२ दारयध्वम्

मङ्गदयस्त्र ज़रथुश्चयो दाइत्यनाम् रथ्व्यनाम् ह्रश्तनाम् श्यओथ्ननाम् वरंजाइ पइरि^३ अधाइत्यनाम् अरथ्व्यनाम् दुज्वरश्तनाम् श्यओथ्ननाम् वरंजाइ वरंज्याताम्च^४ इध वोहु वास्त्रय उयम्न अनुयम्नाइश् दस्ते^५ ॥ १ ॥

Karta 15

(1) 1 West, Sp, TDA जस्ते 2 West & TDA उशि 3 Sp. पर

4 West & TDA : वरंज्याताम्च, Sp वरंज्याताम्च 5. West, Sp, TDA दस्त.

वीस्प. .१६

स्रओषस्च इधा^१ अस्तू^२ अहुरहे मज्दो यस्माइ सँवीस्तहे^३ अषओनो यै नो इस्तो । यस्महेच हस्रहातोइश् फ्रवाकअच पइत्यास्तयअच^४ मज्दातयअच^५ ज़रज्दातयअच फ्रमँरतयअच फ्रओख्तयअच^६ वँरथ्रघ्ने अषओने अनप्यूख्वे अनपिषूते ॥ २ ॥

यो फ्रवओचे^१ यो फ्रवक्ष्येइते मज्ज अमव वँरथ्रज वीद्वअश्त्वो^२ । वचाँम्च वारँथ्रघ्निनाँम् फ्रवाकाइ आथ्रस्च अहुरहे मज्दो ॥ ३ ॥

स्तओतच यस्माइच वह्माइच क्ष्नओथाइच^१ फ्रसस्तयअच । यत् अअेष अहुरहे मज्दो यत् अअेष अमँषनाँम् स्पँतनाँम् रतँउश्च अषओनो वँरज्जतो यस्माइच वह्माइच यत् अपनोतँमहे रथ्रवो यत् जघ्मूशयो^२ अषोइश् यत् जघ्मूशयो^३ रतुक्रितोइश् ॥ ४ ॥

यत् माँथ्रहे स्पँतहे यत् दअेनयो माज्दयस्त्रोइश् यत् स्तओतनाँम् येस्न्यनाँम् यत् वीस्पअेषाँम्च रथ्रवाँम् वीस्पनाँम्च रतुक्रितिनाँम् वीस्पयो साँचतृच^१ अषओनो स्तोइश् यस्माइच वह्माइच क्ष्नओथाइच फ्रसस्तयअच । स्रओषो अस्तू ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तँममचीत् ॥

जोत्- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥

जोत्- अवथात् इधा सँरओषो अस्तु .. .... यै नो इस्तो ॥ यस्म १५.३ ॥

*अव पधो अव जस्तँ .. .... स्रओषो अस्तु ।

स्रओषम् अषीम् यज्जमइदे । रतूम् वँरज्जतँम् यज्जमइदे .. .... वरूश्तच वरँश्यम्नच ॥ यस्म ५७.४ ॥

येज्हे हाताँम् .... तास्चा यज्जमइदे ॥ ५ ॥

(2) 1 West & TDA · इध अस्तु 2. West & TDA : सँविस्तहे; Sp सँविस्तहे 3. West & TDA पइति-आस्तयअच 4 West & TDA : मज्दातअच ज़रज्दातअच फ्रमँरतअच फ्रओख्तअच (3) 1. West, Sp, TDA · फ्रावओचे 2 Sp : वीध्वअश्त्वो (4) 1. Sp & Geld omit · क्ष्नओथाइच 2. Sp & TDA : जघ्मूशयो (5) 1. Sp : साँचधच, TDA : साँचधच. * Sections 1-5 are repeated again.

अहुरम् मज्दाम् अपवनेम् ॥ यत्न ३५ ॥
 अद्या थ्वा आथो वरैज्जनाम् ॥ यत्न ३६ ॥
 इथा आत् यज्मइदे अहुरम् ॥ यत्न ३७ ॥
 इमाम् आअत् ज्ञाम् गेनावीशम् ॥ यत्न ३८ ॥
 इथा आत् यज्मइदे गैउशम् ॥ यत्न ३९ ॥
 आहू अत् पइती अदाहू ॥ यत्न ४० ॥
 स्तूतो गरो वह्वैरम् अहुराइ ॥ यत्न ४१ ॥
 यज्मइदे वै अमेषा स्पेताम् ॥ यत्न ४२ ॥

कर्त १६

ज्ञोत् -

अहुरम् मज्दाम् अपवनेम् अषहे रतूम् यज्मइदे । ज़रथुश्त्रम् अपवनेम्
 अषहे रतूम् यज्मइदे । ज़रथुश्त्रहे अषओनो फ़्रवषीम् यज्मइदे । अमेषै स्पेताम्
 अषओनाम् यज्मइदे । अषाउनाम् वडुहीश स्वरौ स्पेताम् फ़्रवषयो यज्मइदे
 अस्त्वतो मनद्याच । अपनोतैम् रथ्वाम् यज्मइदे यअेतुश्तैम् यज्मतनाम् हङ्गहनु-
 श्तैम् अषहे रथ्वाम् अइविनसाँस्तैम् जम्भूश्तैम् अषओनो अषहे रथ्वो
 रतुफ़्रितीम् यज्मइदे ॥ यत्नम् स्वरम् हप्तङ्गहाइतीम् अपवनेम् अषहे रतूम् यज्मइदे
 मत्-अप्रस्मनेम् मत्-वचस्तशतीम् मत्-आज्जइतीम् मत्-परैस्त्रम् मत्-पइति-परैस्त्रम्
 मत् वध्जिब्याच पल्बयस्च हुफ़्रमैरैत् फ़्रमरैन्म् हुफ़्रायश्तैम् फ़्रायअेज्यैत् ॥
 ख्वह्वि दाम् ख्वह्वि चिथ्रे ख्वह्वि ज़ओषे ख्वह्वि क्षथ्रे ख्वह्वि रतवो ख्वह्वि आयप्तम्
 यत् अहुरहे मज्दो फ़्रओरैत् फ़्रक्ष्ने अवि मनो ज़ज्दातोइत् अङ्गह्यत् हच ॥ ० ॥

आत्रैम्च' इध अहुरहे मज्दो पुथ्रैम् यज्मइदे । आतर्श-चिथ्रैस्च यज्जैत्
 यज्मइदे । आतर्श-चिथ्रैस्च रण्नुश्च' यज्मइदे । अषाउनाम्च' फ़्रवषयो यज्मइदे ।

Karta 16

(1) 1. West, Sp, TDA : आतर्म् 2. Sp : यज्जत 3. West & TDA :
 रण्नुश्च; Sp : रण्नुश्च 4. West, Sp, TDA अपओनाम्च.

स्रओषेम्च यिम् वर्रथाजनम् यज्ञमइदे । नरम्च यिम् अषवनम् यज्ञमइदे । वीस्पाम्च याम् अषओनो स्तीम् यज्ञमइदे ॥ १ ॥

जरथुश्त्रहे स्पितामहे इध अषओनो अषीम्च फ्रवषीम्च यज्ञमइदे । वीस्पेच इध अषओनो अषीम्च फ्रवषीम्च यज्ञमइदे । वीस्पो फ्रवषयो अषाउनाम् यज्ञमइदे । आदख्युनाम्च अषओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । उज्दख्युनाम्च अषओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । नरांम्च अषओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । नाइरिनाम्च अषओनिनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे ॥ २ ॥

यअेषाम् नो अहुरो मज्दो अषव येस्ने पइति वज्जहो वअेष अअेषाम् जरथुश्त्रो अज्हुच रतुश्च । षोइश्च्य अपस्च ज्ञमस्च उर्वरोस्च यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

[आत्रेम्च इध अहुरहे उर्वरोस्च यज्ञमइदे १-३ -दु बार]

यस्ने हे हस्रहातोइश् हदाता यज्ञमइदे । यस्ने हे हस्रहातोइश् यज्ञमइदे हाइतिश्च अप्रस्मनाच वचस्च वचस्तस्तीम्च फ्रस्रओथ्रेम्च फ्रमर्रेथ्रेम्च फ्रगाथ्रेम्च फ्रायस्तीम्च । थ्राम् आत्रम् अहुरहे मज्दो पुथ्रेम् अषवनम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे । हध-ज्ञओथ्रेम् हध-अइव्योइहनेम् इमत् वरस्म अषय फ्रस्तरैतेम् अषवनम् अषहे रतुम् यज्ञमइदे । अपाम् नप्पारम् यज्ञमइदे । नइरीम् सज्जहम् यज्ञमइदे । तरुमेम् दामोइश् उपमनेम् यज्ञतेम् यज्ञमइदे । इरिस्तनाम् उर्वानो यज्ञमइदे यो अषओनाम् फ्रवषयो ॥

रतुम् वर्रज्ञतेम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मज्दाम् यो अषहे अपनोतेमो यो अषहे जध्मूश्तेमो । वीस्प स्रवो जरथुश्त्रि यज्ञमइदे । वीस्पच ह्वरश्त श्यओथ्न यज्ञमइदे वरश्तच वरश्यम्नच ॥

येज्जहे हाताम् तास्चा यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

- (2) 1. West, Sp, TDA · अषओनाम् 2 Geld: उज्दख्युनाम् (3) 1. Sp: यस्ने 2. West & TDA: वज्जहो 3 Sp. अज्हुच, West & TDA: अज्हुश्च
(4) 1. West, Sp, TDA · हदाता.

कर्तृ १७

जोत् उ रास्वी-

अषम् वोहू° ॥ (सँ बार)

अइन्नि-गँरध्महि यत्नहे हस्तइहातोइश् हुमतच हृस्तच ह्वस्तच अइन्नि-
 गँरध्महि ॥ अषम् वोहू° ॥ १ ॥ (सँ बार)

जोत्:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे भ्रूते ।

रास्वी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो भ्रओत् ॥

॥ नमो वै गाथो अषओनीश् ॥

उस्ता अह्वाइ° ॥ यत्न ४३ ॥

तत् थ्वा पँरसा° ॥ यत्न ४४ ॥

अत् फ्रवक्ष्या° ॥ यत्न ४५ ॥

कौम् नमोइ जौम्° ॥ यत्न ४६ ॥

कर्तृ १८

जोत्:-

अहुरम् मज्दौम् अषवनम् अषहे रतूम् यज्मइदे । ज़रथुश्चम् अषवनम्
 अषहे रतूम् यज्मइदे । ज़रथुश्चहे अषओनो फ्रवषीम् यज्मइदे । अमँषे स्पँतै
 अषओनाम् यज्मइदे । अषाउनाम् वडुहीश् सूरारो स्पँतो फ्रवषयो यज्मइदे
 अस्त्वतो मनह्याच । अपनोतँम् रथ्वाम् यज्मइदे यअेतुश्तँम् यज्मतनाम् हइहनु-
 श्तँम् अषहे रथ्वाम् अइन्निसाँस्तँम् जध्मूश्तँम् अषओनो अषहे रथ्वो
 रतुफ्रितीम् यज्मइदे ॥

उस्तवइतीम् गाथाम् अषओनीम् अषहे रतूम् यज्मइदे मत्-अफ्रस्मनाम्
 मत्-वचस्तस्तीम् मत्-आज़इँतीम् मत्-पँरस्वीम् मत्-पइति-पँरस्वीम् मत् वध्जिब्ब्याच
 पल्यस्च हुफ्रमँरताँम् फ्रमँरन्नाँम् हुफ्रायश्ताँम् फ्रायअेज्यँताँम् । ख्वह्नि दाँम्
 ख्वह्नि चिथ्रे ख्वह्नि जओषे ख्वह्नि क्षथ्रे ख्वह्नि रतवो ख्वह्नि आयसँम् यत् अहुरहे
 मज्दो फ्रओरँत् फ्रक्ष्ने अवि मनो ज़्जदातोइत् अइहुयत् हच ॥

अहुनम् वइरीम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । अहुमँत्तम् रतुमँत्तम्
अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । ह्वो ज्ञी अस्ति अहूमच रतूमच यो अहुरो
मज्दो ॥ ० ॥ (चिहार् बार)

उश्त अहुरम् मज्दोम् यज्ञमइदे । उश्त अमँषै स्पँत्तै यज्ञमइदे । उश्त
नरम् अषवन्म् यज्ञमइदे । उश्त पओइर्याम् अषओनो स्तीम् यज्ञमइदे । उश्त-
तातैम्च नइरे अषओने यज्ञमइदे ॥ १ ॥

वीस्पायूमच उश्ततातैम् यज्ञमइदे या नर्श साद्र' द्रवतो' । उश्ततातैम्
अकरन्म् यज्ञमइदे । उश्तताइत्यच वीस्पम् अषवन्म् हँत्तैम्च ववँत्तैम्च
बूश्यँत्तैम्च यज्ञमइदे ॥ २ ॥

[उश्त अहुरम्. अषओने यज्ञमइदे ॥ वीस्पायूच उश्ततातैम्... बूश्यँत्तैम्च यज्ञमइदे-दु बार]

उश्तवइत्यो गाथयो हँदाता यज्ञमइदे । उश्तवइत्यो गाथयो
यज्ञमइदे । हाइतिश्च' अप्रस्मनाच वचस्च वचस्तस्तीम्च फ्रस्त्रओथ्रम्च फ्रमरँथ्रम्च
फ्रगाथ्रम्च फ्रायस्तीम्च । थ्व्राम् आत्रम् अहुरहे मज्दो पुथ्रम् अषवन्म् अषहे
रतूम् यज्ञमइदे । हध-ज्ञओथ्रम् हध-अइव्योइहनम् ..... वरश्तच वरँश्यम्नच ।

येञ्हे हाताम् ... तास्चा यज्ञमइदे ।

अषम् वोहू° ॥

ज्ञोतः- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

॥ नमो वै गाथो अषओनीश् ॥

स्पँत्ता मइन्यू वहिस्ताचा मनइहा° ॥ यत्न ४७ ॥

येज्ञी अदाइश् अषा दुज्जम् वैँइहइती° ॥ यत्न ४८ ॥

अत् मा यवा वैँद्वो पफ्रे मज्जिश्तो° ॥ यत्न ४९ ॥

कत् मोइ उर्वा इसे चह्या अवइहो° ॥ यत्न ५० ॥

Karta 18

(2) 1. West : साद्रा द्रवतो, Sp : साद्रा द्रैवतो

(3) 1. TDA : हाइतीश्च.

कर्त १९

ज्ञोत्र:-

अहुर्म्म मज्दाम् अषवनम् अषहे रतूम यज्ञमइदे । ज़रथुश्त्रेम् अषवनम्
अषहे रतूम यज्ञमइदे । ज़रथुश्त्रहे अषओनो फ़्रवषीम् यज्ञमइदे । अमैषै स्पेत्तै
अषओनाम् यज्ञमइदे । अषाउनाम् वडुहीश सूरारो स्पेत्तातो फ़्रवपयो यज्ञमइदे
अस्त्वतो मनह्याच । अपनोत्तैम् रथ्वाम् यज्ञमइदे यअेतुश्तैम् यज्ञतनाम् हडहनु-
श्तैम् अषहे रथ्वाम् अइव्विनसास्तैम् जध्मूश्तैमाम् अषओनो अषहे रथ्वो
रतुफ़ितीम् यज्ञमइदे ॥

स्पेत्ता-मइन्यूम् गाथाम् अषओनीम् अषहे रतूम यज्ञमइदे मत्-अप्रस्मनाम्
मत्-वचस्तइतीम् मत्-आज़इत्तीम् मत्-परस्वीम् मत्-पइति-परस्वीम् मत्-वध्विब्याच
पल्वयस्च हुफ़्रमैरताम् फ़्रमैरन्नाम् हुफ़्रायश्ताम् फ़्रायअेज्यत्ताम् ॥ ख्वह्वि दाम्
ख्वह्वि चिथ्रे ..... मनो ज़ज्दातोइत् अड्डहुयत् हच ॥ ० ॥

स्पेत्तैम् अहुर्म्म मज्दाम् यज्ञमइदे । स्पेत्तैम् अमैषै स्पेत्तै यज्ञमइदे ।
स्पेत्तैम् नरम् अषवनम् यज्ञमइदे । स्पेत्तैम् परस्-स्त्रथ्वम् यज्ञमइदे । स्पेत्ताम्
वडुहीम् आर्मइतीम् यज्ञमइदे । स्पेत्तो-दाताइश दामान् अषवनो यज्ञमइदे ।
दामान् मनस्-पओइर्य अषवनो यज्ञमइदे । स्त्रतूम वीस्पो-वीध्वोइहम् यज्ञमइदे
यिम् अहुर्म्म मज्दाम् ॥ १ ॥

हर् रओचो यज्ञमइदे । हर् वरज़िश्तम् वरज़िमनाम् यज्ञमइदे । हर्च
अमैषै स्पेत्तै यज्ञमइदे । हर्श्ता^२ माथ्रो यज्ञमइदे । ख्वन्वइतीश अषहे^३ वरज़ो
यज्ञमइदे । आतत् ख्वरनो यज्ञमइदे । आतर दात वाथ्व यज्ञमइदे । अषव फ़्रथस्वो^४
यज्ञमइदे । दामीम् यज्ञमइदे याम् आर्मइतीम् स्पेत्ताम् येहे दाथ्रे अषहेच अषओ-
नाम्च^५ अष-पओइर्यनाम्^५ दामनाम् ॥ २ ॥

[स्पेत्तैम् अहुर्म्म..... यिम् अहुर्म्म मज्दाम् ॥ हर् रओचो... अष-पओइर्यनाम् दामनाम्-दु बार]

स्पेत्ता-मइन्यूउश गाथयो हदाता यज्ञमइदे । स्पेत्ता-मइन्यूउश

Karta 19

(2) 1. Sp: वरज़िमनाम् 2. Sp: हर्श्ता 3. Geld, West, TDA drop :
अषहे 4. Sp: फ़िथ स्वी 5. West, Sp, TDA: अषओनाम् अष-पओइर्यनाम्च.

गाथयो यज्ञमइदे हाइतिश्च' अप्रस्मनाच वचस्च वचस्तस्तीम्च फ्रस्त्रओथ्रम्च
फ्रमर्रथ्रम्च फ्रगाथ्रम्च फ्रायस्तीम्च । थ्र्वाम् आत्रम् अहुरहे मज्दो पुथ्रम् अषवनेम्
अषहे रतूम् यज्ञमइदे । हध-ज्ञओथ्रम् हध-अइज्याओइहनेम् वरस्तच वरश्यम्वच ।

येज्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

अषम् वोहू° ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥

॥ नमो वै गाथो अषओनीश् ॥

वोहू क्षथ्रम् वइरीम्° ॥ यत्न ५१ ॥ ३ ॥

~~~~~
कर्त २०

ज्ञोत्र:-

अहुरम् मज्दाम् अषवनेम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । जरथुश्त्रम् अषवनेम्
अषहे रतूम् यज्ञमइदे । जरथुश्त्रहे अषओनो फ्रवषीम् यज्ञमइदे । अमेषै स्पेत्तै
अषओनाम् यज्ञमइदे । अषाउनाम् वडुहीश् सराो स्पेत्तो फ्रवषयो यज्ञमइदे
अस्त्वतो मनह्याच । अपनोतैम् रथ्र्वाम् यज्ञमइदे यजेतुश्तैम् यज्ञतनाम् हइहनु-
श्तैम् अषहे रथ्र्वाम् अइत्रिनसास्तैम् जधमूश्तैमांम् अषओनो अषहे रथ्र्वो
रतुफ्रितीम् यज्ञमइदे । वोहूक्षथ्रम् गाथाम् अषओनीम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे ।
मत्-अप्रस्मनाम् मत्-वचस्तस्तीम् मत्-आज्ञइस्तीम् मत्-परस्वीम् मत्-पइति-परस्वीम्
मत्-वधिज्व्याच पत्वयस्च हुफ्रमर्रताम् फ्रमर्रम्नाम् हुफ्रायस्ताम् फ्रायजेज्यस्ताम् ॥
ख्वह्वि दाम् ख्वह्वि चिथ्रे .. जज्दातोइत् अइहुयत् हच ॥ ० ॥

वोहू क्षथ्रम् यज्ञमइदे । क्षथ्रम् वइरीम् यज्ञमइदे । अयोक्षनुस्तैम्' यज्ञमइदे ।
वच अर्शुध्व^२ वार्रथ्रघ्नीश्^२ दअवोघ्नीत यज्ञमइदे । अवत् मिज्देम्^३ यज्ञमइदे ।

(3) 1. TDA · हाइतीश्च.

Karta 20

(1) 1. West & TDA · अयोक्षनुस्तैम्, Sp अयोक्षस्तीम् 2. West, Sp,
TDA : अर्शुध्व वार्रथ्रघ्नीश् 3. West & TDA : मीज्देम्.

अवत् दस्वरे यज्ञमइदे । अवत् वषेष्म यज्ञमइदे । अवत् फ्रदथम् यज्ञमइदे ।
अवत् वरदथम् यज्ञमइदे । अवत् वरधन्म यज्ञमइदे ॥ १ ॥

यत् अस्ति अ॒तर॑च वो॒हृक्ष॑थ्राम् वहि॒स्तो॒इ॒श्ती॑म् फ्रम॑र॒ति॑ हु॒मत॑ना॒म्च
हृ॒स्तना॑म्च ह॒र॒स्तना॑म्च प॒इति॑गता॒ते॒अ॒ दु॒श्मत॑ना॒म्च दु॒जु॒स्तना॑म्च दु॒ज्व॒र॒स्तना॑म्च
उ॒ज्व॒र॒ज्ञा॒इ मा॒वो॒य मि॒थो-म॒तना॑म्च मि॒थो॒स्तना॑म्च मि॒थो-व॒र॒स्तना॑म्च ॥ २ ॥

[वो॒हृ क्ष॑थ्रम् मि॒थो-म॒तना॑म्च मि॒थो॒स्तना॑म्च मि॒थो॒व॒र॒स्तना॑म्च- दु॒ वार्]

वो॒हृक्ष॑थ्रयो गाथयो ह॒र॒दा॒ता य॒ज्ञम॑इदे । वो॒हृक्ष॑थ्रयो गाथयो य॒ज्ञम॑इदे
हा॒इति॑श्च अ॒प्र॒स्मना॑च वच॒स्च वच॑स्त॒श्ती॑म्च फ्र॒स्रओ॑थ्रम्च फ्रम॑र॒थ्रम्च फ्रगा॑थ्रम्च
फ्रा॒य॒श्ती॑म्च । थ्वा॑म् आ॒त्रम् अ॒हुर॑हे म॒ज्दो पु॒थ्रम् अ॒पव॑नम् अ॒प॒हे र॒तुम् य॒ज्ञम॑इदे ।
ह॒ध-ज॑ओथ्रम् ह॒ध-अ॒इ॒व्यो॒इ॒ह॒नम् ... व॒र॒स्तच॑ व॒र॒श्य॒म॒न॒च ।

ये॒ज्हे हा॑ताम् ... तो॒स्चा य॒ज्ञम॑इदे ॥

अ॒षम् वो॒हृ° ॥

ज्ञो॒त्र:- यथा अ॒हू व॒इर्यो॑ यो आ॒त्रव॑क्षो फ्रा मे भ्रू॒ते ।

रा॒स्पी:- अथा र॒तुश्च॑ अ॒षा॒त्ची॒त् ह॒च फ्रा॑ अ॒षव॑ वी॒ध्वो भ्र॑ओत् ॥

ज्ञो॒त्र उ॒ रा॒स्पी:-

अ॒षम् वो॒हृ° ॥ (स॒ वार्)

ये॒ज्हे मे॑ अ॒षा॒त् ह॒चा वा॒गम् अ॒इवी॑-व॒इरि॑श्तेम् ॥ य॒ज्ञ १५.२ ॥

रा॒स्पी:- यथा अ॒हू व॒इर्यो॑ यो ज॒ओता॑ फ्रा मे भ्रू॒ते ।

ज्ञो॒त्र:- अथा र॒तुश्च॑ अ॒षा॒त्ची॒त् ह॒च फ्रा॑ अ॒षव॑ वी॒ध्वो भ्र॑ओत् ।

रा॒स्पी:- स॒र॒ओषो॑ इ॒धा अ॒स्तू ... ये॒ नो॑ इ॒श्तो ॥ य॒ज्ञ १५.३ ॥

अ॒व प॒थो अ॒व ज॒स्तै . अ॒षओ॑नो ये॒ नो॑ इ॒श्तो ॥ वी॒स्प. १५.१-५ ॥

*अ॒प॒र॒हे॒च य॒ज्ञहे॑ ह॒स॒इहा॑तो॒इश्च॑ फ्र॒वाक॑अ॒च .. स॒र॒ओषो॑ अ॒स्तू ह्य॒त्

प॒ओउ॒र्वीम् त॒त् उ॒स्तै॑म॒म्ची॒त् ॥ Cf वी॒स्प. १५.२-५ ॥

(2) 1. Geld . फ्रम॑र॒इति॑.

* This is a peculiar arrangement of the Yasna Haptaṅhāiti (Yasna 35-42) being recited by the रा॒स्पी alone. This gives some respite to the ज्ञो॒त्र, who had already recited this portion alone. Therefore this additional recitation is named as अ॒प॒र॒ य॒ज्ञ ह॒स॒इहा॑इति॑.

- ज्ञोत्:- यथा अहू वड्यो यो आत्रवज्ञो फ्रा मे म्रूते ।
 रास्पी:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।
 ज्ञोत्:- अवथात् इधा सॅरओषो अस्तू .. . अषओनो यै नो इस्तो ॥
 अव पधो अव ज़स्तै .. . . अषओनो यै नो इस्तो ॥
 अपरहेच यस्तहे हसङ्गहातोइश फ्रवाकअच ... . सॅरओषो अस्तू ॥
 स्रओषेम् अषीम् यज़मइदे ..... वरश्तच वरश्यम्नच ॥ यत्न ५७.४ ॥
 येञ्हे हाताँम् . .... तोस्चा यज़मइदे ॥
 रास्पी:- अषेम् वोहू° ॥ (सॅ बार)
 अपरहेच यस्तहे हसङ्गहातोइश ह२दाता क्षनओथ्र यस्ताइच वस्ताइच
 क्षनओथ्राइच फ्रसस्तयअच ॥
 रास्पी:- यथा अहू वड्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।
 ज्ञोत्:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।
 रास्पी:- अहुरेम् मज्दाम्° ॥ यत्न ३५ ॥
 अह्या थ्वा आथ्रो° ॥ यत्न ३६ ॥
 इथा आत् यज़मइदे अहुरेम् मज्दाम्° ॥ यत्न ३७ ॥
 इमाँम् आअत् ज़ाँम्° ॥ यत्न ३८ ॥
 इथा आत् यज़मइदे नैउश उर्वानिँम्चा° ॥ यत्न ३९ ॥
 आहू अत् पइती° ॥ यत्न ४० ॥
 स्तूतो गरो° ॥ यत्न ४१ ॥
 यथा अहू वड्यो° ॥ (चिहार् बार)
 अषेम् वोहू° ॥ (सॅ बार)
 अपरेम् यस्तम् स्रम् हसङ्गहाइतीम् अषवनम् अषहे रतूम् यज़मइदे ॥
 येञ्हे हाताँम् ... . तोस्चा यज़मइदे ॥
 यज़मइदे वै अमेषा स्पे२ता अपरहे यस्तहे हसङ्गहातोइश ह२दाता । अपाँम्चा
 खो यज़मइदे ..... वीस्पाँस्चा अमेषाँ स्पे२ताँ यज़मइदे ॥ यत्न ४२.१-६ ॥
 येञ्हे हाताँम् ..... तोस्चा यज़मइदे ॥ ३ ॥

कर्त २१

ज्ञोतः-

अहुरम् मज्दाम् अषवनम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे . रतुफ्रितीम् यज्ञमइदे ।
 अपरम् यस्मम् स्वरम् हस्तइहाइतीम् अषवनम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे मत्-अप्रस्मनम्
 मत्-वचस्तस्तीम् मत्-आज्ञइ-तीम् मत्-परस्मम् मत्-पइति-परस्मम् मत्-वध्जिज्याच
 पत्त्यस्च हुप्रमरैतम् प्रमरैतम् हुप्रायस्तम् प्रायजेय-तम् ॥ ख्वहि दाम् ख्वहि
 चित्रे .... मनो ज्ञदातोइत् अइहुयत् हच ॥ ० ॥

अवि' अपाम्च वडुहीनाम्^१
 उर्वरनाम्च ख्ववरीरनाम्^२
 अषओनाम्च प्रवषिनाम्
 यस्मम् गरध्महि वस्मम्च ।
 अवि' ओइहाँचित् यो वडुहीश्
 यो आपो योस्च उर्वरो
 योस्च अषओनाम् प्रवषयो
 यस्मम् गरध्महि वस्मम्च ॥ १ ॥
 अवि' गैउश् अवि गयेहे
 अवि' माँथहे स्पँतहे
 अषओनो वरैज्यडुहहे^३
 यस्मम् गरध्महि वस्मम्च ।
 अवि' तव अहुर मज्द
 यस्मम् गरध्महि वस्मम्च ।
 अवि' तव ज़रथुश्त्र
 यस्मम् गरध्महि वस्मम्च ।

Karta 21

- (1) 1. Sp: अव 2. West, Sp, TDA: वडुहिनाम् 3. West & TDA:
 ख्वत्रिनाम्; Sp: ख्ववरीरनाम् (2) 1. Sp: अव 2. West, Sp, TDA: वरैज्यडुहहे.

अवि' तव रत्वो^२ वरंज
 यस्तम् गरंघ्महि वल्लम्च ।
 अवि' अमेषनाम् स्पे^२तनाम्
 यस्तम् गरंघ्महि वल्लम्च ॥ २ ॥

स्रओतम्च मर्ज्जिकम्च यज्जमइदे । स्रओतम् वल्लनम् यज्जमइदे ।
 मर्ज्जिकम् वल्लनम् यज्जमइदे । फ़ाराइति वीदुषे' यज्जमइदे । यत् अस्ति अ^२तरं
 ष्वादेनाइश् अषओनीश् । नमो वोहु अधवीम्^२ अत्वअेषम् यज्जमइदे ॥ ३ ॥

[अवि अपो^२म्च वडुहीनाम् नमो वोहु अधवीम् अत्वअेषम् यज्जमइदे १-३ -डु बार्]

अपरम् यस्तम् यज्जमइदे । अपरहे यस्तहे यस्तम् यज्जमइदे । अपरहे यस्तहे
 यज्जमइदे । हाइतिश्च' अप्रस्मनाच वचस्च वचस्तस्तीम्च फ़स्रओथ्रम्च फ़मरंथ्रम्च
 फ़गाथ्रम्च फ़ायस्तीम्च ॥ थ्रॉम् आत्रम् अहुरहे मज्जदो पुथ्रम् अषवनम् अषहे
 रतूम् यज्जमइदे । हध-ज्जओथ्रम् हध-अइय्योइहन्म् . . वरुत्तच वरंश्यम्नच ।
 येज्जहे हाताम् तोस्चा यज्जमइदे ॥

कर्त २२

ज्ञोत्त उ रास्पी:-

अषम् वोहु वहिश्तम् अस्ती ।

उस्ता अस्ती उस्ता अह्माइ ।

ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ (सें बार्)

अय अइविगर अय अइविजरत्त या अमेषनाम् स्पे^२तनाम् सओश्य^२ताम्च'
 अषओनाम् गवे अधाइश् ताइश् श्यओध्नाइश् याइश् वहिश्ताइश् फ़अेश्यामहि' ॥ १ ॥

याँम् अषव वडुहीम्' अषयाँम्' वअेध ताँम् द्रुवो अँवीध्वो । मा अपअेम

- (2) 1. Sp. अव 2. West & TDA रत्वो (3) 1. Geld वीदीषे
 2. Sp अधवीम् (4) 1 West, Sp, TDA · हाइतीश्च.

Karta 22

- (1) 1. Sp. सओष्य^२ताम्च 2. West, Sp, TDA फ़अेष्यामहि (2) 1.
 West & TDA : वडुहीम् 2. TDA . अष्याँम्.

पओउवो^३ वयोइत्^३ मा मनइह मा वचइह मा ज्यओथ्न मा अध कथचिन
पइति जिमे ॥ अषम् वोहू^० ॥ २ ॥

[अय अइविगर अध कथचिन पइति जिमे । अषम् वोहू^०-सँ बार]

यथा अह वइयो^० ॥ (३ बार)

वइहुच वइहुयोस्व आप्रीनामि वीस्पयो अपओनो स्तोइश
वीस्पयो द्रवतो स्तोइश ॥ यत्न ५२.१-८ ॥

॥ नमो वै गाथो अपओनीश ॥

वहिस्ता ईश्तिश^० ॥ यत्न ५३ ॥

कर्त २३

ज्ञोत्.-

अहुरम् मज्दौम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । . . रतुफ्रितीम्
यज्ञमइदे । वहिस्तोइश्तीम् गाथौम् अपओनीम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे मत्-अप्रस्मनाम्
अइहुयत् हच ॥ ० ॥

वहिस्तम् अहुरम् मज्दौम् यज्ञमइदे । वहिस्तम् अमेषै स्पे^० तै यज्ञमइदे ।
वहिस्तम् नरम् अपवनम् यज्ञमइदे । वहिस्तम् अषम् यज्ञमइदे । वहिस्त चिथ
यज्ञमइदे या स्तोत येस्न्य । वहिस्तौम् ईश्तीम् यज्ञमइदे यौम् अपहे वहिस्तहे ।
वहिस्तम् अहम् अपओनाम् यज्ञमइदे रओचइहम् वीस्पो-ख्वाथ्रम् । वहिस्तहे
अइहैउश वहिस्तौम् अयनाम् यज्ञमइदे ॥ १ ॥ (३ बार)

वहिस्तोइश्तोइश गाथयो ह^० दाता यज्ञमइदे । वहिस्तोइश्तोइश गाथयो
यज्ञमइदे हाइतिश्च अप्रस्मनाच वचस्व वचस्तश्तीम्च फ्रायश्तीम्च ॥
थ्वाँम् आत्रम् अहुरहे मज्दो पुथ्रम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । हध-ज्ञओथ्रम्
वर्श्तच वरश्यम्नच ॥

येञ्हे हाताम् तोस्चा यज्ञमइदे ॥

अषम् वोहू° ॥

ज्ञोतः- यथा अहू वइयो यो आत्रवक्षो फ्रा मे भूते ।

रास्पी- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो भ्रओतू ।

ज्ञोत उ रास्पी-

आ अइर्यैमा इश्यो रफ्रध्राइ ज२तू ।

नरव्यस्चा नाइरिव्यस्चा ज़रथुश्चहे ।

वड्हैउश रफ्रध्राइ मनड्हो ।

या दअेना वइरीम् हनात् मीज्दम् ।

अषह्या यासा अषीम् ।

याँम् इश्याँम् अहुरो मसता मज्दो ॥ (चिहार बार)

अषम् वोहू° ॥ (स बार)

अइर्यमनम् इषीम् यज़मइदे अमव२तम् वरथाजनम् चित्वअेषड्हम् मज्जिश्तम्
अषहे स्रवड्हाम् । गाथो स्प२तो रतुक्षथो अषओनीश यज़मइदे । स्तओत
येस्न्य यज़मइदे । या दाता अड्हैउश पओउरुयेह्या ॥

येअहे हाताँम् . .. ताोस्चा यज़मइदे ॥

अहुरम् मज्दाम् अषवनम् अषहे रतूम् यज़मइदे .. रतुफ्रितीम्
यज़मइदे । अइर्यमनम् इषीम् अषवनम् अषहे रतूम् यज़मइदे । मत्-अप्रस्मनम्
... . अड्हुयत् हच ॥

आत्रेम्च इध अहुरहे मज्दो पुथ्रम् यज़मइदे . . . षोइथ्य अपस्च
ज़मस्च उर्वरोस्च यज़मइदे ॥ वीस्प. १६.१-३ ॥ (डु बार)

अवत् मीज्दम् यज़मइदे । अवत् दस्वरं यज़मइदे । अवत् बअेषज़म्
यज़मइदे । अवत् फ्रदथेम् यज़मइदे । अवत् वरदथेम् यज़मइदे । अवत् वरथ्रघ्नम्
यज़मइदे । यत् अस्ति अ२तरं अहुन वइर्य अइर्यमन फ्रमरति हुमतनाँम्च हूख्तनाँम्च
ह्वरश्तनाँम्च पइतिश्तातैअे दुश्मतनाँम्च दुज्ख्तनाँम्च दुज्वरश्तनाँम्च उज्वरज़ाइ
मावोय मिथो-मतनाँम्च मिथोख्तनाँम्च मिथो-वरश्तनाँम्च ॥ (चिहार बार)

अइर्यमनो इश्येहे ह२दाता यज़मइदे । अइर्यमनो इश्येहे यज़मइदे ।
अप्रस्मनाच वचस्च वचस्तश्तीम्च . . . फ्रायश्तीम्च ॥ थ्र्वाम् आत्रम् अहुरहे मज्दो
पुथ्रम् अषवनम् अषहे रतूम् यज़मइदे । हध-ज़ओथ्रम् ..... वरश्तच वरश्यमनच ॥

येऽहे हाताम् ... तास्चा यज्ञमइदे ॥

अषम् वोहू° ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

~~~~~  
वीस्पो गअथोस्च° ॥ यत्न ५५ ॥

सँरओषो इधा अस्तू° ॥ यत्न ५६ ॥

अषम् वोहू° ॥ ( सँ बार )

स्रओषहे अण्येहे तळ्महे तनु-माँथहे दर्षि-द्रओश आहूइर्येहे क्ष्नओथ  
यस्ताइच वहाइच क्ष्नओथाइच फ्रसस्तयअच ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

स्रओषम् अषीम् हुरओषम् वँरथाजनम् फ्रादत्-गअथम् अषवन्नम् अषहे  
रतूम् यज्ञमइदे । यो पओइर्यो मज्दो दामाँन्° ॥ यत्न ५७ ॥

[ †स्रोश अशो ... वँ-रसात् अओदून् बात् ]

यथा अहू वइर्यो° ॥ ( डु बार )

यत्नम्च वल्लम्च ..... अओजस्च ज्वरँच आप्तीनामि स्रओषहे अण्येहे  
तळ्महे तनु-माँथहे दर्षि-द्रओश आहूइर्येहे ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

अषम् वोहू° ॥ ( सँ बार )

येऽहे मे अषात् हचा .... बागँम् अइवी-चइरिश्तम् ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

† The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper ( Bāz ). For the full text see page 167.

रास्पी - सॅरओषो इधा अस्तू अहुरहे मज्दो यस्नाइ सॅविश्तहे अषओनो यै नो इश्तो । अव पधो अव ज्ञस्तै . अषओनो यै नो इश्तो । प्रपूषहेच मॉथहे फ्रवाकअेच स्रओषो अस्तू ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तैमम्चीत् ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे झूते ।

रास्पी - अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओत् ।

ज्ञोत्र:- अवथात् इधा सॅरओषो अस्तू अहुरहे मज्दो यस्नाइ सॅविश्तहे अषओनो यै नो इश्तो । अव पधो अव ज्ञस्तै वीस्पयो सॉचत्तच अषओनो स्तोइश् यस्नाइच वह्माइच क्ष्नओध्राइच फ्रसस्तयअेच ॥ स्रओषो अस्तू । स्रओषम् अषीम् यज्ञमइदे । रतूम् वॅरज्ञत्तम् यज्ञमइदे । यिम् अहुरम् मज्दोम् .... . वर्श्तच वॅर्यम्नच ॥ येज्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

ज्ञोत्र:- \*तत् सोइधिश तत् वॅरथम् ..... प्रपूष चरॅकॅरमही ॥

रास्पी- §१ है-प्ता गैउश्चा अषइहाचा अषओनस्चा अषावइर्योस्चा स्तोइश् ॥

२ हइथ्यो वइहृदो येज्हे वै मसानस्चा वइहानस्चा स्रयनस्चा चरॅकॅरमही ॥

३ हैचा ना प्रपूमो ..... अथा नो थ्राज्दम् ॥

४ थ्राज्दम् नै वइहवो ..... अथा नो थ्राज्दम् ॥

५ पइरी मनो पइरी वचो ..... मइन्यवे ददमही ॥

६ हउर्वप्रवो द्वो-गअेथा ..... हउर्वातो अमॅरतातो ॥

७ हउर्वोम् ह२दाइतीम् ..... अवत् यात् ह्वै अवाची ॥

ज्ञोत्र:- है-प्ता गैउश्चा अषइहाचा अषओनस्चा अषावइर्योस्चा स्तोइश् ..... इमो रओचो वॅरज्ञिश्तम् वॅरज्ञिमनोम् अवत् यात् ह्वै अवाची । स्तओत येस्न्य यज्ञमइदे या दाता अइहँउश पओउरुयेह्या ॥

\* See Yasna 58 for the full text

§ The student is advised to refer to the diagram No 3, wherein the various places are mentioned for the रास्पी to stand and to recite the verses 1-7 that follow, going from one place to another This is an indication that he, the रास्पी, is representing the seven officials who used to be conducting the Yasna along with the ज्ञोत्र in ancient times.

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अहुरम् मज्दाम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । अमेषा स्पेता हुक्षथा  
हुधोइहो यज्ञमइदे । अस्न्य अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम् अषवन्म् अषहे  
रतूम् यज्ञमइदे । ..... पॅरनो-मोइहम् वीषसथेम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे ॥

रतवो मइन्यव यज्ञमइदे । रतवो गअइथ्य यज्ञमइदे ..... गओदायूम्  
नरम् अषवन्म् यज्ञमइदे ॥

वीस्पे अषहे रतवो यज्ञमइदे योइ हँति अषहे रतवो थ्रयस्च थ्रिसाँस्च  
नज्दिश्त पइरिश-हावनयो ..... इमम्च षोइथहे पइतीम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम्  
मज्दाम् । रतवो वीस्पे मज्दिश्त यज्ञमइदे अयर अस्न्य माह्य याइर्य सरँध ।  
अषओनाँम् वडुहीश सूरुओ स्पेताओ फ्रवषयो स्तओमि ज्वयेमि उप्रयेमि यज्ञमइदे  
..... आ सओश्यतात् वरँधन्त\* ॥

### Karta 23

\* We would like to append an interesting note explaining one of the main ideas behind the ritual of the Yasna and the Visparat. It is to the effect that man is helplessly struggling between two opposite influences during his early life. The pair of pedestals (Mahrue which derivately mean crescent-shaped) is a symbol of these opposite poles and the Bərəsman (bunch of wires) represents the vital forces in man. The wires are tied together with अइव्योइहन्, a girdle prepared from a palm-leaf. At the beginning of the Yasna ceremony, the two ends of the girdle after tying the knots appear separate, when the bunch is placed on the two pedestals. At a later stage, the girdle is connected up with the Horn of the pedestal, which is facing the Fire-Altar (Yasna 15.1). This shows the stage, when man's mind is completely engrossed in earthly things, emotions and passions. Now at this stage, when we are reciting Visparat 23, corresponding to Yasna 59 28, the bond is removed and is disentangled from the Horn, showing the liberation of man's soul from the material plane of existence. The two Horns (cf. चत्वारि शृङ्गाः-ऋसं. ४.५८.३) represent the polarity of man's nature, the one crescent-shaped pole facing the Fire-Altar is the lower nature in man, and the one, which is facing the ज्ञोत्, whose left hand is placed on the Bərəsman-end resting on the Horn, represents the spiritual refined nature of man.

जोत् उ रास्पी:-

वैरथ्यन्तम् अहुरधातम् यज्ञमइदे । सओश्यन्तम् वैरथाजनम् यज्ञमइदे ।  
इमत् वरस्म हध-ज्ञओथम् ..... वीस्पे अषहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम् पइति  
रतूम् सावइहयेम् वीसीम्च पइति रतूम् रतवो वीस्पे मज्जिस्त पइति रतूम् ॥  
येञ्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥ यत्न ५९.२८-२९ ॥

~~~~~

रास्पी:- वइहु तू ते वइहओत् वइहो बुयात् ... फ्रायो-ह्वस्तो ॥ यत्न ५९.३० ॥
जोत्:- जम्यात् वो वइहओत् वइहो मा वो जम्यात् अकात् अषो मा मे जम्यात्
अकात् अषो ॥ यत्न ५९.३१ ॥

जोत् उ रास्पी:-

यथा अहू वइर्यो° ॥ (दह् बार)

अषम् वोहू° ॥ (दह् बार)

अहुन्तम् वइरीम् यज्ञमइदे । अषम् वहिस्तम् सओस्तम् अमेषम् स्पन्तम्
यज्ञमइदे । प्रषूषो-मोथम् हधओख्तम् यज्ञमइदे ..... या दाता अइहँउश
पओउरुयेह्या ॥ यत्न ५९.३३ ॥

येञ्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

जोत्:- यथा अहू वइर्यो° ॥

रास्पी:- येञ्हे मे अषात् हचा ..... पइरिचा जसाइ वक्ता ॥

येञ्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

अषम् वोहू° ॥

जोत् उ रास्पी:-

यथा अहू वइर्यो° ॥ (दु बार)

यत्तम्च वल्लम्च हुवैरतीम्च उस्त-वैरतीम्च ..... सवहि उरुनअच
दरवे हवइहे ॥ यत्न ६२.१-६ ॥

अषम् वोहू° ॥ (स बार)

वरस्मेन पइति-वैरत हध-ज्ञओथ दथुषो अहुरहे मज्जदो रओवतो ख्वर-
नडुहतो अमेषनाम् स्पन्तनाम् थ्वाम् आत्रम् अहुरहे मज्जदो पुथम् आयेसे येस्त ।

अअस्म आयेसे येइति वओइधि तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ इमाम् अइहुयाम्च
अण्याम्च रथ्वाम्च रतुफ्रितीम्च आयेसे येइति । इन्मइने अहुरहे मज्दो अमेष-
नाम् स्पेतनाम् स्रओषहे अण्येहे आथो अहुरहे मज्दो रथ्वो वरंजतो यो अषहे ॥

आयेसे येइति अस्न्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । हावनैअे अषओने अषहे
रथ्वे । आयेसे येइति सावड्हैअे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्वे ..... योइ हँति
अषहे रतवो हावनोइश् रथ्वो ॥ यत्न ३.५-१९ ॥

अअस्म आयेसे येइति वओइधि तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ इमाम्
अइहुयाम्च अण्याम्च रथ्वाम्च रतुफ्रितीम्च । आयेसे येइति इन्मइने अहुरहे
मज्दो रअेक्तो ख्वरंनडुहतो अओणतो-नामनो यजतहे ॥ (डु वार्)

आयेसे येइति अषओनाम् फ्रवणिनाम् ..... नवानज्दिशतनाम् फ्रव-
णिनाम् । आयेसे येइति वीस्पअेइव्यो वइहुधाव्यो ..... अषात् हच यत्
वहिस्तात् ॥ फ्रवराने मज्दयस्तो... इन्ओथाइच फ्रसस्तयअेच ॥ cf यत्न ३.२२-२४ ॥

ज्ञोतु:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतु:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥

~~~~~  
ज्ञोतु उ रास्पी:-

इम हुमताच हूस्ताच हूरस्ताच इमो म्यज्दाँस्च ज्ञओथोस्च अअस्माँस्च  
वओइधीम्च तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ इमाम् अइहुयाम्च अण्याम्च रथ्वाम्च  
रतुफ्रितीम्च पइरिच ददमहि आच वअेधयमहि ॥

आअत् दीश् आवअेधयमहि अहुराइच मज्दाइ ... .. इन्ओथाइच  
फ्रसस्तयअेच ॥ यत्न ४.२ ॥

आअत् दीश् आवअेधयमहि । इम हुमताच हूस्ताच हूरस्ताच इमो  
म्यज्दाँस्च ज्ञओथोस्च अअस्माँस्च वओइधीम्च तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ इमाम्  
अइहुयाम्च अण्याम्च रथ्वाम्च रतुफ्रितीम्च पइरिच ददमहि आच वअेधयमहि ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि अमॅषअइव्यो स्पॅ५तअइव्यो ..... इयेइ५ति योस्च उइति ॥ यत्न ४.४ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि असन्यअइव्यो अषहे रतुव्यो हावनैअ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि सावड्हैअ वीस्याइच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच ..... योइ हॅ५ति अषहे रतवो हावनोइश् रथ्वो यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच ॥ यत्न ४.८-२२ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि अहुरहे मज़दो रअवतो ख्वरॅनडुहतो क्षनओथ यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि अषओनाँम् फ़वषिनाँम् ..... नवान-जिदश्तनाँम् फ़वषिनाँम् यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच ॥ यत्न ४.२४ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि वीस्पअइव्यो वड्हुधाव्यो ..... अषात् हच यत् वहिश्तात् । अमॅषा स्पॅ५ता हुक्षथा हुधोइहो यज़मइदे ॥ cf. यत्न ४.२५ ॥

येज्हे हाताँम् ..... तोस्चा यज़मइदे ।

ज्ञोत्र:- अह्ना थ्वा आथो वॅरज्जैना . अवत् यात् ह्वै अवाची ॥ यत्न ३६ ॥  
येज्हे हाताँम् .... तोस्चा यज़मइदे ॥

ज्ञोत्र उ रास्पो:-

दध्वाइहैम् अहुरम् मज़दाँम् यज़मइदे । अमॅषा स्पॅ५ता हुक्षथा हुधोइहो यज़मइदे । असन्य अषवन अषहे रतवो यज़मइदे । हावनीम् अषवनम् अषहे रतुम् यज़मइदे । सावड्हैअम् वीसीम्च अषवनम् अषहे रतुम् यज़मइदे ..... रतवो वीस्पे मजिश्त यज़मइदे अयर असन्य माह्य याइर्य सरंध ॥ यत्न ६.१-१६ ॥

अअेस्माँस्च वओइधीम्च यज़मइदे । तव आथो अहुरहे मज़दो पुथ इमाँम् अड्हुयाँम्च अप्याँम्च रथ्वाम्च रतुफ़ितीम्च यज़मइदे । अहुरम् मज़दाँम् रअव५तम् ख्वरॅनडुह५तम् यज़मइदे । अषओनाँम् वड्हुहीश् स्राओ स्पॅ५तो फ़वषयो

यज्ञमइदे । वीस्पे अषवनो यज्ञत यज्ञमइदे । हावनीम् पइति रतूम् सावङ्गहअम्  
वीसीम्च पइति रतूम् ॥

येज्हे हाताम् .... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

~~~~~  
ज्ञोत्र उ रास्पी -

अषम् वोहू° ॥ (सँ बार)

अषय दधामि असेस्म वओइधि तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ इमाम्
अङ्हुयाम्च अप्याम्च रथ्वाम्च रतुफ्रितीम्च । अषय दधामि क्षन्मइने अहुरहे
मज्दो अमषनाम् स्पर्तनाम् सओषहे अघ्येहे आथो अहुरहे मज्दो रथ्वो वर्रजतो
यो अषहे ॥

अषय दधामि अस्यअइव्यो अषहे रतुव्यो हावनैअे अषओने अषहे रथ्वे ।
अषय दधामि सावङ्गहैअे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्वे ..... योइ हँति
अषहे रतवो हावनोइश् रथ्वो ॥ यत्न ७.५-१९ ॥

अषय दधामि असेस्म वओइधि तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ इमाम्
अङ्हुयाम्च अप्याम्च रथ्वाम्च रतुफ्रितीम्च क्षन्मइने अहुरहे मज्दो रअेवतो
ख्वरनङ्हुहतो अओस्तो-नामनो यज्ञतहे ॥ (ड बार)

अषय दधामि अषओनाम् फ्रवणिनाम् .. ... नवानज्दिस्तनाम्
फ्रवणिनाम् ॥ यत्न ७.२२ ॥

अषय दधामि वीस्पअइव्यो वङ्हुधोव्यो ..... अषात् हच यत्
वहिस्तात् । अषय नो पइति-जम्यात् ..... वीस्पाइ यवे ॥ cf यत्न ७.२३-२५ ॥

यथा अहू वइर्यो° ॥ (ड बार)

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो सओषावर्रजो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥

~~~~~  
ज्ञोत्र:- वङ्हुच वङ्हुयोस्च ..... स्तवस् अषा यै हुदो योइ हँती ॥  
यत्न ५२.१-४ ॥

रास्पी - वहिश्ताम् ईषीम् अओगमदअेचा उस्महिचा वीसामदअेचा अमेषनाम्  
स्पर्तनाम् यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी -

रथ्वो वरंजतो यो अषहे रथ्वाम् अयरनाम्च अस्न्यनाम्च माह्यनाम्च  
याइर्यनाम्च सरंधनाम्च योइ हँति अषहे रतवो हावनोइश् रथ्वो यस्ताइच  
वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच । अहुरहे मज्दो रअेवतो स्वरनडुहतो क्षनओथ  
यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच । फ़दथाइ अहे न्मानहे फ़दथाइ  
वीस्पयो अषओनो स्तोइश् । हमिस्तैअे वीस्पयो द्रवतो स्तोइश् । स्तवस् अषा  
यै हुदो योइ हँती ॥

अषम् वोहू° ॥ ( सँ बार )

हुमतनाम् हूस्तनाम् ..... वोहुनाम् मही ॥ यस्त्र ३५.२ ॥ ( डु बार )

हुक्षथोतमाइ वात् ..... अषाहिचा वहिश्ताइ ॥ यस्त्र ३५.५ ॥ ( सँ बार )

हुक्षथोतमहे क्षथम् यजमइदे । दथुषो यत् अहुरहे मज्दो अहुनम्  
वइरीम् यजमइदे । अशुख्धम् वाचम् यजमइदे । दहाम् वडुहीम् आफ़्रितीम्  
यजमइदे । उग्रम् तक्षम् दामोइश् उपमनम् यजतम् यजमइदे । अअेस्माँस्च  
बओइधीम्च यजमइदे । तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ इमाँम् अङ्हुयाँम्च अण्योँम्च  
रथ्वाम्च रतुफ़्रितीम्च यजमइदे । फ़सस्ति दह्ययो वङ्हुयो आफ़्रितोइश् ॥

येअहे हाताम् ..... ताोस्चा यजमइदे ॥

रास्पी- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ़ा मे म्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओतू ।

~~~~~  
ज्ञोत्र उ रास्पी.-

अषम् वोहू° ॥ (सँ बार)

अषय दहामि अअेस्म बओइधि तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ इमाँम्
अङ्हुयाँम्च अण्योँम्च रथ्वाम्च रतुफ़्रितीम्च फ़सस्ति अहुरहे मज्दो । अहुनहे
वइर्येहे अशुख्धे वाक्ष दह्ययो वङ्हुयो आफ़्रितोइश् उग्राइ दामोइश् उपमनाइ ।
हओमहेच माँथहेच अषओनअेच ज़रथुअहे अषय नो पइति-जम्यात् ॥

यथा अहू वइर्यो° ॥ (दु बार)

ज्ञोत्र - यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओत् ।

ज्ञोत्र उ रास्पी -

अत् ह्वो वइहँउश् ..... स्पँतो मज्ददा ॥ यत्न ६०.१ ॥

ज्ञोत्र:- ताओ अखि न्माने ... . दरँधम् हळम् ॥ यत्न ६०.२-७ ॥

वसस्च तू अहुर मज्द .. .. मज्द जसँतोम् ॥ यत्न ६०.८-११ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी -

अष वहिश्त अष स्रअश्त ..... हमँम् थ्रा हळम् । अषँम् वोहू° ॥ (सँ बार)

यथा अहू वइर्यो° ॥ (दह बार)

अषँम् वोहू° ॥ (दह बार)

अहुनँम् वइरीम् यजमइदे । अषँम् वहिश्तँम् स्रअश्तँम् अमँषम् स्पँतँम्
यजमइदे ॥ येज्हे हाताँम् ..... ताओस्चा यजमइदे ।

~~~~~

ज्ञोत्र:- अहुनँम्च वइरीम् फ्रअश्यामही ..... स्तवस् अषा यँ हुदो योइ
हँती ॥ यत्न ६१.१-५ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

वीस्पअइव्यो सस्तीम् बरइति आतर्श मज्दो अहुरहे ..... अषहे वँरँज
यओज्दाताँ ॥ यत्न ६२.७-१० ॥

[* होर्मज्द खोदाय् अवज्जनी इ मर्दम् मर्दम् सर्वगँन् हमा सर्वगँन् हम्बायस्तँ वँहँन्
उइम् वँह-दीन् इ माज्दयलँन् आगाही आस्तवँनी नँकी रसानात् । अअेदून बात् ।]

ज्ञोत्र:- अषँम् वोहू° ॥ (सँ बार)

अइवि-गँरँधमहि अपाँम् वडुहीनाँम् फ्रअतीम्च पइतितीम्च अइविजँरतीम्च
आयेसे येश्ति ॥

* The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a
whisper (Baz).

फ्रवराने मज्जयस्सो ... .. क्ष्णओधाइच फ्रसस्तयअच ॥

जोत्तः- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश्र अषात्तचीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

जोत्तः- अथा रतुश्र अषात्तचीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

जोत्त उ रास्पी:-

येज्जे मे अषात्त हचा ..... वागंम् अइवि-वइरिश्तेम् ॥ यस्स ६३.१ ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

जोत्तः- अथा रतुश्र अषात्तचीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- सँरओषो इधा अस्तू अपॉम् वडुहीनांम् यस्साइ अमँषनांम्च स्पँतनांम्
अषाउनांम्च फ्रवषिब्यो यो नो इश्तो ज्वाो उर्वोइब्यो । अषाउनांम्च यस्सहे
सँरओषो अस्तू ह्यत्त पओउर्वीम् तत्त उस्तेमँम्चीत् ॥

जोत्तः- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी - अथा रतुश्र अषात्तचीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

जोत्तः- अवथात्त इधा सँरओषो अस्तू अपॉम् वडुहीनांम् यस्साइ अमँषनांम्च
स्पँतनांम् अषाउनांम्च फ्रवषिब्यो यो नो इश्तो ज्वाो उर्वोइब्यो । अषाउनांम्च
यस्सहे सँरओषो अस्तू । अहुरँम् मज्जदँम् अषवनेंम् अषहे रतूम यज्जमइदे । अमँषा
स्पँता हुक्ष्था हुधोइहो यज्जमइदे । अपो अत्त यज्जमइदे । दइतिकनांम्च अइद्युनांम्
यत्त उरुनो यज्जमइदे । अषओनांम् आअत्त उरुनो यज्जमइदे कुधो-ज्ञातनांम्चीत् ।

नरॉम्च नाइरिनांम्च यअेषॉम् वहेहीश दअेनो वनइँती वा वैइहेन् वा
वओनरँ वा । वनँतांम् वइहँतांम् वओनुषॉम् दअेनो-साचांम् इध अषओनांम्
अषओनिनांम्च अहूमच दअेनांम्च वओधस्च उर्वानंम्च फ्रवषीम्च यज्जमइदे
योइ अषाइ वओनरँ । हओमँम्च अषय हुत्तेम् यज्जमइदे । अस्मनच हावन यज्जमइदे
अयइहअेनच हावन यज्जमइदे ॥

इमँम्चा उर्वरांम् वरँस्मनीम् ..... अष-चिथ यज्जमइदे ॥ अहुरँम्
मज्जदँम् रअेवँतेम् एवरँनडुहँतेम् यज्जमइदे ॥ यस्स २५.३-४ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

ध्वाम् आत्रम् अहुरहे मज्जदो पुश्रम् अषवन्नम् अषहे रतूम् यज्जमइदे ।
हध-ज्ञओश्रम् .. .. वरुत्तच वरुयम्नच ॥ यत्न ७१.२३-२४ ॥

येज्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्जमइदे ।

यथा अहू वइर्यो° ॥ (चिहार् बार)

अज्जहँउश दरुश्राइ फ्रो अषह्या° ॥ यत्न ६४ ॥

यज्जाइ आपम् अरुद्वीम् ..... हा क्षथिनाम् पअम् ॥ यत्न ६५.१-५ ॥

ज्ञोत्:-

आ हाताम्च अज्जहुषाम्च ..... हइथ्यावरुताम् ह्यत् वस्त्रा फ्ररषोत्तम्मम्
॥ यत्न ६५.६-१४ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

दाइदी मोइ यै गौम् ..... मनइहा वोहू सँइहे ॥ यत्न ६५.१५ ॥

येज्हे मे अषात् हचा ..... वागम् अइवी-वइरिस्तेश ॥ यत्न १५.२ ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओत् ।

रास्पी:- सँरओषो इधा अस्तू अपाम् वडुहीनाम् यस्त्राइ वडुहुश वडुहीनाम्
अमषनाम्चा स्पँतनाम् हुक्षथनाम् हुधोइहाम् वोहुनाम्चा वडुहुयोस्चा अषोइश
यस्त्राइ या नँ आरअचा अँरनवतअचा अषइहाक्ष । सँरओषस्चा इधा अस्तू अपाम्
वडुहीनाम् यस्त्राइ वडुहुश अषिवो रतँउश्च अषओनो वँरुजतो यस्त्राइच वह्माइच
यत् अपनोत्तमहे रथ्वो यत् जध्मूइयो अषोइश ..... वीस्पयो-साँचत्तच
अषओनो स्तोइश यस्त्राइच वह्माइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच । सँरओषो अस्तू
ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तँम्मचीत् ॥

ज्ञोत्:- यथा अहू वइर्यो यो फ्रवरतो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओत् ।

ज्ञोत्:- अवथात् इधा सँरओषो अस्तू अपाम् वडुहीनाम् यस्त्राइ वडुहुश वडु-
हीनाम् ..... यस्त्राइ वडुहुश अषिवो रतँउश्च अषओनो वँरुजतो यस्त्राइच

वह्नाइच यत् अपनोत्तमहे रथ्वो यत् जघ्मूश्याओ अषोइश् .. .. वीस्पयाओ सौचतृच
अषओनो स्तोइश् यस्नाइच वह्नाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच । स्रओषो अस्तू
स्रओषम् अषीम् यज़मइदे ..... वर्श्तच वरश्चयम्नच ॥

येञ्हे हाताम् .. .. तास्चा यज़मइदे ॥

रास्पी- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ़ा मे झूते ।

ज्ञोत्र - अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी - अजेत वच मधयइह ..... फ़ायेवीश्चतृच अह्नात् ॥ वीस्प. ८.१ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

हुक्षथोत्तमाइ बात् ..... अहुराइ अषाइचा वहिस्ताइ ॥ वीस्प. ८.२ ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ़ा मे झूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओतू ।

ज्ञोत्र:- अहुरम् मज्दाम् अषवन्म् अषहे रतुम् यज़मइदे ... .. रतुफ़्रितीम्
यज़मइदे ॥ हावन् गाह ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ़ा मे झूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ़ा मे झूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओतू ।

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

अषम् वोहू° ॥ (सँ बार)

अषय दधामि इमाम् ज़ओथ्राम् हओमवइतीम् गओमवइतीम् .....
यो अषहे ॥ यस्न ६६.१ ॥

अषय दधामि अस्न्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । हावन्नेअे अषओने अषहे
रथ्वे । अषय दधामि सावइहैअे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्वे ..... पँरनो-
मोइहाइ वीषत्थाइच अषओने अषहे रथ्वे ॥ यस्न ६६.२-७ ॥

अषय दधामि रतवो मइन्यवनाम् ... . गओइघेहेच नर्श
अषओनो ॥ cf. वीस्प. १.१-९ ॥

अषय दधामि वीस्पअइव्यो अअइव्यो रतुव्यो .. ... योइ हँति
अषहे रतवो हावनोइश् रथ्वो ॥ यत्न ६६.९-१६ ॥

अषय दधामि इमाम् जओधाम् ..... तव अहुराने अहुरहे । क्षन्मइने
अहुरहे मज्जदो रअवतो व्वरनडुहतो अओत्तो-नामनो यज्जतहे ॥ (डु बार)

अषय दधामि अरज्जहिब्यो सवहिब्यो ... . दअनयो माज्जदयस्सोइश्
॥ cf. वीस्प. १०.१-२ ॥

अषय दधामि अषओनाम् फ्रवणिनाम् ..... नवानज्जिदस्तनाम् फ्रवणिनाम् ।
अषय दधामि वीस्पअइव्यो अषहे रतुव्यो । अषय दधामि वीस्पअइव्यो वज्जहुधान्यो
..... अषात् हच यत् वहिस्तात् । अषय नो पइति-जम्यात् ॥ cf. यत्न ६७.४ ॥

अपो अत् यज्जमइदे ..... मातरो जीतयो ॥ यत्न ६७.५-७ ॥

येव्वहे हाताम् ..... तोस्चा यज्जमइदे ॥

अअेतत् ते अहुराने अहुरहे ... . यक्खी स्पँता थ्वा मइन्यू उर्वअसे
जसो ॥ यत्न ६८.१-२३ ॥

अषम् वोहू° ॥ (सँ बार)

फ्रवराने मज्जदयस्सो ..... क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच ।

ज्ञोत्तः- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओत्त ।

रास्पी- यथा अहू वइर्यो यो जओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्तः- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओत्त ।

नमो वै गाथो अषओनीश् । स्पँता मइन्यू ... .. इषँतो वाउराइते ॥

यत्न ६८.२४ ॥

स्पँता मइन्यू ..... आर्मइती अहुरो ॥

अषम् वोहू° ॥ (सँ बार)

येव्वहे मे अषात् हचा ..... बागँम् अइवी-चइरिस्तम् ॥ यत्न १५.२ ॥

रास्पी- यथा अहू वइर्यो यो जओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्तः- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओत्त ।

रास्पी:- सॅरओषो इधा अस्तू ..... यै नो इश्तो ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तैम्म-
चीत् ॥ यत्न १५.३ ॥

ज्ञोत्:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रैवक्षो फ्रा मे श्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

ज्ञोत्:- अवथात् इधा सॅरओषो अस्तू . ..... यै नो इश्तो ।

अहुर्म्म मज्दोम्म अषवन्नम्म अषहे रतूम्म यज्मइदे ..... रतुफ्रितीम्म
यज्मइदे ॥ हावन् गाह् ॥

स्पॅन्ता-मइन्यूम्म हाइतीम्म पइत्यापोम्म अषओनीम्म अषहे रतूम्म यज्मइदे ।

मत्-अप्प्रस्मनाँम्म . . . . . अङ्गहुयत् हच ॥ वीस्प. १४.१-२ ॥

स्पॅन्तम्म अहुर्म्म मज्दोम्म यज्मइदे .. .. अष-पओइर्यनाँम्म दामनाँम्म ॥

वीस्प. १९.१-२ ॥ (डु बार)

स्पॅन्ता-मइन्यैउश् गाथ्रयो हन्दाता यज्मइदे । स्पॅन्ता-मइन्यैउश्
गाथ्रयो यज्मइदे । हाइतीश्च अप्रस्मनाच वचस्च वचस्तश्तीम्च .....
फ्रायश्तीम्च ॥

थ्र्वोम्म आत्रोम्म अहुरहे मज्दो पुथ्रोम्म अषवन्नम्म अषहे रतूम्म यज्मइदे ।
हध-ज्जओथ्रोम्म ..... वरश्तच वरश्यम्नच ॥ यत्न ७१.२३-२४ ॥

येज्हे हातोँम्म ..... . तोस्चा यज्मइदे ।

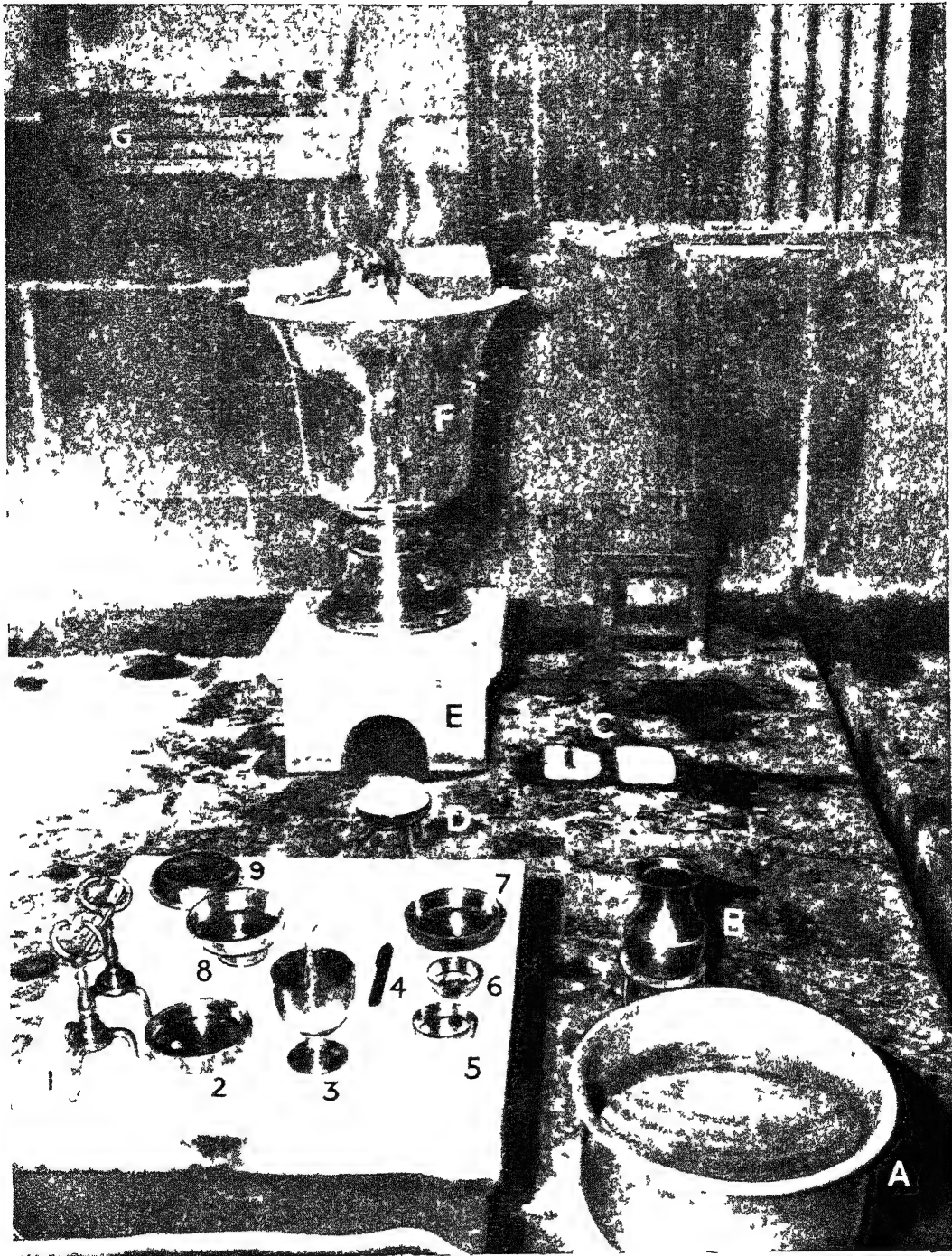
येज्हे मे अषात् हचा° ॥ यत्न ६९ ॥

ताँ यजाइ तैम्म पइरि-जसाइ° ॥ यत्न ७० ॥

पॅरसत् फ्रषओश्त्रो अषव° ॥ यत्न ७१ ॥

अहुन्नैम्मच वइरीम्म फ्रओश्यामही .. ... स्तवस् अषा यै हुदो योइ
हँन्ती ॥ यत्न ७२ ॥

Diagram No. 1

*Arrangement of the various Apparatuses and Implements
used in the Yasna—Ceremony as they would appear at
the Stage of Hâ 27.*

Explanatory Notes on Diagram No. 1

The seat of the Chief Priest (जोत्र) is not shown. It is just behind the work-table on a raised platform. A fringe of the carpet is just visible.

- A : Reservoir of Consecrated Water *Zor* (जोर). The vessel is known as *Kundi*.
- B : A pitcher of water on a stand. It serves to wash the hands of either of the two priests जोत्र and रास्पो, when necessary.
- C : Two blocks of marble over which sandal-wood chips and incense are placed, later to be deposited on the Altar-Fire.
- D : Dish containing sacred bread (Darun). It has been already consecrated at the stage of 8th Hā, when it was on the work-table. The illustration shows the disposition as at Hā 27.
- E : The throne (ख्वॉन्-x^vvān) of the sacred Fire (Dadgāh) which is solemnly washed at the beginning of the 1st Hā by the *Zōt*-जोत्र. Symbolically the rite resembles washing the feet of the Deity to be installed on the altar.
- F : The Fire-Censer. The Fire is fed with wood and incense.

The stool near the window is the Rāspi's seat, though he has often to leave his place to carry out functions assigned to him.

The ledge of the window has stock of sandalwood-chips, also tongs and ladle.

- G : The Niche (Tākh) contains an oil-lamp, a box of Haoma-twigs and reserve stock of Para-Haoma.

The work-table proper which is of marble is so arranged as would show the position of apparatuses at Hā 27.

- (1) The pair of tripod stands with crescent-shaped tops (known as Māh-rue moon-shaped). Between the two poles is laid the *Bərəsma*-bunch of wires. This bunch is tied with a girdle made of palm-leaf strand known as Aivyaonghan-अइव्योङ्हन्. This girdle keeps the bunch of 21 wires together and at the same time connects the bunch with one of the horns of the Māhrue facing

the Fire, one of such wires (not clearly visible) is deposited between the tripod lower legs

- (2) Saucer containing milk in sacred water known as जीवोम्. Another wire is placed over this saucer.
- (3) The mortar (Hāvanī) and Pestle (Lala) used for pounding pomegranate (उर्वरोम्) twigs along with Haoma-twigs to prepare the extract for sacrament. The pestle is also used for tolling bell-like sounds (a) to exorcize (स्नथाइ) evil influences and (b) to proclaim the victory of Divine elements as against our lower nature.
- (4) The knife (Kapla) used for preparing the girdle of the *Bərəsma* and also for cutting twigs from the pomegranate tree and a blade from the palm-leaf, before the ceremony at the Para-Yasna stage.
- (5) Contains water Consecrated (Zaothra).
- (6) Contains Ring-condenser (Varesa-angushtri) immersed in water. The bull's hair & ring have not come out in the photograph.
- (7) Saucer used to take water out of the *kundī*
- (8) The cup containing consecrated Haoma-sacrament is below the saucer with nine holes (Surākhdār-Tashta). This saucer is a sort of filter for refining Haoma-extract poured from the mortar.
- (9) The covered cup containing *Para-Haoma* reserve of sacred Haoma-juice.

~ ~ ~ ~ ~

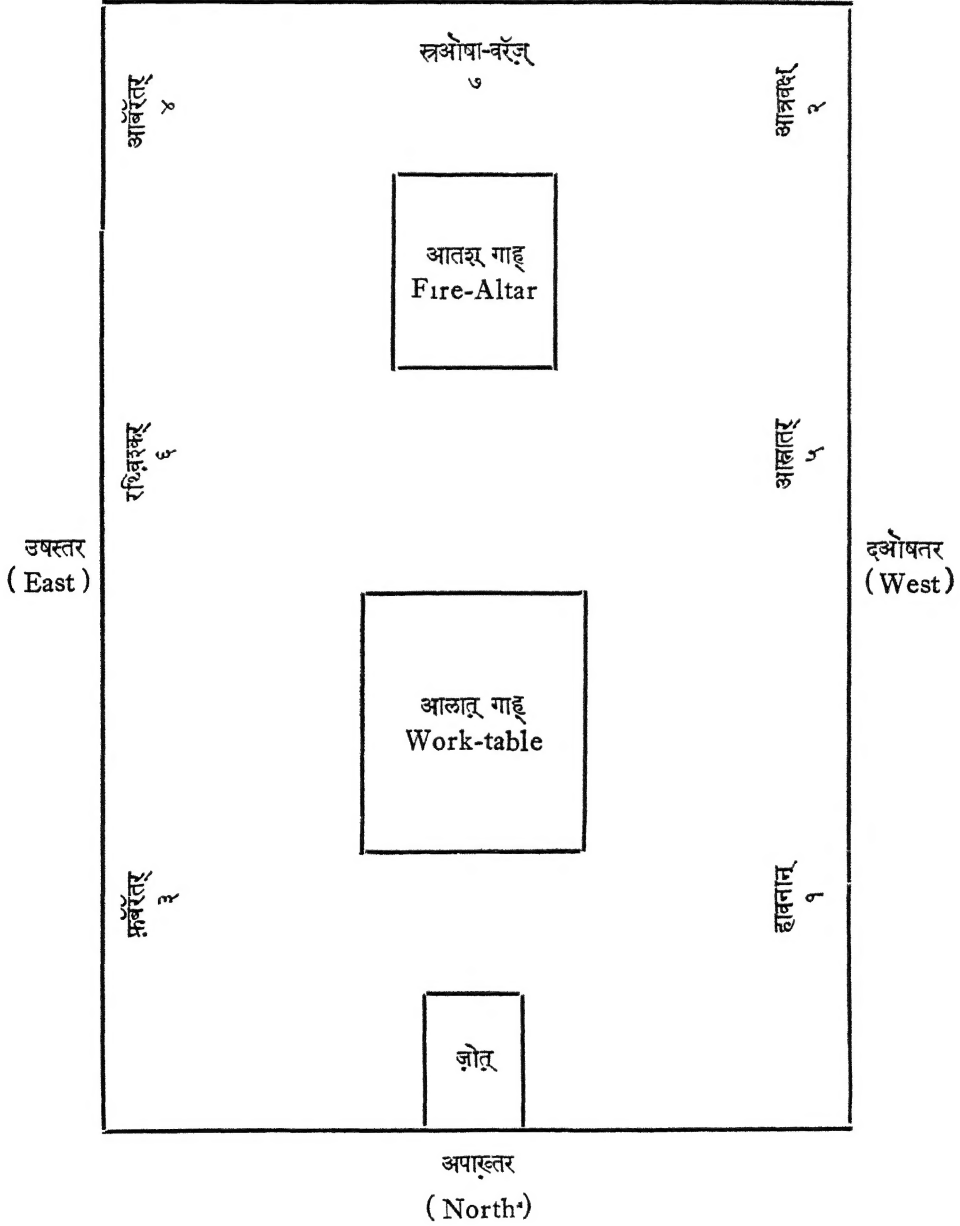
वीस्परत्

२७१

Diagram No. 2

Karta 3

रपिथिव्रतर
(South)

Diagram No. 3

रपिथिन्नतर
(South)

